

OP-Pohjola-gruppens
verksamhetsberättelse och
bokslut 2013

Innehållsförteckningen

Verksamhetsberättelse

OP-Pohjola-gruppens verksamhetsberättelse 2013

År 2013 i sammandrag 1

Omvärlden 3

Gruppens resultat och omslutning 5

Kapitaltäckning 8

Riskhantering och kapitalutvärdering samt riskposition 9

Utsikter för 2014 17

Händelser efter räkenskapsperioden 18

Verksamheten och resultatet per rörelsesegment 19

Förändringar i OP-Pohjola-gruppens struktur 28

Personal och ersättningar 29

OP-Pohjola anl:s förvaltning 31

OP-Pohjola-gruppens effektiviseringsprogram 32

Investeringar och tjänsteutveckling 33

Ansvarskänsla 34

Den juridiska strukturen hos sammanslutningen av andelsbanker och OP-Pohjola-gruppen 35

Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal 2009-2013 38

Formler för nyckeltalen 39

Bokslut

OP-Pohjola-gruppens IFRS-bokslut 2013

OP-Pohjola-gruppens resultaträkning 42

OP-Pohjola-gruppens balansräkning 44

OP-Pohjola-gruppens kassaflödesanalys 45

Kalkyl över förändringar i OP-Pohjola-gruppens eget kapital 47

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut 48

NOTER TILL OP-POHJOLA-GRUPPENS BOKSLUT

Not 1. Principer för upprättandet av OP-Pohjola-gruppens IFRS-bokslut 51

Not 2. OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering 68

Not 3. Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet 86

Not 4. Affärsrörelser som förvärvats under rapportperioden 87

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 5. Ränteintäkter och -kostnader 89

Not 6. Nedskrivningar av fordringar 91

Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse 92

Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse 95

Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto 99

Not 10. Nettointäkter från handel 100

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet 101

Not 12. Övriga rörelseintäkter	102
Not 13. Personalkostnader	103
Not 14. Övriga administrationskostnader	104
Not 15. Övriga rörelsekostnader	105
Not 16. Återföringar till ägarkunder	106
Not 17. Inkomstskatt	107
NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR	
Not 18. Kontanta medel	108
Not 19. Fordringar på kreditinstitut	109
Not 20. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	110
Not 21. Derivatinstrument	112
Not 22. Fordringar på kunder	113
Not 23. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	115
Not 24. Tillgångar i livförsäkringsrörelse	118
Not 25. Investeringsstillgångar	121
Not 26. Omklassificerade skuldebrev	123
Not 27. Investeringar i intresseföretag	125
Not 28. Immateriella tillgångar	126
Not 29. Materiella tillgångar	131
Not 30. Övriga tillgångar	133
Not 31. Skattefordringar	134
NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL	
Not 32. Skulder till kreditinstitut	136
Not 33. Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	137
Not 34. Derivatinstrument	138
Not 35. Skulder till kunder	139
Not 36. Skulder för skadeförsäkringsrörelse	140
Not 37. Skulder för livförsäkringsrörelse	146
Not 38. Skuldebrev emitterade till allmänheten	149
Not 39. Avsättningar och övriga skulder	150
Not 40. Skatteskulder	155
Not 41. Andelskapital	156
Not 42. Efterställda skulder	157
Not 43. Eget kapital	159
ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN	
Not 44. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	162
Not 45. Efterställda skuldebrev	163
Not 46. Ställda säkerheter	164
Not 47. Erhållna finansiella säkerheter	165
Not 48. Klassificering i balansräkningen	166
Not 49. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod	168
NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT	
Not 50. Åtaganden utanför balansräkningen	174
Not 51. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	175

Not 52. Operationella leasingavtal 176

Not 53. Derivatinstrument 177

Not 54. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting 184

ÖVRIGA NOTER

Not 55. Innehav i andra företag 186

Not 56. Närståendetransaktioner 194

Not 57. Rörliga ersättningar 196

Not 58. Händelser efter balansdagen 199

Not 59. Segmentrapportering 200

NOTER TILL RISKHANTERINGEN

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 60. OP-Pohjola-gruppens risklimit 205

Not 61. OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning 206

Not 62. Kreditrisken i bankrörelsen 207

Not 63. Likviditetsrisken 208

Not 64. Marknadsrisk 209

Not 65. Försäkringsrisk 210

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 66. Finansiella tillgångar och nedskrivningar av sådana under räkenskapsperioden 211

Not 67. Åtaganden 212

Not 68. Åtaganden sektorvis 213

Not 69. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar 214

Not 70. Nedskrivningar av fordringar 217

Not 71. Personexponeringar per ratingklass 218

Not 72. Företagsexponeringar branschvis 219

Not 73. Företagsexponeringar per ratingklass 221

Not 74. Företagsexponeringarnas fördelning enligt kundens åtaganden 222

Not 75. Den sekundära länderrisken per länderriskgrupp exkl. Finland 223

Not 76. Strukturen för kapitalanskaffningen i OP-Pohjola-gruppen 224

Not 77. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid 225

Not 78. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning 227

Not 79. Marknadsriskens känslighetsanalys 229

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 80. Kapitalbas 230

Not 81. Kapitalkravet 232

Not 82. Nyckeltal för kapitaltäckningen 234

Not 83. Exponeringarnas totala belopp enligt exponeringsklasser 235

Not 84. Exponeringarnas geografiska fördelning enligt exponeringsklasser 237

Not 85. Exponeringarnas återstående löptid enligt exponeringsklasser 238

Not 86. Oreglerade och nedskrivna exponeringar enligt exponeringsklasser 240

Not 87. Företagsexponeringar branschvis 242

Not 88. Oreglerade och nedskrivna företagsexponeringar branschvis 244

Not 89. Oreglerade och nedskrivna exponeringars geografiska fördelning 246

Not 90. Exponeringar enligt riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisken före och efter kreditriskreducering 247

Not 91. Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)	248
Not 92. Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)	250
Not 93. Institutsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)	251
Not 94. Aktieexponeringar enligt ratingklasser (IRBA)	252
Not 95. Förväntade förluster och realiserade nedskrivningar	253
Not 96. Aktieexponeringar, förenklad metod	254
Not 97. Säkerheter som utnyttjats i kapitaltäckningsanalysen	255
Not 98. Derivatinstrument och motpartsrisken	257
Not 99. Positioner i värdepapperisering	259
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION	
Not 100. Skadeförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet	260
Not 101. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet	261
Not 102. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning	262
Not 103. Storskadeutvecklingen	263
Not 104. Försäkringsrörelsens lönsamhet	264
Not 105. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär	265
Not 106. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden	266
Not 107. Placeringsverksamhetens riskposition	267
Not 108. Känslighetsanalys av placeringsriskerna	268
Not 109. Ränterisk	269
Not 110. Valutarisk	270
Not 111. Motpartsrisk	271
KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION	
Not 112. Kapitalförvaltning	272
Not 113. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden	273
Not 114. Förväntade löptider för försäkrings- och placeringsavtal	276
Not 115. Livförsäkringsrörelsens lönsamhet	279
Not 116. Placeringsverksamhetens riskposition	280
Not 117. Känslighetsanalys av placeringsriskerna	281
Not 118. Ränterisk	282
Not 119. Valutarisk	283
Not 120. Motpartsrisk	284
Bokslutsutlåtande	285
Revisionsberättelse	286

År 2013 i sammandrag

- Gruppens resultat före skatt ökade med 20 % till 705 miljoner euro (586).
- Det sista kvartalets resultat var 91 miljoner euro (104). Resultatet belastades av en ändring i beräkningsgrunden för skadeförsäkringens försäkringsskuld på 38 miljoner euro.
- Bankrörelsens resultat utvecklades gynnsamt mot slutet av året, men blev dock för hela året något mindre än året innan.
- Räntenettet började minska långsammare, och under det sista kvartalet var räntenettet redan klart större än året innan.
- Skadeförsäkringens resultat förbättrades med 82 %.
- Kapitalförvaltningens resultat förbättrades med 12 %.
- De totala intäkterna ökade med 6 % och kostnaderna utan bankskatten minskade med 1 %.
- Core Tier 1-kapitaltäckningen före övergångsbestämmelser stärktes klart och var vid slutet av året 17,3 % (14,8).
- Gruppens marknadsposition stärktes på bred front. Utlåningen växte med 4,8 %, inlåningen med 5,2 %, placeringsfondernas kapital med 20 % och premieinkomsten från skadeförsäkring med 11 %.
- Antalet gemensamma kunder inom bank- och skadeförsäkringsrörelsen ökade under året med 94 000.
- För OP-Pohjola-gruppen har fastställts nya kapitaltäcknings- och lönsamhetsmål som är mer krävande än de tidigare.
- Resultatet 2014 uppskattas bli större än 2013. Närmare information finns under "Utsikter för 2014".
- OP-Pohjola-gruppens centralinstitut har 6.2.2014 beslutat lämna ett frivilligt offentligt uppköpserbjudande på alla aktier som Pohjola Bank Abp emitterat.

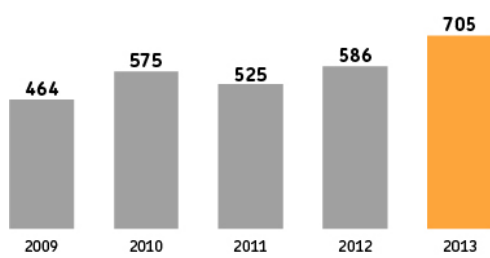
OP-Pohjola-gruppens nyckeltal

	1-12/2013	1-12/2012	Förändring, %
Resultat före skatt, milj. e	705	586	20,4
Bankrörelse	411	424	-3,1
Skadeförsäkring	167	92	81,7
Kapitalförvaltning	113	101	12,1
Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder	193	192	0,7
	31.12.2013	31.12.2012	Förändring, %
Kapitaltäckning, Core Tier 1, före övergångsbestämmelser, %	17,3	14,8	2,5*
Kapitaltäckning, Core Tier 1, %	14,3	14,1	0,2*
Kapitalbasen i förhållande till minimibeloppet av kapitalbasen (Konglomeratlagen)	1,90	1,90	0,00*
Oreglerade fordringar av kredit- och garantistocken, %	0,42	0,46	-0,04*
Bank- och försäkringsrörelsens gemensamma kunder, (1000)	1 518	1 425	6,6

* förändring i relationstalet

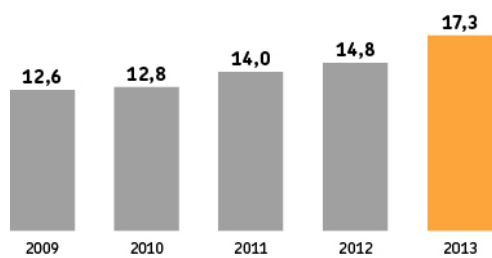
Resultat före skatt

milj. €

Kapitaltäckning, Core Tier 1 före övergångsbestämmelser

%

Omvärlden

Tillväxten i den globala ekonomin var dämpad 2013. Den ekonomiska tillväxten var långsammare än året innan både i de traditionella industriländerna och på tillväxtmarknaderna. Ekonomin inom euroområdet minskade från året innan, men produktionen började återhämta sig under året. I en del av krisländerna började ekonomin åter växa. Osäkerheten i anslutning till ekonomin minskade och förtroendet ökade mot slutet av året.

Europeiska centralbanken sänkte sin styrränta till 0,25 procent från 0,75 procent vid början av året. Euriborräntorna hölls hela året mycket låga. På statslånemarknaden inom euroområdet minskade räntedifferenserna då läget på marknaden lugnade sig.

Den ekonomiska utvecklingen i Finland var svag 2013. BNP minskade och arbetslösheten ökade. Inflationen var klart mer dämpad. Mot slutet av året började förtroendet bli bättre också i Finland och tecknen på en återhämtning inom exporten ökade. Bostadspriserna steg med några procent, men bostadshandeln och bostadsbyggandet avtog.

Den globala ekonomin stärks 2014, men tillväxten hålls fortfarande långsammare än i snitt. I Förenta staterna ökar tillväxttakten och euroområdets ekonomi börjar växa. Den livligare exporten ger ekonomin i Finland ett lyft, men den ekonomiska tillväxttakten är fortfarande långsam. Europeiska centralbanken fortsätter med sin stödande penningpolitik.

Den årliga tillväxten i bankernas kreditstock till hushållen avtog i fjol till 2 procent i Finland. Den långsammare takten förklaras av de osäkra ekonomiska utsikterna, det mindre antalet bostadsaffärer och bankernas åtstramade kriterier för beviljande av kredit. Företagskreditstocken fortsatte däremot med sin relativt stabila årliga tillväxttakt på 5 procent. Efterfrågan på krediter väntas i år förbli mer dämpad än i snitt.

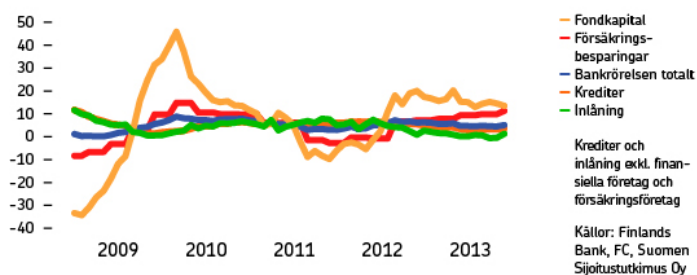
Tillväxten i inlåningen från privat- och företagskunder stannade nästan upp i fjol. Dagligkontona fortsatte att öka, men de tidsbundna insättningarna minskade då pengarna flyttades till sparprodukter med högre placeringsrisk på grund av den gynnsamma utvecklingen och de låga räntorna.

Placeringsmarknaden gick starkt framåt under den senare hälften av fjolåret. Fond- och försäkringsbesparingarna ökade i fjol med 13 procent. Fondernas nettoteckningar utvecklades positivt hela året, och premieinkomsten från livförsäkringen ökade med över 40 procent från året innan. Överföringen av försäkringsbesparingar från grundränta till fondanknutna produkter fortsatte.

Skadeförsäkringens premieinkomst ökade enligt preliminära uppgifter med 6 procent i fjol. Skadekostnaderna och försäkringsersättningarna höll sig däremot på fjolårsnivån.

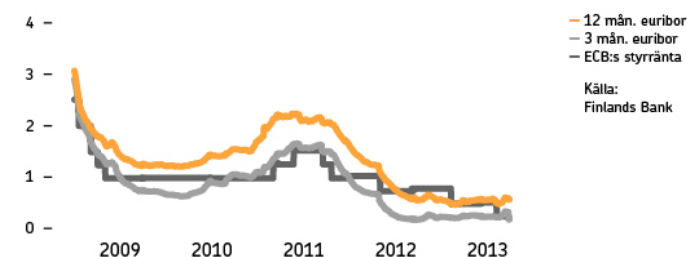
Bankrörelsen, 12 mån. förändring

hela branschen, %

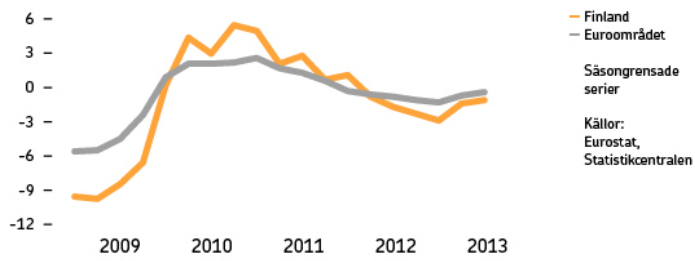
Euriborräntor och styrräntan

%

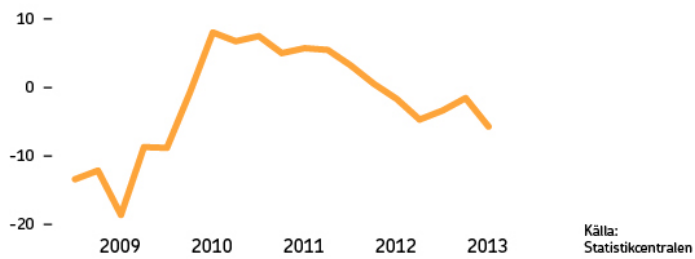

BNP

volymförändring från året innan, %

Investeringarna

volymförändring från året innan, %

Gruppens resultat och omslutning

Resultatanalys

Milj. e	2013	2012	Förändring, %
Bankrörelse	411	424	-3,1
Skadeförsäkring	167	92	81,7
Kapitalförvaltning	113	101	12,1
Resultat före skatt	705	586	20,4
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	-43	698	
Resultat före skatt till verkligt värde	662	1 283	-48,4
Avkastning på ekonomiskt kapital, % *)	15,3	14,7	0,6*
Avkastning på ekonomiskt kapital till verkligt värde, % *)	15,0	27,5	-12,5*
Intäkter			
Räntenetto	913	1 002	-8,9
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	524	433	21,1
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	175	108	61,8
Provisionsintäkter, netto	625	584	6,9
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	180	133	35,5
Övriga rörelseintäkter	95	111	-14,3
Övriga intäkter totalt	1 599	1 368	16,8
Intäkter totalt	2 512	2 371	6,0
Kostnader			
Personalkostnader	753	764	-1,5
Övriga administrationskostnader	373	378	-1,4
Övriga rörelsekostnader	404	352	15,0
Kostnader totalt	1 530	1 494	2,4
Nedskrivningar av fordringar	84	99	-15,4
Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder			
Bonus	182	173	5,2
Räntor på andels- och tilläggsandelskapital	11	19	-40,8
Återföringar totalt	193	192	0,7

*) förändringen anges som förändring av relationstalet

..

Övriga nyckeltal

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Förändring, %
Fordringar på kunder	68 255	65 161	4,7
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	9 880	9 173	7,7
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	3 497	3 492	0,2
Skulder till kunder	50 175	49 650	1,1
Skuldebrev emitterade till allmänheten	21 428	19 270	11,2
Eget kapital	7 717	7 134	8,2
Omslutning totalt	100 981	99 769	1,2
Primärt kapital (Tier 1)	5 902	5 352	10,3

Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2012. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2012 om inte annat nämns. Jämförelseuppgifterna har justerats till följd av förändringen i bokföringen av de förmånsbestämda pensionsplanerna.

Januari–december

OP-Pohjola-gruppens resultat före skatt var 705 miljoner euro (586). Resultatet förbättrades särskilt av den kraftiga ökning i intäkterna från placeringsverksamheten som berodde på realisationsvinster från värdepapper, av skadeförsäkringens goda resultatutveckling samt av ökningen i provisionsintäkterna. Skadeförsäkringens starka resultat beror på den långvariga ökningen i premieinkomsten samt på minskningen i driftskostnaderna. Också livförsäkringens resultat ökade från jämförelseperioden särskilt till följd av realisationsvinster och förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring.

Till följd av de låga räntorna minskade räntenettet med 8,9 procent jämfört med ett år tidigare. Räntenettet började minska långsammare under räkenskapsperioden, och under det sista kvartalet var räntenettet redan klart större än året innan.

Gruppens kostnader ökade med 2,4 procent till 46 miljoner euro på grund av bankskatten och affärsrörelsetillväxten. Utan bankskattens inverkan hade kostnaderna minskat med knappt 1 procent. Av kostnadsökningen riktar sig 9 miljoner euro till Aurum Placeringsförsäkring, som inledde sin verksamhet hösten 2012, och 4 miljoner euro till Omasairaala Oy, som inledde sin verksamhet 1.1.2013. Till följd av effektiviseringsåtgärder minskade gruppens lönekostnader med 3,3 procent. På grund av att pensionskostnaderna ökade, minskade personalkostnaderna totalt sett med 1,5 procent.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter bokfördes för totalt 131 miljoner euro (141), varav 84 miljoner euro (99) bokfördes på krediter och övriga fordringar. Nettonedskrivningarna av krediter och övriga fordringar var omräknade på årsplanet 0,12 procent (0,15) av kredit- och garantistocken.

Bankrörelsens resultat före skatt var 411 miljoner euro (424). Bankrörelsens resultat belastades av de låga räntorna och bankskatten. Provisionsintäkterna ökade med 10 procent till 600 miljoner euro (543) sedan provisionerna i anslutning till kreditgivning, betalningsrörelse och kapitalförvaltning ökat från jämförelseperioden.

Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent var efter minskningen i driftskostnaderna 86,9 (90,5). Skadeförsäkringens resultat före skatt förbättrades jämfört med ett år tidigare till följd av ökningen i intäkterna från placeringsverksamheten och det försäkringstekniska bidraget som bokförts i resultaträkningen. Under räkenskapsperioden bokfördes resultatförsvagande ändringar i beräkningsgrunden för försäkringsskulden på 38 miljoner euro (52).

Resultatet före skatt för kapitalförvaltningssegmentet förbättrades genom att nettointäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet ökade från jämförelseperioden. Livförsäkringsrörelsens resultatförbättring jämfört med ett år tidigare stöddes också av resultatet för Aurum Placeringsförsäkring, som har konsoliderats med talen för jämförelseåret först från september 2012. Under jämförelseperioden ökade de övriga rörelseintäkterna av en post av engångsnatur på 19 miljoner euro som intäktsfördes i anslutning till intäcks- och kostnadssynergierna vid köpet av Aurum Placeringsförsäkrings affärsrörelser.

OP-Pohjola-gruppens fond för verkligt värde före skatt uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 406 miljoner euro (449). Resultatet före skatt till verkligt värde var 662 miljoner euro (1 283).

Vid slutet av räkenskapsperioden uppgick det egna kapitalet till 7,7 miljarder euro (7,1). Det egna kapitalet ökades av räkenskapsperiodens resultat.

Pohjola Bank Abp:s styrelse föreslår att utdelningen är 0,67 euro (0,46) per aktie i serie A och 0,64 euro (0,43) per aktie i serie K. Enligt förslaget uppgår utdelningen till totalt 212 miljoner euro (145), varav andelen för OP-Pohjola-gruppens interna utdelning är 55 procent.

Andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelskapital och tilläggsandelskapital uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 746

miljoner euro (759).

Antalet kunder i OP-Pohjola-gruppen i Finland var vid slutet av december 4 252 000. Antalet privatkunder var 3 819 000 och antalet företagskunder 433 000. Antalet gemensamma kunder inom bank- och skadeförsäkringsrörelsen ökade genom korsförsäljningen från årsskiftet med 94 000 till 1 518 000.

Den resultatförda bonusen till ägarkunder och OP-bonuskunder ökade från jämförelseperioden med 5,2 procent till 182 miljoner euro (173).

Resultaträkningens huvudposter per kvartal

Milj. e	2013				2013		2012	Förändring
	1-3	4-6	7-9	10-12			%	
Räntenetto	214	221	232	247	913	1 002	-8,9	
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	143	137	148	97	524	433	21,1	
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	70	37	37	31	175	108	61,8	
Provisionsintäkter, netto	163	154	158	149	625	584	6,9	
Övriga intäkter	82	71	52	70	275	243	12,8	
Intäkter totalt	672	620	626	593	2 512	2 371	6,0	
Personalkostnader	201	194	166	192	753	764	-1,5	
Övriga administrationskostnader	83	94	82	114	373	378	-1,4	
Övriga rörelsekostnader	98	97	96	113	404	352	15,0	
Kostnader totalt	382	384	344	419	1 530	1 494	2,4	
Nedskrivningar av fordringar	9	23	17	34	84	99	-15,4	
Återföringar till ägarkunder	48	48	49	49	193	192	0,7	
Resultat före skatt	234	164	216	91	705	586	20,4	

OP-Pohjola-gruppens ekonomiska mål på lång sikt

	31.12.2013	31.12.2012	Mål
Kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	1,90	1,90	1,6
Avkastning på ekonomiskt kapital, % (12 mån. glidande)	15,3	14,7	18
Tillväxtdifferens mellan intäkter och kostnader, %-enh. (under 3 års tid)	-3,4	-4,2	>0 %-enh.

Kapitaltäckning

OP-Pohjola-gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred vid slutet av december lagens minimibelopp med 3 359 miljoner euro (3 112). Bufferten enligt konglomeratlagen minskade genom att Pohjola Bank Abp återinlöste ett Tier 2-lån på 170 miljoner euro i mars 2013 och genom att kapitalkravet enligt konglomeratlagen höjdes. Bufferten enligt konglomeratlagen ökade till följd av gruppens resultat.

Till följd av finanskrisen skärptes bankernas kapitaltäckningsregler. Målet för ändringarna är bland annat att förbättra kvaliteten på kapitalbasen, öka kapitalbuffertarna, minska cykliskheten i kapitalkravet och bankernas skuldsättning samt att fastställa kvantitativa begränsningar för likviditetsrisken. Ändringarna träder i kraft 2014–2019. Ändringarnas väsentligaste inverkan på OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning enligt konglomeratlagen beror på storleken på de kommande buffertkraven på kreditinstitutet och sättet att beräkna dem. Ändringarnas inverkan på kapitaltäckningen enligt kreditinstitutslagen beskrivs närmare under rubriken Kapitaltäckning i avsnittet Bankrörelse.

Också försäkringssektorns solvensbestämmelser håller på att ändras. Genom ändringen av försäkringssektorns bestämmelser, Solvens II, strävar man efter att förbättra kvaliteten på försäkringsbolagens kapitalbas, förbättra bolagens egen riskhantering, göra kapitalkravet mer riskbaserat och förenhetliga försäkringssektorns solvensbestämmelser i Europa. Bestämmelserna är ännu delvis under arbete, och de kommer att träda i kraft vid början av 2016. Bestämmelserna kommer att strama åt kapitalkraven samt öka beloppet av kapitalbasen, vilket nettomässigt minskar kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen. Enligt rådande bedömningar kommer kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen att hållas stark.

Enligt OP-Pohjola-gruppens uppskattning uppfyller skadeförsäkrings- och livförsäkringsrörelsen i sin helhet redan nu kapitalkravet enligt Solvens II-förslaget.

OP-Pohjola-gruppens kreditinstitutsverksamhet kommer att underställas ECB:s tillsyn, enligt nuvarande uppskattningar i november 2014. Som en del av det kommer ECB under 2014 att göra en översyn av tillgångarnas kvalitet (AQR) och ett stresstest som gäller OP-Pohjola-gruppens kreditinstitutsverksamhet.

Riskhantering och kapitalutvärdering samt riskposition

De viktigaste målen och principerna för riskhantering och kapitalutvärdering samt uppläggnings av dem i huvuddrag

Målet för riskhanteringen och kapitalutvärderingen är att trygga riskhanteringsförmågan för OP-Pohjola-gruppen och företagen i gruppen och genom det säkerställa kontinuiteten i verksamheten. Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning som baserar sig på lönsam affärsrörelse.

Riskhanteringen och kapitalutvärderingen omfattar identifiering, mätning, analys och begränsning av risker. Dessutom omfattar den tillförlitligt och oberoende fastställande av det kapitalbehov som olika risker och affärsverksamheter kräver samt planmässig allokering av kapital enligt den nuvarande och den planerade risktagningen. Även hanteringen av gruppens likviditet är en del av gruppens riskhantering och kapitalutvärdering.

OP-Pohjola-gruppens strategi innehåller prioriteringsområdena för gruppens riskvilja och riskhantering. Enligt strategin ska gruppens riskhanteringsförmåga tryggas under alla förhållanden och risktagningen ska hållas moderat i relation till riskhanteringsförmågan. Varje företag i gruppen ska koncentrera sig på att genomföra sin roll enligt sin betjänings- och riskhanteringsförmåga i enlighet med gruppens gemensamma affärsmodeller.

OP-Pohjola anl (centralinstitutet) ansvarar för riskhanteringen och kapitalutvärderingen på OP-Pohjola-grupplanet och för att OP-Pohjola-gruppens riskhanteringssystem är tillräckliga och tidsenliga. Centralinstitutet ger de företag som ingår i gruppen anvisningar för att säkerställa riskhanteringen och övervakar att de handlar i enlighet med myndigheternas bestämmelser, sina stadgar, centralinstitutets anvisningar och OP-Pohjola-gruppens interna rutiner samt i kundrelationer i enlighet med adekvata och etiskt acceptabla rutiner. De företag som hör till OP-Pohjola-gruppen svarar för den egna riskhanteringen och kapitalutvärderingen i enlighet med omfattningen och arten av deras verksamhet. I organisationsreformen i början av 2013 inom centralinstitutetskoncernen koncentrerades riskhanteringen och kapitalutvärderingen från dotterföretagen till moderbolaget.

I OP-Pohjola-gruppen begränsas de mätbara riskerna med limiter och kontrollgränser som styr verksamheten såväl på grupplanet som i andelsbankerna och centralinstitutetskoncernens företag. OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd har satt ut risklimiter för OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning samt för kredit-, likviditets-, marknads- och försäkringsriskerna 2013. OP-Pohjola anl:s direktion har från limiterna på grupplanet härlett kontrollgränser för andelsbankernas och Helsingfors OP Bank Abp:s kapitaltäckning, lönsamhet, effektivitet och olika riskslag. Bankerna får inte överskrida de här kontrollgränserna i sin verksamhet. På basis av kontrollgränserna fastställer andelsbankerna och Helsingfors OP Bank Abp för sin del egna limiter som är snävare än de kontrollgränser som centralinstitutet har satt ut. Motsvarande limiter finns också för kapitaltäckningen och de viktigaste risklagen hos centralinstitutetskoncernens företag. Mätarna fastställs årligen.

OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering beskrivs närmare i not 2 till bokslutet "OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering".

OP-Pohjola-gruppens riskposition

Riskhanteringsförmåga

OP-Pohjola-gruppens riskposition har hållits stabil. Riskhanteringsförmågan är stark och tillräcklig för att trygga förutsättningarna för gruppens affärsrörelse.

För OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning har uppställts två risklimitmätare. Den första mätaren är kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Gruppens risklimit för den här kapitaltäckningen är 1,3. Minimikravet enligt lagen är 1. Vid slutet av året var förhållandet mellan kapitalbasen och minimibeloppet 1,90 (1,90). Vid slutet av året var gruppens kapitalbas 2 236 miljoner euro (2 072) större än gruppens interna risklimit hade förutsatt och 3 359 miljoner euro (3 112) större än den lagstadgade gränsen.

Den andra risklimitmätaren för kapitaltäckningen är förhållandet mellan kapitalbasen och det ekonomiska kapitalet. Den här risklimiten är 1,2. Vid slutet av året var förhållandet mellan kapitalbasen och det ekonomiska kapitalet 1,65 (1,50). Den kapitalbasbuffert som översteg den gruppinterna risklimiten var 1 892 miljoner euro (1 271). Den starka kapitaltäckningen fungerar som en buffert mot oförutsedda förluster och skapar förutsättningar för tillväxt i affärsrörelsen.

För OP-Pohjola-gruppen upprättas regelbundet en kapitalplan som proaktivt säkerställer att kapitaltäckningen är tillräcklig också i exceptionella omständigheter. Kapitalutvärderingen styr gruppens risklimitsystem. Den centrala riskmätaren för kapitalplaneringen är kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Den mängd kapital som behövs för att täcka riskerna bedöms med OP-Pohjola-gruppens interna modell för ekonomiskt kapitalkrav.

I OP-Pohjola-gruppen utförs som ett led av normal planering och styrning av affärsverksamheten olika slags stresstester och scenarieanalyser. Stresstest används för att uppskatta hur olika exceptionellt allvarliga men möjliga situationer kan påverka likviditeten, lönsamheten och kapitaltäckningen hos gruppen eller ett företag i gruppen. Enligt resultaten från stresstesterna är OP-Pohjola-gruppens förlusttolerans tillräcklig och kapitaltäckningen skulle under de närmaste åren också vid en allvarlig recession uppfylla kraven i den nuvarande lagstiftningen.

Kreditrisker

Inga betydande förändringar har skett i kreditriskpositionen trots den svaga ekonomiska utvecklingen i Finland och inom euroområdet.

Kredit- och garantistocken i OP-Pohjola-gruppen var vid slutet av året 71,1 miljarder euro (67,7), dvs. 5 procent större än ett år tidigare. Sammanlagt var hushållens andel av kredit- och garantistocken 62 procent (63) samt företagens och bostadssammanslutningarnas andel 36 procent (35).

OP-Pohjola-gruppens branschrisiker och exponeringar mot kunder är diversifierade. Vid slutet av året uppgick den största exponeringen som utgörs av en enskild motpart till 5,8 procent av gruppens kapitalbas (6,9). Det sammanlagda beloppet av betydande exponeringar mot kunder utgjorde 5,8 procent (12,0) av gruppens kapitalbas. Vid beräkningen av betydande exponeringar mot kunder beaktas alla exponeringar, vilkas belopp är minst fem procent av gruppens kapitalbas. Risklimiten är 10 procent för den största exponeringen mot kunder och 75 procent av kapitalbasen för det sammanlagda beloppet av exponeringarna. I OP-Pohjola-gruppen räknas branschrisken enligt interna näringsgrenar så att utöver fordringarna och förbindelserna i bankrörelsen också beaktas gruppens försäkringsbolags direkta placeringar. Vid slutet av året var den största branschrisken 11,1 procent (10,4), och den bestod av bostadssammanslutningar. Risklimiten för branschrisken är 16 procent av företagssektorns fordringar och förbindelser.

I OP-Pohjola-gruppen klassificeras kunderna utgående från risk i ratingklasser. Av företagsexponeringarna hör 46 procent (46) till de fem bästa kreditklasserna (s.k. investeringsnivån) i den kreditportfölj som indelats i 12 huvudklasser. Andelen företagsexponeringar som hör till de fyra sämsta kreditklasserna var 5 procent (5). Exponeringar mot privatkunder delas in i sex huvudklasser, och av dem hörde 77 procent (74) till de två bästa klasserna och 4 procent (4) till de två svagaste klasserna.

Vid slutet av året uppgick OP-Pohjola-gruppens oregrulerade fordringar och nollräntefordringar till totalt 295 miljoner euro (311), vilket var 0,42 % (0,46) av kredit- och garantistocken. Risklimiten för det här nyckeltalet är 1,2 procent. Förhållandet mellan förväntade förluster och exponeringsbeloppet vid fallissemang (EAD) var 0,37 procent (0,41) medan risklimiten för nyckeltalet var 0,8 procent. De förväntade förlusterna är en uppskattning av de genomsnittliga årliga förluster som beror på kreditriskerna som beräknats med OP-Pohjola-gruppens egna kreditriskmodeller. Nedskrivningar av fordringar bokfördes 2013 till ett nettovärde på 84 miljoner euro (99), vilket var 0,12 procent av kredit- och garantistocken (0,15).

Merparten av OP-Pohjola-gruppens exponeringar mot länder gäller EU-länder. Exponeringarna omfattar alla balansposter och poster utanför balansräkningen och de baserar sig på värden som använts i kapitaltäckningsanalysen.

Länderfördelning för OP-Pohjola-gruppens exponeringar 31.12.2013

Milj.e	Exponeringar mot stater och centralbanker	Instituts- exponeringar	Företags- exponeringar	Hushålls- exponeringar	Aktie- exponeringar ¹⁾	Skuldebrev med säkerhet ²⁾	Övriga exponeringar	Totala
Finland	4 216	282	34 693	49 293	778	489	979	90 732
Baltikum	214	5	642	17	0	0	0	878
Övriga nordiska länder	148	632	595	65	52	1 182	13	2 686
Tyskland	1 730	216	269	19	4	341	5	2 583
Frankrike	101	433	274	4	34	795	0	1 641
GIIPS- länderna ³⁾	27	27	151	15	18	361	0	598
Övriga EU- länder	901	1 413	602	33	1 244 ⁴⁾	544	0	4 738
Övriga Europa	0	305	136	45	89	37	0	611
USA	0	232	129	20	224	7	23	636
Asien	0	259	62	14	106	0	0	441
Övriga länder	10	59	94	7	330 ⁴⁾	247	0	748
Totalt	7 348	3 862	37 648	49 532	2 879	4 003	1 020	106 292

1) Innehåller också räntefonder 857 miljoner euro.

2) Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

3) Spaniens exponeringar var totalt 175 miljoner euro och Italiens 162 miljoner euro.

4) Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Länderfördelning för OP-Pohjola-gruppens exponeringar 31.12.2012

Milj.e	Exponeringar mot stater och centralbanker	Instituts- exponeringar	Företags- exponeringar	Hushålls- exponeringar	Aktie- exponeringar ¹⁾	Skuldebrev med säkerhet ²⁾	Övriga exponeringar	Totala
Finland	8 009	463	33 656	47 554	753	291	1 154	91 881
Övriga nordiska länder	7	566	633	63	44	864	78	2 256
Baltikum	67	2	412	11	4	-	-	496
GIIPS-länderna	25	87	30	12	16	412	3	585
Övriga EU-länder	1 026	2 036	855	64	1 387	1 802	408	7 577
Övriga Europa	-	411	93	39	59	37	25	665
USA	-	271	164	20	294	8	41	798
Asien	-	263	57	13	71	-	-	405
Övriga länder	10	78	85	7	765 ³⁾	6	57	1 008
Totalt	9 144	4 176	35 986	47 784	3 394	3 420	1 766	105 671

¹⁾ Innehåller räntefonder 1 065 milj.e

²⁾ Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar

³⁾ Innehåller främst placeringar i Emerging Markets- och Global-fonder

Av GIIPS-ländernas exponeringar stod Spaniens exponeringar för totalt 196 miljoner euro och Italiens för 184 miljoner euro.

Kredit- och garantistocken per sektor

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Förändring, %	Oreglerade fordringar och nollräntefordringar	
				31.12.2013	% av kredit- och garantistocken
Inhemska och utländska företag samt bostadssammanslutningar	25 448	23 725	7,3	104	0,4 %
Uthyrning och förvaltning av bostäder inkl. bostadssammanslutningar	5 535	4 831	14,6	1	0,0 %
Övrig förvaltning av fastigheter	3 262	3 021	8,0	10	0,3 %
Handel	2 669	2 607	2,4	17	0,6 %
Byggverksamhet	1 752	1 648	6,3	9	0,5 %
Tjänster	1 689	1 697	-0,5	11	0,7 %
Transport och magasinering	1 488	1 550	-4,0	7	0,5 %
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	1 428	1 264	12,9	5	0,3 %
Energi	1 174	617	90,4	0	0,0 %
Finans- och försäkringsverksamhet	1 086	1 095	-0,9	2	0,2 %
Handel med egna fastigheter	909	1 064	-14,6	6	0,7 %
Jordbruk, skogsbruk och fiske	806	823	-2,1	3	0,4 %
Skogsindustri	696	657	6,0	9	1,4 %
Metallindustri	615	647	-5,0	6	0,9 %
Livsmedelsframställning	578	581	-0,6	1	0,2 %
Kemisk industri	333	345	-3,6	0	0,0 %
Annan tillverkning	265	336	-20,9	14	5,4 %
Övriga företag	1 164	942	23,5	3	0,2 %
Offentliga och icke vinstsyftande samfund	1 294	1 262	2,5	1	0,1 %
Hushåll	44 385	42 689	4,0	190	0,4 %
Korrigeringsposter	-26	49	-152,9	0	
Totalt	71 101	67 726	5,0	295	0,42 %

Likviditetsrisken

OP-Pohjola-gruppens finansieringsberedskap och likviditet är goda. Inlåningens andel av kreditstocken har hållits stabil. OP-Pohjola-gruppens kapitalanskaffning har fungerat bra.

OP-Pohjola-gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven och de övriga källorna för tilläggsfinansiering i enlighet med beredskapsplanen räcker till för att täcka finansieringsbehovet för minst två år i situationer där partikapitalanskaffningen inte skulle fungera och där inlåningsstocken skulle minska måttligt.

Likviditetsreserv

Mrd. e	12/2013	12/2012	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	2,0	5,6	-64,5
Skuldebrev som godtas som säkerhet	7,4	5,4	36,6
Företagskrediter som godtas som säkerhet	3,3	3,0	9,9
Totalt	12,7	14,0	-9,6
Fordringar som inte godtas som säkerhet	0,7	0,6	8,5
Likviditetsreserven till marknadsvärde	13,3	14,6	-8,8
Värderingsavdrag (Haircut)	-1,0	-0,9	9,4
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	12,3	13,7	-10,0

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet. Skuldebreven i likviditetsreserven har i reservkalkylen värderats till marknadsnoteringar.

Som OP-Pohjola-gruppens risklimitmätare för likviditetsrisken används både det nettokassaflöde enligt tidsklasser som styr den strukturella finansieringsrisken och mätaren för den kortfristiga likviditetsrisken. Den strukturella finansieringsriskens mätare utvisar hur stor del av nettokassaflödet i gruppens balansomslutning som högst får förfalla i de olika tidsklasserna. Det nettokassaflöde som förfaller i gruppens balansräkning var vid slutet av året inom ramen för de limiter som ställts upp för alla begränsningstidsklasser.

Mätaren för likviditetsrisken utvisar hur väl den primära likviditetsreserven räcker till för att täcka det kända och förväntade nettokassaflöde som OP-Pohjola-gruppen ska betala ut samt en oväntad, måttlig minskning i inlåningsstocken. Vid slutet av året räckte likviditetsreserven till för att täcka en överlevnadsperiod som är klart längre än risklimiten på 30 dagar.

Marknadsrisk

OP-Pohjola-gruppens marknadsriskposition hölls under räkenskapsperioden inom de fastställda limiterna.

De väsentligaste marknadsriskerna inom bankrörelsen förknippas med skuldebreven i likviditetsreserven samt med hur en förändring i räntorna påverkar räntenettet. Bankrörelsens ränterisk mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader ökade en aning på grund av uppgången i marknadsräntorna.

Vid bedömningen av försäkringsrörelsens marknadsrisk är det mest centrala marknadsriskerna i anslutning till placeringar och marknadsrisker som ingår i försäkringsskulden, varav den viktigaste är ränterisken. Ränterisken för livförsäkringens placeringar och försäkringsskuld minskade under fjolåret. Ränterisken för livförsäkringens försäkringsskuld reducerades med hjälp av säkringar, och över hälften av den var säkrad vid slutet av året. Den totala risken i placeringsverksamhetens portfölj reducerades genom att öka ränteplaceringarna och minska fastighets-, hedge fund- och de strukturerade placeringarna.

Effekten av en höjning av räntorna med en procentenhet på ränterisken för skadeförsäkringens placeringsverksamhet minskade en aning från året innan, och likaså minskade ränterisken för försäkringsskulden en aning. Placeringsverksamhetens känslighet för en nedgång i aktiekurserna var en aning mindre än året innan och känsligheten för en ökad creditspread för obligationslånen med kreditrisk låg på samma nivå som året innan. Placeringarna i lån på tillväxträntemarknaden minskades från det föregående året.

I OP-Pohjola-gruppen finns den största valutarisken i liv- och skadeförsäkringens placeringar. Både i liv- och skadeförsäkringsrörelsen minskade den öppna nettovalutapositionen mot euron avsevärt. I OP-Pohjola-gruppens bankrörelse har valutarisken koncentrerats till Pohjola Bank Abp, där valutarisken var låg hela året.

Betydelsen av den råvarurisk som har koncentrerats till Pohjola Bank Abp och volatilitetsrisken i optionsrörelsen är liten i OP-Pohjola-gruppen.

Placeringstillgångar

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012	Förändring
Pohjola Bank Abp	10 107	11 866	-1 759
Skadeförsäkring	3 168	3 078	90
Livförsäkring	3 545	3 624	-79
Andelsbankerna	950	901	49
Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag	396	373	23
Totalt	18 166	19 842	-1 676

För ränteintäktsrisken i finansieringsrörelsen och för marknadsrisken i försäkringsrörelsen har ställts upp limiter på grupplanet. Marknadsrisken i tradingverksamheten begränsas med VaR-mätare (Value-at-Risk). Vid slutet av året var risken i alla ovan nämnda limitmätare på grupplanet klart mindre än den fastställda limiten.

Operativa risker

De operativa riskerna har enligt uppskattning ökat från det föregående året, men de uppskattas fortfarande vara moderata. De större riskerna ansluter sig till den pågående omstruktureringen av centralinstitutskoncernens funktioner samt till utläggningen av gruppens applikationsutveckling och underhåll. Dessutom är risken för att risker som gäller säkerheten för personer och lokaler ska realiseras större än normalt på grund av det pågående byggprojektet Vallgård 2015. De här projekten höjer också risken för kontinuiteten i verksamheten. De ekonomiska förlusterna på grund av operativa risker var små, cirka 3,7 miljoner euro.

Försäkringsrisker

Inga väsentliga förändringar skedde i skade- och livförsäkringens försäkringsrisker under rapportperioden.

Skadeförsäkringens solvens höll sig på samma nivå som året innan trots sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar och utdelningen.

Livförsäkringens solvens försvagades en aning, främst till följd av kapitalåterbäringarna.

Återförsäkringen av skadeförsäkringen har skötts centralt. Både den självbehållna andelen av de riskspecifika återförsäkringarna och katastrofåterförsäkringarna är högst 5 miljoner euro. Kapaciteten hos katastrofåterförsäkringen som ger skydd i händelse av kumulskador är 135 miljoner euro. Dessutom finns ett årsaggregatskydd för storskador i den kortsvarsade försäkringsrörelsen på den självbehållna andelen, vars maximala ersättning 2013 var 10 miljoner euro. Det här skyddet tas i bruk då storskadeutgifterna för ett år är större än normalt.

En stor del av skadeförsäkringens försäkringsskuld är pensionsansvar som påverkas av den uppskattade dödlighetsintensiteten och den använda diskonteringsräntan. En ökning av den genomsnittliga livslängden med ett år minskar solvenskapitalet med cirka 38 miljoner euro (34). Den uppskattade dödligheten baserar sig på den dödlighetsmodell som försäkringsbolagen i Finland allmänt använder och som antar att den observerade ökningen i livslängden kommer att fortsätta. Modellen har senast uppdaterats 2011. En sänkning av diskontoräntan med 0,1 procentenheter minskar solvenskapitalet med cirka 20 miljoner euro (18).

Inom livförsäkringsrörelsen ansluter sig de viktigaste riskerna till placeringsverksamheten. För placeringsverksamheten har fastställts separata regler och förfaranden gällande riskhanteringen. För placeringsverksamheten fastställs årligen en placeringsplan, där de ekonomiska målen för placeringsverksamheten fastställs och kvantitativa och kvalitativa begränsningar slås fast.

I risklimitsystemet begränsas försäkringsrisken genom att ställa det ekonomiska kapitalkravet i skadeförsäkringen och livförsäkringen i relation till kapitalbasen. Vid slutet av året låg försäkringsriskerna inom ramen för de uppställda limiterna.

Riskpositionen inom försäkringsrörelsen redogörs också för i den del av den här verksamhetsberättelsen som gäller rörelsesegmenten.

Rating

Ratinginstitut	Kortfristig kapitalanskaffning	Utsikter	Långfristig kapitalanskaffning	Utsikter
Fitch	F1	Stabila	A+	Stabila
Standard & Poor's	A-1+	Negativa	AA-	Negativa
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

Fitch Ratings ger en rating åt både OP-Pohjola-gruppen och Pohjola Bank Abp. OP-Pohjola-gruppens finansiella ställning inverkar också på de ratingar som ges enbart Pohjola.

Under 2013 skedde inga förändringar i OP-Pohjola-gruppens eller Pohjolas rating och utsikter.

Fitch Ratings bekräftade 4.4.2013 och 20.11.2013 OP-Pohjola-gruppens och Pohjola Bank Abp:s långfristiga rating till A+ och kortfristiga rating till F1. Utsikterna för ratingarna förblev stabila.

Standard & Poor's bekräftade 31.7.2013 Pohjola Bank Abp:s långfristiga rating till AA- och kortfristiga rating till A-1+. Utsikterna för ratingarna förblev negativa.

Utsikter för 2014

Den globala ekonomin håller på att förstärkas, men tillväxten blir fortfarande långsammare än i snitt. Euroområdet ekonomi har börjat växa. Den livligare exporten vänder också Finlands ekonomi mot en långsam tillväxt. Europeiska centralbanken fortsätter med sin tillväxtstödande penningpolitik, vilket håller räntorna låga ännu länge. Trots den gradvisa återhämtningen i ekonomin är risken för att den gryende positiva utvecklingen ska brytas och för att nya störningar ska inträffa på finansmarknaden fortfarande relativt stor.

I och med att den ekonomiska utvecklingen långsamt förstärks håller finansbranschens omvärld småningom på att förbättras, även om de historiskt låga räntorna fortfarande belastar bankernas räntenetto och försvagar intäkterna från försäkringsbolagens placeringsverksamhet. Förändringarna i omvärlden och åtstramningen av bestämmelser ökar ytterligare betydelsen av åtgärder som förbättrar kapitaltäckningen och lönsamheten.

Om inte omvärlden försvagas avsevärt från det förväntade beräknas OP-Pohjola-gruppens resultat före skatt bli större än 2013. De största osäkerhetsmomenten som påverkar resultatutvecklingen förknippas med affärsrörelsens tillväxttakt, nedskrivningarna av fordringar och förändringarna i placeringsmiljön.

Alla prognoser och bedömningar i den här verksamhetsberättelsen grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Händelser efter räkenskapsperioden

Åtstramningen av kapitaltäckningsbestämmelserna för bankerna kommer de närmaste åren att avsevärt höja kapitalkraven. De allmänt högre kapitalkraven har redan tagit sig uttryck i en klar ökning av den genomsnittliga kapitaltäckningen hos bank- och finansgrupperna.

OP-Pohjola-gruppen har som mål att upprätthålla en stark kapitaltäckning som ger konkurrensfördel och stabilitet. På grund av åtstramningen av kraven på branschen uppfyllde den kapitaltäckning inom bankrörelsen på 15 procent som OP-Pohjola-gruppen tidigare fastställt inte längre de mål som gruppen ställt för sin kapitaltäckning. Sedan de detaljer i kapitaltäckningsbestämmelserna som är väsentliga för gruppen klarnat, beslutade förvaltningsrådet för OP-Pohjola-gruppens centralinstitut som gruppens högsta beslutande organ den 5 februari att höja kapitaltäckningsmålet för gruppens bankrörelse. Det nya kapitaltäckningsmålet (CET1) är 18 procent. Kapitaltäckningsmålet ska uppfyllas med kärnprimärkapitalet (CET1) senast före slutet av 2016. På grund av osäkerhet kring hur bestämmelserna kommer att utvecklas håller gruppen tills vidare sitt kapitaltäckningsmål enligt konglomeratlagen oförändrat.

Gruppens kapitaltäckning utgörs av en kombination av kapitaltäckningen hos de företag som hör till gruppen, särskilt Pohjola-koncernen och andelsbankerna. Därför innebär höjningen av målet för gruppen i praktiken att kapitaltäckningsmålet höjs också för de företag som hör till gruppen.

För att det nya kapitaltäckningsmålet ska uppnås och upprätthållas krävs i fortsättningen bättre lönsamhet än tidigare av OP-Pohjola-gruppen. Därför beslutade förvaltningsrådet för centralinstitutet att också höja gruppens lönsamhetsmål. Det nya målet är 20 procent avkastning på det ekonomiska kapitalet. Det tidigare målet var 18 procent. Det nya målet kräver att resultatet före skatt höjs till över en miljard euro redan under de närmaste åren.

OP-Pohjola-gruppens övriga strategiska mål ändrades inte.

OP-Pohjola-gruppens centralinstitut har 6.2.2014 beslutat lämna ett frivilligt offentligt uppköpserbjudande på alla aktier som Pohjola Bank Abp emitterat.

Verksamheten och resultatet per rörelsesegment

OP-Pohjola-gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i gruppen "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP-Pohjola-gruppens bokslut.

Rörelsesegmentens resultatsammandrag

Milj. e	Intäkter	Kostnader	Övriga poster *)	Resultat före skatt 1-12/2013	Resultat före skatt 1-12/2012	Förändring, %
Bankrörelse	1 706	1 020	-275	411	424	-3,1
Skadeförsäkring	533	366	0	167	92	81,7
Kapitalförvaltning	272	159	0	113	101	12,1
Övrig rörelse	483	471	-2	9	-13	-174,2
Elimineringar	-481	-487	0	6	-18	-131,1
Totalt	2 512	1 530	-277	705	586	20,4

*) Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder samt nedskrivningar av fordringar har redovisats i Övriga poster

Bankrörelse

- Resultatet före skatt minskade till följd av minskningen i räntenettet och bankskatten med 3 procent till 411 miljoner euro (424).
- Bankskatten belastade segmentets resultat med 44 miljoner euro – kostnaderna utan bankskatten minskade från jämförelseperioden.
- Utan de finansiella institutens och försäkringsföretagens krediter och insättningar växte kredit- och inlåningsstocken snabbare än branschen.
- Kreditrispositionen var stabil – nedskrivningarna minskade till 81 miljoner euro (96).

Bankrörelsens nyckeltal

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Förändring, %
Räntenetto	915	970	-5,7
Nedskrivningar av fordringar	81	96	-15,1
Övriga intäkter	791	722	9,5
Personalkostnader	444	446	-0,4
Övriga kostnader	576	534	7,8
Återföringar till ägarkunder och OP-bonuskunder	193	192	0,7
Resultat före skatt	411	424	-3,1
Kostnads-/intäktsrelation, %	59,8	57,9	1,9
Milj. e			
Uttagna bolån	6 340	7 601	-16,6
Uttagna företagskrediter	7 235	7 375	-1,9
Nettoteckningar i placeringsfonder	1 973	-698	
Förmedlade fastighetsaffärer, st.	13 540	16 292	-16,9

Mrd. e	31.12.2013	31.12.2012	Förändring, %
Utlåning			
Bolån	33,1	31,7	4,6
Krediter till företag	17,9	17,0	5,0
Övriga krediter	17,2	16,4	4,9
Utlåning totalt	68,2	65,1	4,8
Garantistock	2,9	2,6	9,8
Inlåning			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	26,6	23,7	12,5
Placeringsinsättningar	20,7	21,3	-2,9
Inlåning totalt	47,4	45,0	5,2
Marknadsandel, %*			
Utlåning	34,6	34,0	0,6
Inlåning	36,8	36,4	0,4

*) utan de finansiella institutens och försäkringsföretagens krediter och insättningar

Tillväxten i bankrörelsen var fortsatt kraftig med hänsyn till konjunkturerna. Mot slutet av året avtog dock tillväxten i utlåningen på grund av den ekonomiska osäkerheten.

OP-Pohjola-gruppens inlåning ökade under ett år med 5,2 procent. Till följd av de långvarigt exceptionellt låga räntorna och sänkta marginalerna på tidsbundna insättningar minskade placeringsinsättningarna under ett år med 2,9 procent. Tyngdpunkten i inlåningstillväxten har flyttats till betalningsrörelseinsättningar, vilka ökade på ett år med 12,5 procent.

Utlåningen ökade under räkenskapsperioden med 4,8 procent. De nya uttagna bolånen minskade med 17 procent och företagskrediterna med 1,9 procent från jämförelseperioden. Marginalerna på nya företagskrediter och bolån har ökat klart under ett års tid.

OP-Pohjola-gruppens marknadsposition har fortsatt att förstärkas särskilt inom bolånen, företagsfinansieringen och inlåningen. OP-Pohjola-gruppens marknadsandel av bolånen ökade under räkenskapsperioden med 0,9 procentenheter till 37,8 procent (36,9) vid slutet av december. Marknadsandelen av företagskrediterna i euro ökade med 0,8 procentenheter till 36,3 procent (35,5).

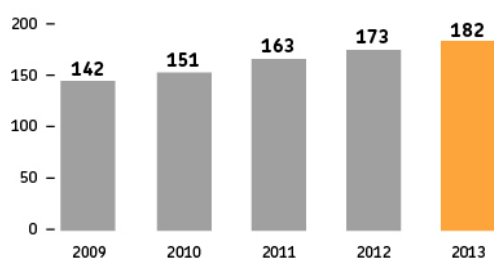
Bostadsmarknaden har fortsatt att vara dämpad. De bostadsaffärer som gruppens fastighetscentraler förmedlade minskade under räkenskapsperioden med 17 procent från jämförelseperioden.

Vid slutet av december hade andelsbankerna 1,4 miljoner ägarkunder, dvs. 33 000 fler än ett år tidigare. Andelsbankerna och Helsingfors OP Bank Abp, som verkar i huvudstadsregionen, hade vid slutet av december totalt 1,3 miljoner OP-bonuskunder, vilket är 48 000 mer än ett år tidigare.

Värdet av den bonus som OP-bonuskunderna samlat på basis av koncentreringen av sina bankärenden var under januari–december totalt 182 miljoner euro (173). Bonus användes för banktjänster för totalt 93 miljoner euro (92) och för skadeförsäkringspremier för 89 miljoner euro (82).

Återföringar till OP-bonuskunder

milj. €

Resultat och riskposition

Bankrörelsens resultat före skatt var 411 miljoner euro (424). Ökningen i provisionsintäkterna och nettointäkterna från handeln komprimerade den minskning i räntenettet som följde av de låga räntorna. Kostnaderna ökade till 1 020 miljoner euro (980) på grund av bankskatten på 44 miljoner euro.

De exceptionellt låga marknadsräntorna tog sig uttryck i en minskning av räntenettet. Räntenettet minskade med 5,7 procent till 915 miljoner euro (969).

Nettoprovisionsintäkterna var 57 miljoner euro större än under jämförelseperioden sedan provisionerna i anslutning till kreditgivning, betalningsrörelse och kapitalförvaltning ökat.

De totala nettointäkterna från handeln och placeringsverksamheten ökade från jämförelseperioden med 13 miljoner euro, dvs. 10 procent.

Bankrörelsens centrala risker är kreditrisken, marknadsriskerna och likviditetsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla. Kredit- och garantistocken växte i januari–december med 3,3 miljarder euro till 71,1 miljarder euro. Nedskrivningarna av fordringar var fortfarande små. Andelen oreglerade fordringar och nollräntefordringar i förhållande till kredit- och garantistocken var en aning mindre ett år tidigare.

OP-Pohjola-gruppens oreglerade fordringar och nollräntefordringar av kredit- och garantistocken

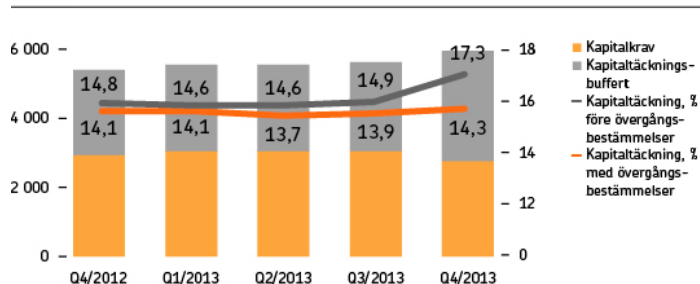
	31.12.2013		31.12.2012	
	Milj. e	%	Milj. e	%
Oreglerade fordringar och nollräntefordringar, netto	295	0,42	311	0,46
Nedskrivningar av fordringar från årets början, netto	84	0,12	99	0,15

Kapitaltäckning

OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade nedre gränsen för kapitaltäckningen är 8 procent. Europeiska bankmyndigheten (EBA) har dessutom fastställt minimikravet för Core Tier 1 till 9 procent hos betydande europeiska banker.

Kapitalbas och kapitaltäckning

milj. €

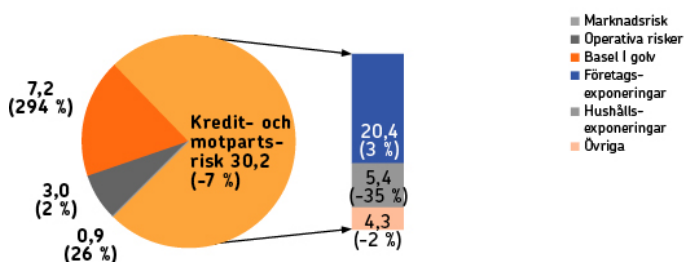
Gruppens primära kapital var vid slutet av räkenskapsperioden 5 902 miljoner euro (5 352). De viktigaste omständigheter som inverkar på beloppet av kapitalbasen var Pohjola Banks återinlösen av ett lån på 170 miljoner euro som räknats till det nedre Tier 2-kapitalet, bankrörelsens resultat för räkenskapsperioden samt utdelningar och kapitalåterbärningar från gruppens försäkringsbolag.

De investeringar i försäkringsföretag som till hälften avdras från det primära och supplementära kapitalet var 2 309 miljoner euro (2 419). Som underskott för förväntade förluster och nedskrivningar har från kapitalbasen avdragits 358 miljoner euro (498). Avdragen som hänför sig till det supplementära kapitalet överskred det supplementära kapitalet med 382 miljoner euro (364), vilket har avdragits från det primära kapitalet. Avdragets inverkan på Core Tier 1-relationstalet är 0,9 procentenheter.

Kapitalkravet var vid slutet av räkenskapsperioden 3 307 miljoner euro (3 047), dvs. 8,5 procent större än för jämförelseperioden. Den genomsnittliga riskvikten för alla exponeringar sjönk till följd av uppdateringen av IRBA-modellerna för hushållsexponeringarna. Likaså sjönk de genomsnittliga riskvikterna för företagsexponeringarna en aning. Ökningen i kapitalkravet beror särskilt på IRBA-övergångsbestämmelsen, som ökade kravet med 433 miljoner euro. Utan övergångsbestämmelsen var kapitalkravet 2 727 miljoner euro (2 900), dvs. 6 procent mindre än för jämförelseperioden. Den uppdatering av de interna klassificeringsmodellerna för hushållsexponeringar som godkänts av Finansinspektionen minskade kapitalkravet med cirka 230 miljoner euro och höjde kapitaltäckningen utan övergångsbestämmelser med cirka 1,6 procentenheter. De uppdaterade modellerna för företagsexponeringarna ska enligt uppskattning tas i bruk under 2014 efter godkännande av Finansinspektionen. Uppdateringen av modellen beräknas inverka positivt på kapitaltäckningen.

Riskvägda poster 31.12.2013, totalt 41,3 mrd €

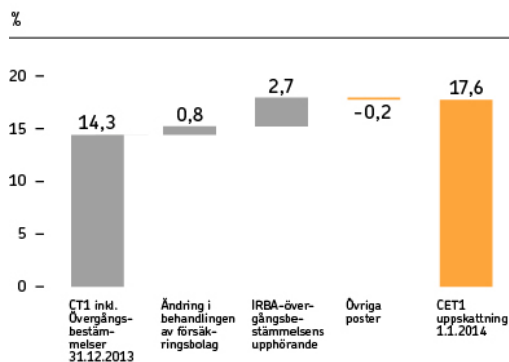
förändring från årets början, 8,5 %

Det nya kreditinstitutsdirektivet och den nya kreditinstitutsförordningen (CRD4/CRR) offentliggjordes 27.6.2013. De nya bestämmelserna träder i kraft stegvis fr.o.m. 1.1.2014 och de implementerar Basel III-standarderna i EU 2014–2019.

OP-Pohjola-gruppen beviljades 27.11.2013 tillstånd av Finansinspektionen att behandla finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag som riskvägda poster. På grund av att tillsynen övergår till ECB är tillståndet i kraft under perioden 1.1–31.12.2014. Den metod som tillämpas på investeringarna i försäkringsföretag leder till en riskvikt på cirka 280 procent. Andra väsentliga förändringar är att IRBA-övergångsbestämmelsen upphör för de riskvägda posterna samt övergångsbestämmelsen för det nuvarande tilläggsandelskapitalet, enligt vilken 80 procent av det tilläggsandelskapital som emitterats 31.12.2012 kan räknas till kärnprimärkapitalen. De övriga ändringar av bestämmelserna som påverkar de riskvägda posterna är av mindre betydelse.

Uppskattning av effekterna av ändringarna i regelverket

De buffertkrav på kapitaltäckningen som ska implementeras via den nationella lagstiftningen kommer att höja kapitalkraven. Tidtabellen för när buffertkraven ska träda i kraft är ännu öppen. De kommande likviditetsbestämmelserna ökar kostnaderna för likviditetshandlingen. Lönsamheten kommer att ha en betonad betydelse vid förberedelserna inför ändringarna i bestämmelserna.

I de nya bestämmelserna ingår en mätare som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. den icke-riskvägda skuldsättningskvoten (Leverage Ratio). Den icke-riskvägda skuldsättningskvoten inom OP-Pohjola-gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar 6,8 procent, vilket är mer än två gånger större än miniminivån på tre procent.

Skadeförsäkring

- Skadeförsäkringens resultat före skatt förbättrades till 167 miljoner euro (92). Resultatet före skatt till verkligt värde var 150 miljoner euro (283). Sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar försvagade resultatet med 38 miljoner euro (52).
- Premieintäkterna ökade med 11 procent (10).
- Den försäkringstekniska lönsamheten förbättrades. Den operativa totalkostnadsprocenten var 86,9 (90,5) och den operativa driftskostnadsprocenten 18,7 (21,5).
- Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 3,5 procent (10,8).
- Antalet preferenskundshushåll ökade under räkenskapsperioden med 45 600 hushåll (46 700).

Skadeförsäkringens nyckeltal

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012	Förändring, %
Premieintäkter	1 249	1 126	10,9
Försäkringsersättningar**	809	759	6,6
Nettointäkter från placeringsverksamhet	132	115	14,4
Upplösning av diskontering och övriga poster hänförliga till nettointäkterna	-43	-45	-4,4
Skadeförsäkringens nettointäkter	529	438	21,0
Övriga nettointäkter	3	20	-82,6
Personalkostnader	107	135	-20,9
Övriga kostnader	260	231	12,3
Resultat före skatt	167	92	81,7
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	-17	191	
Resultat före skatt till verkligt värde	150	283	-47,0
Premieintäkter			
Privatkunder	630	566	11,2
Företag och samfund	567	513	10,5
Baltikum	52	46	12,5
Premieintäkter totalt	1 249	1 126	10,9
Skadeförsäkringens nyckeltal, %			
Intäkter från placeringar till verkligt värde*, %	3,5	10,8	
Operativ totalkostnadsprocent*	86,9	90,5	-3,6
Operativ driftskostnadsprocent*	18,7	21,5	-2,8
Operativ skadeprocent*	68,2	69,1	-0,9

* De operativa nyckeltalen innehåller inte förändringar i beräkningsgrunden och avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp.

** Försäkringsersättningarna innehåller inte skaderegleringskostnader

Premieintäkterna ökade fortfarande kraftigt bland både privat- och företagskunder. Också i Baltikum tilltog tillväxten i premieintäkterna under räkenskapsperioden. Försäljningen av försäkringar till privat- och företagskunder ökade med 3 procent från jämförelseperioden.

OP-Pohjola-gruppens marknadsandel av premieinkomsten från skadeförsäkringen 2012 var 29,1 procent (28,2). Mätt med marknadsandelen för premieinkomsten är OP-Pohjola-gruppen Finlands största skadeförsäkringsgrupp. Marknadspositionen uppskattas ha stärkts också under räkenskapsperioden.

Antalet preferenskundshushåll uppgick vid slutet av året till 615 600 (570 000), och av dem har 73 procent (69) koncentrerat också sina bankärenden till OP-Pohjola-gruppen. Kunderna i gruppens andelsbanker och Helsingfors OP Bank använde OP-bonus som samlas för bank- och försäkringsärenden för betalningen av 1 783 000 försäkringsräkningar (1 629 000), av vilka 253 000 räkningar (251 000) betalades helt och hållet med bonus. De försäkringspremier som betalats med bonus uppgick till 89 miljoner euro (82). Antalet preferenskundshushåll ökade från början av året med 45 600 hushåll (46 700).

Resultat och riskposition

Resultatet före skatt förbättrades till 167 miljoner euro (92) tack vare det starka försäkringstekniska resultatet och det goda resultatet av placeringsverksamheten. Diskonteringsräntan för pensionsansvar sänktes från 3,0 procent till 2,8 procent, vilket ökade försäkringsersättningarna med 38 miljoner euro (52).

Den försäkringstekniska lönsamheten var bättre än under jämförelseperioden. Den operativa totalkostnadsprocenten förstärktes från jämförelseperioden och var 86,9 (90,5). Den försäkringstekniska lönsamheten förbättrades till följd av den kraftiga ökningen i premieintäkterna och nedgången i driftskostnaderna. Mest förbättrades lönsamheten för segmentet privatkunder.

Ökningen i försäkringsersättningarna, exklusive effekten av sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar, var 9 procent, dvs. en aning långsammare än ökningen i premieintäkterna. Skadekostnaden för nya storskador var något större än under jämförelseperioden. Under 2013 registrerades 205 nya stora eller medelstora skador (173), vilkas skadekostnad för egen räkning var totalt 138 miljoner euro (125). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 10 miljoner euro (27). Riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 61,7 (62,8).

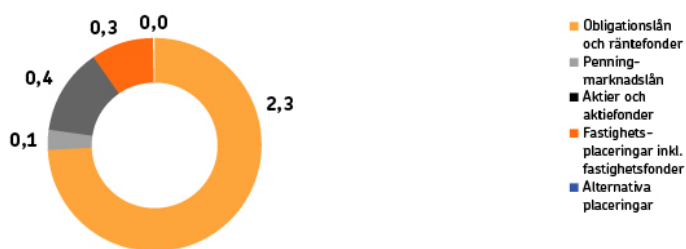
Driftskostnaderna minskade med 3 procent och den operativa driftskostnadsprocenten förbättrades till 18,7 (21,5). Effektiviseringsprogrammet, som inleddes i fjol, sänkte kostnaderna, vilket tillsammans med den kraftiga intäktsökningen förbättrade effektiviteten. Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 25,2 (27,8).

Placeringsintäkterna till verkligt värde blev mindre än under jämförelseperioden till följd av den ogynnsamma ränteutvecklingen. Intäkterna från placeringarna till verkligt värde var 3,5 procent (10,8). De resultatförda nettointäkterna från placeringarna var 132 miljoner euro (115). I resultatet bokfördes nedskrivningar för 10 miljoner euro (13). Intäkterna till verkligt värde var 115 miljoner euro (306).

Skadeförsäkringens placeringsbestånd var vid slutet av december 3 219 miljoner euro (3 149). Ränteportföljens ratingfördelning var god. Placeringarna på investeringsnivån stod för 91 procent (92), och 74 procent av placeringarna (73) hade en rating på minst A-. Ränteportföljens återstående genomsnittliga löptid var 4,4 år (4,2) och durationen 3,7 år (4,2).

Placeringsstillgångar 3,2 mrd. €, 31.12.2013

mrd. €

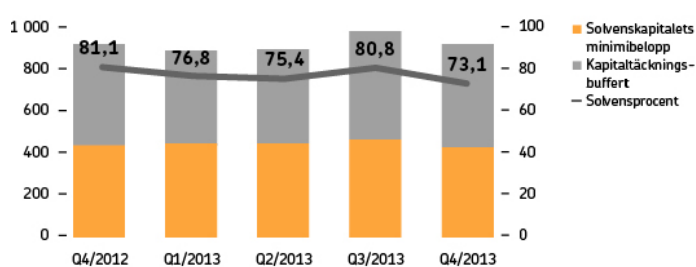
Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringsportföljer som utgör täckning för försäkringsskulden och nivån på den diskonteringsränta som används för att diskontera försäkringsskulden.

Skadeförsäkringens riskposition förbättrades av sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar. Riskpositionen i placeringsportföljen förändrades inte markant.

Skadeförsäkringens solvenskapital uppgick vid slutet av december 913 miljoner euro (914). Solvenskapitalet i relation till premieintäkterna (solvensprocenten) var 73 (81). Utjämningsbeloppet minskade till 248 miljoner euro (273).

Solvenskapital och solvensprocent

milj. €

Kapitalförvaltning

- Resultatet före skatt ökade till 113 miljoner euro (101), resultatet till verkligt värde var 96 miljoner euro (315).
- Intäkterna från livförsäkringens placeringar till verkligt värde var 3,5 procent (9,1).
- De tillgångar som förvaltades av OP-Pohjola-gruppen uppgick vid slutet av december till 52,0 miljarder euro (45,1).
- Marknadsandelen för OP-Pohjola-gruppens placeringsfonder förstärktes från årsskiftet med 1,2 procentenheter till 19,2 procent.
- De fondanknutna försäkringsbesparingarna ökade på ett år med 17 procent och deras andel av besparingarna ökade till 67 procent.

Kapitalförvaltningens nyckeltal

Milj. e	1-12/2013	1-12/2012	Förändring, %
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	50	19	162,2
Provisionsintäkter, netto			
Fonder och kapitalförvaltning	103	102	0,9
Livförsäkringar	131	98	32,8
Kostnader	-34	-28	23,1
Provisionsintäkter, netto, totalt	199	172	15,6
Övriga intäkter	22	45	-50,6
Personalkostnader	24	32	-24,6
Övriga kostnader	135	104	29,9
Resultat före skatt	113	101	12,1
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	-17	214	
Resultat före skatt till verkligt värde	96	315	-69,6
Mrd. e	31.12.2012	31.12.2011	Förändring, %
Försäkringsbesparingar	9,4	8,6	9,0
Förvaltade medel (brutto)			
Placeringsfonder	14,4	11,9	20,4
Institutionella kunder	20,9	19,5	7,3
Private Banking	10,5	8,3	26,2
Fondanknutna försäkringsbesparingar	6,3	5,3	17,0
Förvaltade medel totalt (brutto)	52,0	45,1	15,5
Marknadsandel, %			
Försäkringsbesparingar	24,6	25,0	-0,5
Fondanknutna försäkringsbesparingar	29,1	31,8	-2,7
Kapital i placeringsfonder	19,2	18,0	1,2

De tillgångar som förvaltades av OP-Pohjola-gruppen uppgick till 52,0 miljarder euro (45,1). Av de förvaltade tillgångarna står de företag som hör till OP-Pohjola-gruppen för 12,1 miljarder euro.

Det strategiska målet för försäkringssparandet är att utöka de fondanknutna försäkringsbesparingarna. De fondanknutna besparingarna ökade från början av året med 17 procent till 6,3 miljarder euro. De fondanknutna försäkringsbesparingarnas andel av försäkringsbesparingarna ökade till 67 procent (62).

Kapitalet i de placeringsfonder som OP-Pohjola-gruppen förvaltar ökade under räkenskapsperioden med 20,4 procent till 14,4 miljarder euro (11,9). Nettoteckningarna i OP-Pohjola-gruppens placeringsfonder var cirka 2,0 miljarder euro (-0,7).

Resultat och riskposition

Resultatet före skatt ökade till 113 miljoner euro (101) från jämförelseperioden. Resultatet efter förändringen i fonden för verkligt värde var 96 miljoner euro (315).

Nettoprovisionsintäkterna ökade med 16 procent till 199 miljoner euro (172). Aurum Placeringsförsäkring Ab:s andel av ökningen var 11 procentenheter. Intäkterna från placeringsverksamheten utan värderingsresultatet från de derivat som utgör skydd mot ränterisken i anslutning till försäkringsskulden var 149 miljoner euro (119).

Under räkenskapsperioden förberedde man sig på fortsatt låga räntor genom att sänka diskonteringsräntan under 2,5 procent till slutet av 2014. Totalt uppgick räntekompletteringarna vid räkenskapsperiodens slut till 128 miljoner euro (191).

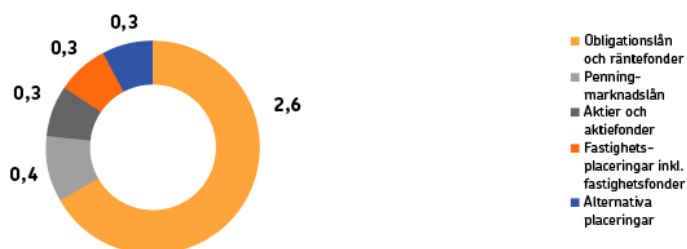
Kostnaderna ökade med 23 miljoner euro från jämförelseperioden. Av kostnadsökningen beror 13 miljoner euro på förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring Ab och 8 miljoner euro på ökningen av livförsäkringens försäljningsprovisioner. Livförsäkringens omkostnadsprocent, som utvisar samtliga inkomster som är avsedda att täcka omkostnaderna med avdrag för säljkanalernas provisioner, var 34,1 procent (36,3).

Intäkterna från livförsäkringens placeringsverksamhet till verkligt värde utan intäkterna från de derivat som utgör skydd mot ränterisken i anslutning till försäkringsskulden var 3,5 procent (9,1).

Livförsäkringens placeringstillgångar utan de tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar uppgick till 3,9 miljarder euro (4,2) fördelat enligt följande:

Livförsäkringens placeringstillgångar 3,9 mrd. €, 31.12.2013

mrd. €

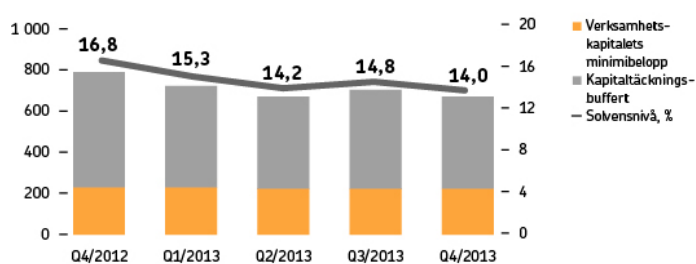
Andelen placeringar i ränteportföljen som till sin rating räknas till investeringsnivån var 90 procent (90). Vid slutet av räkenskapsperioden var ränteplaceringarnas modifierade duration 2,4 (3,2).

De centralaste riskerna inom livförsäkringens utgörs av marknadsrisken för placeringstillgångarna och nivån på den ränta som används vid diskonteringen av försäkringsskulden. Av de försäkringstekniska riskerna inom livförsäkringens är ökningen i den förväntade livslängden den största risken. Under 2013 har livförsäkringens marknadsrisk sänkts och skyddet mot ränterisken i anslutning till försäkringsskulden ökats.

Livförsäkringens verksamhetskapital var 664 miljoner euro, vilket är trefaldigt i förhållande till verksamhetskapitalets minimibelopp. Solvensnivån, dvs. solvenskapitalet i förhållande till den vägda försäkringsskulden, var 14,0 procent (16,8).

Verksamhetskapital och solvensnivå

milj. €

Övrig rörelse

Nyckeltal för övrig rörelse

Milj. e	1–12/2013	1–12/2012	Förändring, %
Räntenetto	10	24	-57,4
Nettointäkter från handel	-11	1	
Nettointäkter från placeringsverksamhet	41	7	510,2
Övriga intäkter	443	409	8,3
Kostnader	471	451	4,6
Nedskrivningar av fordringar	2	3	-24,3
Resultat före skatt	9	-13	-174,2
Mrd. e	31.12.2013	31.12.2012	Förändring, %
Fordringar på kreditinstitut	9,5	8,5	11,4
Investeringsstillgångar	8,4	6,5	30,4
Skulder till kreditinstitut	4,5	4,9	-11,5
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16,7	14,4	16,3

Resultatet före skatt för övrig rörelse var 9 miljoner euro (-13).

Räntenettet minskade till 10 miljoner euro (24) på grund av de strukturella förändringar som gjorts i likviditetsreserven under räkenskapsperioden. Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade till 41 miljoner euro (7). Räkenskapsperiodens realisationsvinster förbättrade nettointäkterna från placeringsverksamheten med 15 miljoner euro (-4). Intäkterna från utdelningar var 27 miljoner euro (20). Övriga intäkter består till betydande delar av gruppens interna tjänstedebiteringar, vilka redovisas som rörelsesegmentens kostnader. Av kostnaderna inom övrig rörelse var 178 miljoner euro (151) personalkostnader och 136 miljoner euro ICT-kostnader (127).

De centrala riskerna inom övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna.

Förändringar i OP-Pohjola-gruppens struktur

I OP-Pohjola-gruppens bokslut konsolideras 183 andelsbanker (196), OP-Pohjola-centralinstitutskoncernen och Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag.

Forssan Seudun Osuuspankki, Somerniemen Osuuspankki och Someron Osuuspankki har 31.8..2013 fusionerats med Salon Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen har ändrats till Lounaismaan Osuuspankki.

Keikyän Osuuspankki har 30.9.2013 fusionerats med Satakunnan Osuuspankki.

Uukuniemen Osuuspankki har 30.9.2013 fusionerats med Kesälahden Osuuspankki.

Ähtärin Osuuspankki har 30.9.2013 fusionerats med Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki.

Sideby Andelsbank och Övermark Andelsbank har 30.9.2013 fusionerats med Korsnäs Andelsbank.

Ikaalisten Osuuspankki och Karvian Osuuspankki har 31.12.2013 fusionerats med Parkanon Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen har ändrats till Satapirkan Osuuspankki.

Hauhon Osuuspankki, Hämeenlinnan Seudun Osuuspankki och Lopen Osuuspankki har 31.12.2013 fusionerats med Riihimäen Seudun Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen har ändrats till Etelä-Hämeen Osuuspankki.

Koillis-Savon Seudun Osuuspankki har fattat beslut om fusion med Pohjois-Savon Osuuspankki. Den planerade dagen för verkställande av fusionen är 28.2.2014.

Juuan Osuuspankki har fattat beslut om fusion med Joensuun Seudun Osuuspankki, vars firma i samband med fusionen ändras till Pohjois-Karjalan Osuuspankki. Den planerade dagen för verkställande av fusionen är 31.3.2014.

OP IT-hankinta Oy har 31.10.2013 fusionerats med OP-Tjänster.

OP-Pohjola-gruppens helägda Omasairaala Oy inledde sin verksamhet i början av 2013.

OP-Kotipankki Oyj:s firma har 1.1.2014 ändrats till OP-Kortbolaget Abp.

Personal och ersättningar

Vid slutet av räkenskapsperioden hade OP-Pohjola-gruppen 11 983 anställda (13 290). Antalet anställda var i genomsnitt 12 587 (13 411). Personalminskningen ansluter sig till centralinstitutskoncernens effektiviseringsprogram och ändringen av verksamhetsmodellen för ICT-tjänsterna.

Under räkenskapsperioden gick 321 personer (311) i pension från OP-Pohjola-gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 61,6 år (61,5).

OP-Pohjola-gruppens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet.

OP-Pohjola-gruppens långsiktiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen.

Ersättningssystemet för ledningen består av intjäningsperioder på tre år, av vilka den första inföll 2011–2013. De personer som omfattas av ersättningssystemet kan få ett visst antal A-aktier i Pohjola Bank Abp om de för intjäningsperioden uppställda målen, som baserar sig på OP-Pohjola-gruppens strategi, uppnås. Ersättningen betalas ut som en kombination av aktier och pengar i tre poster 2015–2017 efter det att intjäningsperioden gått ut, förutsatt att gruppens kapitaltäckning vid betalningsögonblicket överstiger de interna minimikraven. Till utbetalningen av ersättningen ansluter sig villkor som gäller anställningstiden.

Information om direktionsledamöternas anställning

OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd beslutar om lönen, arvoden och övriga förmåner för OP-Pohjola-gruppens chefdirektör, som också fungerar som OP-Pohjola anl:s verkställande direktör, och för de övriga direktionsledamöterna i OP-Pohjola anl. Villkoren för varje direktionsledamots tjänsteförhållande har fastställts i ett skriftligt direktörsavtal som förvaltningsrådet har godkänt.

År 2013 utbetalades till OP-Pohjolas chefdirektör 779 659 euro i lön och 27 856 euro i naturaförmåner samt 669 761 euro i kortfristiga och långfristiga ersättningar, dvs. totalt 1 477 276 euro. De övriga direktionsledamöternas, suppleantens och revisionsdirektörens löner var 2 089 277 euro och naturaförmånerna 94 462 euro samt de kortfristiga och långfristiga ersättningarna 1 178 749, dvs. totalt 3 362 488 euro.

I lönerna och arvodena ingår den andel av resultatlöner för 2011 och 2012 som betalats ut 2013. Av de resultatlöner som chefdirektören och fyra direktionsledamöter har förtjänat in för 2012 har totalt 220 498 euro skjutits upp för utbetalning i tre poster under perioden 2014–2016. Uppskovsförfarandet baserar sig på Finansministeriets förordning om kreditinstituts och värdepappersföretags ersättningssystem (1372/2010).

	Chefdirektören	Övriga direktionsledamöter, suppleanten och revisionsdirektören	Totalt
Regelbunden penninglön	779 659	2 089 277	2 868 936
Naturaförmåner	27 856	94 462	122 318
Del som utbetalats 2013 av den uppskjutna andelen av resultatlöner som intjänats under tidigare år (*)	34 644	35 909	70 563
Intjänad resultatlön för 2012	219 070	508 561	727 632
Andel som betalats 2013 av resultatlönen	131 535	375 598	507 133
Andel som betalats ut i pengar av resultatlönen	65 651	275 522	341 173
Andel som betalats ut i aktier av resultatlönen	65 884	100 076	165 959
Uppskjuten andel av resultatlönen (**)	87 535	132 963	220 498
Aktiebonus som betalats på basis av ledningens långsiktiga ersättningssystem för 2010	503 582	767 242	1 270 824
2013 utbetalda löner, ersättningar och naturaförmåner totalt	1 477 276	3 362 488	4 839 765
2013 utbetalda löner, ersättningar och naturaförmåner samt uppskjuten resultatlön totalt	1 564 811	3 495 452	5 060 263

*) Innehåller den 2013 utbetalda andelen av den resultatlön som intjänats för 2011. Utbetalningen av återstoden av den resultatlön som intjänats för 2011 har skjutits upp till åren 2014–2015. Utbetalningen av de uppskjutna posterna förutsätter ett separat beslut.

**) Baserar sig på Finansministeriets förordning om kreditinstituts och värdepappersföretags ersättningssystem (1372/2010).

Chefdirektörens pensionsålder är 62 år. Pensionsåldern för de övriga direktionsledamöterna och suppleanterna samt revisionsdirektören är 63 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP-Pohjola-gruppens egna pensionssystem.

Chefdirektören omfattas av ett tilläggspensionsskydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätio. Hans pensionsålder enligt stiftelsens stadgar är 64 år. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP-Pohjola-gruppen upphör. För män är en förutsättning att man fyllt 57 år.

För de övriga direktionsledamöterna, suppleanterna och revisionsdirektören (8 personer) har ordnats tilläggspensionsskydd genom OP-Livförsäkrings Ab. Dessutom omfattas en av de övriga direktionsledamöterna av tilläggspensionsskyddet från OP-Eläkesäätio.

Tilläggspensionsskyddet från OP-Eläkesäätio förorsakade inga kostnader 2013. Kostnaderna för tilläggspensionsförsäkringen var 383 809 euro. Kostnaderna för tilläggspensionerna har offentliggjorts bland de uppgifter som Europeiska bankmyndigheten EBA årligen samlar in om ersättningar i enlighet med kapitaltäckningsdirektivet 2006/48EG och de ändringar som gjorts i direktivet 24.11.2010.

Uppsägningstiden för chefdirektören, de övriga direktionsledamöterna, suppleanterna och revisionsdirektören samt den uppsägningstid som arbetsgivaren tillämpar är högst 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtal betalas till dem utöver lön för uppsägningstid en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader.

OP-Pohjola anl:s förvaltning

OP-Pohjola-gruppens centralinstitut (OP-Pohjola anl) ordinarie andelsstämma hölls 22.3.2013. Till nya ledamöter i förvaltningsrådet för en period som slutar 2016 omvaldes bland de ledamöter som stod i tur att avgå produktgruppsdirektör Ola Eklund, planerare Hannu Simi och lektor Mervi Väisänen. Till nya ledamöter i förvaltningsrådet valdes styrelseordförande Leif Enberg, styrelseordförande Kalevi Korhonen och exportkoordinator Kaija Tölli. I stället för professor Jarmo Partanen, som anhållit om avsked från förvaltningsrådet, valdes för den återstående mandattiden 2013–2015 verkställande direktör Jari Himanen. Dessutom valdes till förvaltningsrådet för mandattiden 2013–2015 lektor Ulla Järvi till ny ledamot.

Förvaltningsrådet har sammanlagt 33 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet professor Jaakko Pehkonen till ordförande. Till vice ordförande valdes lektor Mervi Väisänen och verkställande direktör Vesa Lehikoinen.

OP-Pohjola-gruppens effektiviseringsprogram

OP-Pohjola-gruppen slutförde i slutet av 2012 ett samarbetsförfarande i anslutning centralinstitutskoncernens effektiviseringsprogram som omfattade en minskning på totalt 561 anställningar och en utläggning av 150 anställdas uppgifter.

Målet för effektiviseringsprogrammet är årliga kostnadsinbesparingar på totalt 150 miljoner euro före slutet av 2015. Genom effektiviseringsprogrammet koncentrerades produktionen av tjänster för centralinstitutskoncernen och andelsbankerna till OP-Tjänster Ab, som förnyas avsevärt. Minskningen av antalet anställda står för cirka en tredjedel av det totala inbesparingsmålet.

De åtgärder som genomförts före slutet av 2013 har medfört årliga inbesparingar på cirka 116 miljoner euro. Av det här beloppet består 55 miljoner euro av personalrelaterade kostnader.

OP-Pohjola-gruppens effektiviseringsprogram fortsatte hösten 2013, då verksamhetsmodellen för ICT-tjänsterna förnyades genom utläggning av en del av applikationsutvecklingen och -underhållet till Accenture och CGI. Till de samföretag som bildades med Accenture och CGI övergick totalt 460 personer från och med 1.11.2013. Genom utläggningen eftersträvas efter övergångsperioden årliga inbesparingar på mer än 20 miljoner euro inom OP-Pohjola-gruppen.

Investeringar och tjänsteutveckling

OP-Pohjola anl och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP-Pohjola-gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar och definitioner i anslutning till dem.

Centralinstitutskoncernens utvecklingskostnader uppgick i januari–december till 108 miljoner euro (121). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster samt lönekostnader för centralinstitutskoncernens personal.

De ICT-investeringar som aktiverats i balansräkningen under räkenskapsperioden uppgick till 103 miljoner euro (94). Av investeringarna under räkenskapsperioden riktade sig 85 miljoner euro (66) till bankrörelsen, 12 miljoner euro (20) till skadeförsäkringen och 6 miljoner euro (8) till kapitalförvaltningen.

OP-Pohjola-gruppen började 2012 bygga om sina kontorshus i Vallgårdskvarteret. Bygget blir färdigt senast sommaren 2015. Byggets totala kostnader är knappt 250 miljoner euro. Vid slutet av räkenskapsperioden hade kostnader uppkommit för totalt 80 miljoner euro.

Ansvarskänsla

Samhällsansvaret utgör en central del av OP-Pohjola-gruppens värden och strategi, enligt vilken ansvarskänslan är en fast del av affärsrörelsen. Ansvarskänslan grundar sig på gruppens värden, starka kapitaltäckning och kompetenta riskhantering. I enlighet med strategin syns OP-Pohjolas ansvarskänsla i verksamheten alla dagar såväl för kunderna som för de anställda. Inom arbetet kring samhällsansvaret beaktas det ekonomiska och sociala ansvaret samt miljöansvaret.

Ytterligare upplysningar om OP-Pohjola-gruppens samhällsansvarsprogram finns i OP-Pohjolas årsredovisning för 2013, som omfattar samhällsansvarsrapporten i enlighet med GRI G4-riktlinjerna.

Den juridiska strukturen hos sammanslutningen av andelsbanker och OP-Pohjola-gruppen

Sammanslutningen av andelsbanker och OP-Pohjola-gruppen

Sammanslutningen av de andelsbanker som hör till OP-Pohjola-gruppen utgörs av sammanslutningens centralinstitut OP-Pohjola anl, företagen i centralinstitutets finansiella företagsgrupp, medlemskreditinstitutet i centralinstitutet och företagen i medlemskreditinstitutets finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag av vilkas röster de ovan nämnda företagen tillsammans innehar över hälften.

OP-Pohjola-gruppen består av sammanslutningen av andelsbanker och sådana företag som inte ingår i sammanslutningen, men av vilkas röster företag som hör till sammanslutningen innehar över hälften. Omfattningen hos OP-Pohjola-gruppen skiljer sig från omfattningen hos sammanslutningen av andelsbanker genom att OP-Pohjola-gruppen också omfattar andra företag än kreditinstitut, finansiella institut eller tjänsteföretag. De viktigaste av de här företagen är försäkringsbolagen, som tillsammans med sammanslutningen bildar ett finans- och försäkringskonglomerat.

OP-Pohjola-gruppens centralbank Pohjola Bank Abp är både dotterföretag till centralinstitutet och medlem av det. Ordförande för centralinstitutets direktion är också ordförande för Pohjola Bank Abp:s styrelse.

Styrning, riskhantering och kapitaltäckning i sammanslutningen av andelsbanker

Enligt sammanslutningslagen övervakas de till sammanslutningen hörande företagens konsoliderade kapitalkrav och likviditet gruppbaserat på sammanslutningsplanet. Centralinstitutet är skyldigt att övervaka medlemskreditinstitutets verksamhet, ge dem anvisningar om riskhantering, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll för att trygga deras likviditet och kapitaltäckning samt ge dem anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av det konsoliderade bokslutet. Centralinstitutet kan dessutom på det sätt som bestäms i centralinstitutets stadgar för medlemskreditinstitutet fastställa allmänna principer för verksamhet som är av betydelse för sammanslutningen.

Skyldigheten att ge anvisningar och att utöva tillsyn ger dock inte centralinstitutet befogenheter att bestämma om medlemskreditinstitutets affärsrörelse. Varje medlemskreditinstitut bedriver sin affärsrörelse självständigt inom ramen för sina resurser.

Ett företag som hör till sammanslutningen får inte i sin verksamhet ta så stora risker att den konsoliderade kapitaltäckningen eller likviditeten för de företag som hör till sammanslutningen väsentligt äventyras. Centralinstitutet ska enligt lagen ha en tillförlitlig förvaltning som gör det möjligt att effektivt hantera sammanslutningens risker samt med hänsyn till sammanslutningens verksamhet tillräcklig intern kontroll och tillräckliga riskhanteringssystem. De principer som iakttas i riskhanteringen inom sammanslutningen av andelsbanker ingår i OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, vilka beskrivs mer i detalj på annat håll i verksamhetsberättelsen och i OP-Pohjola-gruppens IFRS-bokslut.

Sammanslutningen måste uppfylla det gruppbaserade kapitalkravet i kreditinstitutslagen. De företag som hör till sammanslutningen ska ha en sammanlagd kapitalbas som åtminstone täcker de här företagens sammanställda exponeringar enligt vad som närmare föreskrivs i kreditinstitutslagen. Företagen i sammanslutningen ska dessutom ha en tillräcklig konsoliderad kapitalbas i förhållande till de här företagens konsoliderade exponeringar och konsoliderade kvalificerade innehav.

Medlemskreditinstituts kapitaltäckning och tillsynen över den

Med centralinstitutets samtycke kan ett medlemskreditinstituts kapitalkrav vara mindre än vad kreditinstitutslagen föreskriver. Centralinstitutet får inte ge samtycke till underskridning av det belopp som föreskrivs i kreditinstitutslagen till ett medlemskreditinstitut som har försummat att iakttä sådana anvisningar som avses i 17 § i sammanslutningslagen, om inte försummelsen är obetydlig. Ett sådant samtycke får ges för högst tre år. Ett medlemskreditinstitut ska emellertid för att säkerställa sin kapitaltäckning ha åtminstone en kapitalbas som motsvarar 80 procent av det belopp som föreskrivs i kreditinstitutslagen.

Centralinstitutet kan också ge ett medlemskreditinstitut samtycke till avvikelser från begränsningarna av exponeringar mot kunder i kreditinstitutslagen. En enskild exponering mot kunder vid ett medlemskreditinstitut får med centralinstitutets samtycke för högst tre år åt gången uppgå till högst 40 procent av medlemsinstitutets kapitalbas. Motsvarande begränsning i kreditinstitutslagen är 25 procent. Exponeringar mot kreditinstitut och värdepappersföretag regleras i sammanslutningslagen separat. På samma sätt kan ägandet i näringsföretag med centralinstitutets samtycke uppgå till högst 25 procent och 75 procent av kapitalbasen, medan de enligt kreditinstitutslagen är 15 procent och 60 procent.

Medlemskreditinstitutet är inte skyldiga att ge ut en sådan delårsrapport som avses i 157 § i kreditinstitutslagen.

Anslutning till och utträde ur sammanslutningen av andelsbanker

Medlemmar av centralinstitutet kan vara sådana kreditinstitut, vilkas stadgar eller bolagsordningar stämmer överens med sammanslutningslagen och vilkas stadgar eller bolagsordningar är godkända av centralinstitutet. Centralinstitutets förvaltningsråd beslutar om antagning av medlemmar.

Ett medlemskreditinstitut har rätt att utträda ur centralinstitutet. Den gruppbaseade kapitalbasen för de företag som hör till sammanslutningen måste trots att ett medlemskreditinstitut utträder bibehållas på den nivå som sammanslutningslagen föreskriver.

Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas ur centralinstitutet i enlighet med lagen om andelslag. Dessutom kan ett medlemskreditinstitut uteslutas, om det har försummat att iaktta centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen på ett sätt som väsentligt äventyrar övervakningen av att enhetliga principer för hantering av likviditeten eller kapitalutvärderingen eller för upprättande av bokslut iakttas eller tillämpningen av de här principerna inom sammanslutningen. Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas, om medlemskreditinstitutet väsentligt handlar i strid med de allmänna verksamhetsprinciper för sammanslutningen som centralinstitutet fastställt.

Bestämmelserna i sammanslutningslagen om medlemskreditinstituts betalningsskyldighet tillämpas också på ett kreditinstitut som har utträtt eller uteslutits ur centralinstitutet, om det när betalningskravet framförs till medlemskreditinstitutet har förflutit mindre än fem år från utgången av det kalenderår då medlemskreditinstitutet utträdde eller uteslöts.

Bokslut och revision i OP-Pohjola-gruppen

OP-Pohjola-gruppens bokslut är en sammanställning av boksluten för alla betydande företag som hör till OP-Pohjola-gruppen. Enligt sammanslutningslagen ska OP-Pohjola-gruppens bokslut upprättas med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i bokföringslagen. Finansinspektionen har meddelat närmare föreskrifter om hur OP-Pohjola-gruppens bokslut ska upprättas. Principerna för upprättandet av bokslutet presenteras i noterna till OP-Pohjola-gruppens bokslut.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstituten anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av OP-Pohjola-gruppens bokslut. Medlemskreditinstituten ska ge centralinstitutet den information som behövs för sammanställningen av OP-Pohjola-gruppens bokslut. Centralinstitutets revisorer har rätt att för granskningen av OP-Pohjola-gruppens bokslut få kopior av handlingar som gäller medlemskreditinstitutets revision.

Centralinstitutets revisorer ska med iakttagande i tillämpliga delar av kreditinstitutslagen granska OP-Pohjola-gruppens bokslut. Bokslutet ska föreläggas och tillkännages centralinstitutets ordinarie andelsstämma.

Tillsyn över sammanslutningen av andelsbanker

Enligt sammanslutningslagen övervakas sammanslutningens centralinstitut av Finansinspektionen. Centralinstitutets medlemskreditinstitut övervakas av Finansinspektionen och av centralinstitutet.

Centralinstitutet övervakar att de företag som hör till sammanslutningen i sin verksamhet iakttar lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller finansmarknaden, sina stadgar och sina bolagsordningar samt de anvisningar som centralinstitutet meddelat med stöd av 17 § i sammanslutningslagen. Dessutom övervakar centralinstitutet den ekonomiska ställningen hos de företag som hör till sammanslutningen.

Finansinspektionen övervakar att centralinstitutet styr och övervakar medlemskreditinstitutets verksamhet i enlighet med sammanslutningslagen och att de företag som hör till sammanslutningen uppfyller kraven i den här lagen.

Tillsynen över centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut handhas av Revisionsfunktionen som är underställd ordföranden för centralinstitutets direktion. Till Revisionens uppgifter hör inspektion av centralinstitutets medlemskreditinstitut och företagen i deras finansiella företagsgrupper samt internrevision i centralinstitutet och dess dotterföretag.

Revisionsfunktionen säkerställer att medlemskreditinstituten och deras finansiella företagsgrupper verkar på ett lönsamt och betryggande sätt i enlighet med lagar, förordningar, myndigheternas anvisningar och bestämmelser, centralinstitutets anvisningar samt sina stadgar och bolagsordningar. Revisionsfunktionen säkerställer också att administrationen och affärsrörelsen i medlemskreditinstituten och företagen i deras finansiella företagsgrupper sköts ändamålsenligt och effektivt och att deras riskhanteringssystem motsvarar de krav som verksamheten ställer. Inspektionerna verkställs i den omfattning som en effektiv övervakning kräver och enligt god internrevisionssed.

Centralinstitutets betalningsskyldighet och medlemskreditinstitutens solidariska ansvar

Centralinstitutet är skyldigt att som en sådan stödåtgärd som avses i sammanslutningslagen till ett medlemskreditinstitut betala så mycket som behövs för att förhindra att medlemskreditinstitutet försätts i likvidation.

Dessutom svarar centralinstitutet för de av medlemskreditinstitutets skulder som inte kan betalas med medlemskreditinstitutets egna medel.

Ett medlemskreditinstitut är skyldigt att till centralinstitutet betala sin andel av det belopp som centralinstitutet har betalat antingen till ett annat medlemskreditinstitut som en stödåtgärd eller till ett annat medlemskreditinstituts borgenär för en skuld som förfallit till betalning och för vilken borgenären inte har fått betalning av medlemskreditinstitutet. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom enligt lagen om andelslag en obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

Medlemskreditinstitutens ansvar för belopp som centralinstitutet på något medlemskreditinstituts vägnar har betalat till medlemskreditinstitutets borgenärer ska fördelas mellan medlemskreditinstituten i förhållande till deras senast fastställda balansomslutningar. Det sammanlagda belopp som årligen tas ut hos medlemskreditinstituten för att undvika likvidation av medlemskreditinstitut får per räkenskapsperiod uppgå till högst fem tusendelar av varje medlemskreditinstituts senast fastställda balansomslutning.

Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare

Enligt lagstiftningen om insättningsgarantifonden betraktas inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker som en enda bank vad gäller insättningsgarantin. Av insättningsgarantifondens medel ersätts en kunds fordringar på inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker totalt högst till ett belopp av 100 000 euro.

Också enligt lagbestämmelserna om ersättningsfonden för investerare betraktas sammanslutningen av andelsbanker som en enda bank. Ur ersättningsfondens medel ersätts investerarens fordringar på företaget inom sammanslutningen av andelsbanker totalt upp till 20 000 euro.

Finans- och försäkringskonglomeratet

OP-Pohjola-gruppen utgör ett sådant finans- och försäkringskonglomerat som avses i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen). Centralinstitutet för sammanslutningen är det företag i toppen av konglomeratet som avses i 3 § i konglomeratlagen.

Konglomeratlagen ställer ett separat kapitaltäckningskrav för finans- och försäkringskonglomerat. OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning ska redovisas som det belopp av kapitalbasen som överstiger minimikapitalet samt som förhållandet mellan den sammanräknade kapitalbasen och minimibeloppet av kapitalbasen.

Konglomeratlagen ställer också upp maximibelopp för finans- och försäkringskonglomeratets exponeringar mot kunder. Dessutom tillämpas på det finans- och försäkringskonglomerat som OP-Pohjola-gruppen bildar det som föreskrivs om sammanslutningens exponeringar mot kunder i 19 § i sammanslutningslagen.

Konglomeratlagens bestämmelser om bokslut tillämpas med stöd av 30 § i lagen inte på OP-Pohjola-gruppen, eftersom gruppens bokslut upprättas i enlighet med de internationella IFRS-redovisningsstandarderna.

Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal 2009–2013

Milj. e	2009	2010	2011	2012	2013
Centrala resultatposter, milj. e					
Räntenetto	1 070	917	1 030	1 002	913
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	396	382	312	433	524
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-120	100	72	108	175
Provisionsintäkter, netto	496	563	574	584	625
Övriga intäkter	208	210	173	243	275
Personalkostnader	622	643	689	764	753
Övriga kostnader	625	643	669	730	777
Nedskrivningar av fordringar	179	149	101	99	84
Återföringar till ägarkunder	160	163	176	192	193
Resultat före skatt	464	575	525	586	705
Centrala balansposter - aktiva, milj. e					
Fordringar på kreditinstitut	1 982	1 121	1 104	840	848
Fordringar på kunder	52 992	56 834	60 331	65 161	68 255
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	3 101	3 164	3 205	3 492	3 497
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	6 331	7 544	7 006	9 173	9 880
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och investeringstillgångar	7 731	7 958	8 624	6 954	9 149
Immateriella och materiella tillgångar	1 941	1 875	1 871	2 030	2 099
Övriga poster	6 354	5 220	9 765	12 120	7 254
Aktiva totalt	80 430	83 715	91 905	99 769	100 981
Centrala balansposter - passiva, milj. e					
Skulder till kreditinstitut	2 174	1 696	1 783	1 965	1 032
Skulder till kunder	37 606	39 205	45 974	49 650	50 175
Skuldebrev emitterade till allmänheten	19 945	19 577	20 005	19 270	21 428
Efterställda skulder	1 872	1 825	1 555	1 736	1 465
Övriga poster av främmande kapital	12 646	14 873	16 346	20 014	19 164
Eget kapital	6 187	6 539	6 242	7 134	7 717
Passiva totalt	80 430	83 715	91 905	99 769	100 981
Ekonomiska nyckeltal, %					
Räntabilitet på eget kapital, ROE	5,9	6,9	6,8	7,0	9,1
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde	14,7	9,5	0,4	14,1	8,8
Räntabilitet på totalt kapital, ROA	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7
Soliditet	7,7	7,8	6,8	7,2	7,6
Kostnadernas andel av intäkterna	61	59	63	63	61
Kapitaltäckningsgrad	12,6	12,8	14,0	14,1	14,3
Kapitaltäckning, Core Tier 1	12,6	12,8	14,0	14,1	14,3
Kapitaltäckning, Core Tier 1, före övergångsbestämmelser	12,6	12,8	14,0	14,8	17,3
Kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	1,58	1,70	1,80	1,90	1,90

Formler för nyckeltalen

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	=	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, %	=	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens totalresultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	=	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutning i snitt (medeltalet vid årets början och slut)}} \times 100$
Soliditet, %	=	$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Balansomslutning}} \times 100$
Kostnadernas andel av intäkterna, %	=	$\frac{\text{Personalkostnader + övriga administrationskostnader + övriga rörelsekostnader}}{\text{Räntenetto + nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse + nettointäkter från livförsäkringsrörelse + provisionsintäkter och kostnader, netto + nettointäkter från handel + nettointäkter från placeringsverksamhet + övriga rörelseintäkter + andel av intresseföretagens resultat}} \times 100$
Core Tier 1, %	=	$\frac{\text{Primärt kapital totalt exkl. kapitallån och underskott i supplementärt kapital som täcks med kapitallån}}{\text{Totalt kapitalkrav}} \times 8$
Kärnprimärkapitaltäckning (CET1)*, %	=	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
*) Kärnprimärkapital (CET1) enligt definitionen i artikel 26 och totalt riskvägt exponeringsbelopp enligt definitionen i artikel 92 i EU:s förordning 575/2103		
Primärkapitalrelation, %	=	$\frac{\text{Primärt kapital}}{\text{Totalt kapitalkrav}} \times 8$
Kapitaltäckning, %	=	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt kapitalkrav}} \times 8$
Kapitaltäckningsgraden enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat	=	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}}$

På annan plats i verksamhetsberättelsen förekommer dessutom följande nyckeltal:

Skadeförsäkring:

Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar), %		Skadeprocent + driftskostnadsprocent Riskprocent + omkostnadsprocent
Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar), %	=	$\frac{\text{Ersättningar och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Driftskostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	=	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Operativ totalkostnadsprocent		Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	=	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ skadeprocent	=	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ driftskostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Omkostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Operativ omkostnadsprocent	=	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Solvensprocent	=	$\frac{\text{Solvenskapital}}{\text{Premieintäkter}} \times 100$

Livförsäkring:**Omkostnadsprocent**

$$= \frac{\text{Driftskostnader före förändringen i aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar + kostnader för ersättningshandläggning}}{\text{Belastningsinkomst}} \times 100$$

OP-Pohjola-gruppens IFRS-bokslut 2013

OP-POHJOLA-GRUPPENS RESULTATRÄKNING

Milj. e	Not	2013	2012	Förändring %
Ränteintäkter		2 512	3 174	-21
Räntekostnader		1 599	2 171	-26
Räntenetto före nedskrivningar	5	913	1 002	-9
Nedskrivningar av fordringar	6	84	99	-15
Räntenetto efter nedskrivningar		830	903	-8
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	7	524	433	21
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	8	175	108	62
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	9	625	584	7
Nettointäkter från handel	10	114	81	41
Nettointäkter från placeringsverksamhet	11	66	52	27
Övriga rörelseintäkter	12	95	109	-12
Nettointäkter totalt		2 429	2 270	7
Personalkostnader	13	753	764	-2
Övriga administrationskostnader	14	373	378	-1
Övriga rörelsekostnader	15	404	352	15
Kostnader totalt		1 530	1 494	2
Återföringar till ägarkunder	16	193	192	1
Andel av intresseföretagens resultat		0	2	
Resultat före skatt		705	586	20
Inkomstskatt	17	32	115	-72
Räkenskapsperiodens resultat		673	471	43
Fördelning, milj. e				
Periodens resultat hänförligt till ägarna		672	470	43
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		0	1	
Totalt		673	471	43

OP-Pohjola-gruppens rapport över totalresultat

Milj. e	Not	2013	2012	Förändring %
Räkenskapsperiodens resultat		673	471	43
Poster som inte omklassificeras till resultatet				
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		19	-75	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet				
Förändring i fonden för verkligt värde				
Värdering till verkligt värde		-13	648	
Säkring av kassaflöde		-30	50	
Omräkningsdifferenser		0	0	
Inkomstskatt				
Poster som inte omklassificeras till resultatet				
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		26	-18	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet				
Värdering till verkligt värde		-20	158	
Säkring av kassaflöde		-9	12	
Räkenskapsperiodens totalresultat		651	942	-31
Fördelning, milj. e				
Periodens totalresultat hänförligt till ägarna		651	941	-31
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		0	1	
Totalt		651	942	-31
Nyckeltal		2013	2012	
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %		9,1	7,0	
Räntabilitet på eget kapital till verkligt värde, %		8,8	14,1	
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %		0,67	0,49	
Kostnadernas andel av intäkterna, %		61	63	
Antalet anställda i genomsnitt		12 587	13 411	
på heltid		11 662	12 393	
på deltid		925	1 018	

OP-POHJOLA-GRUPPENS BALANSRÄKNING

Milj. e	Not	31.12.2013	31.12.2012	Förändring %
Kontanta medel	18	2 172	5 784	-62
Fordringar på kreditinstitut	19	848	840	1
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	20	537	358	50
Derivatinstrument	21	3 423	4 436	-23
Fordringar på kunder	22	68 255	65 161	5
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	23	3 497	3 492	0
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	24	9 880	9 173	8
Investeringsstillgångar	25	8 613	6 596	31
Investeringar i intresseföretag	27	40	39	2
Immateriella tillgångar	28	1 338	1 320	1
Materiella tillgångar	29	760	710	7
Övriga tillgångar	30	1 548	1 745	-11
Skattefordringar	31	72	115	-38
Tillgångar totalt		100 981	99 769	1
Skulder till kreditinstitut	32	1 032	1 965	-47
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	33	4	3	29
Derivatinstrument	34	3 157	4 162	-24
Skulder till kunder	35	50 175	49 650	1
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	36	2 746	2 598	6
Skulder för livförsäkringsrörelse	37	9 771	8 970	9
Skuldebrev emitterade till allmänheten	38	21 428	19 270	11
Avsättningar och övriga skulder	39	2 680	3 291	-19
Skatteskulder	40	807	990	-18
Andelskapital	41	606	622	-3
Efterställda skulder	42	860	1 114	-23
Skulder totalt		93 265	92 635	1
Eget kapital				
OP-Pohjola-gruppens ägares andel				
Aktie- och andelskapital		339	336	1
Omvandlingsdifferens		0	1	-73
Fonder		3 064	3 021	1
Ackumulerade vinstmedel		4 277	3 751	14
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		36	24	46
Eget kapital totalt	43	7 717	7 134	8
Skulder och eget kapital totalt		100 981	99 769	1

OP-POHJOLA-GRUPPENS KASSAFLÖDESANALYS

Milj. e	2013	2012
Kassaflöde från rörelsen		
Räkenskapsperiodens resultat	673	471
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat	710	874
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-5 833	-3 139
Fordringar på kreditinstitut	215	262
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	-326	172
Derivatinstrument	26	30
Fordringar på kunder	-3 217	-4 941
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-65	-205
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-412	-252
Investeringsstillgångar	-2 310	1 754
Övriga tillgångar	257	41
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	-944	4 081
Skulder till kreditinstitut	-913	153
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	1	2
Derivatinstrument	-18	-21
Skulder till kunder	525	3 676
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	48	10
Skulder för livförsäkringsrörelse	189	22
Avsättningar och övriga skulder	-776	240
Betald inkomstskatt	-172	-99
Erhållna utdelningar	105	118
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-5 461	2 306
Kassaflöde från investeringar		
Likvida medel som hålls till förfall, ökningar	-4	-49
Likvida medel som hålls till förfall, minskningar	135	334
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	-5	-76
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	0	4
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-206	-194
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	17	9
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-63	28
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökningar	-	500
Efterställda skulder, minskningar	-234	-313
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökningar	24 466	24 457
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-22 003	-25 484
Andels- och aktiekapital, ökningar	183	221
Andels- och aktiekapital, minskningar	-195	-219
Utdelningar och räntor på andelskapital	-81	-78
Återföringar till ägarkunder	-7	-12
C. Kassaflöde från finansiering totalt	2 129	-927
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	-3 396	1 407
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	5 872	4 465

Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	2 476	5 872
Milj. e	2013	2012
Erhållna räntor	2 533	3 634
Betalda räntor	-1 694	-2 277
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat		
Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar		
Nedskrivningar av fordringar	99	113
Orealiserade nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	108	164
Orealiserade nettointäkter från livförsäkringsrörelse	316	325
Förändring av verkligt värde för handel	-214	191
Orealiserade nettointäkter från valutaverksamhet	2	-254
Förändring av förvaltningsfastigheternas verkliga värde	-12	-15
Avskrivningar	135	151
Andel av intresseföretagens resultat	3	1
Övriga	259	170
Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	-3	-3
Räntor på andelskapital	11	19
Övriga återföringar till ägarkunder	7	12
Justeringar totalt	710	874
Likvida medel		
Kontanta medel*	2 179	5 798
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	297	74
Totalt	2 476	5 872

* Varav kontanta medel i skadeförsäkringsrörelse 4 miljoner euro (10) och kontanta medel i livförsäkringsrörelse 3 miljoner euro (3).

KALKYL ÖVER FÖRÄNDRINGAR I OP-POHJOLA-GRUPPENS EGET KAPITAL

Eget kapital som hör till OP-Pohjola-gruppens ägare							
Fonden för verkligt värde							
Milj. e	Aktie- och andelskapital	Fonden för verkligt värde	Säkring av kassaflöde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2012	333	-198	10	2 621	3 474	3	6 242
Periodens totalresultat	-	489	38	-	414	1	942
Periodens resultat	-	-	-	-	470	1	471
Övrigt totalresultat	-	489	38	-	-56	-	471
Tillägg till andelskapitalet	4	-	-	-	-	-	4
Fondöverföringar	-	-	-	61	-61	-	-
Vinstutdelning	-	-	-	-	-62	-	-62
Aktierelaterade ersättningar	-	-	-	-	0	-	0
Övriga	-1	-	-	1	-13	21	8
Eget kapital 31.12.2012	336	291	48	2 682	3 752	24	7 134

Eget kapital som hör till OP-Pohjola-gruppens ägare							
Fonden för verkligt värde							
Milj. e	Aktie- och andelskapital	Fonden för verkligt värde	Säkring av kassaflöde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2013	336	291	48	2 682	3 752	24	7 134
Periodens totalresultat	-	7	-21	-	665	0	651
Periodens resultat	-	-	-	-	672	0	673
Övrigt totalresultat	-	7	-21	-	-7	-	-21
Tillägg till andelskapitalet	4	-	-	-	-	-	4
Fondöverföringar	-	-	-	40	-40	-	-
Vinstutdelning	-	-	-	-	-69	-	-69
Aktierelaterade ersättningar	-	-	-	-	-1	-	-1
Övriga	-1	-	-	17	-31	11	-3
Eget kapital 31.12.2013	339	298	27	2 739	4 277	36	7 717

NOTER TILL OP-POHJOLA-GRUPPENS BOKSLUT

Not 1. Principer för upprättandet av OP-Pohjola-gruppens IFRS-bokslut

Not 2. OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering

Not 3. Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet

Not 4. Affärsrörelser som förvärvats under rapportperioden

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 5. Ränteintäkter och -kostnader

Not 6. Nedskrivningar av fordringar

Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse

Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto

Not 10. Nettointäkter från handel

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Not 12. Övriga rörelseintäkter

Not 13. Personalkostnader

Not 14. Övriga administrationskostnader

Not 15. Övriga rörelsekostnader

Not 16. Återföringar till ägarkunder

Not 17. Inkomstskatt

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 18. Kontanta medel

Not 19. Fordringar på kreditinstitut

Not 20. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Not 21. Derivatinstrument

Not 22. Fordringar på kunder

Not 23. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Not 24. Tillgångar i livförsäkringsrörelse

Not 25. Investeringsstillgångar

Not 26. Omklassificerade skuldebrev

Not 27. Investeringar i intresseföretag

Not 28. Immateriella tillgångar

Not 29. Materiella tillgångar

Not 30. Övriga tillgångar

Not 31. Skattefordringar

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 32. Skulder till kreditinstitut

Not 33. Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Not 34. Derivatinstrument

Not 35. Skulder till kunder

Not 36. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Not 37. Skulder för livförsäkringsrörelse

Not 38. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Not 39. Avsättningar och övriga skulder

Not 40. Skatteskulder

Not 41. Andelskapital

Not 42. Efterställda skulder

Not 43. Eget kapital

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 44. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker

Not 45. Efterställda skuldebrev

Not 46. Ställda säkerheter

Not 47. Erhållna finansiella säkerheter

Not 48. Klassificering i balansräkningen

Not 49. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

NOTER ANGÅENDE ANSVARSFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 50. Åtaganden utanför balansräkningen

Not 51. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Not 52. Operationella leasingavtal

Not 53. Derivatinstrument

Not 54. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

ÖVRIGA NOTER

Not 55. Innehav i andra företag

Not 56. Närståendetransaktioner

Not 57. Rörliga ersättningar

Not 58. Händelser efter balansdagen

Not 59. Segmentrapportering

NOTER TILL RISKHANTERINGEN

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 60. OP-Pohjola-gruppens risklimiter

Not 61. OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning

Not 62. Kreditrisken i bankrörelsen

Not 63. Likviditetsrisken

Not 64. Marknadsrisk

Not 65. Försäkringsrisk

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 66. Finansiella tillgångar och nedskrivningar av sådana under räkenskapsperioden

Not 67. Åtaganden

Not 68. Åtaganden sektorvis

Not 69. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

Not 70. Nedskrivningar av fordringar

Not 71. Personexponeringar per ratingklass

Not 72. Företagsexponeringar branschvis

Not 73. Företagsexponeringar per ratingklass

Not 74. Företagsexponeringarnas fördelning enligt kundens åtaganden

Not 75. Den sekundära länderrisken per länderriskgrupp exkl. Finland

Not 76. Strukturen för kapitalanskaffningen i OP-Pohjola-gruppen

Not 77. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

Not 78. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning

Not 79. Marknadsriskens känslighetsanalys

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 80. Kapitalbas

Not 81. Kapitalkravet

Not 82. Nyckeltal för kapitaltäckningen

Not 83. Exponeringarnas totala belopp enligt exponeringsklasser

Not 84. Exponeringarnas geografiska fördelning enligt exponeringsklasser

Not 85. Exponeringarnas återstående löptid enligt exponeringsklasser

Not 86. Oreglerade och nedskrivna exponeringar enligt exponeringsklasser

Not 87. Företagsexponeringar branschvis

Not 88. Oreglerade och nedskrivna företagsexponeringar branschvis

Not 89. Oreglerade och nedskrivna exponeringars geografiska fördelning

Not 90. Exponeringar enligt riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisken före och efter kreditriskreducering

Not 91. Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)

Not 92. Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

Not 93. Institutsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

Not 94. Aktieexponeringar enligt ratingklasser (IRBA)

Not 95. Förväntade förluster och realiserade nedskrivningar

Not 96. Aktieexponeringar, förenklad metod

Not 97. Säkerheter som utnyttjats i kapitaltäckningsanalysen

Not 98. Derivatinstrument och motpartsrisken

Not 99. Positioner i värdepapperisering

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 100. Skadeförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet

Not 101. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

Not 102. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning

Not 103. Storskadeutvecklingen

Not 104. Försäkringsrörelsens lönsamhet

Not 105. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär

Not 106. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden

Not 107. Placeringsverksamhetens riskposition

Not 108. Känslighetsanalys av placeringsriskerna

Not 109. Ränterisk

Not 110. Valutarisk

Not 111. Motpartsrisk

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 112. Kapitalförvaltning

Not 113. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden

Not 114. Förväntade löptider för försäkrings- och placeringsavtal

Not 115. Livförsäkringsrörelsens lönsamhet

Not 116. Placeringsverksamhetens riskposition

Not 117. Känslighetsanalys av placeringsriskerna

Not 118. Ränterisk

Not 119. Valutarisk

Not 120. Motpartsrisk

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

Not 1. Principer för upprättandet av OP-Pohjola-gruppens IFRS-bokslut

1. Allmänt

Sammanslutningen av andelsbanker (nedan OP-Pohjola-gruppen) idkar bank- och försäkringsrörelse. Den är en sådan ekonomisk helhet som avses i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (nedan andelsbankslagen) samt i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. I sammanslutningen ansvarar OP-Pohjola anl och dess medlemskreditinstitut i sista hand solidariskt för varandras skulder och förbindelser. OP-Pohjola-gruppen utgör inte en sådan koncern som avses i bokföringslagen eller en sådan finansiell företagsgrupp som avses i kreditinstitutslagen. OP-Pohjola anl och dess medlemsandelsbanker har inte ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna, vilket betyder att ett moderföretag inte kan utses för OP-Pohjola-gruppen.

OP-Pohjola anl fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP-Pohjola-gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP-Pohjola-gruppens centralinstitut OP-Pohjola anl upprätta OP-Pohjola-gruppens konsoliderade bokslut. OP-Pohjola anl:s direktion svarar för att bokslutet upprättas i överensstämmelse med bestämmelserna om upprättande av bokslut.

OP-Pohjola anl:s hemort är Helsingfors och dess registrerade adress är Industrigatan 1 b, PB 308, 00101 Helsingfors.

En kopia av OP-Pohjola-gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens huvudkontor på adressen Vääksyvägen 4, PB 308, 00101 Helsingfors.

OP-Pohjola anl:s direktion godkände att bokslutet offentliggörs 6.2.2014.

1.1 Grund för upprättande av bokslutet

OP-Pohjola-gruppens bokslut har upprättats enligt internationella IFRS-standarder (International Financial Reporting Standards). Vid upprättandet av bokslutet iaktas de IAS- och IFRS-standarder samt de SIC- och IFRIC-tolkningar, som gällde 31.12.2013. Med de internationella redovisningsstandarderna avses de standarder och tolkningar som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002. OP-Pohjola-gruppens skyldighet att upprätta bokslutet i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna baseras på lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker.

OP-Pohjola-gruppen började 2013 tillämpa följande IFRS-standarder, tolkningar och optioner:

- IFRS 13 Värdering till verkligt värde. Målet med standarden är att öka enhetligheten vid värderingen till verkligt värde. Standarden ökar inte tillämpningen av verkligt värde i bokslutet, utan den innehåller anvisningar för hur det verkliga värdet ska fastställas då en annan IFRS-standard kräver eller tillåter användningen av verkliga värden. Den nya standarden utvidgade noterna som gäller tillgångsposter värderade till verkligt värde, dvs. främst finansiella instrument och förvaltningsfastigheter.
- Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda. Till följd av ändringen fastställs den resultatförda förväntade avkastningen på de medel som ingår i en pensionsplan på basis av diskonteringsräntan för förmånsbaserade förpliktelser. I och med att korridormetoden inte längre tillämpas har OP-Pohjola-gruppen frivilligt avstått från korridormetoden från början av 2012.
- Ändringar i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar: "kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder". Ändringarna medför en ny not i fråga om finansiella instrument som redovisas till netto i balansräkningen samt allmänna kvittningsarrangemang och motsvarande avtal.
- Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter. Till följd av ändringen kommer de poster i övrigt totalresultat som i fortsättningen kan omklassificeras via resultaträkningen att redovisas separat från de poster i övrigt totalresultat som i fortsättningen inte kan klassificeras via resultaträkningen. Ändringen påverkade presentationen av OP-Pohjola-gruppens övriga totalresultat.

Årliga förbättringar av IFRS-standarderna (2009–2011) hade ingen väsentlig inverkan på OP-Pohjola-gruppens bokslut.

OP-Pohjola-gruppens konsoliderade bokslut är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, finansiella tillgångar som kan säljas, säkringsobjekt vid säkring av verkligt värde (för den risk som säkras), derivatinstrument, förvaltningsfastigheter och som skuld klassificerad aktiebonus, vilka är värderade till verkligt värde.

Uppgifterna i bokslutet anges i miljoner euro.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och standarden IAS 8 om redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel ska OP-Pohjola anl:s direktion fastställa sådana bokslutsprinciper som inget bestäms om i de internationella redovisningsstandarderna. Med stöd av det här har OP-Pohjola anl:s direktion fastställt principen att det interna innehavet i Pohjola Bank Abp elimineras då OP-Pohjola-gruppens redovisningstekniska moderföretag bildas genom en avvikelse från förvärvsmetoden. I avsnittet Konsolideringsprinciper redogörs för hur interna innehav elimineras.

OP-Pohjola-gruppen presenterar i enlighet med Finansinspektionens standard 4.5 information om kapitaltäckning enligt Pelare 3 som en del av sitt bokslut och i tillämpliga delar i sin verksamhetsberättelse.

1.2 Användningen av bedömningar

Upprättandet av bokslutet enligt IFRS-standarderna förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna. De redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och övervägning behandlas detaljerat nedan i avsnittet "Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna".

1.3 Konsolideringsprinciper

1.3.1 Det redovisningstekniska moderföretaget

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP-Pohjola-gruppens konsoliderade bokslut upprättas som en sammanställning (konsolidering) av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP-Pohjola anl och dess medlemskreditinstitut. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. Gruppens egna kapital utgörs av andelsbankernas egna kapital samt av Pohjola Bank Abp:s eget kapital den del som ägs av andra företag än de som ingår i sammanslutningen. I enlighet med den här principen har för OP-Pohjola-gruppen bildats ett s.k. redovisningstekniskt moderföretag.

Det redovisningstekniska moderföretagets interna innehav, interna transaktioner, interna fordringar och skulder, interna vinstutdelningar och interna netton elimineras. OP-Pohjola anl:s och medlemsandelsbankernas innehav av aktier i Pohjola Bank Abp elimineras till avvikelse från förvärvsmetoden för aktiernas nominella värdes del mot aktiekapitalet i Pohjola Bank Abp och för den del som understiger eller överstiger det nominella värdet beroende på värderingspraxisen hos det bolag i gruppen som innehar aktierna antingen från fonden för verkligt värde eller det balanserade resultatet.

I IFRS-bokslutet utgörs OP-Pohjola-gruppens aktie- och andelskapital av placeringar i Pohjola Bank Abp:s aktiekapital av aktieägare utanför OP-Pohjola-gruppen samt av andelsbanksmedlemmarnas sådana insatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in.

1.3.2 Dotterföretag, intresseföretag och samföretag

I OP-Pohjola-gruppens bokslut konsolideras boksluten för det redovisningstekniska moderföretaget och de företag som det har bestämmande inflytande i. Bestämmande inflytande uppkommer då gruppen innehar över hälften av röstetalet eller gruppen annars har bestämmande inflytande. Med bestämmande inflytande avses rätten att bestämma över principerna för ett annat bolags ekonomi och affärsrörelse för att dra nytta av dess verksamhet.

Gruppens interna innehav har eliminerats med förvärvsmetoden. Det vederlag som getts och de tillgångar och övertagna skuldåtaganden i ett förvärvat bolag som kan särskiljas har värderats till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Den andel av anskaffningsvärdet som överskrider nettotillgångarna redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet är mindre än det verkliga värdet av nettotillgångarna, intäktsförs skillnaden omedelbart.

Utgifter i anslutning till förvärv kostnadsförs. En eventuell tilläggsköpesumma värderas till verkligt värde och klassificeras antingen som skuld eller eget kapital. En tilläggsköpesumma som klassificerats som skuld värderas till verkligt värde via resultaträkningen på rapportperiodens slutdag.

Intresseföretag som företag som hör till OP-Pohjola-gruppen har betydande inflytande i konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Ett betydande inflytande uppkommer i regel då gruppen innehar över 20 procent av röstetalet i ett annat bolag eller då gruppen annars har betydande inflytande utan att ha bestämmande inflytande.

Ömsesidiga fastighetsbolag konsolideras som sådana gemensamma tillgångar som avses i standarden IAS 31 enligt proportionen hos innehavet.

Dotterföretag, intresseföretag eller samföretag som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras från förvärvstidpunkten då OP-Pohjola-gruppen har fått bestämmande eller betydande inflytande. På motsvarande sätt konsolideras dotterföretag, intresseföretag eller samföretag som sålts under räkenskapsperioden till dess det bestämmande eller betydande inflytandet upphör.

Interna transaktioner, fordringar, skulder och vinstutdelningar elimineras då bokslutet upprättas.

1.3.3 Innehav utan bestämmande inflytande

Fördelningen av räkenskapsperiodens resultat mellan det redovisningstekniska moderföretagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande presenteras i resultaträkningen och fördelningen av totalresultatet presenteras i den separata rapporten över totalresultat. Räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet hänförs till innehav utan bestämmande inflytande också i de fall där det leder till att innehavet utan bestämmande inflytande blir negativt. Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande presenteras i balansräkningen som en del av det egna kapitalet.

Innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till det objekt som förvärvas kan värderas till antingen det verkliga värdet eller som en relativ andel av nettotillgångarna hos det objekt som förvärvas. Värderingsprincipen fastställs separat för varje förvärv.

1.4 Poster i utländsk valuta

OP-Pohjola-gruppens bokslut upprättas i euro, som är moderföretagets funktionella valuta och rapportvaluta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens medelkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller -förluster på resultatposten Nettointäkter från handel.

Utländska dotterföretags resultaträkningar med annan funktionell valuta än euro omräknas till euro enligt räkenskapsperiodens medelkurs och balansräkningarna till kurserna på bokslutsdagen. De resulterande kursdifferenserna tas upp som omräkningsdifferens i övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Omräkningsdifferenserna från omräkningen av de poster av eget kapital som uppkommit efter att anskaffningsvärdet för utländska dotterföretag eliminerats efter förvärvet bokförs i övrigt totalresultat. Då ett dotterföretag säljs, bokförs de omräkningsdifferenser som uppkommit i resultaträkningen som en del av realisationsvinsten eller -förlusten.

1.5 Finansiella instrument:

1.5.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris (t.ex. OTC-derivat), baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmall för respektive produkt. Värderingsmallarna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågasvarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för olikvida produkter är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmall avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en prissättningsmall som använder marknadspris, dvs. Day 1 profit/loss, periodiseras i resultaträkningen enligt avtalets giltighetstid. Den operiodiserade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden.

Beloppet av olikvida finansiella tillgångar är obetydligt i OP-Pohjola-gruppens balansräkning.

Aurum Placeringsförsäkrings olikvida finansiella skulder (placeringsavtal) värderas med stöd av IAS 39 till verkligt värde. Vid beräkningen av placeringsavtalens verkliga värde tillämpas en värderingsmetod som beaktar bl.a. penningars tidsvärde och det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som utgör täckning. Skuldernas värde kan dock inte vara mindre än avtalets återköpsvärde. De här avtalen har klassificerats till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

1.5.2 Värdenedgång hos finansiella tillgångar

Vid slutet av varje rapportperiod bedöms huruvida det finns objektiva belägg för att värdet har sjunkit på en post bland finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

Värdet på en finansiell tillgångspost har sjunkit, om det finns objektiva belägg på en värdenedgång till följd av en eller flera händelser efter det första redovisningstillfället av tillgångsposten och det här enligt tillförlitliga bedömningar inverkar på kassaflödet från de finansiella tillgångarna i framtiden.

Som objektiva belägg på en värdenedgång kan betraktas bl.a.:

- en betydande försvagning av en emittents resultat, rating, omslutning, betalningsbeteende eller affärsplaner samt negativa förändringar i emittentens ekonomiska omvärld eller verksamhetsmiljö
- ett bona fide-anbud att köpa samma eller identiska placeringar på marknaden under anskaffningsvärdet
- händelser eller omständigheter som avsevärt försvagar en emittents verksamhetsmöjligheter och fortlevnad (going concern), t.ex. negativa kassaflöden från verksamheten, otillräckliga kapital, litet driftskapital
- en gäldenärs konkurs eller annan ekonomisk omstrukturering blir sannolik
- en gäldenärs avtalsbrott
- en eftergift som beviljats en gäldenär
- en nedskrivning som bokförts tidigare
- den aktiva marknaden för ett finansiellt instrument har upphört.

För egetkapitalinstruments del är dessutom en väsentlig eller långvarig värdenedgång under anskaffningsvärdet ett objektiva belägg på en värdenedgång.

De nedskrivningar som bokförts för värdenedgångar beskrivs närmare i samband med de olika klasserna av finansiella instrument.

1.5.3 Avtal om köp och försäljning av värdepapper

Inköpspriset för värdepapper som har köpts på ömsesidigt bindande återförsäljningsvillkor tas i balansräkningen upp som fordran i balansposter enligt motparten. Differensen mellan inköps- och återförsäljningspriset periodiseras som ränteintäkt på avtalets löptid.

Försäljningspriset för värdepapper som har sålts på ömsesidigt bindande återköpsvillkor tas upp som finansiell skuld i balansposter enligt motparten. Differensen mellan försäljningspriset och återköpspriset periodiseras som räntekostnad på avtalets löptid. Värdepapper som har sålts på återköpsvillkor och motsvarande värdepapper som har ställts som marginalsäkerhet tas trots avtalet upp i den ursprungliga balansposten.

1.5.4 Kategorisering och redovisning av finansiella instrument i OP-Pohjola-gruppens balansräkning

De finansiella tillgångarna och skulderna kategoriseras i samband med det första redovisningstillfället i följande klasser: finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, lån och övriga fordringar, investeringar som hålls till förfall, finansiella tillgångar som kan säljas samt övriga finansiella skulder. Klassificeringen beror på för vilket syfte ifrågavarande finansiella tillgångar och skulder har förvärvats.

Köp och försäljning av finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, investeringar som hålls till förfall och finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i balansräkningen på avslutsdagen, dvs. den dag man förbinder sig att köpa eller sälja en post som hör till de här finansiella tillgångarna eller skulderna. Skuldebrev som kategoriserats i klassen Lån och övriga fordringar redovisas som finansiella tillgångar på avslutsdagen och givna lån redovisas enligt den dag då kunden tar ut lånet.

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP-Pohjola-gruppen vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelse, insolvens och konkurs och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning. I balansräkningen kvittas OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter, och som clearas i den dagliga clearingprocessen med London Clearing House. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när den avtalsbaserade rätten till kassaflödena från en post bland de finansiella tillgångarna löper ut eller då rättigheterna har överförts till en annan part så att riskerna och förmånerna med innehavet har överförts i väsentlig omfattning. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen då skyldigheterna på basis av dem har uppfyllts och de har löpt ut.

1.5.4.1 Finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Balansposter som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel, derivatinstrument som innehas för handel, finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt skulder för av försäkringsbolag beviljade placeringsavtal utan rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen bokförs vid första redovisningstillfället i verkligt värde och transaktionsutgifterna bokförs som kostnader i resultaträkningen. En senare förändring i det verkliga värdet liksom realisationsvinster och realisationsförluster, ränteintäkter och räntekostnader samt utdelningar redovisas i resultaträkningen i en post som motsvarar deras karaktär.

1.5.4.1.1 Finansiella tillgångar och skulder för handel samt derivatinstrument

Som tillgångar som innehas för handel kategoriseras skuldebrev, aktier och andelar som har förvärvats i syfte att dra nytta av förändringar i marknadspriserna på kort sikt. Skulder som innehas för handel är skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning). Som instrument som innehas för handel behandlas också alla derivatinstrument, förutom derivat som är identifierade och effektiva säkringsinstrument eller garantiavtal.

1.5.4.1.2 Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Som finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen kategoriseras sådana finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället oåterkalleligt definieras som sådana.

De finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen är obligationslån. De administreras i enlighet med gruppens riskhanteringsprinciper och resultatet av dem värderas till verkligt värde för att en så korrekt och tidsenlig bild som möjligt ska fås av placeringsverksamheten. Rapporteringen till gruppens ledning sker till verkligt värde. Arten av rörelsen är placeringsverksamhet på längre sikt, varför de finansiella tillgångarna redovisas separat från de finansiella tillgångar som innehas för handel.

Till kategorin finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen hör också sådana sammansatta instrument i vilka man inte separat kan fastställa det verkliga värdet av ett inbäddat derivat samt placeringar i anslutning till fondanknutna försäkringar.

1.5.4.2 Lån och övriga fordringar

Med finansiella tillgångar som kategoriseras som lån och fordringar avses finansiella tillgångar som inte är derivat med ett fastställt eller fastställbart kassaflöde och som inte noteras på en aktiv marknad. Fordringar som ansluter sig till försäkringsavtal, avtal om skötsel av ersättningar och försäljning av placeringar redovisas under den här klassen.

Lån och övriga fordringar bokförs vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärdet, som är det verkliga värdet för det vederlag som getts, med tillägg av de transaktionskostnader som direkt kan allokteras till dem. Efter det första redovisningstillfället värderas lån och övriga fordringar enligt det upplupna anskaffningsvärdet med effektivräntemetoden.

Nedskrivningar av lån och övriga fordringar bokförs individuellt och gruppvis. Nedskrivningar beräknas individuellt, om beloppet av kundens åtaganden är betydande. I övrigt beräknas nedskrivningar gruppvis.

En nedskrivning bokförs då det finns objektiva belägg för att hela fordran inte kommer att kunna drivas in. Värdet av en fordran har försämrats om det uppskattade nuvärdet av det framtida kassaflödet från fordran – med beaktande av säkerheten – är mindre än summan av det bokförda värdet av krediten och kreditens obetalda räntor. Det framtida kassaflödet diskonteras med kreditens ursprungliga effektiva ränta. Om krediten har rörlig ränta, används den avtalsenliga räntan vid granskningstidpunkten som diskonteringsränta. Storleken på den nedskrivning som resultatförs utgörs av differensen mellan lånets bokföringsvärde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde.

Processen för bedömning av nedskrivningar sker i två steg. Nedskrivningarna bedöms individuellt för betydande lån och fordringar. Om lån och andra fordringar inte granskas individuellt, hör de till gruppvisa nedskrivningar. Som gruppvisa nedskrivningar bokförs de förluster som uppkommit men ännu inte rapporterats och som ännu inte kan hänföras till ett bestämt kundlån. En gruppvis nedskrivning baserar sig på en statistisk modell som används för att beräkna det ekonomiska kapitalkravet. Modellen är härledd ur modellen för förväntade förluster i kapitaltäckningsanalysen, som har justerats att motsvara IFRS-kraven. De största justeringarna gäller de myndighetsgränser som ställts upp för kapitaltäckningen samt hur händelser som ger upphov till förluster uppkommer. I modellen grupperas fordringarna i ratingklasser enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller. En gruppvis nedskrivning beräknas på basis av den förväntade förlusten ratingklassvis. Dessutom beaktas i beräkningen de diskonterade nuvärdena på säkerheterna samt den tidigare genomsnittliga förlustutvecklingen.

Om betalningsplanen för en kredit ändras, klassificeras orsaken till ändringen och allvarlighetsgraden med en intern skala. En del ändringar i betalningsplanerna sker inom hanteringen av kundrelationer och de beror inte på att kundens betalningsförmåga har försvagats. De här ändringarna inverkar inte på bokföringen av nedskrivningar. I vissa fall ges eftergifter i fråga om lånevillkoren på grund av att kunders betalningsförmåga försämrats, t.ex. amorteringsfrihet för en begränsad tid eller andra omstruktureringar av krediter, för att trygga kundens betalningsförmåga och begränsa kreditrisken hos åtagandena. Sådana omförhandlade krediter rapporteras som problemfordringar. Ändringar i betalningsplaner som beror på att kundens betalningsförmåga har försvagats inverkar tillsammans med de övriga kriterierna försvagande på kundens kreditklass och ökar därmed beloppet på den gruppvisa nedskrivningen. Ändringar i betalningsplaner med den högsta allvarlighetsgraden inverkar också på hur krediterna styrs till den individuella nedskrivningsprövningen. Om kunden har följt den nya betalningsplanen och ingen individuell nedskrivning bokförts för kundens åtaganden, avskrivs den ur klassen problemfordringar. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Nedskrivningarna bokförs som avdrag från krediternas balanspost och i resultaträkningen på posten Nedskrivningar av fordringar. Efter nedskrivningen fortsätter räntan att intäktas på det nedskrivna beloppet.

Ett lån tas bort ur balansräkningen då alla indrivningsåtgärder har slutförts eller då ledningen så annars har beslutat. Betalningar som erhålls efter det här bokförs som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar. Om det finns objektiva belägg för att betalningsförmågan hos en kund har förbättrats, bedöms beloppet av de tidigare bokförda nedskrivningarna på nytt, och de förändringar som den förbättrade betalningsförmågan medför bokförs i resultaträkningen.

1.5.4.3 Investeringar som hålls till förfall

Investeringar som hålls till förfall är finansiella tillgångar som inte är derivat med ett fastställt eller fastställbart kassaflöde och som har förvärvat med avsikt att hållas till förfall. Investeringar som hålls till förfall upptas vid första redovisningstillfället i bokföringen till verkligt värde, med tillägg av transaktionsutgifterna. Senare behandlas de i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet med effektivräntemetoden.

Nedskrivningar av investeringar som hålls till förfall granskas enligt samma principer som nedskrivningar av lån och fordringar. Som nedskrivning av skuldebrev bokförs differensen mellan skuldebrevens bokförda värde och det lägre nuvärdet av framtida kassaflöde.

Ur klassen finansiella tillgångar som hålls till förfall säljs placeringar endast i de undantagsfall som nämns i standarden IAS 39.

1.5.4.4 Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är finansiella tillgångar som inte är derivat och som inte har inkluderats i de ovan nämnda kategorierna av finansiella tillgångar, men som kan säljas före förfalldagen. Finansiella tillgångar som kan säljas består av skuldebrev samt aktier och andelar.

Finansiella tillgångar som kan säljas bokförs vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värdeförändringar bokförs i övrigt totalresultat, varifrån de bokförs i resultaträkningen, då tillgångsposten tas bort från balansräkningen eller då det finns objektiva belägg för att dess värde har sjunkit.

I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för skuldebrevs del till exempel en avsevärd negativ förändring i emittentens kreditriskklassificering eller för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde.

Om ett värdepappers marknadsvärde ytterligare sjunker efter att en nedskrivning gjorts, redovisas en nedskrivning i resultaträkningen.

Om det verkliga värdet av ett nedskrivet skuldebrev som kategoriserats som finansiella tillgångar som kan säljas senare stiger, och det finns objektiva belägg för att värdestegringen ansluter sig till en händelse efter nedskrivningen, återförs nedskrivningen och redovisas i resultaträkningen. Om det verkliga värdet av ett egetkapitalinstrument senare stiger, redovisas värdestegringen bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat.

Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras enligt effektivräntemetoden bland ränteintäkter på lånets uppskattade löptid.

1.5.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut.

1.5.6 Övriga finansiella skulder

I kategorin Övriga finansiella skulder upptas övriga finansiella skulder än finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Övriga finansiella skulder är insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder. Övriga finansiella skulder bokförs i balansräkningen på likviddagen och behandlas i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet efter det de ursprungligen bokförts.

Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland räntekostnaderna enligt effektivräntemetoden på lånets uppskattade löptid.

1.5.7 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten kategoriseras som säkrande derivat och derivat som innehas för handel och de består av räntederivat, valutaderivat, aktiederivat, råvaruderivat och kreditderivat. Derivaten värderas alltid till verkligt värde.

OP-Pohjola-gruppen har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan kategoriseras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan OP-Pohjola-gruppen tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prISRISKEN enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet.

Kontrakten kan inte i bokföringen behandlas i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. OP-Pohjola-gruppen har derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

Det verkliga värdet på OTC-räntederivat som clearas via centrala motparter clearas dagligen med kontantbetalning. I balansräkningen framgår de här clearade derivaten som nettot av förändringen i kontanta medel. Övriga derivat redovisas enligt bruttoprincipen, varvid de positiva värdeförändringarna redovisas bland Derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland Derivatinstrument under skulder.

1.5.7.1 Derivat som innehas för handel

Differensen mellan erhållna och betalda räntor på derivatinstrument som innehas för handel upptas bland räntenettet, och motsvarande resultatregleringsräntor upptas i övriga tillgångar och övriga skulder. Värdeförändringar i derivat som innehas för handel bokförs på resultatposten "Nettointäkter från handel", "Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse" eller "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse". Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen redovisas som tillgångar i posten "Derivatinstrument, tillgångar" eller "Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse" eller "Tillgångar i livförsäkringsrörelse" och de negativa i posten "Derivatinstrument, skulder", "Skulder för skadeförsäkringsrörelse" eller "Skulder för livförsäkringsrörelse".

De s.k. inbäddade derivat som hör till emitterade strukturerade lån och vissa kreditavtal avskiljs från värdavtalet och värderas i balansräkningen till verkligt värde. Förändringar i det verkliga värdet av de här inbäddade derivaten och säkringsinstrumenten bokförs bland Räntenetto.

1.5.8 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet eller kassaflödet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver motsvarande förändringar hos det säkrade objektet helt eller delvis.

Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentation innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80-125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den portfölj som utgör säkringsobjekt.

I säkringsredovisningen tillämpas inte en makrosäkringsmodell och inte den s.k. "carve-out"-modell i IAS 39 som EU tillåter.

1.5.8.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom egna emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslåneportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. Som säkringsinstrument används ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar). Säkringen av aktie- och valutarisken gäller skade- och livförsäkringens aktiefondsplaceringar.

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Också tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde och förändringarna i verkligt värde resultatförs.

I säkringsredovisning av verkligt värde bokförs värdeförändringar i säkringsinstrumentet och det säkrade instrumentet på resultatposterna Nettointäkter från placeringsverksamhet (obligationslån bland finansiella tillgångar som kan säljas) och Räntenetto (krediter och egna emissioner) eller Nettointäkter från skade- och livförsäkringens placeringsverksamhet (fondplaceringar bland finansiella tillgångar som kan säljas).

1.5.8.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används främst ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den ineffektiva andelen resultatförs. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

1.6 Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehas för att generera hyresintäkter eller värdestegring. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning används av ägarföretaget eller dess personal. Den andel som används av ägarföretaget eller dess personal räknas dock inte som förvaltningsfastighet då andelen kan säljas separat. I OP-Pohjola-gruppens balansräkning redovisas förvaltningsfastigheterna som investeringstillgångar, tillgångar i skadeförsäkringsrörelse och tillgångar i livförsäkringsrörelse.

Förvaltningsfastigheterna redovisas första gången i balansräkningen till anskaffningsvärdet, medräknat transaktionsutgifterna. Efter den första redovisningen värderas de till verkligt värde. Också förvaltningsfastigheter som är under byggnad värderas till verkligt värde förutsatt att det verkliga värdet kan bestämmas tillförlitligt. Förändringarna i det verkliga värdet bokförs i resultaträkningen på antingen nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse, nettointäkter från livförsäkringsrörelse eller nettointäkter från förvaltningsfastigheter inom placeringsverksamheten.

Om ingen jämförbar marknadsinformation om realiserade köpesummor för fastigheter som motsvarar det objekt som ska värderas finns att få, används som grund för bestämningen av verkligt värde på affärs-, kontors- och industrifastigheter avkastningskalkylering och interna kalkylmodeller som baserar sig på objektvis nettoavkastning. Vid kalkyleringen av avkastningsvärdet används såväl gruppintern som gruppextern information. Objektets nettointäkt bildas av differensen mellan hyresintäkter och underhållskostnader, och den baseras på avkastningen från gällande hyresavtal eller, om gällande hyresavtal inte finns, på genomsnittliga marknadshyror. De kostnader som dras av från intäkterna baseras främst på realiserade kostnader. Vid kalkyleringen beaktas också ett antagande om objektets underutnyttjande. För beräkningen av avkastningsvärdet skaffas information om marknadshyror och kostnadsnivåer från såväl gruppens egen expertis som externa källor. Avkastningskraven på förvaltningsfastigheter bestäms enligt objektets syfte, läge och skick/tidsenlighet. Kraven baserar sig på marknadsinformation från KTI Kiinteistöietä Oy.

Det verkliga värdet av bostäder och markområden bedöms i huvudsak enligt affärsvärdesmetoden på basis av realiserade köpesummor för motsvarande objekt och OP-Pohjola-gruppens interna expertis. I värdet på obebyggda tomter beaktas planläggnings- och marknadsläget vid värderingstidpunkten. Det verkliga värdet på de viktigaste objekten baserar sig på värderingsinstrument som upprättats av externa AFV-auktoriserade värderare. Externa värderare använder en kassaflödesanalys som bas för sina värderingar.

1.7 Immateriella tillgångar

1.7.1 Goodwill

Den goodwill som uppkommer vid rörelseförvärv efter 1.1.2010 redovisas i det belopp, med vilket det vederlag som getts, det verkliga värdet av innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till föremålet för förvärvet och det tidigare innehavet sammanlagt överstiger gruppens andel av det verkliga värdet av den nettoförmögenhet som förvärvats.

Vid förvärv som skett tidigare motsvarar goodwill den andel av anskaffningsvärdet som överstiger gruppens andel av det verkliga värdet till nettobelopp vid förvärvstidpunkten för tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som kan särskiljas.

Goodwillen prövas årligen med hänsyn till ett eventuellt nedskrivningsbehov. För nedskrivningsprövningen allokeras goodwill till enheter med kassaflöde, som utgörs av antingen rörelsegrenar eller företag som hör till dem. Goodwillen värderas enligt det ursprungliga anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade nedskrivningar.

1.7.2 Värdet av det förvärvade försäkringsbeståndet

Av det försäkringsbestånd som förvärvats bokförs en immateriell tillgång som motsvarar värdet av det försäkringsbestånd som förvärvats då försäkringsbeståndet förvärvas antingen direkt av ett annat försäkringsbolag eller via ett dotterföretag. Det verkliga värdet av de försäkringsavtal som förvärvats fastställs genom att bedöma nuvärdet av det framtida kassaflödet enligt försäkringsbeståndet vid förvärvstidpunkten. Det verkliga värdet av försäkringsavtal som förvärvats i samband med den ursprungliga bokföringen delas i två delar, dvs. i skuld som härrör från försäkringsavtal, som värderas enligt de principer som ska tillämpas vid förvärvstidpunkten, och i en immateriell tillgång. Efter förvärvet bokförs den immateriella tillgången, beroende på affärsrörelsen, antingen med degressiva avskrivningar eller med linjära avskrivningar som en kostnad under den uppskattade nyttjandetiden för de avtal som förvärvats. Nyttjandetiden justeras årligen och värdet avskrivs inom skadeförsäkringen på 1–4 år och inom livförsäkringen på 15 år. De immateriella tillgångarna prövas årligen i samband med förlustprövningen av skulden.

1.7.3 Aktiverade anskaffningsvärden för försäkringsavtal

OP-Pohjola-gruppen aktiverar i skadeförsäkringsrörelsen i Baltikum sådana provisionsutgifter o.dyl. utgifter som hänför sig till anskaffningen av nya försäkringsavtal eller förnyandet av gällande avtal. Den immateriella tillgång som uppkommer avskrivs med linjära avskrivningar under avtalens nyttjandetid. De immateriella tillgångarna nedskrivningsprövas årligen i samband med förlustprövningen av skulden.

1.7.4 Kundrelationer

De kundrelationer som förvärvats genom rörelseförvärv och som kan särskiljas värderas vid förvärvet till verkligt värde. Den immateriella tillgång som uppkommer av kundrelationerna avskrivs med linjära avskrivningar som kostnader inom den uppskattade nyttjandetiden. Nyttjandetiden för kundrelationer som OP-Pohjola-gruppen förvärvat uppskattas till 5–13 år.

1.7.5 Varumärken

De varumärken som kan särskiljas och som förvärvats genom rörelseförvärv värderas vid förvärvet till verkligt värde. De här varumärkenas nyttjandetid har uppskattats till obegränsad, eftersom de inverkar på ackumuleringen av kassaflödet under en specificerad tid. Värdet på varumärken prövas årligen med hänsyn till om ett nedskrivningsbehov föreligger.

1.7.6 Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningarna kostnadsförs för dataprogram och licenser inom 2–10 år och för övriga immateriella tillgångar i regel inom 5 år. Utgifter för utvecklingen av immateriella tillgångar som uppkommit internt (programvara) aktiveras från och med det att det konstaterats att programvaran ger ekonomisk nytta i framtiden. En tillgång avskrivs från det att den är färdig att användas. Avskrivningstiden är i regel 3–10 år. Behovet av nedskrivningar av tillgångar som ännu inte är färdiga att användas prövas årligen.

1.8 Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För markområden görs inga avskrivningar. Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens bokförda värde endast, om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats.

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	20–50 år
Reservkraftverk och generatorer	15 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
ADB-utrustning	3–5 år
Bilar	5–6 år
Övriga materiella tillgångar	3–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta.

1.8.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

I samband med varje bokslut bedöms om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov av tillgången. Om det finns sådana tecken, uppskattas återvinningsvärdet för ifrågavarande tillgångspost. Oberoende av om sådana tecken finns eller inte, uppskattas återvinningsvärdet årligen för tillgångar i arbete, goodwill och sådana immateriella tillgångar, vilkas nyttjandetid är obegränsad (varumärken). Om en tillgångsposts bokförda värde är större än det återvinningsvärde som uppskattats i framtiden, bokförs den överskridande delen som en kostnad.

Återvinningsvärdet utgörs av det verkliga värdet av tillgångsposten med avdrag för de utgifter som följer av försäljningen (nettoförsäljningspriset) eller bruksvärdet, om det är högre. Strävan är att bestämma återvinningsvärdet via nettoförsäljningspriset på en tillgångspost. Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris, fastställs bruksvärdet för tillgångsposten. Bruksvärdet utgörs av nuvärdet av det framtida kassaflöde som tillgångsposten förväntas ge upphov till. Som diskonteringsränta används den ränta som fastställts före skatt och som beskriver marknadens uppfattning av penningarnas tidsvärde och de särskilda risker som ansluter sig till tillgångsposten. Nedskrivningsbehovet hos de tillgångsposter som enligt det som nämnts ovan har prövats årligen bestäms alltid via en kalkylering av bruksvärdet.

Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris för tillgångsposten och om tillgångsposten inte ger upphov till ett självständigt kassaflöde som är oberoende av andra tillgångsposter, fastställs nedskrivningsbehovet via den enhet, dvs. den rörelsegren eller ett företag som hör till rörelsegrenen, som genererar kassaflödet och till vilken tillgångsposten hör. I så fall jämförs de bokförda värdena av de tillgångsposter som hör till enheten med hela återvinningsvärdet av den enhet som ger upphov till kassaflöde.

En nedskrivning återförs, om en förändring har inträffat i omständigheterna och återvinningsvärdet har förändrats från tidpunkten för bokföringen av nedskrivningen. En nedskrivning återförs inte till ett belopp som är större än vad tillgångens bokförda värde skulle vara om nedskrivningen inte hade gjorts. Nedskrivningar som gjorts av goodwill återförs under inga omständigheter.

1.9 Leasingavtal

Leasingavtalen liksom de hyresavtal som ingår i olika arrangemang kategoriseras vid den tidpunkt då avtalen ingås som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen kategoriseras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal tas upp i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran bokförs till det belopp som är lika stort som leasingavtalets nettoinvestering. Den finansiella intäkt som avtalet ger bokförs bland ränteintäkter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats med finansiella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och motsvarande finansiella leasingkund bland övriga skulder. Leasade tillgångar tas enligt avtalets begynnelsestartpunkt upp som tillgångar i balansräkningen och som skulder till ett belopp som är lika stort som den leasade tillgångens verkliga värde eller det lägre nuvärdet av minimileasingavgifterna. Avskrivningar av tillgångar som bokförts bland materiella tillgångar görs under nyttjandetiden eller den kortare leasingperioden. Räntorna bokförs som räntekostnader så att varje räkenskapsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den skuld som återstår under respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och leasingintäkterna bokförs som jämna poster under leasingperioden. Leasingavgifter för tillgångar som leasats med operationella leasingavtal tas upp som kostnader i resultaträkningen i jämnstora poster under leasingperioden.

1.10 Ersättningar till anställda

1.10.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda i OP-Pohjola-gruppens företag sköts antingen av pensionskassan OP-Eläkekassa eller med försäkringar som tecknats i ett försäkringsbolag. Vissa företag i OP-Pohjola-gruppen har arrangerat ett tilläggspensionsskydd för sina arbetstagare via antingen pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätio eller ett försäkringsbolag.

Inom OP-Pohjola-gruppen finns både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. De pensionsplaner som sköts av OP-Eläkekassa betraktas som förmånsbestämda till den del som medel fonderats för invalidpensioner och ålderspensioner. De pensionsplaner som sköts av ett försäkringsbolag kan vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda. Pensionsplanerna i OP-Eläkesäätio är helt och hållet förmånsbestämda.

Förvaltningskostnaderna bokförs på resultatposten "Personalkostnader". Försäkringspremierna för de avgiftsbestämda pensionsplanerna betalas till försäkringsbolaget och bokförs som kostnad för den räkenskapsperiod som debiteringen gäller. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna finns inga andra betalningsskyldigheter.

De förmånsbestämda planerna i försäkringsbolag, OP-Eläkekassa och OP-Eläkesäätio finansieras med avgifter som grundar sig på aktuariella kalkyler.

I förmånsbestämda pensionsplaner tas som skuldpost upp nuvärdet av de förpliktelser som föranleds av planen på bokslutsdagen minskat med det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna.

Skyldigheterna för de förmånsbestämda pensionsplanerna har räknats skilt för respektive plan. Beräkningen har gjorts med metoden Projected Unit Credit Method. Pensionsutgifterna bokförs som kostnader för personernas anställningstid på basis av beräkningar av behöriga aktuarier. Den diskonteringsränta som använts vid beräkningen av nuvärdet av pensionsförpliktelsen har bestämts på basis av marknadsavkastningen på rapporteringsperiodens slutdag för högklassiga obligationslån som företag emitterat.

Aktuariella vinster och förluster bokförs i övrigt totalresultat för den period som de uppkommit. Då aktuariella vinster och förluster bokförs i övrigt totalresultat, överförs de här vinsterna och förlusterna inte längre via resultaträkningen under senare perioder.

Åtstramningar av pensionsplaner bokförs vid transaktionstidpunkten.

1.10.2 Aktierelaterade ersättningar till anställda

OP-Pohjola-gruppen har ett kortsiktigt och ett långsiktigt ersättningssystem för ledningen, enligt vilket de personer som omfattas av respektive system kan få en ersättning delvis i form av A-aktier i Pohjola Bank Abp och delvis i kontanter för de arbetsuppgifter som respektive person utfört under intjänande- och bindningsperioden. De här ersättningssystemen redovisas beroende på betalningssättet antingen som transaktioner bland aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument eller bland aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter.

De aktierelaterade ersättningar till anställda som regleras med egetkapitalinstrument värderas till verkligt värde vid den tidpunkt då de beviljas. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och ökning av det egna kapitalet för den period då de uppkommit. De aktierelaterade ersättningar som betalas ut i pengar och den skuld som motsvarar dem värderas till verkligt värde vid slutet av respektive period. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Det uppskattade beloppet av de aktier som kommer att delas ut granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigerings görs bland eget kapital och upplupna kostnader.

1.11 Försäkringsrörelsens tillgångar och skulder

1.11.1 Kategorisering av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen

Kategoriseringen av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen redogörs för i avsnittet Kategorisering och redovisning i OP-Pohjola-gruppens balansräkning.

1.11.2 Kategorisering och indelning av avtal som försäkringsbolag beviljat

Försäkringsavtal är avtal med vilka man på det sätt som definierats i standarden IFRS 4 överför en betydande försäkringsrisk från avtalets innehavare till försäkringsbolaget. Övriga avtal, som bolaget får bevilja med stöd av sitt verksamhetstillstånd, är placeringsavtal. Om en betydande försäkringsrisk inte hänför sig till ett avtal vid bokslutstidpunkten, men avtalets innehavare har rätt att ändra avtalet så att en betydande försäkringsrisk överförs på bolaget genom avtalet, klassificeras avtalet som ett försäkringsavtal. Avtal kategoriseras avtalsvis eller enligt avtalslag, vilkas risker är homogena. Om flera avtal ingås samtidigt med en och samma motpart eller om avtalen är avhängiga av varandra, behandlas avtalen emellertid gemensamt.

I försäkringsavtal skiljs inte spar- och försäkringsdelen från varandra för behandlingen.

Nästan alla avtal som skadeförsäkringsbolagen beviljat är försäkringsavtal. Avtal där differensen mellan realiserade och förväntade skador jämnas ut med en tilläggspremie har kategoriserats som placeringsavtal.

I kapitaliseringsavtal som beviljats av livförsäkringsbolagen ingår ingen försäkringsrisk, de kategoriseras därför som placeringsavtal. Alla Aurum Placeringsförsäkrings pensionsavtal är placeringsavtal, för de innehåller ingen betydande försäkringsrisk och försäkringstagaren har inte rätt att ändra avtalen så att de skulle innehålla en sådan risk.

Försäkringsavtalen delas enligt avtalens risker in i grupper så att avtalens risker är homogena i varje grupp. Vid indelningen av skadeförsäkringsavtal beaktas dessutom försäkringsobjektet, olikheter i avtalsperiodernas längd eller i fråga om den genomsnittliga tiden från det att ett försäkringsfall har inträffat fram till dess att skadan är slutreglerad (skaderegleringstid). I livförsäkringen beaktas huruvida försäkringen allkoerar besparingar, hur de uppkomna besparingarnas avkastningskomponent bestäms samt om avtalet är en livfalls- eller dödsfallsförsäkring eller en invaliditetsförsäkring.

Huvudgrupperna för försäkringsavtalen är kortvariga skadeförsäkringsavtal, långvariga skadeförsäkringsavtal och livförsäkringsavtal.

Giltighetstiden för kortvariga skadeförsäkringsavtal är i allmänhet 12 månader eller mindre, mycket sällan över två år. I synnerhet försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar och lagstadgade olycksfallsförsäkringar är i allmänhet fortlöpande årsförsäkringar som betraktas som kortvariga.

Som långvariga skadeförsäkringsavtal klassificeras de försäkringsavtal vilkas genomsnittliga giltighetstid är minst två år. Sådana försäkringar är allframtidförsäkringar samt sådana byggfelsförsäkringar som avses i lagen om bostadsköp.

Livförsäkringsavtal är sparbetonade livförsäkringar med engångspremie eller fortlöpande premie, där det är meningen att försäkringsbeloppet ska betalas ut då försäkringen upphör, individuella pensionsförsäkringar, gruppensionsförsäkringar som kompletterar det lagstadgade pensionsskyddet samt riskförsäkringar som huvudsakligen beviljats i händelse av dödsfall eller invaliditet. Besparingarna i liv- och pensionsförsäkringarna kan antingen ha beräkningsränta och rätt till en av prövning beroende andel av bolagets överskott eller vara fondanknutna så att placeringsrisken har överförts till försäkringstagarna.

1.11.3 Kategorisering och värdering av avtal som försäkringsbolag beviljat

Avtal bokförs då bolagets skyldighet att betala ersättning för dem vid ett eventuellt försäkringsfall börjar.

Försäkringsavtal och placeringsavtal där avtalets innehavare har rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner eller till att överföra sina besparingar till beräkningsränta, och därmed få rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner, värderas och behandlas i enlighet med försäkringsavtalsstandardens IFRS 4. Övriga placeringsavtal värderas enligt standarden IAS 39.

Merparten av den skuld som uppkommer av avtal som beviljats av försäkringsbolagen och som ska värderas enligt försäkringsavtalsstandardens beräknas enligt nationella bokslutsprinciper. Utjämningsbeloppet inkluderas dock inte i skulden men beaktas i det egna kapitalet. Dessutom värderas en del av försäkringsskulden i livförsäkringen med beaktande av marknadsräntan vid granskningstidpunkten.

Skulden består av premieansvaret och ersättningsansvaret. Livförsäkringens premieansvar utgörs av den nettoskuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och driftskostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller och avdraget av framtida försäkringspremier. Skadeförsäkringens premieansvar utgörs av den skuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och övriga kostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller. Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

1.11.3.1 Värdering av avtal som skadeförsäkringsbolag beviljat

Under försäkringsavtalets giltighetstid intäktas försäkringspremierna i regel i relation till tidens förlopp. Vid byggförsäkringar och allframtidsförsäkringar sker intäktföringen emellertid i relation till hur försäkringsrisken fördelas. För de här försäkringarna intas den andel av premieinkomsten som hänför sig till tiden efter bokslutsdagen i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier och periodiseras som premieinkomst i förhållande till risken för avtalets giltighetstid.

Ersättningar som betalas till kunderna samt direkta och indirekta kostnader som skaderegleringen förorsakar upptas som försäkringsersättningar utgående från den tidpunkt då skadan inträffade. För sådana ersättningar för inträffade skador som fortfarande är obetalda vid bokslutstidpunkten och skaderegleringskostnaderna för dem – även för sådana skadors del som ännu inte anmälts – görs en avsättning i posten avsättningar för oreglerade skador. I avsättningarna för oreglerade skador ingår såväl avsättningar för specifika skador som avsättningar för statistiska skador. Den i avsättningarna för oreglerade skador ingående avsättningen för ännu orealiserade skaderegleringskostnader för redan inträffade skador grundar sig på uppskattade kostnader för skadereglering.

Avsättningen för ej intjänade premier i den lagstadgade byggförsäkringen och allframtidsförsäkringen samt avsättningen i anslutning till ersättningar som betalas ut i pensionsform beräknas genom diskontering. Den diskonteringsränta som koncernen tillämpar är fast under hela pensionstiden. Vid fastställandet av diskonteringsräntan beaktas den allmänna ränteutvecklingen. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå. Den ökning av skulden som förorsakas av att tid förflutit (upplösning av diskonteringen) redovisas i resultaträkningen som en separat post bland nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse under övriga skadeförsäkringsposter.

1.11.3.2 Värdering av avtal som livförsäkringsbolag beviljat

Den andel av premieinkomsten som för riskförsäkringar hänför sig till tiden efter bokslutsdagen, med avdrag av premier som eventuellt inte betalats in, intas i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier.

Skulden för försäkringsavtal i sparform beräknas som kapitalvärdet av framtida förmåner, kostnaderna i anslutning till förvaltningen av försäkringsavtalet och framtida premier. Vid beräkningen av kapitalvärdet används främst ränteintensiteten, dödlighetsintensiteten, sannolikheten för invaliditet och antagna driftskostnader. De kundåterbäringar som upphört beaktas då skulden beräknas.

Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

Skuldens diskonteringsränta uppgår enligt försäkringsbolagslagen högst till den ränta som använts vid premiesättningen av försäkringen. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå.

På bolagets risk finns besparingar där den garanterade räntesatsen är 1,5 %–4,5 %. För avtal med en garanterad räntesats på 4,5 % har försäkringsskulden kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden är beräkningsräntan 3,5 %. Med räntekompletteringar kan diskonteringsräntan sänkas också för en bestämd tid. Annars utgörs beräkningsräntan för diskonteringen av den garanterade räntesatsen. Livförsäkringens ersättningsansvar diskonteras inte.

Ränterisken för livförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat som i balansräkningen värderas till verkligt värde och värdeförändringen resultatförs. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden eftersom förmånen från derivat används för kassaflöden som garanterats i avtalen.

Vid värderingen av skulden för fondanknutna försäkringsavtal och placeringsavtalen är ett centralt antagande att försäkringen gottskrivs som intäkt med avkastningen till marknadsvillkor för de tillgångar som täcker försäkringsskulden.

En del placeringsavtal värderas enligt standarden IAS 39. Den största placeringsavtalsklassen är pensionsavtal som beviljats av Aurum Placeringsförsäkring. Placeringsavtalen tas upp i balansposten "Skulder för livförsäkringsrörelse" som en del av de finansiella skulderna.

1.11.4 Förlustprovning av skulder som hänför sig till försäkringsavtalen

På bokslutsdagen görs en bedömning av om den i balansräkningen upptagna skulden är adekvat. Vid provningen används de vid provningstidpunkten föreliggande uppskattningarna av det framtida kassaflödet från försäkringsavtalen. Om bedömningen visar att det bokförda värdet av den skuld som försäkringsavtalen ger upphov till efter avdrag för immateriella tillgångar i anslutning till aktiverade anskaffningsvärden för försäkringsavtalen inte är adekvat, upptas underskottet i resultatet i första hand genom att man gör en extra avskrivning på immateriella tillgångar och i andra hand genom att man ökar skuldens belopp.

1.11.5 Premieinkomst

Premieinkomsten som ingår bland nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse i resultaträkningen är ett vederlag för det försäkringskydd som börjat under perioden.

Från premieinkomsten har dragits av premieskatten, men inte provisioner och arvoden och inte heller kreditförluster avseende premiefordringar.

Premierna från skadeförsäkringsavtal bokförs som premieinkomst i början av försäkringsperioden.

Premierna från livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal bokförs prestationsbaserat i premieinkomsten så att inga försäkringsfordringar uppkommer för andra avtal än förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar. Från premieinkomsten görs inte avdrag för arvoden och provisioner och inte heller för kreditförluster.

1.11.5.1 Fordringar och skulder i anslutning till försäkringsavtal

Skadeförsäkringens premiefordringar redovisas vid början av försäkringsperioden när rätten till fordran uppstår. Fordringarna utgörs i huvudsak av fordringar på försäkringstagare och endast i ringa mån av fordringar på försäkringsrepresentanter. Förutbetalda premier upptas i Skulder för skadeförsäkringsrörelsens och livförsäkringsrörelse i posten "Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet".

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på skadeförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att värdet av en fordran har minskat, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultaträkningen. Från fordringarna dras av såväl de nedskrivningar som konstaterats vara definitiva (kreditförluster) som de nedskrivningar som konstaterats statistiskt på basis av indrivningsskedet för debiteringen.

1.11.6 Skadegods och regressfordringar

Regressfordringar och skadegods som övergått i bolagets ägo upptas till sitt verkliga värde under "Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse" i balansräkningen i samband med att ersättningarna betalas ut.

1.11.7 Återförsäkringsavtal

Med återförsäkring som tecknats av OP-Pohjola-gruppen avses ett avtal som uppfyller kriterierna för ett försäkringsavtal och på basis av vilket OP-Pohjola-gruppen kan få ersättningar från ett annat försäkringsbolag i det fall att OP-Pohjola-gruppen själv blir ersättningsansvarig på basis av andra försäkringsavtal.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på återförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att OP-Pohjola-gruppen eventuellt inte kommer att få alla penningbelopp som den har rätt till enligt villkoren för avtalet, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultaträkningen till en nivå som motsvarar återvinningsvärdet.

I skadeförsäkringen intas prestationer som erhålls på basis av återförsäkringsavtal i balansräkningen antingen under "Lån och övriga fordringar" eller "Återförsäkringsverksamhet". Den sistnämnda posten motsvarar återförsäkrarnas andel av avsättningarna för ej intjänade premier och oreglerade skador gällande de försäkringsavtal som OP-Pohjola-gruppen återförsäkrat. De poster som intagits under "Lån och övriga fordringar" är fordringar av mera kortfristig natur. Obetalda premier till återförsäkrare upptas i Skulder för skadeförsäkringsrörelse i posten "Skulder avseende återförsäkringsverksamhet".

I livförsäkringen värderas fordringar och skulder i anslutning till återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas i balansräkningen under antingen "Tillgångar i livförsäkringsrörelse" eller "Skulder för livförsäkringsrörelse".

1.11.8 Koassurans och pooler

OP-Pohjola-gruppen deltar i en del koassuransarrangemang tillsammans med andra försäkringsgivare. Som försäkringsavtal behandlar OP-Pohjola-gruppen endast den del av koassuransavtalen som enligt avtalet i fråga utgör OP-Pohjola-gruppens egen andel. Gruppens ansvar begränsar sig till den här andelen.

OP-Pohjola-gruppen tecknar andelar i försäkringsavtal också via pooler. Medlemmarna i poolerna ansvarar i första hand för sin egen proportionella andel. Andelarna baserar sig på avtal som fastställs årligen. Som försäkringsavtal behandlar OP-Pohjola-gruppen sin egen proportionella andel av den förstariskrörelse som poolerna handhar och av den återförsäkringsrörelse som medlemmarna mottar från poolen.

Poolens andel av de här försäkringsavtalen behandlas som återförsäkring. I en del pooler svarar poolmedlemmarna för insolventa medlemmars förpliktelser i proportion till sina egna andelar. OP-Pohjola-gruppen bokför framtida ansvar och fordringar via det gemensamma ansvaret, i det fall att det verkar sannolikt att det gemensamma ansvaret kommer att realiseras.

1.11.9 Skälighetsprincipen i livförsäkringen

Nästan alla livförsäkringsavtal, med undantag av de fondanknutna delarna av avtalen, och en del av kapitaliseringsavtalen har utöver de garanterade förmånerna rätt till en av prövning baserad andel av överskottet, som kan utgöra en betydande del av de helhetsförmåner som grundar sig på avtalet, men vilkas belopp och utdelningstidpunkt enligt avtalet överläts åt bolaget att besluta. En del av de fondanknutna försäkringarna har möjlighet till en av prövning beroende andel av överskottet. Tilläggsförmånerna delas ut som tilläggsavkastning på beräkningsränta, som tilläggsförmåner på dödsfallsbeloppen eller som premierabatter.

Överskottet baserar sig på skälighetsprincipen i försäkringsbolagslagen. Enligt principen ska en skälig del av det överskott som försäkringarna avkastat återbäras i form av tilläggsförmåner till respektive försäkringstagare, förutsatt att solvenskraven inte förhindrar tilläggsförmånerna. I fråga om nivån på tilläggsförmånerna ska försäkringsbolaget sträva efter kontinuitet. Skälighetsprincipen medför dock ingen skuldfordringsrätt för försäkringstagarna. OP-Livförsäkrings Ab har offentliggjort sina principer för tilläggsförmånerna och tillämpningen av dem på sina internetsidor. De tilläggsförmåner som beviljas fastställs av OP-Livförsäkrings Ab:s styrelse. Aurum Placeringsförsäkring Ab:s avtal är inte berättigade till av prövning beroende tilläggsförmåner.

1.12 Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning bokförs på basis av en förpliktelse, om förpliktelsen härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelsen kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är osäkra. Dessutom måste förpliktelsen basera sig på antingen en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, bokförs ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås.

1.13 Inkomstskatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP-Pohjola-gruppens företag.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på de temporära skattepliktiga skillnaderna mellan bokföringen och beskattningen. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan bokföringen och beskattningen och på de förluster som ska fastställas i beskattningen. Om det till följd av den influtna beskattningsbara inkomsten är sannolikt att fordran kan användas, bokförs den.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna kvittas företagsvis. Uppskjutna skatteskulder och -fordringar som uppstått till följd av konsolideringsåtgärder kvittas inte. De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses. Om den uppskjutna skatten beror på balansposter vilkas förändringar inte påverkar resultaträkningen, bokförs inte heller förändringar i den uppskjutna skatten i resultaträkningen utan bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat.

1.14 Principer för intäktsföring

Ränteintäkter och -kostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta bokförs enligt prestationsprincipen. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. En sådan räntefordran inkluderas i nedskrivningsprövningen. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland ränteintäkter och -kostnader.

Provisionsintäkter och -kostnader för tjänster bokförs i samband med att en tjänst utförs. För sådana engångsprovisioner som gäller flera år och som eventuellt måste återbetalas senare, intäktsförs endast den andel som gäller räkenskapsperioden.

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen.

I resultaträkningen redovisas intäkt- och kostnadsposterna var för sig utan att de dras av från varandra om det inte är motiverat att slå ihop en intäkt och kostnad till en enda post för att ge en rättvisande bild.

Sammandrag av presentationen av resultatposter i bokslutet:

Räntenetto	Erhållna och betalda räntor för ränteinstrument, differensen mellan det upplupna nominella värdet och anskaffningsvärdet, räntor på räntederivat samt värdeförändringen vid säkring till verkligt värde
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	Premieinkomsten, förändring i försäkringsskulden, intäkter och kostnader från placeringsverksamheten (räntor, utdelningar, realisationsvinster och -förluster, nedskrivningar) och betalda ersättningar
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	Premieinkomsten, förändring i försäkringsskulden, intäkter och kostnader från placeringsverksamheten (räntor, utdelningar, realisationsvinster och -förluster, nedskrivningar) och betalda ersättningar
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	Provisionsintäkter och -kostnader samt periodisering av s.k. Day 1 profit i anslutning till olikvida derivat
Nettointäkter från handel	Förändringar i verkligt värde av finansiella instrument som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen utan upplupna räntor, realisationsvinster och -förluster samt utdelningar
Nettointäkter från placeringsverksamhet	Realisationsvinster och -förluster för finansiella tillgångar som kan säljas, nedskrivningar, utdelningar samt förändringar i verkligt värde på förvaltningsfastigheter, realisationsvinster och -förluster, hyror och andra kostnader i anslutning till fastigheter
Övriga rörelseintäkter	Övriga rörelseintäkter
Personalkostnader	Löner, arvoden, aktierelaterade ersättningar till anställda, pensionskostnader, lönebikostnader
Övriga administrationskostnader	Kontorskostnader, ADB-kostnader, övriga administrationskostnader
Övriga rörelsekostnader	Bankskatt, avskrivningar, hyror, övriga kostnader

1.15 Segmentrapportering

Utgångspunkten för identifieringen av rörelsesegment är den ekonomiska information som den högsta verkställande beslutsfattaren regelbundet följer upp.

OP-Pohjola-gruppen rapporterar resultaträkningar och balansräkningar för följande segment: Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i gruppen Övrig rörelse. Segmenten rapporteras på ett sätt som motsvarar den interna rapporteringen till ledningen. Pohjola-koncernens centralbanksrörelse rapporteras i segmentrapporteringen som en del av Övrig rörelse som inte ingår i rörelsesegmenten liksom intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte ingår i den egentliga affärsrörelsen.

En beskrivning av rörelsesegmenten och principerna för upprättande av segmentrapporteringen finns bland de segmentvisa uppgifterna.

1.16 Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Då bokslutet upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från det verkliga utfallet. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas.

I beloppet på skulden till följd av försäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. För skadeförsäkringens del baseras bedömningen utöver antaganden som gäller den yttre omvärlden i huvudsak på aktuariella analyser av den egna skadestatistiken. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta samt för att bedöma den slutliga skadekostnaden för skador som redan inträffat. (Not 101: Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet).

I beloppet på skulden till följd av livförsäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. Då livförsäkringens skuld beräknas används främst antaganden vid tidpunkten för beviljande av försäkringen om försäkringsriskernas utfall, driftskostnaderna och avkastningen från placeringsverksamheten. Antagandena följs fortlöpande upp och om det framgår att den skuld som beräknats med de här antagandena är för liten, kompletteras skulden att motsvara de nya observationerna. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa diskonteringsräntan, människors dödlighetsantagande samt de driftskostnader som hanteringen av försäkringar förorsakar i framtiden. (Not 113: Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden).

Värdet av de försäkringsavtal, kundrelationer och varumärken som förvärvats vid rörelseförvärv baserar sig på uppskattningar av bland annat det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som kommer att tillämpas.

Goodwill, nyttigheter med en obegränsad nyttjandetid och immateriella tillgångar i arbete prövas årligen med hänsyn till nedskrivningsbehovet. Återvinningsvärdet bestäms vid nedskrivningsprövningen och det baserar sig ofta på bruksvärdet, och vid beräkningen av det måste bedömningar göras om det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som tillämpas. (Not 28: Immateriella tillgångar).

Nedskrivningsprövningen av fordringar är antingen individuell eller gruppvis. Den individuella nedskrivningsprövningen baserar sig på ledningens uppskattning av det framtida lånespecifika kassaflödet. Den mest kritiska faktorn vid den lånespecifika nedskrivningsprövningen är att bestämma det kassaflöde som sannolikt uppkommer.

En gruppvis nedskrivning baserar sig på en statistisk modell som används för att beräkna det ekonomiska kapitalkravet. I modellen korrigeras sannolika framtida förluster med de förluster som uppkommit enligt historiska uppgifter. Då behövs ledningens prövning för att avgöra hur väl de uppskattningar som korrigerats med historiska uppgifter motsvarar de förluster som uppkommit och om eventuella korrigeringar av uppskattningarna behövs.

Nedskrivningsprövningen av skuldebrev bland finansiella tillgångar som kan säljas, lån och fordringar samt investeringar som hålls till förfall ska göras varje bokslutsdag. Om det inte finns objektiva belägg för en nedskrivning, ska nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. I framtagningen av objektiva belägg ingår ledningens bedömning. För egetkapitalinstruments del måste dessutom redovisas en nedskrivning, om värdenedgången är väsentlig eller långvarig. Om en värdenedgång är väsentlig eller långvarig ska bestämmas som en del av ledningens normala prövning. Bestämningen av objektiva belägg sker i två faser genom att först förteckna de instrument som regelbundet överskridit larmgränserna för en särskild granskning. De instrument som är föremål för den särskilda granskningen ska fortlöpande nedskrivningsprövas. En nedskrivning bokförs senast då de maximigränser som fastställts instrumentspecifikt för långvarighetskriteriet (i snitt 18 mån.) eller för betydelsekriteriet av 40 % överskridits.

Ledningen ska avgöra när marknaden för finansiella instrument inte fungerar. Ledningen ska dessutom avgöra när ett enskilt finansiellt instrument är föremål för aktiv handel och när prisuppgifterna på marknaden är en tillförlitlig indikation på instrumentets verkliga värde. Då det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs med en värderingsmetod behövs ledningens prövning för att välja värderingsmetod. Till den del som indata inte kan fås från marknaden för att få resultat från modellerna, måste ledningen ta ställning till hur mycket annan information som kan användas.

Pensionsåtagandenas nuvärde beror på flera faktorer som fastställs försäkringsmatematiskt med flera antaganden. Diskonteringsräntan, framtida förhöjningar av löner och pensioner samt inflationen är antaganden som används för att fastställa nettoutgifterna (eller nettointäkterna) från pensioner. Förändringarna i de aktuariella antagandena påverkar pensionsåtagandenas bokföringsvärde. (Not 39: Avsättningar och övriga skulder).

Värderingen av förvaltningsfastigheter till verkligt värde baserar sig till vissa delar på ledningens bedömningar av objektens marknadsvärden. Vid värderingen av förvaltningsfastigheter tillämpas också en kalkylmodell som baseras på avkastningsvärdesmetoden som utnyttjar en uppskattning av objektens kommande nettointäkter. (Not 49: Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod)

1.17 Nya standarder och tolkningar

OP-Pohjola-gruppen börjar 2014 tillämpa följande standarder och tolkningar:

- IFRS 10 "Koncernredovisningar" baseras på nuvarande principer, dvs. att det bestämmande inflytandet avgör om ett visst företag ska konsolideras i moderföretagets koncernbokslut. Standarden innehåller nya föreskrifter för fall där det är svårt att konstatera om ett bestämmande inflytande finns eller inte. Till följd av ändringen av standarden ökar antalet företag som konsolideras i OP-Pohjola-gruppens bokslut, eftersom fastighetsbolag och olika fonder medtas i konsolideringen. I balansräkningen minskar fordringarna på allmänheten och fastighetstillgångarna ökar i motsvarande grad. Värdeförändringarna i de fonder som konsolideras flyttar från totalresultatet till resultaträkningen.
- IFRS 11 "Samarbetsarrangemang" lägger större vikt på hur rättigheter och förpliktelser som följer av samarbetsarrangemang behandlas i bokföringen än på arrangemangens juridiska form. Det finns två typer av samarbetsarrangemang: gemensamma verksamheter och joint ventures. Dessutom förutsätter standarden att endast kapitalandelsmetoden används i rapporteringen av andelar av joint ventures. Ändringen har ringa inverkan på OP-Pohjola-gruppens balansräkning och totalresultat.
- IFRS 12 "Upplýsningar om andelar i andra företag" innehåller krav på noter som gäller olika andelar i andra företag såsom intresseföretag, samarbetsarrangemang, strukturerade företag och andra företag utanför balansräkningen. De nya standarden kommer att öka uppgifterna i noterna om gruppens innehav i andra företag.
- IAS 32 Finansiella instrument: klassificering ändras i fråga om avdrag av finansiella tillgångar och skulder från varandra. Ändringen preciserar bestämmelserna om hur kvittningen av finansiella tillgångar och skulder kan presenteras och ökar tillämpningsanvisningarna för det. Ändringen i standarden kommer inte att inverka väsentligt på OP-Pohjola-gruppens bokslut.
- IAS 36 Nedskrivningar: ändras i fråga om Recoverable Amount Disclosures for Non-Financial Assets. Ändringen preciserar kraven på uppgifter i noterna om sådana enheter med kassaflöde som har varit föremål för nedskrivningar.
- IAS 39 Finansiella instrument: redovisning och värdering ändras i fråga om Novation of Derivatives and Continuation of Hedge Accounting. Ändringen gäller förutsättningarna för tillämpning av säkringsredovisning i fall där ett derivatinstrument överförs till clearing via centrala motparter. Standardändringen innebär att säkringsredovisningen kan fortsätta om vissa villkor uppfylls för överföringarna i fråga.
- Tolkningen av IFRIC 21 "Offentliga avgifter" gäller hur skyldigheten att betala offentliga avgifter ska behandlas i bokföringen. Tolkningen fastställer vilken händelse som ger upphov till en förpliktelse att bokföra en skuld för betalningen av en offentlig avgift. I OP-Pohjola-gruppen gäller tolkningen bl.a. bokföring av bankskatten. Tolkningen har inte ännu blivit antagen av EU.

IASB (International Accounting Standards Board) har också offentliggjort andra framtida standardändringar. Övriga standardändringar som träder i kraft senare gäller klassificering och värdering av finansiella instrument, behandling av nedskrivningar, säkringsredovisning samt försäkringsavtal och leasingavtal. Dessutom har IASB planer på att offentliggöra ändringar som gäller också annan bokslutsinformation. OP-Pohjola-gruppen bevakar aktivt hur ändringarna framskrider.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

Not 2. OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering

1 Allmänna principer för riskhantering och kapitalutvärdering

OP-Pohjola-gruppen är en finansgrupp som utgör ett sådant finans- och försäkringskonglomerat som avses i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat och en sådan sammanslutning som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. Finansinspektionen ansvarar för tillsynen över OP-Pohjola-gruppen. OP-Pohjola-gruppen kommer enligt nuvarande uppskattningar att underställas Europeiska centralbankens tillsyn i november 2014.

Den interna kontrollen, den interna styrningen, riskhanterings- och kapitalutvärderingsprocessen regleras av kreditinstitutslagen, andelsbankslagen, försäkringsbolagslagen, lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker samt av Finansinspektionens standarder, föreskrifter och anvisningar. I lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker bestäms att kapitaltäckningen, likviditeten och exponeringen mot kunderna i de företag som hör till sammanslutningen av andelsbanker övervakas gruppbaserat i sammanslutningen.

OP-Pohjola anl (nedan centralinstitutet) sköter i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker de styrnings- och tillsynsuppgifter som ankommer på företaget i toppen av det finans- och försäkringskonglomerat som OP-Pohjola-gruppen bildar samt fungerar som strategisk ägarsammanslutning för gruppen. Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker är centralinstitutet berättigat att styra medlemskreditinstituten och det är skyldigt att övervaka deras verksamhet. Centralinstitutet verkställer sin skyldighet att ge anvisningar och utöva tillsyn genom gruppstyrning och ett system med bankvis styrning. Centralinstitutets förvaltningsråd har fastställt de centrala principerna för styrsystemet. Det fattar också beslut om ibruktagning av kraftigare styrmedel. Kraftigare styrmedel utgörs av en skriftlig varning från förvaltningsrådet eller i sista hand en framställan till centralinstitutets andelsstämma om att ett medlemskreditinstitut ska uteslutas ur sammanslutningen.

OP-Pohjola anl ansvarar för riskhanteringen och kapitalutvärderingen i OP-Pohjola-gruppen samt för att systemen i anslutning till det är tillräckliga och ändamålsenliga. Varje företag i OP-Pohjola-gruppen svarar för sin egen riskhantering och kapitalutvärdering. På grund av det lagstadgade solidariska ansvaret måste de företag som hör till OP-Pohjola-gruppen kunna lita på att alla företag i OP-Pohjola-gruppen handlar i enlighet med OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering och centralinstitutets övriga anvisningar samt att de iakttar myndigheternas föreskrifter och anvisningar.

Riskhanteringen genomdrivs på grupplanet oberoende av affärsrörelsen. Tillämpningen av principen om oberoende fastställs separat i företagets interna anvisningar med beaktande av affärsrörelsens omfattning och art.

1.1 Intern styrning

Intern styrning (corporate governance) omfattar OP-Pohjola-gruppens högsta och operativa ledning, relationerna mellan gruppens ägare samt övriga intressentgrupper, måluppställningen, beslut om med vilka medel målen ska nås och uppföljningen av hur målen nås. Genomföringen av den interna styrningen säkerställs av klara referensramar, konsekvent och vältäckande dokumentation av anvisningarna samt klart fastställda beslutsplan.

Principerna för intern styrning iaktas i gruppens alla företag, alla organ och i all verksamhet. Vid uppläggnings av den interna styrningen iaktas dessutom en rekommendation om andelsbankens bolagsstyrning som fastställts av centralinstitutets förvaltningsråd.

Då OP-Pohjola-gruppens företag iaktar principerna för intern styrning säkerställs att företagen leds yrkeskunnigt och enligt sunda och försiktiga affärsprinciper samt att de företag som hör till OP-Pohjola-gruppen verkar tillförlitligt och tillräckligt genomskinligt inom alla affärsområden.

1.2. Intern kontroll

Målet för OP-Pohjola-gruppens interna kontroll är att säkerställa att gruppens strategi genomförs planenligt och framgångsrikt, att riskerna hanteras på ett ändamålsenligt sätt, att verksamheten och rapporteringen i anslutning till den är både effektiv och tillförlitlig och att iakttagandet av reglerna för de olika verksamheterna övervakas. I OP-Pohjola-gruppen fastställs principerna för intern kontroll av centralinstitutets förvaltningsråd. Den interna kontrollen genomdrivs på alla organisationsplan i gruppen.

Centralinstitutets förvaltningsråd fastställer regelbundet på OP-Pohjola-grupplanen en strategi som styr planeringen av och måluppställningen för rörelsen i alla företag i gruppen. I samband med att strategin utarbetas uppställs mål för de långsiktiga framgångsmätarna och framgångsmätarna på årsplanen. Framgångsmätarna bildar tillsammans med limiterna och kontrollgränserna den helhet som måluppställningen, uppföljningen och ersättningarna främst baseras på i OP-Pohjola-gruppen. Centralinstitutet följer regelbundet upp hur OP-Pohjola-gruppens rörelse utvecklar sig i förhållande till de mål och risker som ställts upp samt rapporterar resultatet till ledningen för företagen i OP-Pohjola-gruppen.

1.3 Riskhantering och kapitalutvärdering

Riskhantering och kapitalutvärdering är en del av intern kontroll. Målet för riskhanteringen och kapitalutvärderingen är att trygga riskhanteringsförmågan för OP-Pohjola-gruppen och företagen i gruppen och genom det säkerställa kontinuiteten i verksamheten. Riskhanteringsförmågan bildas av en högklassig riskhantering som är dimensionerad enligt verksamhetens omfattning och krav samt en tillräcklig kapitaltäckning som baserar sig på lönsam affärsrörelse.

OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering fastställs av OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd. I principerna dras upp riktlinjer för hur riskhanterings- och kapitalutvärderingsprocessen läggs upp.

Riskhanteringen och kapitalutvärderingen omfattar

- identifiering, mätning, analys och reducering av risker
- tillförlitligt och oberoende fastställande av det kapitalbehov som olika risker och affärsverksamheter kräver
- planmässig allokering av kapital enligt den nuvarande och den planerade risktagningen och
- hantering av gruppens likviditet.

1.3.1 Identifiering, analys och mätning av riskerna

I OP-Pohjola-gruppens riskhanterings- och kapitalutvärderingsprocess ingår fortlöpande identifiering och analys av riskerna i affärsrörelsen och omvärlden. Centralinstitutets oberoende riskhantering följer upp hur gruppens riskposition och riskhanteringsförmåga utvecklar sig och rapporterar regelbundet sina observationer och bedömningar till direktionen.

I OP-Pohjola-gruppen begränsas de mätbara riskerna med limiter och kontrollgränser som styr verksamheten såväl på grupplanen som i andelsbankerna och centralinstitutskoncernens företag. OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd har satt ut risklimiter för OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning samt för kredit-, likviditets-, marknads- och försäkringsriskerna 2013.

OP-Pohjola anl:s direktion har från limiterna på grupplanen härlett kontrollgränser för andelsbankernas kapitaltäckning, lönsamhet, effektivitet och olika riskslag. Bankerna får inte överträda de här kontrollgränserna i sin verksamhet. På basis av kontrollgränserna fastställer andelsbankerna för sin del egna limiter som är snävare än de kontrollgränser som centralinstitutet har satt ut. Motsvarande limiter finns också för kapitaltäckningen och de viktigaste riskslagen hos centralinstitutskoncernens företag. Mätarna fastställs årligen.

Andelsbankerna styrs på basis av ett riskklassificeringssystem. Enligt systemet bestäms en banks riskklass i enlighet med ekonomiska faktorer och kvalitativa faktorer samt en separat bedömning från centralinstitutet. Vid bedömningen av de kvalitativa faktorerna fästs särskild uppmärksamhet vid eventuella brister i efterlevandet av anvisningarna. En andelsbank som mer än lindrigt underlåtit att iakttä de anvisningar som centralinstitutet gett med stöd av 17 § i sammanslutningslagen klassificeras på en femgradig skala alltid i den svagaste riskklassen. Sådana andelsbanker ges inte de samtycken som avses i 21 eller 23 § i sammanslutningslagen.

Ekonomiskt kapitalkrav

Det ekonomiska kapitalkravet är OP-Pohjola-gruppens egna uppskattning av det kapital som med 99,97 procents säkerhet räcker till för att täcka de eventuella årliga förluster som uppkommer på grund av riskerna i affärsrörelsen och omvärlden. Det ekonomiska kapitalkravet beräknas med riskslagsspecifika modeller, vilkas resultat sammanslås med beaktande av korrelationer mellan riskslag och de spridningsfördelar som följer av dem.

Centralinstitutets riskhantering analyserar hur väl modellen fungerar minst en gång per år och föreslår vid behov ändringar i modellens struktur eller variabler. Centralinstitutets direktion fastställer de risker som ska inkluderas i det ekonomiska kapitalkravet och gemensamma regler för hur deras kapitalkrav beräknas.

Det ekonomiska kapitalkravet fördelar sig på kvantitativa risker och kvalitativa, s.k. uppskattade risker. Kvantitativa risker är kreditrisken, ränte- och aktierisken samt fastighetsrisken i bankrörelsen, marknadsriskerna i försäkringsrörelsen samt försäkringsriskerna i skade- och livförsäkringen. Uppskattade risker är den operativa risken och övriga uppskattade risker. Bland övriga uppskattade risker finns de risker som bedömts som betydande, men som inte beaktats i de övriga riskslagsspecifika modellerna för gruppens ekonomiska kapitalkrav. Sådana risker uppkommer typiskt på grund av yttre faktorer, t.ex. förändringar i konkurrens- och marknadsläget eller myndigheternas föreskrifter.

I OP-Pohjola-gruppens modell för det ekonomiska kapitalkravet granskas flera riskslag mer detaljerat än i kapitaltäckningsanalysen enligt myndigheternas krav. Sådana riskslag är i synnerhet ränterisken i bankrörelsen, marknadsriskerna i försäkringsrörelsen, de operativa riskerna samt övriga uppskattade risker. Vid beräkningen av kapitalkravet för kreditrisken består de viktigaste skillnaderna av hur koncentrationsrisken, säkerheter och konjunkturfasen beaktas. Vid beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet beaktas ovan nämnda faktorer mer detaljerat än då kapitalkravet beräknas i kapitaltäckningsanalysen. Dessutom skiljer sig beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet betydligt från kapitaltäckningsanalysen genom att flera riskslag beaktas separat i beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet medan de i kapitaltäckningsanalysen ingår i kapitalkravet för kreditrisken.

De mätare som baseras på det ekonomiska kapitalkravet används som grund för OP-Pohjola-gruppens framgångs-, limit- och kontrollgränsmätare, för ersättningar, för prissättningen av krediter och försäkringar samt för kapitalplaneringen för att fastställa kapitalbufferten.

Stresstest

Stresstest används för att uppskatta hur olika exceptionellt allvarliga men möjliga situationer kan påverka likviditeten, lönsamheten och kapitaltäckningen hos gruppen eller ett företag i gruppen. Med stresstesten bedöms såväl effekten av enskilda riskfaktorer som den sammanlagda effekten av samtida förändringar i flera variabler. Stresstesten omfattar alla de viktigaste risker som inverkar på gruppens ekonomiska ställning.

Centralinstitutets riskhantering bedömer behovet av ändringar i stresstestramarna minst en gång per år eller alltid då gruppens affärsrörelse eller riskprofil ändras betydligt.

Känslighetsanalyser används som en del av den riskslagsvisa riskanalysen. Med hjälp av resultatet av känslighetsanalyserna uppskattar man till exempel hur förändringar i de tillämpade antagandena och parametrarna i modellen för det ekonomiska kapitalkravet inverkar på riskmodellernas resultat. Känslighetsanalyserna hjälper att förstå hur de tillämpade antagandena påverkar riskmätarnas värden. Känslighetsanalyser på olika chocknivåer ger en konkret uppfattning om de olika riskernas inverkan och om sannolikheten för olika stora förluster.

Scenarioanalyser används särskilt för att analysera inverkan av omvärldsrisker. Scenarioanalyserna utgår från den gällande strategins ekonomiska prognos, som baseras på de rådande nivåerna för marknadsvariablerna och på gruppens bästa uppskattningar av den framtida utvecklingen. I scenarioanalyserna belastas den här grundprognosen med effekterna av olika risker. Resultaten från analyserna utnyttjas för OP-Pohjola-gruppens kapitalplanering, för bedömningen av kapitalens tillräcklighet och för hanteringen av gruppens likviditet.

1.3.2 Kapitalplanering

För OP-Pohjola-gruppen upprättas en kapitalplan som proaktivt säkerställer att kapitaltäckningen är tillräcklig också i exceptionella omständigheter. OP-Pohjola-gruppens kapitalplan innehåller följande helheter:

- Kapitaltäckningens utgångsnivå
- Kvantitativa och kvalitativa mål för kapitaltäckningen
- Scenarieanalyser (stresstest) för att bedöma hur tillräcklig gruppens kapitaltäckning är
- Förväntade förändringar i eget kapital och kapitalkraven
- Ändringar i regelverket
- Allokering av kapital inom gruppen
- Proaktiv beredskapsplan
- Beredskapsbaserade uppföljnings- och styrningsförfaranden för kapitaltäckningen

Varje företag som hör till OP-Pohjola-gruppen ansvarar primärt själv för sin kapitaltäckning och uppställer målnivåer och limiter för kapitaltäckningen enligt centralinstitutets anvisningar.

2 Uppläggnings av riskhantering och kapitalutvärdering

Centralinstitutet ansvarar för riskhanteringen och kapitalutvärderingen på OP-Pohjola-grupplanet och för att OP-Pohjola-gruppens riskhanteringssystem är tillräckliga och tidsenliga. Centralinstitutet ger de företag som ingår i gruppen anvisningar för att säkerställa riskhanteringen och övervakar att de handlar i enlighet med myndigheternas bestämmelser, sina stadgar, centralinstitutets anvisningar och OP-Pohjola-gruppens interna rutiner samt i kundrelationer i enlighet med adekvata och etiskt acceptabla rutiner. De företag som hör till OP-Pohjola-gruppen svarar för den egna riskhanteringen och kapitalutvärderingen i enlighet med omfattningen och arten av deras verksamhet.

2.1 OP-Pohjola anl (centralinstitutet)

OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd fastställer OP-Pohjola-gruppens strategi, som innehåller de centrala riktlinjerna för riskhanteringen. Dessutom fastställer centralinstitutets förvaltningsråd principerna för OP-Pohjola-gruppens interna kontroll samt riskhantering och kapitalutvärdering, målen för affärsrörelsen samt risklimiterna för kapitaltäckningen och riskslagen. Förvaltningsrådet följer regelbundet upp hur OP-Pohjola-gruppens och OP-Pohjola-centralinstitutskoncernens affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskposition utvecklas.

Centralinstitutets direktion bedömer minst en gång per år hur tidsenliga OP-Pohjola-gruppens strategi och risklimiters samt kapitalplan och proaktiva beredskapsplan för kapitalbasen är. Direktionen ansvarar också för att de system och rutiner som ansluter sig till riskhanteringen och kapitalutvärderingen är tillräckliga och tidsenliga och att företagen i OP-Pohjola-gruppen ges allmänna anvisningar för riskhanteringen och kapitalutvärderingen. Direktionen fastställer OP-Pohjola-gruppens riskpolicy som innehåller de riktlinjer, åtgärder, mål och begränsningar för riskhanteringen som behövs för att styra affärsrörelsen så att de linjedragningar som fastställts i gruppens strategi genomförs. Direktionen rapporterar till förvaltningsrådet om utvecklingen i affärsrörelsen, riskhanteringsförmågan och riskpositionen hos OP-Pohjola-gruppen, centralinstitutet och de företag som hör till centralinstitutet.

OP-Pohjola-gruppens styrning av riskhanteringen är ett ansvarsområde som är oberoende av affärsrörelsen och som ger riktlinjer för, styr och övervakar den integrerade riskhanteringen och analysen av riskpositionen i gruppen och gruppens företag. Styrning av riskhanteringen ansvarar också för att de riskhanteringssystem och riskhanteringsmetoder som tillämpas på grupplanet och erbjuds företagen upprätthålls och utvecklas. Dessutom upprätthåller, utvecklar och bereder den principer för riskhanteringen för att fastställas av OP-Pohjola anl:s direktion och förvaltningsråd. Riskhanteringen upprättar regelbundet en rapport om OP-Pohjola-gruppens riskhantering och kapitalutvärdering som innehåller riskhanteringsens bedömning av kvaliteten och tillräckligheten hos riskhanteringen vid OP-Pohjola-gruppen och dess företag samt av tillräckligheten hos kapitaltäckningen och likviditeten i förhållande till strategins långsiktiga framgångsmätare, risklimiters samt myndigheternas nuvarande och framtida kapitalkrav.

OP-Pohjola anl:s direktionens balans- och riskhanteringsutskott biträder direktionen med att styra och leda gruppens riskhanteringsförmåga och riskvilja i enlighet med de verksamhetsprinciper och beslut som förvaltningsrådet fastställt. Utskottets uppgift är också att biträda direktionen med att säkerställa att centralinstitutet och dess koncern har ett adekvat system för kapitalutvärdering och riskhantering som täcker hela verksamheten.

Riskhanteringskommittén som rapporterar till OP-Pohjola anl:s direktion tar hand om OP-Pohjola-gruppens verksamhetsförutsättningar på lång sikt genom att säkerställa att gruppens principer, metoder, modeller och mätare för systemen för riskhantering och kapitalutvärdering motsvarar de bästa bedömningarna i oberoende riskhantering och iakttar de principer för riskmodeller och stresstest som direktionen gett.

Kreditriskkommittén som utses av OP-Pohjola anl:s direktion ger riktlinjer, styr och övervakar kreditprocessen och kreditriskpositionen i gruppen och dess företag. Den säkerställer att kreditportföljen motsvarar den gällande riskpolicy och att kundgruppernas exponeringar både på grupplanet och i medlemsföretagen iakttar de åtagandegränser som ställts upp. Andelsbankerna ska ha ett giltigt tillstånd från kreditriskkommittén bl.a. då en kundgrupps exponering är eller håller på att bli större än 20 procent av kreditinstitutets eller dess konsolideringsgrupps kapitalbas. En andelsbank och Helsingfors OP Bank Abp ska ha en åtagandegräns som kreditriskkommittén beviljat, då åtagandena i OP-Pohjola-gruppen för en av bankens kundgrupper överstiger fem miljoner euro eller då banken tänker delta i ett fastighetsprojekt, där OP-Pohjola-gruppens uppbundna kapital överskrider fem miljoner euro. För vissa konjunktur känsliga branscher måste bankerna ha en åtagandegräns från kreditriskkommittén då kundgruppens åtaganden överskrider 3,5 miljoner euro.

Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag (AÖF) beviljar andelsbankerna kreditförsäkringar. AÖF analyserar huruvida kundens lånebetalningsförmåga är tillräcklig, säkerheterna tryggnande och andelsbankens kreditprocess högklassig för kundgrupper som överskrider ett visst åtagandebelopp. Försäkringshandläggningen stöder en högklassig kreditprocess och AÖF:s försäkringsbeslut styr den bankvisa kreditrisktagningen. Kreditförsäkringsverksamheten utgör en betydande del av OP-Pohjola-gruppens interna kreditriskhantering och förlustutjämningsmekanism. Dess andel av AÖF:s försäkringsskuld och premieinkomst är cirka 90 procent. AÖF tillhandahåller också ansvars- och brottsförsäkringar för företagen i OP-Pohjola-gruppen.

OP-Pohjola anl:s Revision stöder riskhanteringen och kapitalutvärderingen genom att granska att företagen i OP-Pohjola-gruppen lönsamt och tryggt handlar i enlighet med lagen, myndigheternas bestämmelser, centralinstitutets anvisningar samt sina stadgar eller bolagsordningar. Revisionen granskar också riskhanteringen och att riskhanteringssystemen motsvarar verksamhetens krav.

2.2 Andelsbankerna och företagen i centralinstitutetskoncernen

Andelsbankerna och företagen i centralinstitutetskoncernen tillämpar i sin verksamhet centralinstitutets principer för riskhantering och kapitalutvärdering på det sätt som arten och omfattningen av deras affärsrörelse kräver. I andelsbankerna fastställer förvaltningsrådet principerna för riskhantering och kapitalutvärdering och övervakar hur principerna verkställs. I centralinstitutetskoncernens företag sköts den här uppgiften av styrelsen eller den direktion som verkar som styrelse.

I andelsbankerna fastställer styrelsen förfaringssätt och instruktioner, mål för affärsrörelsen, kapitalplanen och risklimiterna. Dessutom ansvarar den för att riskhanteringen är tillräcklig och övervakar affärsrörelsen, riskpositionen och riskhanteringsförmågan. Då styrelsen styr bankens verksamhet iakttar den riktlinjerna för gruppstyrningen. Också i centralinstitutetskoncernens företag sköts den här uppgiften av styrelsen eller den direktion som verkar som styrelse.

Både i andelsbankerna och i centralinstitutetskoncernens företag svarar den operativa ledningen för att riskhanteringen och kapitalutvärderingen genomförs i enlighet med de principer och anvisningar som fastställts och rapporterar regelbundet till styrelsen om företagets affärsrörelse, riskhanteringsförmåga och riskposition.

Riskhanteringen organisation varierar mellan de olika företagen beroende på vilken företags riskposition är, företags storlek samt arten och omfattningen hos dess verksamhet. I OP-Pohjola-gruppens största andelsbanker finns en separat riskhanteringsfunktion som är oberoende av beslutsfattandet i affärsrörelsen. I små och medelstora andelsbanker ansvarar verkställande direktören för riskhanteringen. I andelsbankerna hålls riskhanteringsanalysen i regel oberoende av affärsrörelsen genom att riskhanteringsanalys baserar sig på rapporterna från centralinstitutets riskhantering, centralinstitutets riskklassificering av banken och centralinstitutets revisions bedömningar av hur tillräcklig bankens riskhantering och kapitalutvärdering är.

I organisationsreformen inom centralinstitutetskoncernen i början av 2013 koncentrerades riskhanteringen och kapitalutvärderingen från dotterföretagen till moderföretaget. Reformen förenhetligade processen för riskhantering och kapitaltäckning i företagen i centralinstitutetskoncernen.

I Pohjola-koncernen är Pohjola Bank Ab:s (Pohjola) styrelse det högsta beslutsfattande organet i frågor som gäller riskhantering och kapitalutvärdering. Styrelsen har inom sig valt ett riskhanteringsutskott som följer upp bolagets riskposition och bistår bolagets styrelse med att säkerställa att bolaget och koncernen har tillräckliga riskhanterings- och kapitalutvärderingssystem som täcker hela verksamheten. Riskhanteringsutskottet rapporterar till styrelsen. Pohjolas riskhanteringsdirektör har som uppgift att utveckla och genomdriva en integrerad riskhantering och kapitalutvärdering i Pohjola-koncernen i samarbete med de övriga ledamöterna i ledningsgruppen samt med centralinstitutets riskhantering. Riskhanteringsdirektören och centralinstitutets riskhantering bistår styrelsen, riskhanteringsutskottet och revisionsutskottet vid upprättandet och utvecklingen av koncernens principer för riskhantering och kapitalutvärdering samt vid upprättandet av koncernens riskpolicy. Principerna för Pohjolas riskhantering och kapitalutvärdering beskrivs närmare i Pohjolas bokslut.

Vid OP-Livförsäkrings Ab är bolagets styrelse det högsta beslutande organet i frågor som gäller riskhantering och kapitalutvärdering. Bolagets verkställande direktör rapporterar till styrelsen och ansvarar för planering, beredning och verkställande av bolagets interna kontroll och riskhantering i enlighet med styrelsens beslut. Den direktör som ansvarar för ekonomin och riskhanteringen rapporterar till verkställande direktören och utvecklar samt verkställer principerna för riskhanteringen och kapitalutvärderingen samt styr rutinerna i nära samarbete med centralinstitutets riskhantering. Den ansvariga aktuarien ansvarar för att de aktuariella metoder som tillämpas i bolaget är tillräckliga och är skyldig att rapportera sina observationer till styrelsen.

3 Riskhanteringen i OP-Pohjola-gruppens strategi

OP-Pohjola-gruppens strategi innehåller prioriteringsområdena för gruppens riskvilja och riskhantering. Enligt den strategi som fastställdes sommaren 2012 ska gruppens riskhanteringsförmåga tryggas under alla förhållanden och risktagningen ska hållas moderat i relation till riskhanteringsförmågan. Varje företag i gruppen ska koncentrera sig på att genomföra sin roll enligt sin betjäning- och riskhanteringsförmåga i enlighet med gruppens gemensamma affärsmodeller.

OP-Pohjola-gruppens mest betydande risker i affärsrörelsen är den strategiska risken, kreditrisken och likviditetsrisken samt marknadsriskerna, varav de viktigaste är ränterisken och riskerna i placeringsrörelsen. Också försäkringsriskerna, de operativa riskerna och compliance-riskerna samt koncentrationsriskerna är betydande i finansgruppens affärsrörelse. Koncentrationsriskerna behandlas inte som ett separat riskslag i den här noten, utan de behandlas i samband med de övriga riskslagen.

4 Strategiska risker

En strategisk risk uppkommer på grund av att fel strategi har valts eller av att de ställda målen inte uppnås med den valda strategin. Den kan också vara en följd av att genomföringen av den valda strategin misslyckats. Genomföringen av strategin kan misslyckas på grund av förändringar i omvärlden eller dåligt ledarskap.

Strategiska risker hanteras genom att analysera riskerna i samband med att strategin upprättas samt genom att fortlöpande följa upp och analysera de ändringar som sker i omvärlden samt hur strategin genomförs. Den strategiska risken reduceras genom ständig planering, som bygger på analyser och prognoser av kundernas kommande behov, olika branschers och marknadsområdets utveckling samt konkurrensläget. Gruppens strategiska risker rapporteras regelbundet. De strategiska riktlinjerna behandlas i stor utsträckning inom gruppen innan de fastställs.

5 Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att otillräckliga eller misslyckade processer, bristfälliga eller felaktiga rutiner, system eller yttre faktorer förorsakar ekonomisk förlust eller andra skadliga följder. Den operativa risken innehåller också en compliance-risk men inte en strategisk risk. Den operativa risken kan också framkomma som förlorat eller försvagat anseende eller förtroende.

Compliance-risken är en del av den operativa risken. Med compliance-risk avses risker som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner samt behöriga rutiner och etiska principer i kundrelationerna inte iakttas. Då en risk utlöses kan den utöver ekonomisk förlust också medföra andra sanktioner. Sådana sanktioner är t.ex. samfundsbot, ordningsavgifter vid underlåtelser av olika förpliktelser samt varningar och anmärkningar från olika myndigheter. En följd av att compliance-risken förverkligas kan också vara att anseendet eller förtroendet försvagas eller förloras.

Målet med compliance-verksamheten är att säkerställa att alla företag i OP-Pohjola-gruppen iakttar lagar, myndigheternas anvisningar och föreskrifter, självregleringen på marknaden och OP-Pohjola-gruppens samt företagets egna interna verksamhetsprinciper och anvisningar. Compliance-verksamheten säkerställer också att adekvata och etiskt acceptabla rutiner iakttas i kundrelationerna.

5.1 Kontrollmetoder

Operativa risker hanteras i OP-Pohjola-gruppen genom att identifiera och analysera risker samt genom att säkerställa att kontroll- och hanteringsmetoderna fungerar och är tillräckliga. Anseenderisken hanteras proaktivt och långsiktigt genom att iaktta regelverket, bästa praxis i finansbranschen och gruppens principer för god affärssed samt genom att betona och kommunicera öppenheten i verksamheten. Målet med hanteringen av operativa risker är inte alltid att helt eliminera risken, utan att hantera risken så att risknivån är acceptabel.

OP-Pohjola-gruppen iakttar vid hanteringen av operativa risker en enhetlig systemstödd handlingsmodell. Företagen i OP-Pohjola-gruppen utför kartläggningar av operativa risker i enlighet med handlingsmodellen. I kartläggningarna ingår identifiering och analys av riskerna i affärsrörelsen och samt fastställande och uppföljning av de utvecklingsåtgärder som reducerar risken. Dessutom följs upp och analyseras vilka risker som förverkligats och s.k. nära ögat-situationer, skador som drabbat andra aktörer i finansbranschen, samt säkerställs att det finns tillräckliga rutiner för att förhindra motsvarande skador.

Förberedelser har vidtagits för situationer som äventyrar kontinuiteten i affärsrörelsen genom kontinuitetsplaner för de viktigaste affärsområdena. Kontinuitetsplaneringen utgör utgångspunkt också för förberedelserna för sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen. Kontinuitetsplanerna prövas i enlighet med de provningsplaner som upprättats.

OP-Tjänster Ab svarar i enlighet med OP-Pohjola-gruppens interna arbetsfördelning för att företagen i gruppen tillhandahåller centraliserade tjänster samt för att de är funktionssäkra och oavbrutna. Centralinstitutet styr och övervakar OP-Tjänster Ab:s verksamhet och säkerställer att OP-Tjänster Ab har system och rutiner som är tillräckliga i förhållande till hela OP-Pohjola-gruppen. De företag som hör till OP-Pohjola-gruppen ska svara för hanteringen av operativa risker i anslutning den egna affärsrörelsen (inkl. utlagda verksamheter) på det sätt som omfattningen och arten av deras verksamhet kräver.

Compliance-risken hanteras genom att beakta ändringar i lagstiftningen samt genom anvisningar, utbildning och konsultering inom organisationen. Dessutom övervakar compliance-verksamheten att organisationens rutiner är förenliga med bestämmelserna. Compliance-riskerna identifieras, analyseras och rapporteras regelbundet enligt den handlingsmodell för hantering av operativa risker som beskrivits ovan. Riskerna hos nya affärsmodeller och nya produkter ska analyseras i enlighet med de rutiner som centralinstitutets riskhantering godkänt innan de tas i bruk. I OP-Pohjola-gruppen ska kunderna endast erbjudas produkter som godkänts på grupplanen och i gruppen ska endast användas affärsmodeller som godkänts på grupplanen.

Centralinstitutets företag har koncentrerat compliance-funktionerna till centralinstitutets riskhantering. I andelsbankerna har utsetts personer som ska säkerställa regelefterlevnaden.

5.2 Uppföljning och rapportering

I OP-Pohjola-gruppens företag identifieras operativa risker bland betydande produkter, tjänster, funktioner, processer, system och utläggningar. I samband med identifieringen beaktas också lagstridigt utnyttjande av finansieringssystemet, såsom penningtvätt och finansiering av terrorism, samt risker i anslutning till regelefterlevnaden. Vikten hos de risker som identifieras bedöms på basis av deras ekonomiska inverkan och sannolikheten för att de uppkommer. Bedömningen beaktar också anseenderisken.

Riskkartläggningarna görs övergripande i hela gruppen och på basis av dem upprättas utvecklingsplaner. De operativa riskerna rapporteras regelbundet till både centralinstitutet och företagets ledning. Vid hot om att en betydande anseenderisk kommer att utlösas sker rapporteringen omedelbart. Den insamlade informationen används för planering, beslutsfattande och stöd för ledningen.

6 Kreditrisker

Med kreditrisk avses motpartsrisken, dvs. risken för en förlust som beror på att avtalsparterna inte klarar av sina avtalade förpliktelser och att säkerheterna inte tryggar fordringarna. Syftet med hanteringen av kreditrisker är att begränsa de negativa resultateffekterna av de kreditrisker som uppstår på grund av kundernas exponeringar till en acceptabel nivå.

Till kreditrisken räknas också länder- och avvecklingsriskerna. Länderrisken är en motpartsrisk som hänför sig till utländska fordringar som är grupperade enligt länder. Med avvecklingsrisken avses risken vid genomföringen av en affär för att den avtalade affären inte genomförs eftersom motparten inte kan överlåta det värdepapper som är föremål för affären eller betala den köpesumma som krävs.

Motpartsrisken reduceras genom att använda clearing med centrala motparter, säkerheter och kvittningsavtal samt börsprodukter. Länderrisken hanteras genom att begränsa exponeringarna för målstater och avtalsparter som verkar i dem. Vid hanteringen av avvecklingsrisken betonas kontrollen av motpartens tillförlitlighet. Risken reduceras med standardavtal och genom att koncentrera avvecklingen till tillförlitliga clearingcentraler.

I OP-Pohjola-gruppen ingår kreditrisk främst i bankrörelsen. Motpartsrisker ingår också i försäkringsrörelsens försäkringspremier, placeringsverksamhet och återförsäkring. I försäkringsrörelsen baserar sig hanteringen av kreditrisker utöver på kundurval på kreditbevakning och placeringsplaner. Kreditrisken i återförsäkringen hanteras genom att anlita bolag med tillräcklig rating.

Den kreditrisk och länderrisk som ansluter sig till kreditinstitutet uppkommer främst av bankrörelsens likviditetshandling och försäkringsbolagens placeringsverksamhet. Den motpartsrisk och länderrisk som riktas mot kreditinstitutet uppkommer också i rättradingen och skötseln av skuldebrevsportföljen samt i gruppens finansiering av utrikeshandel.

6.1 Hantering av kreditrisker i bankrörelsen

Kreditrisktagningen styrs av gruppens riskpolicy, Genom kreditriskpolicyen fastställs målrisknivån, riktlinjer för risktagningen, kundurvalet och användningen av säkerheter och kovenanter. På så sätt tryggas en tillräcklig diversifiering av kreditportföljen så att det inte uppstår för stora riskkoncentrationer enligt kundgrupp eller bransch. För gruppen och bankerna i den har uppställts målvärden enligt rating för nykreditgivningen och kreditstocken för att kvaliteten på kreditportföljen ska hållas god. Med kreditklassificeringen styrs kundurvalet, inställningen till säkerhetsunderskott och prissättningen av åtaganden.

Kreditgivningen sker i första hand på basis av kundens tillräckliga och verifierade lånebetalningsförmåga. En kontrollerad och enhetlig kreditprocess spelar en central roll vid hanteringen av kreditrisker. Processen styrs av kreditriskpolicyer, finansiella beslutsbefogenheter och instruktioner. Utgångspunkten är en lokal och ingående kundkänedom.

Privatkundernas betalningsförmåga prövas med hänsyn till en räntestegring och kunderna erbjuds försäkringar som tryggar återbetalningen vid sjukdom och arbetslöshet. Höga finansieringsgrader undviks.

Vid bedömningen av företagskundernas lånebetalningsförmåga och kreditrisk utnyttjas utöver företagens ratingar också kalkyler över betalningsbeteende, bokslutsanalyser och -prognoser, företagsanalyser, utlåtanden och branschöversikter, behovskartläggningar som bankernas kundansvariga upprättat samt kreditvärdighetsbedömningar och andra dokument. Företagsfinansieringsrörelsen baserar sig på betjäningssmodeller där riskhanteringen är djupt integrerad så att riskhanteringsens oberoende samtidigt är tryggt.

Mot de problem som kan förutses vidtas åtgärder så tidigt som möjligt. Handlingsmodeller för svaga kunder och problemkunder har upprättats separat för att säkerställa att handlingsmodellerna är enhetliga för såväl privat-, företags- som lantbrukskunderna. Om man vill granska utvecklingen av den ekonomiska situationen, beloppet på kreditrisken och betalningsbeteendet intensivare för vissa kunder, sätts de under specialobservation. Samtidigt prövas också behovet av en ändring av kundens rating, hur sannolik en kreditförlust är och hur behövlig en nedskrivning är. Det här betyder ofta också att kreditbeslutsplanet ändras.

Länderlimiter fastställer maximibelopp och -löptid för exponeringar mot enskilda stater. Länderlimiterna baserar sig i första hand på ett lands externa rating, men i bedömningen beaktas också annan information som gäller landet i fråga. Utöver länderlimiter uppställer bolagen produktvisa gränser som beror av respektive lands externa rating.

6.2 Uppföljning och rapportering i bankrörelsen

Kreditriskernas utveckling följs upp minst en gång per månad i förhållande till de limiter och kontrollgränser som uppställts. Andra föremål för uppföljningen är bland annat kreditklassificeringsrapporterna. Dessutom följs upp stora exponeringar, rapporter som beskriver kreditportföljens kvalitet och struktur, säkerhets täckning, obetalda förfallna belopp och oreglerade fordringar. På grupplanet begränsas kreditriskerna med limiter. Limiten som begränsar den enskilda exponeringen mot kunder mäter beloppet av en kundgrupps exponeringar i relation till OP-Pohjola-gruppens kapitalbas enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Limiten som begränsar det sammanlagda beloppet av stora exponeringar räknar samman alla de exponeringar mot kunder, vilkas belopp uppgår till minst fem procent av OP-Pohjola-gruppens kapitalbas. Limiten för branschrisken begränsar en enskild branschs andel av företagssektorns samtliga fordringar och åtaganden inom gruppens bankrörelse samt av skade- och livförsäkringsrörelsens direkta obligationslåneplaceringar. Limiter har uppställts utöver för koncentrationsriskerna också för kreditriskerna. De här limiterna begränsar förhållandet mellan oreglerade fordringar och kredit- och garantistocken samt de förväntade förlusternas förhållande till åtagandena.

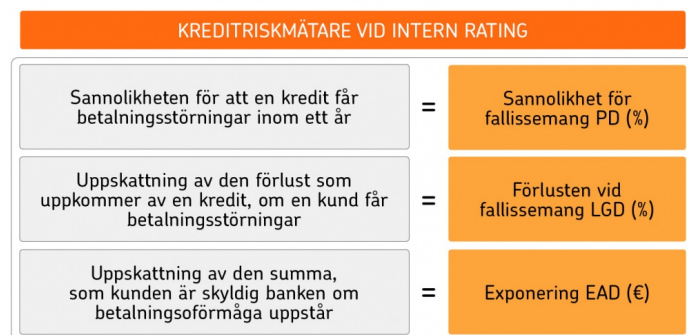
6.3 Kreditriskreducering

För att garantera återbetalningen av förbindelserna ska exponeringarna ha säkerheter. I detaljstbanksrörelsen ska exponeringarna i regel ha betryggande säkerheter. Kundens kassaflöde är dock grunden för allt beviljande av kredit. Vid värderingen av säkerheter används en oberoende värderingsman och principen om försiktigt verkligt värde. Värdet på säkerheter som ska betraktas som konjunkturkänsliga ska bedömas med särskild försiktighet. Säkerhetsvärdena följs upp regelbundet. Vid varje kreditbeslut ska kontrolleras om säkerheterna behöver omvärderas. En likadan kontroll sker också då värdet på en säkerhet har förändrats avsevärt eller kundens ekonomiska läge har försvagats avsevärt. Bostadssäkerheters verkliga värden uppdateras en gång per år på basis av index som härletts ur den officiella statistiken över bostadsköp.

I synnerhet för de större företagskunderna används vid sidan av säkerheter också bivillkor (kovenanter) i kreditavtal för att trygga bankens ställning. Med uppföljningen av dem säkerställs att information fås om företagets läge samt möjligheten till omprövning av kreditvillkoren, säkerhetskraven eller prissättningen då riskläget förändras.

6.4 Rating

Tagningen av kreditrisker styrs och riskens omfattning bedöms i OP-Pohjola-gruppen med kreditriskmodeller. Kreditklassificeringen omfattar modeller med anslutning till kreditriskparametrarna för sannolikheten för fallissemang (PD, Probability of Default), förlusten vid fallissemang (LGD, Loss Given Default) och exponeringens belopp vid fallissemang (EAD, Exposure at Default).

I praktiken utnyttjas kreditriskmodellerna bland annat vid:

- beviljandet och prissättningen av krediter,
- fastställandet av finansiella beslutsbefogenheter,
- fastställandet och uppföljningen av kvalitetsmålen i kreditportföljen,
- fastställandet av den kreditstocks försäkringspremie som AÖF tar ut av bankerna,
- kreditriskrapporteringen,
- kapitaltäckningsanalysen med internmetoden (IRBA) och
- beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet och den förväntade förlusten.

6.4.1 Kreditklassificeringen och sannolikheten för fallissemang

Syftet med kreditklassificeringen är att gruppera kunderna enligt risken. En kunds kreditklass uppskattar risken för att någon av kundens exponeringar mot OP-Pohjola-gruppen inom ett år förvandlas till en oreglerad fordran eller en ännu allvarigare betalningsstörning. Den här riskens omfattning beskrivs för OP-Pohjola-gruppens del av den för respektive kreditklass uppskattade sannolikheten för fallissemang (PD) som är den genomsnittliga sannolikheten under ett år över konjunkturcykeln. När konjunkturerna är goda är det typiska alltså att andelen realiserade insolventa kunder i en viss kreditklass är mindre än sannolikheten för fallissemang i respektive klass och när konjunkturerna är dåliga är andelarna större än sannolikheten.

OP-Pohjola-gruppen använder flera klassificeringsmodeller för att bedöma sannolikheten för fallissemang hos kunderna. De privatkunders krediter som enligt kapitaltäckningsanalysen hör till hushållsexponeringarna klassificeras med egna klassificeringsmodeller i ansökningsskedet och som en del av bankens kreditstock. För klassificeringen av de småföretags exponeringar som i kapitaltäckningsanalysen hör till hushållsexponeringarna används antingen rating A eller en klassificeringsmodell för små exponeringar. Vid klassificeringen av de medelstora och stora företags exponeringar som hör till företagsexponeringarna tillämpas rating R. För klassificeringen av de små företags exponeringar som hör till företagsexponeringarna tillämpas rating A. För kreditinstitutsmotparter finns en egen intern kreditklassificeringsmodell.

Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos privatkunder

För bedömningen av sannolikheten för fallissemang för privatkunder klassificeras exponeringarna i 16 klasser, från klass A+ till klass F. Insolventa kunders exponeringar klassificeras i klass F. För att bedöma insolvensen tillämpas en klassificeringsmodell för kreditstocken och klassificeringar för ansökningsskedet. Klassificeringen av privatpersoner baseras på information som samlas in ur kreditansökan, kundens betalningsbeteende och annan information om kundhistorien. De poäng som räknas ut med de här uppgifterna bestämmer exponeringens kreditklass. För varje kreditklass har härletts den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang för en tidsperiod på ett år.

Med klassificeringsmodellen för privatkundernas kreditstock klassificeras de av privatkundernas exponeringar där någon av gäldenärerna har haft kredit hos OP-Pohjola-gruppen under det senaste halvåret. Kreditstockens klasser uppdateras en gång per månad. Modellen har tagits i bruk 2006 och den nuvarande versionen är från 2013. Klassificeringsmodellen för kreditstocken används för att analysera kreditrisken och beräkna kapitalkravet.

I samband med att krediter beviljas använder andelsbankerna klassificeringsmodellen för ansökningsskedet för bolån och konsumentkrediter med säkerhet. Gruppens finansbolagsprodukter och konsumentkrediter utan säkerhet har egna modeller för ansökningsskedet. Uppdaterade versioner av modellerna för ansökningsskedet tas i bruk våren 2014.

Klassificeringen för ansökningsskedet stöder kreditbesluten, analysen av kreditrisken och prissättningen av nykreditgivning. Klassificeringen sker i OP-Pohjola-gruppen som en del av kreditprocessen.

Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos företagskunder

Sannolikheten för fallissemang hos företagskunderna bedöms med OP-Pohjola-gruppens interna rating med 20 klasser. Företagsmotparterna klassificeras i klasserna 1,0–12,0, varav insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos medelstora och stora företagskunder (rating R) baserar sig på företagets ekonomiska nyckeltal och kvalitativa bakgrundsuppgifter som införs i en statistisk poängmodell. En expert som fördjupat sig i kundens fall gör en ratingframställan på basis av det ratingförslag som modellen ger och den övriga information som står till buds. Eventuella förändringar och osäkerheter som ansluter sig till framtiden tas i beaktande som varningssignaler och som undantag från den klassificering som modellen ger. Ett beslut om kundens rating fattas minst en gång per år på basis av expertens framställan. Den modell som för närvarande används för rating R har tagits i bruk i början av 2008 och den har validerats varje år enligt IRB-kraven.

Grunden för A-ratingen av små företagskunder utgörs av klassificeringsmodellen Rating Alfa som Suomen Asiakastieto Oy tillämpat sedan 1999. Det är fråga om en statistisk regressionsmodell där variablerna utgörs av faktorer i anslutning till företags betalningssätt, bokslutsnyckeltal och andra bakgrundsfaktorer. Klassificeringsmodellen har kompletterats med olika villkor och säkerställningsklausuler som begränsar företagets rating till exempel då ingen bokslutsinformation finns att tillgå. De poäng som Rating Alfa ger har kalibrerats till OP-Pohjola-gruppens interna ratingar. Den klassificering som den statistiska modellen ger kunder som hör till företagsexponeringarna utvärderas årligen och justeras vid behov så att den motsvarar kundens uppskattade faktiska likviditet. Den nuvarande modellen har använts sedan början av 2008 och den har uppdaterades delvis senast 2012.

Företagskunder med små exponeringar klassificeras med en klassificeringsmodell för små exponeringar. Klassificeringen upprättas på basis av de uppgifter om kundhistoria och betalningsbeteende som fås ur datasystemen. Ratingen uppdateras en gång per månad. Den modell som för närvarande används för att klassificera små exponeringar har tagits i bruk i början av 2009 och den har uppdaterats 2012.

Oberoende av klassificeringsmodell har varje rating samma sannolikhet för fallissemang. De ratingar som de olika modellerna ger är därför jämförbara. Då sannolikheten för fallissemang härletts har utnyttjats information om realiserad insolvens från de senaste åren, information om kreditförluster på lång sikt, konkursstatistik samt cyklerna i modellen. Behovet av att uppdatera de klassvisa sannolikheterna för fallissemang bedöms årligen.

I tabellen nedan beskrivs hur OP-Pohjola-gruppens företagskunders rating motsvarar internationella ratinginstituts rating.

Jämförelse av OP-Pohjola-gruppens och Standard & Poor's (S&P) rating för företagskunder.

S&P Rating	AAA...AA+	AA...BBB+	BBB...BBB-	BB+...BB-	B+...B	B-...CCC
OP-Pohjola-rating	1,0–2,0	2,5–4,0	4,5–5,0	5,5–7,0	7,5–8,5	9,0–10,0

Bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos kreditinstitut

För bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos kreditinstitutsmotparter finns en separat L-ratingmodell som baserar sig på sannolikheten för fallissemang som härletts från kvalitativa och kvantitativa faktorer. Kreditinstitutsmotparterna klassificeras i 20 klasser 1,0–12,0, varav insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

Den statistiska modell som utgör grund för kreditklassificeringen baserar sig på empiriskt material om Pohjola Bank Abp:s internationella kreditinstitutsmotparter. Modellen tillämpar principen om s.k. sovereign ceiling, dvs. att en motpart inte kan ha en bättre rating än den stat där den verkar. Kreditinstitutens ratingar uppdateras minst en gång per år eller vid behov oftare, om det sker förändringar i kreditinstitutets likviditet. L-ratingmodellen togs i bruk 2009 och den har senast uppdaterats 2012.

I tabellen nedan beskrivs hur OP-Pohjola-gruppens kreditinstitutsmotparters rating motsvarar internationella ratinginstituts rating.

Jämförelse av OP-Pohjola-gruppens och Standard & Poor's (S&P) rating för kreditinstitut

S&P Rating	AAA...AA+	AA...BBB+	BBB...BBB-	BB+...BB-	B+...B	B-...CCC
OP-Pohjola-rating	1,0–2,0	2,5–4,5	5,0	5,5–7,0	7,5–8,0	8,5–10,0

6.4.2 Förlust vid fallissemang och exponeringsbelopp

Utöver modeller för bedömning av sannolikheten för fallissemang används för mätningen av kreditrisken prognosmodeller för förlusten vid fallissemang och exponeringsbelopp. I OP-Pohjola-gruppens kreditriskmodeller är förlusten vid fallissemang (LGD) en uppskattning av den ekonomiska förlust (som en andel av beloppet av kundens exponeringar vid fallissemang) som banken skulle förorsakas, om kunden skulle bli insolvent inom ett år. Exponeringens belopp vid fallissemang (EAD) innebär en uppskattning av bankens fordran på en kund då fallissemang börjar. Bedömningen av beloppet av exponeringarna utanför balansräkningen sker med hjälp av kreditmotvärdeskoefficienten (CF). Den beskriver hur stor del av exponeringarna utanför balansräkningen som vid prognostidpunkten uppskattas ha tagits ut vid fallissemang.

6.4.3 Användning av kreditriskmodeller i kapitaltäckningsanalysen

Basmetoden tillämpas för att beräkna kapitalkravet för kreditrisken för företags- och institutsexponeringar. I den här metoden inverkar den uppskattning av sannolikheten för fallissemang (PD) som gjorts med OP-Pohjola-gruppens egna kreditriskmodeller på kapitalkravet för respektive kunds kreditrisk. De s.k. standardestimater som myndigheterna gett används för förlusten vid fallissemang (LGD) och exponeringens belopp vid fallissemang (EAD). För den internmetod som tillämpas vid beräkningen av kapitalkravet för hushållsexponeringar används PD-, LGD- och EAD-värden som baserar sig på OP-Pohjola-gruppens interna modeller. För aktieexponeringarna används i regel en förenklad metod. För OP-Pohjola-gruppens strategiska placeringar används PD/LGD-metoden där PD-värdena baserar sig på interna modeller och LGD-värdena på standardestimater.

6.4.4 Beslutsfattande och bedömning i anslutning till kreditriskmodellerna

OP-Pohjola-gruppens riskhanteringsutskott beslutar om ibruktagningen av kreditriskmodellerna och betydande ändringar. Besluten baserar sig på de allmänna principer för kreditklassificering och validering av kreditriskmodeller som godkänts av centralinstitutets direktion. För utvecklingen och upprätthållandet av modellerna ansvarar centralinstitutets riskhantering som är oberoende av affärsrörelsen.

Uppföljningen och övervakningen av hur kreditklassificeringen och kreditriskmodellerna fungerar sker regelbundet. Centralinstitutets riskhantering samlar fortlöpande in respons från affärsrörelsen om hur kreditklassificeringen fungerar och om kreditriskmodellerna. De modeller som automatiskt bildar en rating övervakas månatligen. Syftet med den här övervakningen är att följa upp de ändringar som sker i kreditstocken och beviljandet av krediter samt att säkerställa att klassificeringsprocessen fungerar.

Dessutom säkerställs kvaliteten på modellerna minst en gång per år i enlighet med de valideringsanvisningar som OP-Pohjola-gruppens riskhanteringskommitté godkänt. Valideringsanvisningarna innehåller också krav på den kvalitetskontroll som ska ske i samband med ibruktagningen av respektive modell. Vid valideringen prövas med statistiska test bl.a. hur korrekta modellens särskiljningsförmåga och riskestimater (PD, LGD och EAD) är. Dessutom ingår i valideringen kvalitetsbedömningar såsom analys av användarrespons och jämförelsegrupper. Valideringens resultat och eventuella rekommendationer till åtgärder ska rapporteras till riskhanteringskommittén, som beslutar om de utvecklingsåtgärder som ska vidtas på basis av valideringen.

Centralinstitutets internrevision säkerställer med sina inspektioner att valideringen är oberoende. Dessutom granskar den som en del av normala inspektioner kreditriskmodellerna och användningen av dem i centralinstitutets företag och andelsbankerna.

6.5 Positioner i värdepapperisering

OP-Pohjola-gruppen har inte varit originator eller arrangör vid värdepapperiseringar, men bolaget har placerat i traditionella värdepapperiserade värdepapper som emitterats via återförsäkringsbolag. Vid beräkningen av det totala beloppet av värdepapperiseringspositionernas riskvägda poster har använts internmetoden för kreditrisken (IRBA) då värdepapperiseringspositionen hör till en exponeringsklass som den ratingbaserade bedömningsmodellen tillämpas på.

På positioner i värdepapperisering tillämpas Moody's, Fitch och Standard & Poor's rating. På samma värdepapperiseringstransaktionspositioner i olika trancher tillämpas rating från samma ratinginstitut. Om en position i värdepapperisering har en rating från två av de ratinginstitut som valts, tillämpas den lägre ratingen. Om en position i värdepapperisering har en rating från fler än två av de ratinginstitut som valts, ska de två högsta av dem användas. Om de två högsta ratingarna avviker från varandra, ska den lägre av dem användas.

7 Likviditetsrisken

Likviditetsrisken inom bankrörelsen består av en strukturell finansieringsrisk och en kortfristig likviditetsrisk. Källor för likviditetsrisken är risker på grund av förfallostrukturen hos kortfristiga balansposter och balansstrukturen samt förändringar i kundbeteendet och partikapitalanskaffningen. Dessutom kan rörelserisker, anseenderisker eller förändringar i regleringen av likviditetshanteringen utlösa likviditetsrisken då de förverkligas.

Med strukturell finansieringsrisk avses den osäkerhet som förknippas med kreditgivning på lång sikt och som beror på den återfinansieringsrisk som förorsakas av finansieringens struktur. OP-Pohjola-gruppens strukturella finansieringsrisk uppkommer främst av differensen mellan löptiderna för utlåningen med långa löptider i detaljistbankrörelsen och den av kundbeteendet beroende inlåningsanskaffningens förfallostruktur.

Den kortfristiga likviditetsrisken utgörs av risken för att gruppen eller ett företag som hör till gruppen inte klarar av väntade och oväntade, nuvarande och framtida kassaflöden eller försäkringsbehov utan inverkan på kontinuiteten i affärsrörelsen, lönsamheten eller kapitaltäckningen. Den kortfristiga likviditetsrisken kan förverkligas till exempel på grund av att marknaden tunnats ut eller slutat fungera eller av att bankens likviditet försvagats.

Likviditetsrisken i försäkringsrörelsen granskas bolag för bolag från försäkringsrörelsens perspektiv. Försäkringsbolagens investeringstillgångar fungerar som en bolagsspecifik likviditetsreserv. I skadeförsäkringsrörelsen granskas likviditeten som förmågan att svara för ersättningar och andra löpande utgifter efter premieinkomsten.

I livförsäkringsrörelsen finns ett behov att förbereda sig för förändringar i likviditetskravet till följd av ändringar i kundbeteendet och ändringar av försäkringar med beräkningsränta till fondanknutna försäkringar.

7.1 Kontrollmetoder

Hantering av likviditetsrisken baserar sig på riktlinjerna i gruppens riskpolicy samt de risklimiter som fastställts. Centralinstitutets direktion fastställer kvalitetskriterier för likviditetsreserven, en kapitalanskaffningsplan och en beredskaps- och kontinuitetsplan för hanteringen av likviditeten vid hotsscenarier. Beredskaps- och kontinuitetsplanen innehåller en beredskapsbaserad styrmodell för likviditetsläget, finansieringskällor samt en operativ kontinuitetsplan för likviditetshanteringen.

OP-Pohjola-gruppens likviditet hanteras med en proaktiv planering av finansieringsstrukturen och med gruppens risklimiter samt med limiter, kontrollgränser och målnivåer som härletts ur gruppens risklimiter för de företag som hör till gruppen. Likviditeten hanteras också genom uppföljning av likviditetsläget och en adekvat likviditetsreserv, planering och hantering av den dagliga likviditeten samt en effektiv styrning av gruppens likviditetsläge. Likviditetshanteringen regleras av bestämmelserna om Europeiska centralbankens minimireserv- och utlåningsfacilitetssystem.

OP-Pohjola-gruppen säkerställer sin likviditet med långsiktig planering av kapitalanskaffningen, likviditetsreserven och sådana finansieringskällor som avses i beredskapsplanen för ett års tid i situationer där penning- och kapitalmarknaden stängs och inlåningsanskaffningens belopp minskar måttligt. Likviditetsreserven är dimensionerad så att den räcker till för den tid som behövs för att ta i bruk beredskapsplanen under en likviditetskrisis. Genom att sälja skuldebrev ur reserven eller genom att använda dem som säkerhet kan likviditet förvärfvas för gruppens behov. Likviditetsreserven består i huvudsak av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

I egenskap av centralbank för finansgruppen ska Pohjola Bank Abp trygga likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. Gruppens dagliga likviditetshantering består av likviditetshanteringen i de företag som bedriver bankrörelse. Likviditeten i OP-Pohjola-gruppens försäkrings- och pensionsbolag övergår via bankkonton till gruppens totala likviditet. Alla ändringar i likviditetspositionen hos de företag som hör till gruppen sker som en förändring i Pohjolas likviditetsposition. Likviditetsreserven för OP-Pohjola-gruppens hela bankrörelse administreras centralt av Pohjola.

Planeringen av gruppens kapitalanskaffning baserar sig på en proaktiv planering av finansieringsstrukturen och en risklimit som uppställts för finansieringsstrukturen i balansräkningen. De viktigaste källorna för gruppens kapitalanskaffning består av inlåningen från allmänheten och partikapitalanskaffningen. Partikapitalanskaffningen planeras som differensen mellan inlåningsanskaffningen och utlåningstillväxten. För att säkerställa tillgången på kapitalanskaffningen ska olika finansiella instrument utnyttjas mångsidigt och källorna för kapitalanskaffningen ska spridas såväl enligt löptid, geografiskt, enligt marknad och enligt placerare. Medlemsbankerna placerar de bankvisa inlåningsöverskotten främst på centralinstitutskoncernens konton eller i instrument som den emitterat så att beloppet av gruppens partikapitalanskaffning inte växer i onödan. Pohjola administrerar centralt gruppens partikapitalanskaffning till seniorvillkor och med egetkapitalinstrument medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar partikapitalanskaffningen mot säkerheter i bostäder.

OP-Pohjola anl:s direktion ansvarar för hanteringen av OP-Pohjola-gruppens likviditetsrisk och styr likviditetshanteringen enligt den beredskapsbaserade styrmodellen. Vid ett marknadsavbrott följer man kontinuitets- och beredskapsplanen för likviditetshanteringen. Varje företag som hör till OP-Pohjola-gruppen ska styra sin likviditetshantering i enlighet med de kontrollgränser, kontovillkor, insättnings- och kreditvillkor samt limiter och anvisningar som centralinstitutet ger.

De företag som idkar försäkringsrörelse tar i första hand själva hand om den egna likviditeten. Företagens likviditetskrav beaktas i placeringsportföljens allokering fördelning.

7.2 Uppföljning och rapportering

Uppföljningen och rapporteringen av likviditetsriskerna i gruppens företag varierar enligt arten och omfattningen hos deras affärsrörelse från realtid till kvartalvis. Uppföljningen och rapporteringen baserar sig på gruppens risklimiter och målvärden. Rapporteringsrutinerna varierar beroende på företag och rapporteringsplan från beredskap att följa upp kassaflödet dagligen (likviditeten) till uppföljning och uppskattning av den långfristiga finansieringsstrukturen (återfinansieringsrisken).

För varje beredskapsnivå för likviditeten har fastställts styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs. Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets direktion regelbundet och i samband med att beredskapsnivån för likviditeten höjs övergår vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I gruppens företag rapporteras likviditetsrisken till styrelsen regelbundet minst enligt de kontrollgränser och limiter som ställts upp.

Hur de hot och framtida scenarier som ansluter sig till den strukturella finansieringsrisken och den kortfristiga likviditetsrisken inverkar på gruppens likviditet, resultat och kapitaltäckning stresstestas regelbundet som en del av gruppens kapitalutvärderingsprocess.

OP-Pohjola-gruppens risklimiter för likviditetsrisken har fastställts för förhållandet mellan det nettokassaflöde enligt tidsklass som styr den strukturella finansieringsrisken och mätarna för den kortfristiga likviditetsrisken. Den strukturella finansieringsriskens mätare utvisar hur stor del av nettokassaflödet i gruppens balansomslutning som högst får förfalla inom olika tidsperioder. Avtal med förfallodag inkluderas i granskningen av den strukturella finansieringsrisken enligt förfallodag eller amorteringsdag. Modeller har upprättats för tidsklasserna för konton utan förfallodag och återbetalningar i förtid av krediter.

Mätaren för den kortfristiga likviditetsrisken utvisar för hur lång tid som den primära likviditetsreserven räcker till för att täcka det kända och förväntade nettokassaflöde som gruppen ska betala ut dagligen samt en oväntad, måttlig minskning i inlåningsstocken. I den operativa verksamheten uppställs för mätarna styrningsmål som är mer krävande än limiterna som buffertar som tryggar verksamheten. Dessutom används riskmätare som beskriver likviditetsrisken ur olika synvinklar.

På grupplanen rapporteras också det likviditetskrav (LCR) som stegvis träder i kraft från 2015. Kravet baseras på det nya kreditinstitutsdirektivet och den nya kreditinstitutsförordningen (CRD IV/CRR).

Allokering fördelningen i försäkringsrörelsens placeringsportföljer rapporteras regelbundet. Känsligheten för den kortfristiga likviditetsrisken analyseras också med stresstest.

8 Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för förlust eller uteblivna intäkter då marknadspriset eller den implicita volatiliteten förändras i ofördelaktig riktning. I OP-Pohjola-gruppen ingår i marknadsriskerna ränteriskerna, prISRISKerna och fastighetsriskerna för balansposterna och posterna utanför balansräkningen samt kreditspreadrisken i placeringsrörelsen och marknads likviditetsrisk. Marknadsrisken utfaller i resultatet eller som en förändring i fonden för verkligt värde eller i försäkrings- och pensionsbolagens solvens.

Den väsentligaste marknadsrisken inom bankrörelsen är effekten av en förändring i räntorna på räntenettet. Av marknadsriskerna i skade- och livförsäkringsrörelsen är de väsentligaste marknadsriskerna i anslutning till placeringar och marknadsrisker som ingår i försäkringsskulden, varav den viktigaste är ränterisken.

Enligt bankrörelsens arbetsfördelning koncentrerar sig andelsbankerna och Helsingfors OP Bank Abp på detaljistbanksrörelse. Som centralbank för OP-Pohjola-gruppen ansvarar Pohjola Bank Abp för gruppens betalningsrörelse och bankrörelsens valutarisk, anskaffning av kapital från partimarknaden, sköter de internationella bankrelationerna samt ansvarar för likviditeten i gruppens bankrörelse och för den centraliserade likviditetsreserven. Andelsbankerna sköter sin penningmarknads- och derivathandel med Pohjola Bank Abp.

OP-Pohjola-gruppen tillämpar i säkringsredovisningen för ränterisken i bankrörelsen och valutarisken i försäkringsrörelsen modeller för säkring till verkligt värde och säkring av kassaflöde.

8.1 Kontrollmetoder

En uppgift inom hanteringen av marknadsrisker är identifiering och analys av marknadsriskerna inom affärsrörelsen, begränsning av riskerna till en godtagbar nivå samt regelbunden och effektiv rapportering av dem. På det sättet säkerställs att förändringar i marknadspriserna eller andra externa marknadsrisker inte för mycket försvagar lönsamheten eller kapitaltäckningen på lång sikt i OP-Pohjola-gruppen som helhet eller i ett enskilt företag inom gruppen.

Anvisningar som styr och begränsar marknadsrisktagningen är OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering som kompletteras av gruppens riskpolicy samt av centralinstitutets riskhanteringsanvisningar, limiter och kontrollgränser. Varje företags styrelse har fastställt mål för hanteringen av marknadsrisker, principer för risktagningen och en organisation för hanteringen av marknadsrisker.

Andelsbankernas och Helsingfors OP Bank Abp:s handel på penning- och kapitalmarknaden har begränsats så att värdet av den bankvisa handelsportföljen inte kan överstiga det belopp som kapitaltäckningsreglerna för marknadsriskerna tillåter för den lilla handelsportföljen. Värdet på den bankvisa handelsportföljen kan uppgå till högst fem procent av summan av balansposterna och posterna utanför balansräkningen.

Finansgruppens derivatrörelse är koncentrerad till Pohjola Bank Abp som använder råvaru-, ränte-, kredit- och valutaderivat för såväl handel som säkring. Dessutom använder Pohjola aktie- och aktieindexderivat som skydd mot marknadsrisken. Principerna för hanteringen av Pohjolas marknadsrisker behandlas närmare i Pohjolas bokslut.

Andelsbankerna använder derivat för att skydda den euriborbundna ränterisken i sina balansräkningar mot räntesänkningar och fluktuationer i räntenettet. Vid säkringen används modellen för säkring av kassaflöde där en del av den euriborbundna kreditstockens framtida ränteflöden har bytts ut till fast ränta med ränteswappar. Andelsbankerna tillämpar också en modell för säkring till verkligt värde där kassaflödet för krediter med fast ränta byts ut till euriborbundet kassaflöde.

Stocken med räntetaxskrediter som medlemsbankerna beviljat kunderna och tilläggsavkastningen från indexbundna tidsbundna insättningar skyddas alltid med OTC-swappar enligt metoden för säkringsredovisning. Räntekorridorsoptionerna till kundernas räntekorridorsskrediter skiljs åt från värdavtalen och ränte- samt volatilitetsrisken för dem täcks alltid med motsatta optioner. De långfristiga placeringarna innehåller inbäddade derivat som inte skiljs åt från värdavtalet eftersom placeringen som helhet värderas till verkligt värde.

Försäkringsbolagen hanterar marknadsriskerna i placeringsverksamheten och försäkringsskulden med olika placeringsinstrument och derivatinstrument. Omfattningen och principerna för användningen av ränte-, aktie-, valuta- och kreditriskderivat fastställs varje år i företagets placeringsplaner och i principerna för användning av derivat. Derivatet kan användas inom risklimiterna och enligt placeringsplanen också för att öka riskpositionen. Derivatens motpartsrisker hanteras med säkerheter. Icke standardiserade derivatinstrument kan ingå endast med sådana motparter, vilkas långfristiga rating uppfyller det minimikrav som ställts upp. Utöver separata derivatinstrument innehåller försäkringsbolagens långfristiga räntepaceringar inbäddade derivat som inte i bokslutet skiljs åt från värdavtalen. Avtal som innehåller inbäddade derivat värderas i balansräkningen till verkligt värde och värdeförändringarna i dem resultatförs.

8.2 Uppföljning och rapportering

Omfattningen av och frekvensen för rapporteringen av marknadsriskerna i OP-Pohjola-gruppens företag varierar enligt arten och omfattningen av affärsrörelsen från granskning i realtid till kvartalsvis uppföljning. Uppföljningen och rapporteringen baserar sig på analys av utvecklingen hos limiter och kontrollgränser enligt den fastställda affärsrörelsestrategin och riskpolicyn. I Pohjola sker uppföljningen och rapporteringen av marknadsriskerna dagligen och delvis i realtid. I de övriga företagen rapporteras riskerna till ledningen regelbundet en gång per månad, men uppföljningen är vid behov daglig. Centralinstitutets riskhantering upprättar marknadsriskrapporter för andelsbankerna och rapporterar regelbundet om hela OP-Pohjola-gruppens balansstruktur och marknadsriskernas utveckling till centralinstitutets ledning.

Marknadsriskerna analyseras med känslighetsanalyser, statistiska volatilitets- och korrelationsanalyser samt med VaR-analyser (VaR, Value-at-Risk) och stresstest. Derivatrisken följs upp som en del av riskerna i positionerna med samma mätare som vid balanspositioner. De riskslagsspecifika särdragen hos uppföljningen och rapporteringen av risker beskrivs i de riskslagsspecifika avsnitten av den här noten.

På grupplanet begränsas marknadsriskerna med tre limiter. Ränte-, kreditspread-, valuta-, aktie- och råvarurisken i tradingverksamheten samt prisrisken i strukturerade placeringar begränsas med en VaR-limit. Limiten för marknadsrisken i försäkringsrörelsen har fastställts för förhållandet mellan ifrågavarande risks ekonomiska kapitalkrav och gruppens kapitalbas. Det ekonomiska kapitalkravet för ränte-, valuta-, kreditspread-, aktie-, och råvarurisken i försäkringsrörelsen beräknas med en VaR-modell som baserar sig på historisk simulering. Av marknadsrisklimiterna på grupplanet har den tredje ställts upp för ränterisken i finansieringsverksamhet. För limiterna redogörs närmare nedan i samband med beskrivningen av hur ränterisken följs upp och rapporteras.

8.3 Ränterisken

Med ränterisken avses den variation som ränteförändringar innebär i resultatet, lönsamheten och kapitaltäckningen. Ränterisken granskas som en prisrisk i omsättbara värdepappersportföljer, en förändringsrisk i nuvärdet på kassaflödet i försäkringsbolags försäkringsskuld och en omprissättningsrisk i den finansiella balansräkningen. Prisrisken på värdepappersportföljer förverkligas då marknadsräntorna ändras som en ändring i marknadsvärdet. Förändringsrisken i nuvärdet på försäkringsskulden förverkligas då nuvärdet på försäkringsskulden ändras genom en ändring i marknadsräntorna. Omprissättningsrisken förorsakas av att placeringarna och anskaffningarna har räntebindningar och räntejusterings tidpunkter som avviker från varandra.

De viktigaste källorna till ränterisker hos OP-Pohjola-gruppen är detaljistbanksrörelsens finansiella balansräkning och försäkringsrörelsen. Ränterisken uppstår i skade- och livförsäkringsrörelsen, då förändringar i räntorna inverkar på placeringstillgångarnas och försäkringsskuldens kassaflödes värde och intäkter. Ränterisken i bankrörelsen består av ränterisken i den finansiella balansräkningen och ränterisken i Pohjola Bank Abp:s handelsportfölj. Ränterisken för poster som inte hör till handelslagret är till sin natur en strukturell ränterisk som berör ränteutäkten i finansieringsverksamheten.

8.3.1 Kontrollmetoder

Ränterisken i andelsbankernas finansiella balansräkning kommer primärt att hanteras med in- och utlåningens produktsortiment och -villkor. Andelsbankerna kan också skydda ränterisken i den finansiella balansräkningen med räntederivat i enlighet med de handlingsmodeller som gruppen antagit. I detaljistbanksrörelsen används räntederivat också i kundrörelsen (räntetak, räntekorridorer och indexbundna insättningar).

Utöver med gruppens enhetliga ränteriskuppföljning styr Pohjola ränterisken med ansvarsområdesvisa ränterisklimiterna. Ränterisken inom tradingen och den finansiella balansräkningen styrs med likadana principer och mätare.

I livförsäkringsrörelsen ingår betydande ränterisker i de förpliktelser gentemot försäkringstagarna som ingår i försäkringsskulden. De här förpliktelserna består av såväl ett bindande löfte om avkastning som eventuella kundåterbäringar. Syftet med livförsäkringsrörelsens balanshantering är att mäta och hantera bolagets hela nettoränteriskposition. Ränterisken för försäkringsskulden skyddas helt eller delvis med räntederivat för att få riskpositionen att nå målpositionen.

8.3.2 Uppföljning och rapportering

I granskningen av ränterisken i bankrörelsen ingår alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen. I granskningen görs inga antaganden om att affärsrörelsen ska växa. I ränteriskgranskningen delas de poster som är känsliga för ränteförändringar upp enligt räntejusterings tidpunkter i räntenetto- och kassaflödesanalysen. Räntejusterings tidpunkten för poster med fast ränta är den samma som förfalldagen. För poster med rörlig ränta räknas med stöd av avtalets ränteuppgifter ut effekten av ränteändringar på räntenetto utgående från räntenivån vid granskningstidpunkten. Granskningen beaktar omprissättningsdröjsmålen för de administrativa räntorna.

Inverkan av kundbeteendet har i ränteriskgranskningen i bankrörelsen beaktats genom att på basis av den historiska utvecklingen för andelsbankernas inlåningsstock bygga upp modeller för inlåningens förfallostruktur och beräkna det genomsnittliga omprissättningsdröjsmålet för inlåningen. En modell för justeringsdröjsmålet för administrativa räntor har upprättats på basis av räntehistorian. Effekten av krediter som återbetalas i förtid beaktas i ränteriskgranskningen utifrån det historiska beteende som härleds med en statistisk modell. Limiten för ränterisken i finansieringsverksamheten har ställts upp för en ränteintäktsrisk som mäter inverkan av en ränteförändring på det räntenetto som ackumuleras under de följande 12 månaderna. Som en del av den regelbundna mätningen och rapporteringen av ränterisker utförs stresstester av hur olika ränteförändringar inverkar på nuvärdet av ränteriskpositionen.

I skade- och livförsäkringsrörelsen uppkommer en ränterisk då förändringar i räntorna inverkar på placeringstillgångarnas och försäkringsskuldens nuvärde. Ränterisken i försäkringsbolagens placeringsverksamhet och försäkringsskuld hanteras och mäts med modellen för ekonomiskt kapitalkrav som en del av marknadsrisken i försäkringsrörelsen. Ränterisken följs också upp genom att uppskatta effekten av en förändring i räntorna på en procentenhet eller ett räntepoäng på värdet av placeringarna och försäkringsskulden.

8.4 Priserisker

Priserisker utgörs av effekterna av förändringar i marknadspris på värdet på eller avkastningen från placeringar eller hela omslutningen. Priserisker är bl.a. aktie-, råvaru-, valuta- och volatilitetsrisker.

8.4.1 Aktierisken

Med aktierisken avses den risk för förändring av marknadsvärdet som förorsakas av förändringar i marknadskurserna för aktier och andra dylika instrument.

I placeringsverksamheten hanteras aktierisken genom att diversifiera placeringsallokeringarna och genom att använda derivat. För att diversifieringen ska vara effektiv enligt geografiskt område, bransch, valuta och enskilda företag har de finländska och europeiska aktieplaceringarna delvis gjorts som direkta aktieplaceringar och delvis via fonder. Utomeuropeiska aktieplaceringar har gjorts via fonder.

8.4.2 Råvarurisken

Med råvarurisk avses den risk för förändringar i marknadsvärdet som förändringar i priserna på råvaror kan förorsaka. Råvarurisken ingår i försäkringsbolagens placeringsverksamhet samt i Pohjolas tradingverksamhet. Råvarurisken hanteras med värdepappersval och genom att använda derivat. Pohjola tillämpar en statistisk VaR-mätare också på råvarurisken.

8.4.3 Valutarisken

I bankrörelsen avses med valutarisk den resultatrisk eller risk för förändringar i marknadsvärdet som förorsakas av förändringar i valutakurserna. En öppen valutaposition uppkommer då beloppet av fordringar och skulder i samma valuta avviker från varandra. I OP-Pohjola-gruppens banker har valutarisken koncentrerats till Pohjola. I bankrörelsen är overnightvalutarisken liten. En enskild andelsbanks valutaposition begränsar sig i praktiken till resevalutakassan. I skade- och livförsäkringsrörelsen uppkommer en valutarisk då förändringar i valutakurserna inverkar på placeringstillgångarnas värde.

Pohjola Bank Abp hanterar valutarisken som en totalposition med valutahandel och derivatinstrument. Valutarisken i skade- och livförsäkringsrörelsen hanteras genom diversifiering av placeringsallokeringen och med säkrande valutaderivat. För skade- och livförsäkringsrörelsens öppna valutapositioner har uppställts en maximibegränsning i placeringsplanen. Valutarisken mäts utöver med VaR-mätare med totalnettovalutapositionen och valutaparpositionen.

8.4.4 Volatilitetsrisken

Med volatilitetsrisk avses den risk som förändringar i implicit volatilitet för det objekt som är föremål för handeln innebär för gruppens resultat. Volatilitetsrisken ingår i optionsrörelsen och i indexlån med optionsstrukturer. Volatilitetsrisken hanteras med optioner.

Endast Pohjola Bank Abp tar aktivt volatilitetsrisk inom OP-Pohjola-gruppen. Pohjola Bank Abp har begränsat volatilitetsrisken i optionsrörelsen med både traditionella känslighetsmätare och VaR-mätare.

8.5 Fastighetsrisk

Med fastighetsrisken avses den risk som marknadsförändringar och uthyrningsgraden för fastigheter förorsakar för avkastningen till marknadsvillkor på fastigheter och andra motsvarande instrument. Fastighetsrisken ingår i försäkringsbolagens placeringsportföljer. Andelsbankernas fastighetsplaceringar ansluter sig främst till bankens kontorsbehov.

Målet för hanteringen av fastighetsrisker är att identifiera, analysera, begränsa och övervaka de nedskrivnings-, hyresintäkts- och skaderisker som riktar sig till fastighetsinnehavet. I skade- och livförsäkringsrörelsen har principerna för hanteringen av fastighetsrisker fastställts i placeringsplanen.

Fastighetsinnehavet hos företagen i OP-Pohjola-gruppen samt avkastningen på det rapporteras åtminstone kvartalsvis.

Fastighetsrisken följs upp med det ekonomiska kapitalkravet för fastighetsrisken. Det ekonomiska kapitalkravet är med stöd av expertbedömningar 40 procent av balansvärdet för förvaltningsfastigheter och 8 procent av balansvärdet för rörelsefastigheter. I försäkringsrörelsen ingår riskerna för indirekta marknadsnoterade fastighetsplaceringar (fastighetsfonder o.dyl.) i beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet för marknadsrisker.

8.6 Kreditspreadrisken

Med kreditspreadrisken avses värdeförändringen i ett finansiellt instrument som beror på en ändring i kreditspreaden. Kreditspreadrisken utlöses som en prisrisk antingen då sannolikheten för fallissemang eller marknadens likviditet ändras. Kreditspreadrisken hanteras med val av placeringsobjekt, diversifiering och kreditriskderivat.

Kreditspreaden prissätts på marknaden som ett avkastningskrav som läggs till räntenivån för ränteswapparna. Kreditspreadrisken mäts som en förändring på 10 räntepoäng i kreditspreaden och med VaR-metoden. I gruppens försäkringsbolag mäts kreditspreadrisken också som en del av stresstesterna av den totala risken i placeringsportföljen.

8.7 Marknadens likviditetsrisk

Med marknadens likviditetsrisk avses risken för att en marknadsriskposition inte kan realiseras eller täckas till det marknadspris som råder, eftersom marknaden saknar tillräckligt djup eller för att marknaden inte fungerar på grund av någon störning. Marknadens likviditetsrisk utlöses genom att någon annan risk utlöses: kreditrisken, likviditetsrisken eller marknadsrisken.

8.8 Marknadsriskerna i placeringsverksamheten

Riskerna i placeringsverksamheten kan bestå av motparts- eller marknadsrisker eller operativa risker.

Inom OP-Pohjola-gruppen bedrivs placeringsverksamhet inom såväl bank- som försäkringsrörelsen. Syftet med bankrörelsens placeringsverksamhet är att upprätthålla OP-Pohjola-gruppens likviditetsreserv och den kortfristiga tradingen. De poster som räknas till likviditetsreserven är likvida skuldebrev som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Syftet med tradingverksamheten är både att aktivt handla med olika instrument och derivat samt att placera i inhemska och utländska skuldebrev för att stöda kundrörelsen. I försäkringsbolagen är syftet med placeringsverksamheten att säkerställa kundernas avkastning (livförsäkringsrörelsen), att ge täckning för försäkringssskulden och att placera försäkringspremiemedlen räntabelt.

8.8.1 Kontrollmetoder

Hanteringen av riskerna i placeringsverksamheten baserar sig på en diversifiering som sker genom ett effektivt allokeringsurval. Risktagningen i placeringsverksamheten styrs och begränsas med OP-Pohjola-gruppens riskpolicy. För gruppen och företagen i gruppen ställs i riskpolicyn upp produktspecifika och regionala kvantitativa eller kvalitativa begränsningar som hänför sig till likviditeten.

Riskpolicyn kompletteras av OP-Pohjola-gruppens risklimiter och kontrollgränser samt anvisningarna från centralinstitutets riskhantering. Försäkringsbolagens styrelser fastställer dessutom separata anvisningar och rutiner för riskhanteringen av placeringar. En central roll spelar också de placeringsplaner som företagens styrelser fastställer årligen och som tar ställning till den önskade risk- och avkastningsnivån. I placeringsplanerna fastställs också fördelningen av placeringstillgångar, variationsintervall, jämförelseindex och andra begränsningar som hänför sig till placeringsverksamheten.

Vid allokeringen av försäkringsrörelsens placeringstillgångar beaktas de krav på avkastning och likviditet hos placeringstillgångarna samt bolagets risktäckningskapacitet som försäkringsbolagens försäkringsskuld ställer. Inom livförsäkringen inverkar tillämpningen av skälighetsprincipen dessutom på placeringsverksamhetens mål och risktagningens omfattning. Placeringarna sprids effektivt på olika tillgångsklasser och placeringsinstrument samt geografiskt och branschvis. Ränterisken hanteras genom att begränsa ränteplaceringarnas duration och deras andel i placeringsallokeringen.

8.8.2 Uppföljning och rapportering

I placeringsverksamheten används för mätning av riskpositionen allokeringar samt avkastnings-, risk-, VaR- och korrelationsmodeller som baseras på placeringsobjektens historiska värdeutveckling. För placeringstillgångarna upprättas känslighetsanalyser som bedömer inverkan av förändringar i värdena på aktiekurserna, räntorna och fastigheterna. Dessutom utförs en placeringsvis känslighetsanalys av kreditrisken. För att beakta effekterna av exceptionella marknadslägen används stresstest: till exempel simulationer som baserar sig på finansmarknadskrisen 2008–2009.

9 Försäkringsrisker i skadeförsäkringen

Genom ett försäkringsavtal överför försäkringstagaren sina risker på försäkringsgivaren. I skadeförsäkringen består försäkringsrisken i ett enskilt försäkringsavtal av två element. Det första är risken för att det inträffar en eller flera skador som ska ersättas på basis av försäkringsavtalet. Det andra är den risk som är förknippad med storleken av varje inträffad, ersättningsgill skada.

Försäkringsbeståndet består av ett mycket stort antal beviljade skadeförsäkringsavtal. På grund av att försäkringsbeståndet är stort är också antalet skador som kan förväntas inträffa stort. Om de inträffade skadorna är helt oberoende av varandra så blir, enligt lagen om stora tal i sannolikhetsberäkningen, den relativa variationen i den förverkligade skadekostnaden mindre ju fler enskilda försäkringsrisker som ingår i försäkringsbeståndet.

Riskernas oberoende är dock inte fullständigt, för variationerna i de externa omständigheterna kan skapa beroende mellan försäkringsriskerna. Exempelvis kan nivån på försäkringsrisker inom samma geografiska område till viss del bero på de externa omständigheter som råder vid respektive tidpunkt. Konjunkturfluktuationer och variationer i väderförhållandena är exempel på det här. Också oidentifierade bakgrundsfaktorer kan påverka försäkringsriskerna. Exempel från närhistorien är yrkessjukdomsfall som förorsakats av exponering för asbestdamm och effekterna på de lagstadgade försäkringsgrenarnas pensionsbestånd av att befolkningens livslängd blir längre än väntat.

En alldeles speciell typ av risk utgör de skadekumuler som förorsakas av naturkatastrofer eller av storolyckor som har sitt ursprung i mänsklig aktivitet. I sådana fall förorsakar en och samma katastrofhändelse i praktiken samtidigt ersättningsgilla skador för ett stort antal försäkrade risker, varvid den totala skadekostnaden till följd av katastrofen kan bli mycket hög. Det här är emellertid en risk som är diversifierbar, eftersom OP-Pohjola-gruppen verkar på ett område där risken för naturkatastrofer betraktas som relativt låg. Man kan därför gardera sig mot de här riskerna med hjälp av återförsäkring.

9.1 Kontrollmetoder

De viktigaste uppgifterna vid hantering av försäkringsrisker är riskanalys, riskurval och premiesättning, teckning av återförsäkringsskydd samt värdering av försäkringsskulden.

I handlingsmodellerna betonas riskanalysens, riskurvalets och premiesättningens betydelse. Syftet med kundurvalet är att säkerställa de allmänna förutsättningarna för att en ny kundrelation ska lyckas. I premiesättningen av försäkringar är det viktigt att premien för en försäkring motsvarar åtminstone de kostnader som försäkringen ger upphov till. Riskernas storlek och omfattning begränsas enligt försäkringsgren och riskkoncentration. Försäkringsvillkoren har en väsentlig betydelse för begränsning av risken. För att begränsa riskerna utförs dessutom kundspecifika eller försäkringsgrensspecifika riskanalyser.

Återförsäkringen sker främst med risk- och skadefallsspecifika återförsäkringsskydd. Utöver de här riskspecifika återförsäkringsskydden har bolaget återförsäkringsskydd i händelse av skadekumuler. Återförsäkringsprinciperna och den maximala storleken per skada på den risk som försäkringsbolaget behåller på eget ansvar fastställs varje år i OP-Pohjola-gruppens riskpolicy och godkänns i Pohjolas styrelse. Som återförsäkrare godkänns endast bolag med en tillräcklig rating. För återförsäkrarna har dessutom fastställts en övre gräns för hur mycket risk en och samma återförsäkrare kan ges. Vilken den övre gränsen är beror på riskens art och återförsäkringsbolagets solvens.

Risken i anslutning till försäkringsskulden an knyter sig speciellt till sådana försäkringsgrenar, där det tar lång tid innan skadorna visar sig. Värderingen av försäkringsskulden är alltid förknippad med osäkerhet som bland annat kan vara beroende av hur bra skadeutvecklingen har kunnat prognostiseras, dröjsmål med verifieringen av skador, kostnadsinflation eller ändringar i lagstiftningen och den allmänna ekonomiska utvecklingen. Risken i försäkringsskulden hanteras genom att regelbundet följa upp försäkringsskuldens tillräcklighet.

9.2 Uppföljning och rapportering

Inom skadeförsäkringen tillämpas för analysen av försäkringsrisker en sannolikhetsmodell för att uppskatta den optimala kapitaltäckningen. För försäkringsriskernas del beaktas i modellen olika försäkringsgrenars karaktär samt återförsäkringsgraden.

Försäkringsskuldens tillräcklighet följs upp årligen. Försäkringsskulden för försäkringsavtal fastställs utgående från uppskattade framtida kassaflöden. Kassaflödena utgörs av utbetalda ersättningar och skaderegleringskostnader. Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Det här har genomförts så att man först gjort en uppskattning av försäkringsskuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger.

För att säkerställa att premiesättningen motsvarar riskerna följs skadekostnadens utveckling i relation till premieinkomsten regelbundet upp.

I limitmätarna på grupplanen begränsas försäkringsrisken med en mätare som mäter försäkringsriskens ekonomiska kapitalkrav i förhållande till gruppens kapitalbas. Det ekonomiska kapitalkravet för försäkringsrisker beräknas med försäkringsbolagets egen riskmodell.

Skadeförsäkringens risker har behandlats närmare i Pohjolas bokslut.

10 Försäkringsrisker i livförsäkringen

De viktigaste försäkringsriskerna i livförsäkringsrörelsen ansluter sig till dödlighetsintensiteten, den återstående livslängden (dvs. lång livslängd), invaliditet, kundbeteende och driftskostnaderna. De här faktorerna är centrala för fastställandet av försäkringsrisken, eftersom försäkringspremierna och försäkringsskuldens belopp baserar sig på antaganden som gjorts på basis av dem.

Dödlighetsintensitet och återstående livslängd inverkar på livförsäkringsbolagets riskposition i dödsfallsförsäkringar och pensionsförsäkringar. I dödsfallsförsäkringarna utgörs risken av att dödlighetsintensiteten blir större än väntat, men i pensioner och andra livsfallsförsäkringar medför en lägre dödlighetsintensitet än väntat att risken förverkligas. I synnerhet i förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar är livslängdsrisken stor, för de här avtalen innehåller inte en dödlighetsrisk med en avsevärd motsatt riskposition.

Invaliditetsrisk ingår i försäkringsavtal, med stöd av vilka betalas ersättningar för att den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts eller för förluster som följer av det.

Risken i anslutning till kundbeteendet uppkommer då försäkringstagaren avbryter avtalet, slutar betala enligt plan eller ändrar avtalet med stöd av en option som ingår i avtalet så att bolaget får en större risk än tidigare i det ändrade avtalet. Ett exempel på en sådan option är kundens rätt att byta ut avkastningen på tillgångarna från fondanknuten till beräkningsränta, vilket ökar marknadsrisken. Ett annat exempel är uppskjutning av pensionen, vilket ökar livslängdsrisken. Sparförsäkringar och kapitaliseringsavtal där kunderna har återköpsrätt är särskilt exponerade för avbrottsriskerna som ansluter sig till kundbeteendet. Återköp av pensionsförsäkringar är möjliga endast i undantagsfall.

Med kostnadsrisken avses fall där de kostnader för administrationen av försäkringsavtal som uppkommer skiljer sig från de kostnader som uppskattats vid premiesättningen.

10.1 Kontrollmetoder

Försäkringsrisker hanteras med en tryggande premiesättning, ett noggrant riskurval för försäkringar och med återförsäkringar. Risken minskar också med diversifieringsfördelar mellan olika försäkringsgrenar. OP-Livförsäkrings Ab återförsäkrar vid behov de största enskilda riskerna och riskkoncentrationerna.

Riskerna i anslutning till dödlighetsintensiteten och livslängden premiesätts på basis av omständigheterna och förhållandena vid tidpunkten för beviljande av försäkringen. Bolaget har få möjligheter att ändra priset på de här långfristiga avtalen. Därför får försäkringsbolaget bära risken för en eventuell senare ändring av premiesättningsgrunderna genom att premierna i nyförsäljningen höjs och bolaget bokför en komplettering av försäkringsskulden för det bestånd som sålts. Genom att tillhandahålla försäkringar med motsatt riskposition reduceras nettorisken i hela försäkringsbeståndet.

Också den första metoden för hanteringen av invaliditetsrisken är en tryggande premiesättning.

Avbrottsrisken i anslutning till kundbeteendet och risken för kundens option att byta avkastningen på sina tillgångar till beräkningsränta hanteras genom ett konkurrenskraftigt produktsortiment och en lämplig produktstruktur samt genom incitament och sanktioner i avtalsvillkoren. Avbrott av försäkringar kan också äventyra hållbarheten hos de kostnadsantaganden som gjorts i premiesättningen av försäkringar och därmed bidra till att kostnadsrisken förverkligas.

Kostnadsrisken hanteras med en tillräcklig kostnadsdisciplin och tryggande premiesättning. Hur antagandena för premiesättningen realiserar följs fortlöpande upp och vid behov justeras premierna för nyförsäljning och en komplettering av försäkringsskulden bokförs för det sålda försäkringsbeståndet.

10.2 Uppföljning och rapportering

Försäkringsrörelsens resultat följs upp månatligen per försäkringsgren och vid behov görs närmare analyser. En gång om året upprättas en mer detaljerad utredning som granskar hur riskerna utfallit bl.a. per försäkringsgren och åldersklass. Driftkostnadsresultatet följs upp månatligen enligt huvudgrupper. En gång om året upprättas en mer detaljerad utredning som analyserar resultatet per försäkringsgren och funktion. Dessutom följer man månatligen upp kundbeteendet, premierna, avbrott och överföring av besparingar mellan avkastningsgrunderna.

Ändringar i lagstiftningen kan leda till sådana ändringar i försäkringsvillkoren som har betydelse i synnerhet för nyförsäljningen av försäkringar och kundbeteendet. Sådana ändringar är till exempel produkter för långsiktigt sparande eller lag- eller direktivändringar som gäller livförsäkringars premiegrunder. Livförsäkringsbolagen följer med ändringarna i lagstiftningen och anpassar vid behov premiesättningen och villkoren för försäkringsavtalen enligt lagens och bolagens kapitalutvärderingskrav.

För försäkringsrisken i livförsäkringen har uppställt en ny limit på grupplanet. Limiten beskriver försäkringsriskens ekonomiska kapitalkrav i förhållande till gruppens kapitalbas. Det ekonomiska kapitalkravet för försäkringsrisker beräknas med försäkringsbolagets egen riskmodell.

Riskerna i livförsäkringens placeringsverksamhet har behandlats tidigare i den här noten samt närmare i OP-Livförsäkrings och Aurum Placeringsförsäkrings bokslut.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

Not 3. Ändring i principerna för upprättandet av bokslutet

IAS 19 Ersättningar till anställda

OP-Pohjola-gruppen tillämpar från 1.1.2013 den ändrade standarden IAS 19 Ersättningar till anställda. Den förnyade standarden saknar alternativet med den s.k. korridormetoden vid redovisningen av aktuariella vinster och förluster samt ändrar beräkningen av nettoränteintäkterna från förmånsbestämda pensionsplaner. Enligt den förnyade standarden ska den förväntade avkastning på pensionstillgångar som används för att beräkna nettoränteintäkten beräknas enligt beloppet på diskonteringsräntan för pensionsansvaret.

Effekten av ändringen i redovisningsprinciperna på personalkostnaderna och övrigt totalresultat för jämförelseperioden och räkenskapsperioden 2012 har presenterats i tabellen nedan. OP-Pohjola-gruppen har frivilligt avstått från att tillämpa korridormetoden från början av 2012.

Milj. e	Enligt den gamla principen	Enligt den nya principen	Effekt av ändringen i principerna
Resultaträkning 2012			
Personalkostnader	749	764	16
Inkomstskatt	119	115	-4
Rapport över totalresultat 2012			
Aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	-90	-75	16
Inkomstskatt för aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	-22	-18	4

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

Not 4. Affärsrörelser som förvärvats under rapportperioden

Under räkenskapsperioden förvärvades inga nya affärsrörelser.

Affärsrörelser som förvärvats under räkenskapsperioden 2012

OP-Pohjola-gruppens centralinstitut OP-Pohjola anl köpte 31.8.2013 av Skandia Life Assurance Company, som ingår i Old Mutual-gruppen, hela aktiestocken i det finländska livförsäkringsbolaget Aurum Placeringsförsäkring Ab som grundades inför förvärvet. Då köpet verkställdes överfördes 28.8.2013 ett pensions-, spar- och fondförsäkringsbestånd omfattande 100.000 försäkringar till Aurum Placeringsförsäkring Ab, och 31.8.2013 blev bolaget ett dotterbolag till OP-Pohjola anl. Aurum Placeringsförsäkring Ab har konsoliderats i OP-Pohjola-gruppens konsoliderade bokslut från 31.8.2013.

I det här bokslutet har som anskaffningsvärde för koncernkonsolideringen använts anskaffningsvärdet för aktierna i Aurum Placeringsförsäkring Ab. Alla expert- och konsultkostnader i anslutning till förvärvet har resultatförs som kostnader.

Den premieinkomst som konsoliderats i OP-Pohjola-gruppen för Aurum Placeringsförsäkring Ab var 45 miljoner euro och resultatet före skatt var 6 miljoner euro.

Det nettobelopp som till följd av konsolideringen har uppkommit av differensen mellan de verkliga värdena och anskaffningsvärdet på de förvärvade tillgångar och övertagna skulder som kan särskiljas, vinst vid ett förvärv till lågt pris, har vid förvärvstidpunkten redovisats bland övriga rörelseintäkter. Eventuella justeringar av det nettobelopp som nämns ovan på grund av att köpesumman justeras beroende på hur volymerna i affärsrörelsen utvecklar sig resultatförs direkt. De förvärvade tillgångar och övertagna skulder som kan särskiljas består av nettotillgångarna i Aurum Placeringsförsäkring Ab värderade till verkligt värde och övriga poster som kan särskiljas i samband med förvärvet.

Milj. e	Värden som använts i konsolideringen
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	1 360
Immateriella tillgångar	
Kundrelationer	5
Försäkringsavtal	127
Övriga tillgångar	1
Likvida medel	36
Tillgångar totalt	1 528
Skulder för livförsäkringsrörelse	1 362
Avsättningar och övriga skulder	5
Uppskjutna skatteskulder	32
Skulder totalt	1 399
Nettotillgångar	128
Innehav av förvärvade nettotillgångar 31.8.2012	100 %
Totalt vederlag betalt med kontanta medel	108
Vinst vid ett förvärv till lågt pris, brutto	20
Kostnader i anslutning till förvärvet i resultaträkningen	2
Vinst vid ett förvärv till lågt pris, netto	19
Totalt vederlag betalt med kontanter	108
Likvida medel i förvärvat dotterföretag	36
Effekt på penningflödet	72

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 5. Ränteintäkter och -kostnader

Milj. e	2013	2012
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	11	20
Fordringar på kunder		
Krediter	1 233	1 497
Finansiella leasingfordringar	22	24
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden	3	3
Skuldebrev		
Som innehas för handel	11	11
Som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	1	1
Som kan säljas	157	194
Som hålls till förfall	6	12
Lån och fordringar	9	15
Derivatinstrument		
Som innehas för handel	1 134	1 475
Säkring av verkligt värde	-104	-101
Säkring av kassaflöde	25	21
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	3	0
Övriga	2	5
Totalt	2 513	3 175

Räntekostnader

Skulder till kreditinstitut	-16	39
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	0
Skulder till kunder	267	407
Skuldebrev emitterade till allmänheten	77	671
Efterställda skulder		
Kapitallån	10	10
Övriga	39	58
Derivatinstrument		
Som innehas för handel	1 084	1 388
Säkring av verkligt värde	138	-410
Övriga	1	10
Totalt	1 599	2 171
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	914	1 004
Säkringsinstrument	-257	270
Värdoförändringar i de säkrade posterna	257	-269
Räntenetto	914	1 004

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 6. Nedskrivningar av fordringar

Milj. e	2013	2012
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	61	67
Återföringar av fordringar som avskrivits	-15	-14
Ökning av nedskrivningar	110	108
Återföringar av nedskrivningar	-72	-60
Gruppvisa nedskrivningar	-1	-2
Nedskrivningar av fordringar totalt	84	99

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 7. Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse

Milj. e	2013	2012
Premieintäkter		
Premieinkomst	1 346	1 215
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-37	-32
Premieintäkter, brutto	1 309	1 183
Återförsäkrares andel	-60	-57
Totalt	1 249	1 126
Nettointäkter från placeringsverksamhet	127	110
Försäkringsersättningar		
Betald ersättning (exkl. kostnader för ersättningsfunktionen)	786	786
Förändring i avsättning för oreglerade skador*	65	6
Försäkringsersättningar totalt, brutto	851	792
Återförsäkrares andel	-42	-33
Totalt	809	759
Övriga poster inom skadeförsäkringsrörelsen**	43	45
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	524	433

Premieintäkter och återförsäkrares andel

Kortvariga försäkringsavtal		
Premieinkomst	1 342	1 211
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-38	-33
Förändring i avsättning för kvardröjande risker	-	0
Långvariga försäkringsavtal		
Premieinkomst	4	4
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	1	1
Premieintäkter, brutto	1 309	1 183
Återförsäkrares andel, vid kortfristiga försäkringsavtal, av		
Premieinkomst	-56	-48
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-3	-7
Återförsäkrares andel, vid långfristiga försäkringsavtal, av		
Premieinkomst	-1	-1
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	0	0
Återförsäkrares andel	-60	-57
Premieintäkter, netto	1 249	1 126

Nettointäkter från skadeförsäkringens placeringsverksamhet**Lån och övriga fordringar**

Ränteintäkter	5	5
Räntekostnader	-1	-1
Realisationsvinster och -förluster	-	-1
Värderingsvinster och -förluster	-1	-1
Lån och övriga fordringar totalt	3	2

Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen

Ränteintäkter		
Skuldebrev	1	0
Derivatinstrument	0	0
Totalt	1	0
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	2	-
Derivatinstrument	-1	-11
Totalt	1	-11
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	3	2
Derivatinstrument	4	-2
Totalt	6	0
Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen totalt	8	-10

Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas

Skuldebrev		
Ränteintäkter	52	56
Övriga intäkter och kostnader	0	0
Realisationsvinster och -förluster	-2	35
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	21	-8
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-3	-2
Totalt	68	81
Aktier och andelar		
Utdelningar	26	29
Övriga intäkter och kostnader	2	2
Realisationsvinster och -förluster	3	41
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	19	-27
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-8	-11
Totalt	42	33
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt	110	114

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Hysesintäkter	15	15
Realisationsvinster och -förluster	-1	0
Vinster från värdering till verkligt värde	4	3
Kostnader för vederlag och skötsel	-12	-12
Övriga	-1	-1
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	5	4

Nettointäkter från skadeförsäkringens placeringsverksamhet totalt	127	110
--	------------	------------

Upplösning av diskontering, skadeförsäkringar

Ökningen i den diskonterade försäkringsskulden för skadeförsäkringen (not 36) som beror på tidens gång (upplösning av diskonteringen) är 43 miljoner euro (44). Upplösningen av diskonteringen beräknas varje månad med användning av diskonteringsräntan vid slutet av föregående månad och försäkringsskulden vid månadens början. Diskonteringsräntan var 3,7 % 31.12.2003–30.11.2004, 3,5 % 1.12.2004–30.11.2005, 3,3 % 1.12.2005–30.11.2007, 3,5 % 1.12.2007–30.11.2011, 3,3 % 1.12.2011–31.7.2012, 3,0 % 1.8.2012–31.10.2013 och 2,8 % 1.11.–31.12.2013.

* I posten ingår en ökning på 38 miljoner euro (52) till följd av ändringarna i diskonteringsräntan.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 8. Nettointäkter från livförsäkringsrörelse

Milj. e	2013	2012
Premieinkomst	1 074	848
Återförsäkrares andel	-25	-27
Nettointäkter från placeringsverksamhet	521	635
Försäkringsersättningar		
Betalda ersättningar	750	644
Förändring i avsättning för oreglerade skador	16	42
Återförsäkrares andel	-11	-11
Förändring i försäkringsskulden		
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	597	619
Återförsäkrares andel	1	-6
Övriga	42	58
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse totalt	175	108

Premieinkomst från livförsäkring

Premieinkomst från försäkringsavtal

Premieinkomst från försäkringsavtal som berättigar till en av provning beroende andel av överskottet

Sparförsäkring	18	30
Individuell pensionsförsäkring	38	41
Gruppensionsförsäkring	60	71
Risikförsäkring		
Individuell försäkring	77	79
Icke formbunden gruppörsäkring	2	2
Grupplivförsäkring för arbetstagare	12	10
Risikförsäkring totalt	92	92
Totalt	207	233
Premieinkomst från fondförsäkring		
Sparförsäkring	775	522
Individuell pensionsförsäkring	79	83
Gruppensionsförsäkring	13	9
Totalt	867	614
Totalt	1 073	848

Premieinkomst från placeringsavtal

Premieinkomst från placeringsavtal som berättigar till en av prövning

beroende andel av överskottet	1	1
Premieinkomst från fondanknutna placeringsavtal	130	38
Totalt	131	38

Direktförsäkring totalt	1 205	886
Mottagen återförsäkring	0	0
Premieinkomst totalt	1 205	886

Fortlöpande premier från försäkringsavtal	728	521
Fortlöpande premier från placeringsavtal	75	37
Engångspremier från försäkringsavtal	345	311
Engångspremier från placeringsavtal	56	17
Totalt	1 205	886

Nettointäkter från livförsäkringens placeringsverksamhet**Lån och övriga fordringar**

Ränteintäkter	7	13
Räntekostnader	-1	-1
Realisationsvinster och -förluster	6	1
Nedskrivningar	-1	0
Lån och övriga fordringar totalt	11	14

Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen

Ränteintäkter		
Skuldebrev	8	11
Derivatinstrument	0	1
Övriga	3	0
Totalt	11	12
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	-4	-1
Derivatinstrument	1	-17
Totalt	-3	-18
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	1	-
Derivatinstrument	-81	129
Totalt	-81	129
Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen totalt	-73	123

Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas

Skuldebrev		
Ränteintäkter	38	34
Realisationsvinster och -förluster	-9	19
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	16	-18
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-9	-1
Totalt	36	33

Aktier och andelar		
Utdelningar	46	61
Övriga intäkter	1	2
Realisationsvinster och -förluster	3	93
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	55	-57
Nedskrivningar	-22	-31
Totalt	83	69
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt	119	102
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter		
Hysesintäkter	9	13
Realisationsvinster och -förluster	4	-1
Vinster från värdering till verkligt värde	5	2
Kostnader för vederlag och skötsel	-9	-15
Övriga	-1	-1
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	9	-2
Tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringar		
Aktier, andelar och andra		
Ränteintäkter	0	0
Realisationsvinster och -förluster	86	70
Värderingsvinster och -förluster	328	303
Övriga	41	24
Tillgångar som utgör täckning för fondförsäkringar totalt	455	397
Kursvinster (-förluster)	0	0
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	521	635

Livförsäkringsersättningar

Ersättningar från försäkringsavtal

Ersättningar från försäkringsavtal som berättigar till en av prövning beroende andel av överskottet

Sparförsäkring

Belopp som förfallit till utbetalning	120	147
Dödsfallsersättningar	43	50
Återköp	25	45
Totalt	187	242

Individuell pensionsförsäkring

Pensioner	65	58
Dödsfallsersättningar	2	1
Återköp	3	2
Totalt	70	61

Gruppensionsförsäkring

Pensioner	65	62
Utbetalda engångsersättningar	1	1
Återköp	2	2
Totalt	68	65

Risikoförsäkringar

Individuell försäkring	24	23
Icke formbunden grupp-försäkring	1	1
Grupplivförsäkring för arbetstagare	8	7
Totalt	32	30
Ersättningar från fondförsäkringar		
Sparförsäkring		
Belopp som förfallit till utbetalning	38	40
Dödsfallsersättningar	52	39
Återköp	288	157
Totalt	378	235
Individuell pensionsförsäkring		
Pensioner	7	5
Dödsfallsersättningar	2	1
Återköp	7	3
Totalt	15	9
Gruppensionsförsäkring		
Pensioner	0	0
Dödsfallsersättningar	0	0
Återköp	0	1
Totalt	0	1
Ersättningar från försäkringsavtal totalt	750	644
Ersättningar från placeringsavtal		
Ersättningar från placeringsavtal som berättigar till en av prövning beroende andel av överskottet		
Kapitaliseringsavtal		
Belopp som förfallit till utbetalning	-	8
Återköp	-	0
Totalt	0	9
Ersättningar från placeringsavtal som inte berättigar till en av prövning beroende andel av överskottet		
Ersättningar från fondanknutna placeringsavtal		
Belopp som förfallit till utbetalning	5	13
Återköp	39	68
Totalt	45	81
Ersättningar från placeringsavtal totalt	45	90
Direktförsäkring totalt	795	733
Ersättningar totalt	795	733

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 9. Provisionsintäkter och -kostnader, netto

Milj. e	2013	2012
Provisionsintäkter från		
Utlåning	199	176
Inlåning	6	5
Betalningsrörelse	212	175
Värdepappersförmedling	22	21
Värdepappersemissioner	11	15
Fonder	90	77
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	74	70
Försäkringsförmedling	52	54
Garantier	23	22
Övriga	31	44
Totalt	721	659
Provisionskostnader		
Betalningsrörelse	44	22
Värdepapper	7	13
Övriga	45	39
Totalt	96	74
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	625	584

I posten Övriga provisionskostnader ingår betalda provisioner för kapitalförvaltning och juridiska uppdrag för 12 milj. e (11 milj. e) och övriga provisioner för 33 milj. e (28 milj. e).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 10. Nettointäkter från handel

Milj. e	2013	2012
Finansiella tillgångar och skulder för handel		
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	4	14
Aktier och andelar	5	1
Derivatinstrument	69	-20
Totalt	77	-5
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	-2	0
Aktier och andelar	3	6
Derivatinstrument	12	63
Totalt	13	69
Utdelningar från tillgångar för handel	1	1
Finansiella tillgångar och skulder för handel totalt	90	64
Tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		
Realisationsvinster och -förluster		
Skuldebrev	0	0
Derivatinstrument	1	0
Totalt	1	0
Värderingsvinster och -förluster		
Skuldebrev	1	2
Derivatinstrument	0	0
Totalt	1	3
Tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	2	2
Nettointäkter från valutaverksamhet		
Valutaväxling	-1	257
Övriga	23	-242
Nettointäkter från valutaverksamhet totalt	22	14
Nettointäkter från handel totalt	114	81

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. e	2013	2012
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev		
Realisationsvinster och -förluster	14	14
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	2	3
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	0	0
Totalt	16	17
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	1	3
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	2	5
Nedskrivningar	-2	-11
Totalt	1	-2
Finansiella tillgångar som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet		
Realisationsvinster och -förluster*	1	-12
Överförts från fonden för verkligt värde under räkenskapsperioden	0	0
Totalt	0	-12
Utdelningar	31	24
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas totalt	47	26
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter		
Hysesintäkter	41	38
Realisationsvinster och -förluster	8	2
Vinster från värdering till verkligt värde	5	13
Kostnader för vederlag och skötsel	-36	-28
Övriga	1	1
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	18	26
Övriga		
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	66	52

* Realisationsförluster som bokförts för finansiella tillgångar som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet anges i not 26.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 12. Övriga rörelseintäkter

Milj. e	2013	2012
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	13	13
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	4	3
Intäkter från företagsarrangemang	1	19
Försäkringsersättningar	0	0
Övriga intäkter från skade- och livförsäkringsverksamheten	11	10
Leasingintäkter från leasingobjekt	4	8
ADB-intäkter	12	8
Intäkter från indrivningsverksamheten	2	3
Övriga	48	43
Övriga rörelseintäkter totalt	95	109

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 13. Personalkostnader

Milj. e	2013	2012
Löner och arvoden	538	629
Rörliga ersättningar	71	0
Pensionskostnader		
Avgiftsbestämda pensionsplaner	84	82
Förmånsbestämda pensionsplaner	30	20
Övriga lönebikostnader	31	33
Personalkostnader totalt	753	764

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 14. Övriga administrationskostnader

Milj. e	2013	2012
Kontorskostnader	72	73
ICT-kostnader	160	141
Kontaktkostnader	37	39
Marknadsföringskostnader	35	49
Samhällsansvarskostnader	6	7
Övriga administrationskostnader	62	69
Övriga administrationskostnader totalt	373	378

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 15. Övriga rörelsekostnader

Milj. e	2013	2012
Hyreskostnader	4	4
Rörelsefastigheter	87	84
Realisationsförluster på rörelsefastigheter	1	0
Avskrivningar		
Byggnader	13	38
Maskiner och inventarier	20	20
Immateriella tillgångar	45	42
Immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp	42	34
Övriga	14	17
Totalt	134	151
Nedskrivningar		
Rörelsefastigheter	2	1
Goodwill	0	0
Totalt	2	1
Bankskatt	46	-
Garantavgift till insättningsgarantifonden	29	29
Övriga	101	83
Övriga rörelsekostnader totalt	404	352

I posten Övriga ingår tillsyns-, kontroll- och medlemsavgifter för 13 milj. e (14 milj. e), försäkrings- och säkerhetskostnader för 10 milj. e (9 milj. e), övriga kostnader för skadeförsäkringsrörelsen för 11 milj. e (9 milj. e) och övriga rörelsekostnader för 67 milj. e (51 milj. e).

Till revisorerna betalda arvoden för revisionen var 1,8 milj. e (1,9 milj. e), för uppdrag som avses 1 § 1 mom. 2 punkt i revisionslagen 0,3 milj. e (0,1 milj. e), för skatterådgivning 0,2 milj. e (0,1 milj. e) och för andra tjänster 1,2 milj. e (1,4 milj. e).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 16. Återföringar till ägarkunder

Milj. e	2013	2012
Bonus	182	173
Räntor på andelskapital	11	19
Återföringar till ägarkunder totalt	193	192

I återföringar till ägarkunder ingår räkenskapsperiodens räntor på andels- och tilläggsandelskapital som betalas till andelsbankernas medlemmar samt bonus som ägarkunderna samlat under räkenskapsperioden för koncentrationen av användningen av banktjänster.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

Not 17. Inkomstskatt

Milj. e	2013	2012
På räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	133	149
Skatt från tidigare räkenskapsperioder	-11	2
Uppskjuten skatt	-90	-36
Resultaträkningens skatt	32	115
Samfundets inkomstskattesats	24,5	24,5

Avstämning av skatt uträknad på basis av den gällande skattesatsen med resultaträkningens skatt

Resultat före skatt	705	586
Andelen av resultatet enligt skattesatsen	173	143
Skatt från föregående räkenskapsperioder	-11	2
Inverkan av skattefria intäkter	-15	-14
Inverkan av icke-avdragsgilla kostnader	24	18
Omvärdering av oanvända förluster	8	-27
Skatterättelser	6	-1
Post av engångsnatur resultatförd vid företagsförvärv	-	-5
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	-157	0
Övriga poster	5	-2
Resultaträkningens skatt	32	115

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 18. Kontanta medel

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Kassa	126	143
På anfordran betalbara insättningar i centralbanker		
Pohjola Bank Abp:s kassakravsmedel	527	531
Checkkonton	1 518	5 111
Kontanta medel totalt	2 172	5 784

I enlighet med eurosysteemets kassakravssystem ska kreditinstituten ha minimireserver (kassakrav) i de nationella centralbankerna. Kassakravet är en andel av kassakravsbasen som motsvarar den kassakravsprocent som Europeiska centralbanken har meddelat. Till kassakravsbasen räknas insättningarna (vidsträckt bemärkelse) och skuldebrev med en löptid på högst två år. Insättningar från andra kassakravsskyldiga räknas inte till kassakravsbasen. Kassakravet är för närvarande 1 % av kassakravsbasen. Kreditinstituten i OP-Pohjola-gruppen sköter sitt kassakrav genom Pohjola Bank Abp. Kreditinstituten i gruppen har bemyndigat Pohjola Bank Abp att sköta hela gruppens kassakrav i Finlands Bank.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 19. Fordringar på kreditinstitut

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Fordringar på kreditinstitut		
Insättningar		
Betalbara på anfordran	297	74
Övriga	14	3
Totalt	311	77
Krediter och övriga fordringar		
Övriga	316	436
Skuldebrev	222	328
Totalt	538	763
Totalt	848	840
Fordringar på kreditinstitut totalt	848	840

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 20. Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Finansiella tillgångar för handel		
Statens skuldebrev	14	11
Bank- och företagscertifikat	4	6
Debenturer	8	2
Perpetualer (eviga lån)	6	1
Obligationslån	401	226
Övriga skuldebrev	6	2
Aktier och andelar	87	91
Totalt	525	339
Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Obligationslån	7	14
Övriga skuldebrev	5	5
Totalt	11	18
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	537	358

Specifikation av skuldebrev som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen samt aktier och andelar enligt notering och emittent

Finansiella tillgångar för handel	31.12.2013		31.12.2012	
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Skuldebrev	Aktier och andelar
Noterade				
Offentlig sektor	9	-	7	-
Övriga	422	86	234	90
Övriga				
Offentlig sektor	4	-	6	-
Övriga	4	1	1	1
Totalt	438	87	248	91

Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	31.12.2013		31.12.2012	
	Skulde- brev	Aktier och andelar	Skulde- brev	Aktier och andelar
Noterade				
Övriga	7	-	14	-
Övriga				
Övriga	5	-	5	-
Totalt	11	-	18	-
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	450	87	266	91

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 21. Derivatinstrument

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Som innehas för handel		
Räntederivat	2 592	3 470
Valutaderivat	169	28
Aktie- och indexderivat	108	124
Kreditderivat	3	4
Övriga	55	34
Totalt	2 927	3 659
Säkringsinstrument		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	424	626
Valutaderivat	38	47
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	18	69
Totalt	479	741
Övriga säkringsinstrument		
Räntederivat	17	36
Övriga	0	0
Totalt	17	36
Derivatinstrument totalt	3 423	4 436

Balansposten innehåller derivatinstrumentens positiva värdeförändringar och betalda premier.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 22. Fordringar på kunder

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Krediter till allmänheten och offentlig sektor	55 898	52 685
Skuldebrev	52	78
Finansiella leasingfordringar	1 148	1 048
Övriga fordringar	11 606	11 763
Totalt	68 704	65 574
Nedskrivningar	-449	-413
Fordringar på kunder totalt	68 255	65 161

Förändringar i nedskrivningar av krediter och garantifordringar bland fordringarna på kunder och kreditinstitut

Milj. e	Krediter	Skuldebrev	Bankgarantifordringar	Räntefordringar	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2013	404	7	7	-5	413
Ökning av individuella nedskrivningar	107	-	2	-13	96
Förändring av gruppvisa nedskrivningar	-1	-	-	-	-1
Återförda individuella nedskrivningar	-37	-	0	13	-24
Från balansräkningen bortskrivna krediter och garantifordringar, för vilka gjorts individuella nedskrivningar	-28	-7	-	-	-35
Valutakursdifferensjusteringar	-	0	-	-	0
Nedskrivningar 31.12.2013	446	0	9	-6	449

Milj. e	Krediter	Skuldebrev	Bankgarantifordringar	Räntefordringar	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2012	335	33	5	-4	369
Ökning av individuella nedskrivningar	100	3	5	-17	91
Förändring av gruppvisa nedskrivningar	-2	-	-	-	-2
Återförda individuella nedskrivningar	-17	0	-1	16	-3
Från balansräkningen bortskrivna krediter och garantifordringar, för vilka gjorts individuella nedskrivningar	-11	-28	-2	-	-41
Valutakursdifferensjusteringar	-	0	-	-	0
Nedskrivningar 31.12.2012	404	7	7	-5	413

Finansiella leasingfordringar

I OP-Pohjola-gruppen bjuder Pohjola Bank Abp ut finansiella leasingavtal för transportutrustning samt maskiner och inventarier till industrin.

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Förfallotiden för finansiella leasingavtal		
Under ett år	322	271
Över ett år och under fem år	528	515
Över fem år	390	336
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	1 240	1 122
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-93	-75
Minimileasingavgifternas nuvärde	1 148	1 048
Minimileasingfordringarnas nuvärde		
Under ett år	302	253
Över ett år och under fem år	487	484
Över fem år	358	311
Totalt	1 148	1 048
 Bruttotillväxten under räkenskapsperioden	 487	 567

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 23. Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Placeringar		
Lån och övriga fordringar	61	104
Aktier och andelar	471	409
Fastigheter	106	112
Skuldebrev	2 014	1 960
Derivatinstrument	4	1
Övriga	318	452
Totalt	2 974	3 038
Övriga tillgångar		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	40	41
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	324	290
Återförsäkringsverksamhet	90	91
Kassa och banktillgodohavanden	4	10
Övriga fordringar	64	20
Totalt	524	454
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse totalt	3 497	3 492
Skadeförsäkringens placeringar	31.12.2013	31.12.2012
Lån och övriga fordringar		
Lån	60	103
Depåfordringar inom återförsäkringar	1	1
Totalt	61	104
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Skuldebrev	6	19
Derivatinstrument	4	1
Totalt	10	20
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	2 007	1 941
Aktier och andelar	471	409
Övriga andelar	318	452
Totalt	2 797	2 802
Förvaltningsfastigheter		
Mark- och vattenområden	9	12
Byggnader	97	101
Totalt	106	112
Placeringar totalt	2 974	3 038

Specifikation av skuldebrev, aktier och andelar samt derivat som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen inom skadeförsäkringen enligt notering och emittent

Milj. e	31.12.2013		31.12.2012			Derivat-instrument
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivat-instrument	Skuldebrev	Aktier och andelar	
Noterade						
Övriga	6	-	-	19	-	-
Övriga						
Övriga	-	-	4	-	-	1
Totalt	6	-	4	19	-	1

Finansiella tillgångar som kan säljas inom skadeförsäkring 31.12.2013

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaffningsvärde	Totalt*
Noterade						
Offentlig sektor	465	-	465	-	-	-
Övriga	1 527	-	1 527	581	-	581
Övriga						
Offentlig sektor	-	-	-	-	-	-
Övriga	14	-	14	209	-	209
Totalt	2 007	-	2 007	789	-	789
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-3	-	-3	-8	-	-8

* I aktier och andelar som kan säljas ingår aktier och fonder med aktierisk för 471 milj. e (409 milj. e) samt övriga andelar för 338 milj. e (459 milj.e). I övriga andelar ingår främst ränte-, penningmarknads-, konvertibel-, råvaru-, hedge fund- och fastighetsfonder.

I de finansiella tillgångarna som kan säljas inom skadeförsäkring ingår pantsatta poster för 4 milj. e (3 milj. e). Posterna består främst av säkerheter för derivathandeln.

Finansiella tillgångar som kan säljas inom skadeförsäkring 31.12.2012

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt
Noterade						
Offentlig sektor	444	-	444	-	-	-
Övriga	1 492	-	1 492	655	-	655
Övriga						
Övriga	5	-	5	206	-	206
Totalt	1 941	-	1 941	861	-	861
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-2	-	-2	-11	-	-11

Förändringar i skadeförsäkringens förvaltningsfastigheter	2013	2012
Anskaffningsvärde 1.1	95	84
Ökning	18	15
Minskning	-7	-3
Överföringar mellan posterna	-20	-1
Anskaffningsvärde 31.12	86	95
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	17	14
Förändringar i verkligt värde under räkenskapsperioden	4	3
Minskning	-2	-
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	19	17
Bokfört värde 31.12	106	112

Bygg- och reparationsförpliktelser som gäller förvaltningsfastigheter uppgick under räkenskapsperioden till 2 miljoner euro (15). Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller en skuldandel endast för de samägda företag som konsolideras i koncernbokslutet.

Av skadeförsäkringens förvaltningsfastigheter har 86 %, dvs. 90 miljoner euro värderats av en utomstående fastighetsvärderare. Alla fastighetsvärderare är auktoriserade (AFV). Värderingarna har upprättats av Olli Kantanen och Antti Hänninen vid Realia Group Oy.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 24. Tillgångar i livförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Placeringar		
Lån och övriga fordringar	80	168
Aktier och andelar	1 375	1 702
Fastigheter	107	156
Skuldebrev	1 815	1 506
Derivatinstrument	71	130
Totalt	3 448	3 663
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar		
Aktier, andelar och övriga placeringar	6 300	5 373
Övriga tillgångar		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	47	44
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	5	12
Återförsäkringsverksamhet	77	77
Kassa och banktillgodohavanden	3	3
Totalt	132	137
Tillgångar i livförsäkringsrörelse totalt	9 880	9 173

Livförsäkringens placeringar	31.12.2013	31.12.2012
Lån och övriga fordringar		
Lån	66	158
Övriga fordringar	14	10
Totalt	80	168
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Skuldebrev	16	87
Derivatinstrument	71	130
Totalt	87	217
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	1 799	1 419
Aktier och andelar	1 375	1 702
Totalt	3 174	3 122
Förvaltningsfastigheter		
Mark- och vattenområden	21	21
Byggnader	86	135
Totalt	107	156
Placeringar totalt	3 448	3 663

Specifikation av skuldebrev, aktier och andelar samt derivat som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen inom livförsäkring enligt notering och emittent.

Milj. e	31.12.2013			31.12.2012		
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivatinstrument	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivatinstrument
Noterade						
Övriga	16	-	71	87	-	130
Totalt	16	-	71	87	-	130

Finansiella tillgångar som kan säljas inom livförsäkring 31.12.2013

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaffningsvärde	Totalt
Noterade						
Offentlig sektor	522	-	522	-	-	-
Övriga	1 276	-	1 276	1 375	-	1 375
Totalt	1 799	-	1 799	1 375	-	1 375
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-9	-	-9	-22	-	-22

Finansiella tillgångar som kan säljas inom livförsäkring 31.12.2012

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas		
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaffningsvärde	Totalt
Noterade						
Offentlig sektor	404	-	404	-	-	-
Övriga	1 015	-	1 015	1 702	-	1 702
Totalt	1 419	-	1 419	1 702	-	1 702
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-1	-	-1	-30	-	-30

Förändringar i livförsäkringens förvaltningsfastigheter	2013	2012
Anskaffningsvärde 1.1	132	99
Ökning	-	47
Minskning	16	-12
Överföringar mellan posterna	-59	-1
Anskaffningsvärde 31.12	89	132
Ackumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	23	22
Förändringar i räkenskapsperiodens verkliga värde	-5	2
Ackumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	18	23
Bokfört värde 31.12	107	156

Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller ingen skuldandel. Bygg- och reparationsförpliktelser som gäller förvaltningsfastigheter uppgick till 0 milj. e (2).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 25. Investeringsstillgångar

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	7 586	5 446
Aktier och andelar	305	327
Totalt	7 891	5 772
Placeringar som hålls till förfall	271	401
Förvaltningsfastigheter		
Mark- och vattenområden	43	44
Byggnader	408	379
Totalt	450	423
Investeringsstillgångar totalt	8 613	6 596

I placeringar som hålls till förfall ingår övriga masskuldebrev emitterade av staten för 0 milj. e (1 milj. e), masskuldebrev för 164 milj. e (294 milj. e) och övriga skuldebrev för 107 milj. e (106 milj. e). Bland förvaltningsfastigheterna fanns fastigheter som utgjort säkerhet för 8 milj. e (8 milj. e).

Finansiella tillgångar som kan säljas och placeringar som hålls till förfall 31.12.2013

Milj. e	Skuldebrev som kan säljas		Totalt	Aktier och andelar som kan säljas		Totalt	Placeringar som hålls till förfall
	Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde		Till verkligt värde	Till anskaffningsvärde		
Noterade							
Offentlig sektor	7 511	-	7 511	-	-	-	-
Övriga	0	-	0	187	0	187	251
Övriga							
Offentlig sektor	0	-	0	-	-	-	-
Övriga	75	-	75	71	48	119	20
Totalt	7 586	-	7 586	257	48	305	271
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	0	-	0	-2	-	-2	0

I finansiella tillgångar som kan säljas ingår efterställda noterade skuldebrev från övriga för 15 milj. e (17 milj. e).

Finansiella tillgångar som kan säljas och placeringar som hålls till förfall 31.12.2012

Milj. e		Skuldebrev som kan säljas			Aktier och andelar som kan säljas			Placeringar som hålls till förfall
		Till verkligt värde	Till upplupet anskaffningsvärde	Totalt	Till verkligt värde	Till anskaffningsvärde	Totalt	
Noterade								
	Offentlig sektor	1	-	1	-	-	-	0
	Övriga	5 367	-	5 367	183	0	183	381
Övriga								
	Offentlig sektor	0	-	0	-	-	-	-
	Övriga	77	-	77	69	75	143	20
Totalt		5 446	-	5 446	252	75	327	401
Räkenskapsperiodens nedskrivningar		0	-	0	-11	-	-11	-

Förändringar i förvaltningsfastigheter

	2013	2012
Anskaffningsvärde 1.1	401	402
Ökning	37	26
Minskning	-10	-24
Överföringar mellan posterna	3	-2
Anskaffningsvärde 31.12	431	401
Accumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	22	9
Förändringar i räkenskapsperiodens verkliga värde	5	13
Minskning	-5	0
Övriga förändringar	-3	-1
Accumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	19	22
Bokfört värde 31.12.	450	423

I ökningen av förvaltningsfastigheter ingår aktiverade utgifter efter förvärvet för 3 milj. e (1 milj. e). Avskrivningarna, nedskrivningarna och de återförda nedskrivningarna av materiella tillgångar har bokförts på övriga rörelsekostnader. Förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter har bokförts på nettointäkter från placeringsverksamheten. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller ingen skuldandel.

OP-Pohjola-gruppens företag innehar förvaltningsfastigheter som omfattas av begränsningar för överlåtelse- och försäljningspris i enlighet med aravalagstiftningen. Det verkliga värdet av de här objekten var 2 milj. e (2 milj. e). OP-Pohjola-gruppens företag hade på basis av föravtal bygg- och reparationsförpliktelser som gällde förvaltningsfastigheter för 23 milj. e (18 milj. e).

I OP-Pohjola-gruppen bjuder Pohjola Bank Abp främst ut operationella leasingavtal för leasing av personbilar. En specifikation av materiella tillgångar och förvaltningsfastigheter som hyrts ut med operationella leasingavtal finns i not 50.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 26. Omklassificerade skuldebrev

I följande tabell presenteras de omklassificerade skuldebreven enligt bokfört värde och verkligt värde.

31.12.2013, milj. e	Bokfört värde	Verkligt värde	Effektiv ränta	Nedskrivningar på grund av kreditrisken
Lån och fordringar	354	369	5,3	-
Investeringar som hålls till förfall*	99	89	4,2	-
Finansiella tillgångar som kan säljas	42	42	4,2	-
Totalt	494	500		-

31.12.2012, milj. e	Bokfört värde	Verkligt värde	Effektiv ränta	Nedskrivningar på grund av kreditrisken
Lån och fordringar	531	528	5,5	8
Investeringar som hålls till förfall*	226	207	4,2	-
Finansiella tillgångar som kan säljas	38	38	4,3	-
Totalt	795	773		8

Om ingen omklassificering skett och skuldebreven hade värderats med verkliga värden på en marknad:

Milj. e	31.12.2013		31.12.2012	
	Resultat-räkning	Fonden för verkligt värde	Resultat-räkning	Fonden för verkligt värde
Bankrörelsen	-1	-	1	-
Skadeförsäkringsrörelsen	0	-1	1	4
Livförsäkringsrörelsen	5	-2	4	-6
Koncernfunktionerna	29	-3	21	10
Totalt	32	-5	27	8

Lån och fordringar samt investeringar som hålls till förfall har omklassificerats 2008. Finansiella tillgångar som kan säljas har omklassificerats 2012.

* Under det tredje kvartalet 2012 såldes ur investeringar som hålls till förfall irländska rmb-lån till ett bokfört värde på 36 miljoner euro med anledning av en ändring som sannolikt sker i den lokala lagstiftningen. Då omklassificerades irländska rmb-lån för 38 miljoner euro från investeringar som hålls till förfall till finansiella tillgångar som kan säljas.

Räntorna som erhållits för omklassificerade skuldebrev uppgick under januari–december till totalt 31 miljoner euro (49). Den periodiserade prisdifferensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet för skuldebreven uppgick till totalt 8 miljoner euro (13). För skuldebreven bokfördes 17 miljoner euro i realisationsförlust. Nedskrivningar för skuldebrev bokfördes för 3 miljoner euro (12). Ränterisken var skyddad med derivat som omfattades av säkringsredovisning från 1.10.2008. För säkrande derivat bokfördes 6 miljoner euro i positiv förändring i marknadsvärde. Under jämförelseåret bokfördes för säkrande derivat 3 miljoner euro i negativ förändring i marknadsvärde.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 27. Investeringar i intresseföretag

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Investeringar 1.1	39	40
Förvärvade affärsrörelser	4	0
Andel av periodens resultat	-1	2
Utdelningar	-2	-3
Nedskrivningar	-	0
Investeringar 31.12	40	39

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 28. Immateriella tillgångar

Förändringar i immateriella tillgångar	Goodwill	Varu- märken	2013		Totalt
			Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Övriga immateriella tillgångar	
Anskaffningsvärde 1.1	633	179	493	638	1 943
Förvärvade affärsrörelser	-	-	-	-	-
Ökning*	-	-	-	103	103
Minskning	-	-	-	-178	-178
Överföringar mellan posterna	-	-	-	-	-
Anskaffningsvärde 31.12	633	179	493	564	1 868
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-	-7	-217	-399	-623
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-	-	-42	-43	-85
Minskning	-	-	-	178	178
Övriga förändringar	-	-	-	0	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-	-7	-258	-265	-530
Bokfört värde 31.12	633	172	234	299	1 338

*Det interna utvecklingsarbetets andel 3 milj. e (3 milj. e). I övriga immateriella tillgångar ingår ADB-program till ett bokfört värde av 187 milj. e (64 milj. e) och ADB-program under utveckling för 100 milj. e (161 milj. e). Avskrivningar, nedskrivningar och återförda nedskrivningar har bokförts på resultatposten Övriga rörelsekostnader.

Förändringar i immateriella tillgångar	Goodwill	Varumärken	2012		Totalt
			Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Övriga immateriella tillgångar	
Anskaffningsvärde 1.1	632	179	361	556	1 728
Förvärvade affärsrörelser	-	-	132	-	132
Ökning*	0	-	-	94	95
Minskning	0	-	-	-12	-12
Överföringar mellan posterna	-	-	-	0	0
Anskaffningsvärde 31.12	633	179	493	639	1 943
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-	-7	-183	-369	-559
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-	-	-34	-35	-69
Minskning	-	-	-	5	5
Övriga förändringar	-	-	-	0	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-	-7	-217	-399	-623
Bokfört värde 31.12	633	172	276	239	1 320

Immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandetid

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Goodwill	633	633
Varumärken	172	172
Totalt	805	805

Vid rörelseförvärv har nyttjandetiden för förvärvad goodwill och förvärvade varumärken uppskattats till obegränsad, eftersom de påverkar de framtida kassaflödena under en obestämd tid.

De övriga viktigaste immateriella tillgångarna

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
	Bokfört värde	Bokfört värde
Kundrelationer	114	140
Försäkringsavtal	120	136
ADB-program	71	64
ADB-program under utveckling	100	161

Goodwillen förvärvades 2005 som en del av förvärvet av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse samt 2008 som en del av förvärvet av Pohjola-Finance Ab (f.d. K-Rahoitus). Goodwillen har ökat 2011 till följd av förvärvet Excenta Oy, ett tjänstebolag inom välbefinnande i arbetet och 2012 då Helsingin OP-Kiinteistökeskus Oy förvärvade Espoon 1-Housing Oy:s bostadsfastighetsförmedlingsrörelse i Finland. Varumärkena, kundrelationerna och en betydande del av ADB-programmen förvärvades som en del av förvärvet av Pohjola-Gruppens affärsrörelse.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Milj. e	Goodwill	
	2013	2012
Skadeförsäkringsrörelse	390	390
Kapitalförvaltningsrörelse	97	97
Fondrörelse	71	71
Livförsäkringsrörelse	49	49
Systemtjänsterörelse	10	10
Finansbolagstjänsterna	13	13
Tjänster för välbefinnande i arbetet	3	3
Övrig rörelse	0	0
Totalt	633	633

Nedskrivningsprövning av goodwill

OP-Pohjola-gruppens goodwill har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abp:s, Pohjola Finance Ab:s och Excenta Oy:s affärsrörelse. Storleken på goodwillen fastställdes i köpesummans fördelningsprocesser, dvs. vid de s.k. PPA (Purchase Price Allocation)-utredningarna. Den goodwill som uppkom fördelades på enheter som genererar kassaflöde (CGU:n), som var antingen rörelsesegment eller företag som räknas till rörelsesegmenten. Nedskrivningsprövningen av goodwill utfördes i enlighet med IAS 36 för kassaflödesgenererande affärsområden som motsvarar de affärsområden för vilka förvärvskalkylerna upprättades vid PPA-utredningen: skadeförsäkrings-, livförsäkrings-, kapitalförvaltnings-, fond- och systemtjänsterörelsen samt finansbolagstjänster och tjänster för välbefinnande i arbetet.

Värdet av OP-Pohjola-gruppens kassaflödesenheter har för prövningen av goodwill fastställts enligt metoden "Excess Returns". I metoden avdras avkastningskravet på eget kapital från den innevarande räkenskapsperiodens och de kommande räkenskapsperiodernas vinst. För att fastställa nuvärdet av kassaflödet diskonteras en eventuell återstående avkastning med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital.

Längden för prövningsperioden fastställdes för livförsäkrings-, kapitalförvaltnings-, fondrörelsen och systemtjänsterörelsen samt för finansbolagstjänsterna och tjänsterna för välbefinnande i arbetet till den femåriga prövningsperioden enligt standarden IAS 36 med restvärden. För skadeförsäkringsrörelsen fastställdes prövningsperioden till hela nyttjandetiden för PPA-avskrivningarna plus ett år som är fritt från PPA-avskrivningar, dvs. en prövningsperiod på 6 år.

De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på den affärsrörelsestrategi som uppställer riktlinjerna för den långsiktiga utvecklingen som OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd fastställt för OP-Pohjola-gruppen 2012 och på de förväntningar på affärsrörelsens utveckling under perioden 2014-2016 som härletts ur strategin. Tillväxten i kassaflödena efter 2016 varierar mellan 2 och 9 procent. I livförsäkringsrörelsen förväntas den räntebärande premieinkomsten enligt den nya strategin ytterligare minska under hela prövningsperioden.

Som diskonteringsränta i analyserna har använts kostnaden för eget kapital till marknadsvillkor, som står i linje med de tillämpade värderingsmetoderna (dvs. via kassaflödet har fastställts endast det värde som tillfaller placerare i eget kapital och som har diskonterats med avkastningskravet på eget kapital). Den diskonteringsränta som använts i kalkylerna före skatt (dvs. IFRS WACC) varierade mellan 9,9 och 15,3 procent. År 2012 varierade diskonteringsräntan mellan 10,4 och 15,5 procent. Diskonteringsräntan för skade- och livförsäkringsrörelsen höjdes med 0,5 procentenheter till att motsvara diskonteringsräntan enligt marknadsinformationen. För de övriga affärsrörelsernas del var diskonteringsräntan enligt marknadsinformationen fortfarande lägre än vid PPA-utredningen och den diskonteringsränta som använts i kalkylerna tidigare år.

Nedskrivningsprövningen av goodwill har inte lett till nedskrivningar.

En känslighetsanalys utfördes separat för varje kassaflödesenhet, och den baserade sig på de centrala variablerna för respektive kassaflödesenhet.

För skadeförsäkringsrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, totalkostnadsprocenten och nettointäkter från placeringsverksamheten i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 6,1 procentenheter i diskonteringsräntan och 4,1 procentenheter i totalkostnadsprocenten samt en nedgång på 1,6 procentenheter i nettointäkter från placeringsverksamheten i procent jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden, där en variabel förändras och de övriga hålls oförändrade, medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 5,5 procentenheter i diskonteringsräntan och 3,5 procentenheter i totalkostnadsprocenten samt en nedgång på 1,3 procentenheter i nettointäkter från placeringsverksamheten i procent jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För livförsäkringsrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, uppgången i driftskostnaderna i procent och placeringsverksamhetens marginal i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 6,1 procentenheter i diskonteringsräntan, en uppgång på 11 procentenheter i driftskostnaderna och en nedgång på 1,1 procentenheter i placeringsverksamhetens marginal jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 7,1 procentenheter i diskonteringsräntan och 13 procentenheter i driftskostnaderna samt en nedgång på 1,2 procentenheter i placeringsverksamhetens marginal jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För kapitalförvaltningsrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, tillväxten i förvaltade medel i procent och kostnadsökningen i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 25 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 12 procentenheter i förvaltade medel och en kostnadsökning på 14 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 28 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 13 procentenheter i förvaltade medel samt en kostnadsökning på 15 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För fondrörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, ökningen i fondkapitalen i procent och ökningen i kostnaderna av fast natur i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 8,1 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 6,5 procentenheter i fondkapitalen och en uppgång på 11 procentenheter i kostnaderna av fast natur jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 6,0 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 2,9 procentenheter i fondkapitalen samt en uppgång på 4,8 procentenheter i kostnaderna av fast natur jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För systemtjänsterörelsen användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, ökningen i intäkterna från tjänsterna i procent och nettot i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 31 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 30 procentenheter i intäkterna från tjänsterna och en nedgång på 2,3 procentenheter i nettot jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 31 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 29 procentenheter i intäkterna från tjänsterna och en nedgång på 2,2 procentenheter i nettot jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För finansbolagstjänsterna användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, ökningen i utlåningsstocken i procent och kostnadsökningen i procent. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har inte förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 9,1 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 92 procentenheter i utlåningsstocken och en kostnadsökning på 13 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 10 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 84 procentenheter i utlåningsstocken samt en kostnadsökning på 13 procentenheter jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

För tjänsterna för välbefinnande i arbetet användes som centrala variabler i känslighetsanalysen diskonteringsräntan, ökningen i omsättningen och driftsbidraget. Variablerna var de samma som året innan. Resultaten av känslighetsanalysen har förändrats väsentligt jämfört med föregående år. En uppgång på 5,4 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 33 procentenheter

i omsättningen och en nedgång på 30 procentenheter i driftsbidraget jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medan de övriga variablerna hålls oförändrade medför en risk för nedskrivning. För ett år sedan var resultaten: en uppgång på 22 procentenheter i diskonteringsräntan, en nedgång på 100 procentenheter i omsättningen och en nedgång på 48 procentenheter i driftsbidraget jämfört med prognoserna under hela prövningsperioden medför en risk för nedskrivning.

Nedskrivningsprövning av varumärken

OP-Pohjola-gruppens varumärken har i sin helhet uppstått genom förvärvet av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. En nedskrivningsprövning har utförts separat i enlighet med IAS 36 för följande varumärken: Pohjola, Europeiska, A-Försäkring och Seesam.

Varumärkena har värderats enligt metoden "relief from royalty", i vilken varumärkenas värde fastställdes till de royaltyinbesparningar diskonterade till nutid som i framtiden uppnås genom innehav av varumärkena. Som diskonteringsränta i kalkylerna har använts den kostnad för eget kapital till marknadsvillkor som fastställts för skadeförsäkringsrörelsen utökad med en tillgångsvis riskpremie. Diskonteringsräntan för skadeförsäkringen höjdes med 0,5 procentenheter till att motsvara diskonteringsräntan enligt marknadsinformationen. Vid prövningen 2013 har dessutom använts samma riskpremie och motsvarande royalty i procent som vid PPA-utredningen och prövningen under tidigare år.

Längden för prövningsperioden fastställdes till 5 år för alla varumärken i enlighet med standarden IAS 36. De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på de strategisiffror som uppdaterats för skadeförsäkringsrörelsen för 2014-2016 och på de förväntningar på affärsrörelsens fortsatta utveckling som härletts ur siffrorna. Som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes en inflationsförväntning på 2 procent.

Nedskrivningsprövningen av varumärken har inte lett till nedskrivningar för varumärken i bokslutet 2013. Nedskrivningar på 1 miljon euro har tidigare bokförts för varumärket Seesam i bokslutet för 2011. Nedskrivningar på 3 miljoner euro har tidigare bokförts för varumärket i bokslutet för såväl 2009 som 2008.

Nedskrivningsprövning av andra väsentliga immateriella tillgångar

OP-Pohjola-gruppens kundrelationer, försäkringsavtal och en betydande del av ADB-programmen har förvärvats som en del av förvärvet av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. Dessutom allokerades immateriella tillgångar för kundrelationer och försäkringsavtal till OP-Pohjola-gruppens balansräkning som en del av förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring Ab 2012.

De immateriella tillgångar som uppstått genom kundrelationerna och försäkringsavtalen kostnadsförs beroende på affärsrörelsen genom antingen degressiva eller linjära avskrivningar inom en uppskattad nyttjandetid, och det har inte förekommit något nedskrivningsbehov beträffande dem. De immateriella tillgångar som uppstått genom ADB-program som allokerats till skadeförsäkringsrörelsen, livförsäkringsrörelsen, kapitalförvaltningsrörelsen och fondrörelsen har kostnadsförts i sin helhet redan under tidigare räkenskapsperioder.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 29. Materiella tillgångar

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Rörelsefastigheter		
Mark- och vattenområden	73	72
Byggnader	603	531
Maskiner och inventarier	40	50
Övriga materiella tillgångar	17	17
Egendom som hyrts ut	27	40
Materiella tillgångar totalt	760	710
av vilka anskaffningar i arbete	60	2

Förändringar i materiella tillgångar	2013				Materiella tillgångar totalt
	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	
Anskaffningsvärde 1.1	815	252	32	68	1 167
Ökning	86	12	1	8	108
Minskning	-17	-35	0	-25	-78
Överföringar mellan posterna	17	0	0	0	17
Anskaffningsvärde 31.12	901	229	33	51	1 214
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-212	-202	-15	-28	-457
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-20	-20	-1	-11	-52
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-7	0	0	0	-7
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	1	0	0	0	1
Minskning	14	33	0	15	63
Övriga förändringar	-1	0	0	0	-1
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-225	-189	-16	-24	-454
Bokfört värde 31.12	676	40	17	27	760

Förändringar i materiella tillgångar	2012				Materiella tillgångar totalt
	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	
Anskaffningsvärde 1.1	752	238	32	89	1 111
Ökning	88	23	1	17	129
Minskning	-28	-10	0	-37	-76
Överföringar mellan posterna	3	1	0	-	4
Anskaffningsvärde 31.12	815	252	32	68	1 167
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1	-169	-190	-14	-35	-409
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-45	-19	-1	-14	-79
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	0	-	-	-	0
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	0	0	-	-	0
Minskning	5	7	0	19	31
Övriga förändringar	-2	0	0	2	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12	-212	-202	-15	-28	-457
Bokfört värde 31.12	603	50	17	40	710

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 30. Övriga tillgångar

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Betalningsförmedlingsfordringar	35	19
Pensionstillgångar	46	49
Förutbetalda kostnader		
Räntor	790	818
Övriga förutbetalda kostnader	29	24
Marginalfordringar i anslutning till derivatinstrument	54	39
Övriga	592	797
Totalt	1 548	1 745

I posten Övriga ingår försäljningsfordringar för värdepapper för 71 milj. e (46 milj. e), fordringar för derivatinstrument för 55 milj. e (95 milj. e) och övriga tillgångar för 521 milj. e (692 milj. e).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE TILLGÅNGAR

Not 31. Skattefordringar

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Inkomstskattefordringar	17	11
Uppskjuten skattefordran	55	104
Skattefordringar totalt	72	115

Uppskjuten skattefordran	31.12.2013	31.12.2012
Finansiella tillgångar som kan säljas	1	7
Avskrivningar och nedskrivningar	1	1
Avsättningar och nedskrivningar av krediter	27	24
Skattemässiga förluster	15	44
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	17	40
Periodiseringsdifferenser för värdepapper som emitterats till allmänheten	18	26
Periodiseringsdifferenser för derivat	5	8
Förmånsbestämda pensionsplaner	11	12
Omstruktureringsreservering till följd av personalminskningar	-	4
Engångsavskrivning för kontorfastigheten i Vallgård	-	8
Koncernkonsolideringar	6	7
Övriga poster	15	14
Kvittad mot uppskjuten skatteskuld	-60	-91
Totalt	55	104

Uppskjuten skatteskuld	31.12.2013	31.12.2012
Skattemässiga avsättningar	512	578
Finansiella tillgångar som kan säljas	71	95
Säkring av kassaflöde	8	17
Eliminering av utjämningsbeloppet	108	139
Värdering av placeringar till verkligt värde	43	75
Fördelning av köpesumman för företagsköp	77	105
Förmånsbestämda pensionsplaner	14	13
Koncernkonsolideringar	4	-3
Övriga poster	5	-2
Kvittad mot uppskjuten skattefordran	-60	-91
Totalt	783	926

Uppskjuten skattefordran (+)/-skuld (-), netto	-728	-822
---	-------------	-------------

Förändringar i uppskjuten skatt	31.12.2013	31.12.2012
Uppskjuten skattefordran/-skuld 1.1	-822	-676
Bokförts i resultaträkningen		
Eliminering av realisationsvinster på köpta företag	-	1
Inverkan av förluster	-26	-17
Avsättningar och nedskrivningar av fordringar	-4	3
Skattemässiga avsättningar	-25	-51
Avskrivningar och nedskrivningar	-8	7
Elimineringar av utjämningsbelopp	7	18
Förmånsbestämda pensionsplaner	4	-3
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	-19	25
Periodiseringsdifferenser för värdepapper som emitterats till allmänheten	-4	5
Periodiseringsdifferenser för derivat	-3	-3
Värdering av placeringar	26	37
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	157	-
Övriga	-14	10
Bokförts i balansräkningen		
Allokering av köpesumma för företagsförvärv	-	-31
Bokförts i rapporten över totalresultat		
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Förändringar i verkligt värde	-20	-125
Säkring av kassaflöde	7	-12
Överföring till resultaträkningen	24	-33
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	18	-
Aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	-5	22
Ändring i skattesatsen 1.1.2014	-21	-
Övriga	1	2
Uppskjuten skattefordran totalt 31.12, (+)/-skuld (-), netto	-728	-822
Inkomstskattefordringar (+)/-skuld (-), netto	-7	-52
Skattefordringar totalt, (+)/-skuld (-), netto	-735	-874

Skattemässiga förluster för vilka inga uppskjutna skattefordringar har bokförts fanns vid slutet av 2013 för 14 milj. e (12 milj. e). Förlusterna preskriberas före 2023.

För de balanserade vinstmedlen i dotterföretagen i Baltikum på 31 milj. e (21 milj. e) har inte bokförts någon uppskjuten skatteskuld, eftersom tillgångarna bestående har investerats i respektive land.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 32. Skulder till kreditinstitut

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Skulder till centralbanker	73	-
Skulder till kreditinstitut		
Betalbara på anfordran		
Insättningar	183	104
Övriga skulder	0	0
Totalt	183	104
Övriga än betalbara på anfordran		
Insättningar	727	1 775
Övriga skulder	49	86
Totalt	777	1 861
Skulder till kreditinstitut och centralbanker totalt	1 032	1 965

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 33. Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Skulder för handel		
Blankning av värdepapper	4	3
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	4	3

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 34. Derivatinstrument

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Som innehas för handel		
Räntederivat	2 634	3 627
Valutaderivat	192	6
Aktie- och indexderivat	32	74
Kreditderivat	0	0
Övriga	52	28
Totalt	2 910	3 734
Säkringsinstrument		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	230	414
Valutaderivat	13	13
Övriga	0	0
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	4	0
Totalt	248	428
Derivatinstrument totalt	3 157	4 162

Balansposten innehåller derivatinstrumentens negativa värdeförändringar och erhållna premier.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 35. Skulder till kunder

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Insättningar		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	24 652	22 564
Företag och offentlig sektor	13 749	11 418
Totalt	38 401	33 981
Övriga		
Privatkunder	5 969	7 615
Företag och offentlig sektor	2 980	3 415
Totalt	8 949	11 030
Insättningar totalt	47 350	45 011
Övriga finansiella skulder		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	11	13
Företag och offentlig sektor	3	3
Totalt	14	16
Övriga		
Privatkunder	0	2
Företag och offentlig sektor	2 811	4 621
Totalt	2 811	4 623
Övriga finansiella skulder totalt	2 825	4 639
Skulder till kunder totalt	50 175	49 650

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 36. Skulder för skadeförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Försäkringsskuld	2 593	2 448
Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet	134	123
Skulder avseende återförsäkringsverksamhet	9	13
Derivatinstrument	0	3
Övriga	10	11
Skulder för skadeförsäkringsrörelse totalt	2 746	2 599

Skulder för skadeförsäkringsavtal och återförsäkrares andel

Milj. e	31.12.2013			31.12.2012		
	Brutto	Åter- försäkring	Netto	Brutto	Åter- försäkring	Netto
Avsättningar för ersättningar av pensionstyp	1 253	-4 1 249	1 205		-4 1 201	
Övriga avsättningar för specifika skadefall	160	-55 105	151		-52 99	
Särskild avsättning för yrkessjukdomar	25		25 28			28
Kollektiv avsättning för oreglerade skador	603	-6 597	555		-6 550	
Avsättning för skaderegleringskostnader	60		60 54			54
Avsättning för ej intjänade premier	493	-12 481	455		-15 440	
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	2 593	-77 2 517	2 448		-76 2 372	

Förändringar i försäkringsskulden och fordringar avseende återförsäkringsavtal

Milj. e	Brutto	2013			2012		
		Åter-försäkring	Netto	Brutto	Åter-försäkring	Netto	
Avsättning för oreglerade skador							
Avsättning för oreglerade skador 1.1	1 993	-62	1 932	1 944	-89	1 855	
Under räkenskapsperioden betalda ersättningar	-866	39	-827	-857	61	-797	
Förändring i skuld/fordran	931	-42	889	863	-33	830	
Under räkenskapsperioden inträffade skador	908	-46	862	815	-19	796	
Ökning (minskning) jämfört med tidigare perioder	-14	4	-10	-4	-14	-18	
Förändring i diskonteringsräntan	38		38	52		52	
Upplösning av diskontering	42		42	43		43	
Kursvinster (förluster)	-1		-1	0	0	0	
Avsättning för oreglerade skador 31.12	2 100	-65	2 035	1 993	-62	1 932	
Avsättning för ej intjänade premier							
Avsättning för ej intjänade premier 1.1	455	-15	440	422	-22	399	
Ökning	451	-9	442	418	-5	412	
Minskning	-415	12	-404	-385	13	-373	
Förändring i diskonteringsräntan	1		1				
Upplösning av diskontering	1		1	1		1	
Avsättning för ej intjänade premier 31.12	493	-12	481	455	-15	440	
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	2 593	-77	2 516	2 448	-76	2 372	

Avsättningen för ej intjänade premier representerar förpliktelser som hänför sig till det försäkringsskydd som ännu inte upphört vid årets slut.

Värdering av försäkringsskuld för försäkringsavtal

a) Använda metoder och antaganden

Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Detta har genomförts så att man först gjort en uppskattning av skuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den osäkerhet som föreligger.

Avsättningen för ej intjänade premier har i huvudsak fastställts avtalsvis enligt pro rata parte temporis-metoden.

Avsättningen för ersättningar av pensionstyp utgörs av det diskonterade nuvärdet av kassaflödet från ersättningar för inkomstbortfall som betalas ut i form av fortlöpande pensioner. Den diskonteringsränta som används bestäms med beaktande av den rådande räntenivån, lagbestämmelserna om att avsättningarna ska vara betryggande, den av myndigheterna fastställda övre gränsen för diskonteringsräntan samt den rimliga förväntade avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringsskulden. Den vid slutet av 2013 använda diskonteringsräntan är 2,8 % (31.12.2012: 3,0 %). Som dödlighetsmodell har använts en ålderskohortmodell för dödlighetsintensiteten som baserar sig på befolkningsstatistiken i Finland och på antagandet att den nu observerade trenden med en allt högre livslängd kommer att fortsätta.

I avsättningen för oreglerade skador ingår avsättningar för asbestskador som utgörs av yrkessjukdomsfall inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Det prognostiserade kassaflödet från dessa ersättningar baserar sig på en utredning, i vilken har beaktats

hur mycket asbest som årligen har använts som råmaterial i Finland samt hur latenstiderna för olika asbestsjukdomar är fördelade. Asbestskadornas utveckling följs årligen upp och utfallet har följt prognosen väl.

För värdering av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har flera statistiska metoder använts. Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod och Chain Ladder. Vid tillämpningen av dem måste utöver val av metod även andra val göras såsom beslut om på hur många skadeårs statistiska material metoderna ska tillämpas.

Bornhuetter-Ferguson

Bornhuetter-Ferguson-metoden (BF) baserar sig på antagandet att det varje utvecklingsår utbetalas ersättningar som utgör en viss andel av riskmättet för skadeåret. Riskmättet kan t.ex. utgöras av antalet försäkringsår eller de med den antagna skadekvoten justerade premieintäkterna. BF reagerar långsamt på förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar och metoden är dessutom känslig för valet av riskmått.

Cape Cod

Cape Cod-metoden motsvarar BF-metoden i och med att andelen ersättningar som utbetalas ett utvecklingsår i relation till riskmättet utjämnas mellan olika skadeår. I den traditionella Cape Cod-metoden är ersättningarnas andel av riskmättet utjämnad så att den är lika stor för alla skadeår. I den generella Cape Cod-metoden utjämnas ersättningarnas andel av riskmättet för skadeåret på basis av observationer för skadeåret och nära skadeåret.

Chain Ladder

Vid användning av Chain Ladder-metoden (CL) skattas den totala skadekostnaden för varje skadeår med hjälp av årliga utvecklingsfaktorer. En utvecklingsfaktor beskriver förhållandet mellan på varandra följande utvecklingsår i utvecklingstriangeln för de kumulativa ersättningarna. CL är känslig för observationer som görs under de första utvecklingsåren.

De största riskerna vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador hänför sig till

- Uppskattningen av framtida inflation (exkl. ersättningar för inkomstbortfall som betalas på basis av lagstadgade försäkringar)
- Justering av förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar till följd av lagändringar och ändringar i ersättningspraxis (dvs. ger historien en korrekt bild av framtiden)
- De historiska datas riktighet under tiotals år.

Av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har endast avsättningen för pensioner diskonterats.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har koncernens skadeförsäkringsbestånd delats upp i flera klasser bland annat utgående från risken och löptiden för kassaflödet från de utbetalda ersättningarna. I varje klass beräknas den kollektiva avsättningen för oreglerade skador först enligt respektive ovan nämnda statistiska metod. Av dem har man valt den som bäst lämpar sig för den klass som är föremål för granskning. Som valkriterier har använts hur väl modellen i fråga skulle ha prognostiserat utvecklingen under tidigare skadeår och den genom modellen erhållna värderingens känslighet för antalet använda statistikår. Till det förväntningsvärde som modellen ger har ett säkerhetstillägg på 2–10 % lagts till. På säkerhetstilläggets belopp inverkar de framtida kassaflödenas osäkerhet och löptid samt historiska datas kvalitet.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för ersättningarna för sjukvårdskostnader och rehabiliteringskostnader inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen har beaktats att de ersättningar som betalas för skador som har inträffat för över 10 år sedan kommer att finansieras med hjälp av fördelningssystemet.

b) Förändringar i antaganden och metoder

Till följd av att diskonteringsräntan sjunkit har avsättningarna för ersättningar av pensionstyp ökat med 38 miljoner euro (52).

Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	2013	2012
Milj. e (ökning+/minskning- av avsättningar)		
Ändring av diskonteringsräntan	38	52
Totalt	38	52

c) Ersättningarnas utveckling

I ersättningstrianglarna har de faktiska ersättningskostnaderna jämförts med tidigare värden. Trianglarna som beskriver ersättningsutvecklingen har konstruerats per skadeår.

Ersättningsutvecklingen har presenterats för tio år med undantag av långvariga avsättningar. I ersättningstrianglarna följs inte upp utvecklingen för andelar i pooler eller olycksfallsförsäkringens regresser. Kapitalvärdena för slutligt fastställda pensioner har behandlats såsom om de hade utbetalats till beloppet av deras kapitalvärde i samband med att de slutligt fastställdes. För de långvariga avsättningarna, dvs. de slutligt fastställda pensionerna och asbestskadorna, har uppgifter om försäkringsskuldens tillräcklighet presenterats.

Ersättningstrianglar, bruttorörelse, milj. e

Skadeår	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	523	540	603	638	707	666	738	784	815	908	6 922
n+1	528	540	611	633	693	633	746	751	799		
n+2	521	535	591	627	691	640	744	750			
n+3	515	529	594	622	689	641	742				
n+4	518	532	594	622	704	649					
n+5	516	532	587	647	724						
n+6	517	529	587	656							
n+7	523	536	591								
n+8	528	536									
n+9	532										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden	532	536	591	656	724	649	742	750	799	908	6 887
Ackumulerade utbetalda ersättningar	-509	-515	-563	-619	-674	-586	-676	-653	-663	-469	-5 926
Avsättning för oreglerade skador för åren 2004–2013	24	21	28	36	51	63	65	98	136	439	960

Avsättning för oreglerade skador för tidigare år

138

* = vid slutet av skadeåret

Utvecklingen av ersättningarna för latenta yrkessjukdomar, milj. e

Räkenskapsår	Kollektiv avsättning för oreglerade skador	Kända avsättningar för pensioner	Utbetalda ersättningar	Ersätt- nings- kostnader	Förändring i beräknings- grunden*	Tillräck- lighet
2005	45	39	-4	-2	1	-1
2006	43	40	-4	-3		-3
2007	41	40	-4	-2	-1	-2
2008	40	41	-4	-4	3	-2
2009	42	43	-4	-8	4	-4
2010	38	44	-3	0		0
2011	35	50	-3	-6	5	-2
2012	32	53	-4	-4	2	-1
2013	28	53	-4	-1	1	0

Utvecklingen av slutligt fastställda pensioner, milj. e

Räkenskapsår	Vid början av året	Vid slutet av året	Nytt pensions- kapital	Betalda pensioner	Förändring i beräknings- grunden*	Tillräck- lighet
2006	681	731	77	26		1
2007	731	745	60	28	-15	3
2008	745	766	55	30		4
2009	763**	771	42	32		2
2010	771	794	60	34		3
2011	794	895	66	35	77	7
2012	895	940	66	34	31	18
2013	940	965	51	37	23	12

* Inverkan av förändringar i diskonteringsräntan och dödlighetsmodellen på det slutliga pensionskapitalet.

** En liten post med sjukvårds- och servicehusavsättningar som ingått under tidigare år har eliminerats från siffrorna för 2009.

Ersättningstrianglar, nettorörelse, milj. e

Skadeår	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	504	511	580	621	656	649	693	721	796	862	6 594
n+1	510	519	593	623	656	620	707	697	783		
n+2	503	509	575	619	658	629	705	706			
n+3	500	509	577	615	656	629	702				
n+4	499	513	577	615	670	636					
n+5	499	513	569	624	683						
n+6	500	513	569	632							
n+7	506	518	573								
n+8	508	520									
n+9	512										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden	512	520	573	632	683	636	702	706	783	862	6 608
Akkumulerade utbetalda ersättningar	-491	-498	-545	-597	-634	-581	-639	-617	-649	-461	-5 711
Avsättning för oreglerade skador för åren 2004–2013	22	22	28	35	49	55	62	89	134	401	897

Avsättning för oreglerade skador för tidigare år

136

* = vid slutet av skadeåret

Förändring i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder

Försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder ökade med 27 miljoner euro (24). Försäkringsersättningarna ökade till följd av ändringen i beräkningsräntan med 38 miljoner euro (52). Förändringen i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder beskriver tillräckligheten hos försäkringsskulden. På grund av att försäkringsskulden ska vara tryggande är förändringen i snitt positiv.

Skaderegleringsavtal

De till skaderegleringsavtal hänförliga skulderna uppgick 31.12.2013 till 81 miljoner euro (80).

Skaderegleringsavtalen är sådana avtal som inte är försäkringsavtal, men på basis av vilka ersättning betalas för en annan parts räkning. De viktigaste av dessa är sådana captive-arrangemang där den försäkrade risken i sin helhet är återförsäkrad i ett captive-bolag som hör till samma koncern som kunden, samt indexförhöjningar för ersättningar som betalas i pensionsform inom den lagstadgade olycksfalls-, trafik- och patientförsäkringen och vissa andra ersättningshöjningar samt sjukvårdsersättningar som betalas ut över tio år efter det att skadorna har inträffat och den offentliga sektorns patientförsäkring.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 37. Skulder för livförsäkringsrörelse

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Skuld för fondanknutna avtal	6 288	5 357
Skuld för fondförsäkringar	5 039	4 288
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	1 249	1 069
Skuld för icke-fondanknutna avtal	3 400	3 592
Icke-fondanknuten försäkringsskuld för garantidelar	3 389	3 577
Ansvar för försäkringsavtals framtida tilläggsförmåner	0	1
Icke-fondanknuten skuld för placeringsavtals garantidelar	11	14
Derivatinstrument	9	0
Övriga skulder		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2	3
Övriga		
Direktförsäkringsverksamhet	1	1
Återförsäkringsverksamhet	2	3
Övriga	69	15
Totalt	74	21
Skulder för livförsäkringsrörelse totalt	9 771	8 970

Förändringar i försäkringsskulden 2013

Avsättningar, milj. e	1.1.2013	Ökning av avsättningar förändrad av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2013
Skuld för fondanknutna avtal	5 363	997	-440	414	-47	0	6 288
Skuld för fondförsäkringar	4 293	867	-392	305	-31	0	5 041
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	1 070	130	-48	109	-16	1	1 246
Skuld för icke-fondanknutna avtal	3 592	208	-343	103	-90	-70	3 400
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	3 353	206	-339	103	-90	-23	3 210
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	14	1	-3	0	0	0	11
Ansvar för framtida tilläggsförmåner	1	-	-	-	-	-1	0
Räntekomplettering	28	-	-	-	-	16	44
Effekt av diskontering med marknadsränta	163	-	-	-	-	-80	84
Övriga poster	32	-	-	-	-	19	51
Totalt	8 955	1 204	-783	517	-137	-69	9 688

Den fondanknutna avtalens beroende av tillgångarna följer av försäkringstagarens val. På bolagsplanet kan värdeförändringen inte jämföras med något benchmark-index. Inte heller avkastningen på placeringsavtal med beräkningsränta kan tillförlitligt jämföras med något benchmark-index. Avkastningen baserar sig på avkastningen hos de tillgångar som utgör täckning och ledningens prövning vid utdelning av kundåterbäringar. Bolagets egendom saknar benchmark.

Förändringar i försäkringsskulden 2012

Avsättningar, milj. e	1.1.2012	Ökning av avsättningar förändrad av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2012
Skuld för fondanknutna avtal	3 257	652	-328	366	-35	1 445	5 357
Skuld för fondförsäkringar	3 210	600	-247	335	-26	414	4 287
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	47	51	-81	31	-9	1 031	1 070
Skuld för icke-fondanknutna avtal	3 665	234	-392	109	-82	58	3 592
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	3 548	233	-383	109	-82	-71	3 354
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	21	1	-9	0	0	1	14
Ansvar för framtida tilläggsförmåner	3	-	-	-	-	-1	1
Räntekomplettering	0	-	-	-	-	28	28
Effekt av diskontering med marknadsränta	62	-	-	-	-	101	163
Övriga poster	32	-	-	-	-	0	32
Totalt	6 922	886	-720	475	-116	1 502	8 949

Då avsättningarna för försäkrings- och placeringsavtal för annat än den fondanknutna rörelsen samt för fondförsäkringar bildats har iakttagits de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av två omständigheter. Utjämningsbeloppet har inte redovisats som en del av avsättningarna för försäkringsavtal enligt IFRS utan som en del av eget kapital. Dessutom har diskonteringsräntan för försäkringskulden ändrats 2012 så att den närmat sig de rådande räntorna. I balansräkningen har redovisats livförsäkringsbolagets besparingar i försäkrings- och kapitaliseringsavtal på egen placeringsrisk, där räntegarantin varierar mellan 1,5 och 4,5 procent och som har diskonterats med beloppet av räntegarantin för avsättningarna i det nationella bokslutet. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan har skyddats med räntederivat, vilkas värde har redovisats som en del av den skuld som bokförts för försäkrings- och kapitaliseringsavtal.

I övriga poster ingår för 2012 Aurum Placeringsförsäkrings skuld vid förvärvstidpunkten.

Fondanknutna placeringsavtal har värderats till verkligt värde

Skulden för fondanknutna avtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Som skuld för risklivförsäkringar används avsättningarna för ej intjänade premier.

Fordringar och skulder i anslutning till avgiven återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas separat i balansräkningen.

Avsättningarna för gruppensionsförsäkringarna kompletterades årligen sedan 2011 till följd av den ökade förväntade livslängden.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 38. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. e	Medel- ränta, %	31.12.2013	Medel- ränta, %	31.12.2012
Obligationslån	2,19	8 923	2,32	8 072
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)		5 698		5 692
Övriga				
Bankcertifikat	0,22	1 807	0,48	1 535
Företagscertifikat	0,28	4 994	0,49	3 979
Övriga	0,57	101	0,51	144
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*		-95		-152
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt		21 428		19 270

* OP-Pohjola-gruppens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

De viktigaste emissionerna 2013	Nominellt belopp, milj. e	Ränta, %
Pohjola Bank Abp		
Pohjola Bank plc Issue of EUR 750,000,000 1.750 per cent. Instruments due 29 August 2018 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	750,0	Fast 1,750 %
Pohjola Bank plc Issue of EUR 500,000,000 1.25 per cent. Instruments due 14 May 2018 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 1,25 %
Pohjola Bank Plc Japanese Yen Bonds JPY 21,100,000,000 - First Series (2013)	145,8	Fast 0,519 %
Pohjola Bank plc Issue of EUR 50,000,000 Floating Rate Instruments due 9 February 2015 under the EUR 15,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	50,0	EUB3M

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 39. Avsättningar och övriga skulder

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Avsättningar	2	15
Övriga skulder		
Betalningsförmedlingsskulder	934	1 062
Upplupna kostnader		
Ränteskulder	825	920
Övriga upplupna kostnader	375	364
Övriga	543	931
Totalt	2 677	3 276
Avsättningar och övriga skulder totalt	2 680	3 291

I posten Övriga bland Övriga skulder ingår skulder för köp av värdepapper för 15 milj. e (49 milj. e), pensionsåtaganden för 50 milj. e (55 milj. e), derivatinstrument för 360 milj. e (703 milj. e) och övriga leverantörsskulder för 118 milj. e (124 milj. e).

Förändringar i avsättningar

Milj. e	Omstrukturer- ring	Övriga avsätt- ningar	Totalt
1.1.2013	14	1	15
Utnyttjade avsättningar	-12	-1	-13
31.12.2013	2	0	2

Omstrukturering

Avsättningen för omstrukturering uppkommer av kostnader för personalminskningar. Avsättningen realiserades i huvudsak under 2013.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Pohjola-koncernens pensionsplaner har skötts via pensionskassan OP-Eläkekassa, pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö och försäkringsbolag. De planer som gäller tilläggspension i pensionsstiftelsen och försäkringsbolag samt pensionskassans fonderade ArPL-ålderspension och invalidpensionsplaner har behandlats som förmånsbestämda planer. Betalningar till ArPL-fördelningssystemet har behandlats som avgiftsbestämda. Beloppet av bolagets pensionsplaner för egen räkning är litet.

OP-Eläkekassa

OP-Eläkekassa är en pensionskassa som försäkrar det lagstadgade pensionsskyddet för personalen vid de arbetsgivare inom Pohjola-koncernen som är delägare i pensionskassan.

Det lagstadgade ArPL-pensionssystemet ger ett pensionsskydd som baseras på tjänstgöringstid och arbetsinkomster enligt det som bestämts i lagen. Förmånerna i arbetspensionssystemet är ålderspension, deltidspension, arbetslöshetspension,

familjepension och rehabiliteringsförmåner. Pensionsåldern för ArPL-ålderspensionen är 63–68 år.

ArPL-pensionssystemet är partiellt fonderande och partiellt baserat på fördelningssystemet. Fonderingen sker individuellt i den pensionsanstalt som försäkrat respektive anställning. Av de pensioner som pensionskassan årligen betalar utgör den fonderade andelen i snitt en fjärdedel.

Målet för pensionskassans verksamhet är att försäkra det lagstadgade pensionsskyddet så att premien från år till år hålls stabil och underskrider den genomsnittliga premien i arbetspensionssystemet. Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än den genomsnittliga avkastningen på placeringsverksamheten i pensionssystemet. Om risken realiseras flera år i rad leder det till att premien måste höjas.

OP-Eläkekassas viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till att livslängden systematiskt förlängs. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

Pensionskassan ska enligt lagen om försäkringskassor placera sina tillgångar på ett betryggande och inkomstbringande sätt samt med beaktande av kassans likviditet. Pensionskassan ska täcka den försäkringsskuld som pensionsförbindelserna ger upphov till. De tillgångar som täcker försäkringsskulden ska vara uppbyggda med hänsyn till arten av den försäkringsverksamhet som kassan bedriver så att dess placeringar, vilka ska vara diversifierade och ha lämplig spridning, tryggar tillgångarnas säkerhet, avkastning och likviditet. I lagen om försäkringskassor föreskrivs närmare om vilka tillgångar och förbindelser som försäkringsskulden ska täcka. För pensionskassan föreskrivs separat i lagen om den solvensgräns som pensionskassan ska täcka med solvenskapitalet.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionskassans styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionskassans risktäckningskapacitet.

OP-Eläkesätiö

OP-Eläkesätiö är en pensionsstiftelse som sköter det tilläggs-pensionsskydd som arbetsgivare inom OP-Pohjola-gruppen ordnat för sin personal. Stiftelsens syfte är att bevilja arbetstagare som hör till stiftelsens verksamhetskrets ålderspension, invalidpension och sjukbidrag samt familjepension åt deras förmånstagare jämte begravningsbidrag. Dessutom kan stiftelsen bevilja dem som hör till verksamhetskretsen förmåner som hänför sig till rehabilitering. Tilläggs-pensionsskyddet är frivilligt, så alla arbetsgivare som hör till pensionskassan hör inte automatiskt till stiftelsen. Stiftelsens tilläggs-pensionsskydd är fonderat i dess helhet.

Till stiftelsens verksamhetskrets hör varje person som fyllt 20 år och som oavbrutet varit anställd i ett sådant anställningsförhållande som avses i ArPL hos en arbetsgivare som hör till stiftelsen före 1.7.1991. Den tjänstgöringstid som berättigar till pension börjar från den tidpunkt då den anställda fyllt 23 år medan den varit i arbetsgivarens tjänst. Med den pensionsgrundande lönen avses den pensionslön som baseras på ett och samma anställningsförhållande som beräknas enligt APL, som gällde till 31.12.2006. Pensionsåldern för de personer som hör till stiftelsens verksamhetskrets varierar mellan 60–65 år beroende på till vilken persongrupp arbetstagaren enligt stiftelsens stadgar hör.

Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än minimiavkastningsmålet. Om risken realiseras flera år i rad leder det till att garantiavgifter måste debiteras.

OP-Eläkesätiös viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, till att livslängden systematiskt förlängs samt till inflationsrisken. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

För placeringsverksamheten ansvarar stiftelsens styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för

placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionsstiftelsens risktäckningskapacitet.

Balansvärden för förmånsbestämda pensionsplaner, milj. e	Förmånsbestämda pensionsplaner		Pensionstillgångarnas verkliga värden		Nettoskulder (-tillgångar)	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Ingående balans 1.1	1 400	1 233	-1 394	-1 304	6	-71
Resultatförda förmånsbestämda pensionskostnader						
Utgifter baserade på arbetsprestationer under räkenskapsperioden	32	26	-	-	32	26
Räntekostnad (-intäkt)	48	54	-48	-58	0	-4
Effekt av åtstramningar eller fullgörande av pensionsplan	-8	-4	6	2	-3	-2
Förvaltningskostnader	-	-	1	-	1	-
Totalt	72	76	-42	-56	30	20
Förluster (-vinster) av omstrukturering som bokförts i övrigt totalresultat						
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i ekonomiska förväntningar	7	171	-	-	7	171
ArPL, avkastning på räntedifferens och ökning i ansvaret för ålderspensioner (netto)	6	9	-6	-9	0	0
Erfarenhetsbaserade justeringar	5	-43	-	-	5	-43
Avkastning på tillgångar som omfattas av plan med undantag av belopp som ingår i nettoräntan på förmånsbestämda nettoskulder (-tillgångar) (-)	-	-	-31	-53	-31	-53
Totalt	18	137	-37	-62	-19	75
Övriga						
Arbetsgivarpremier	-	-	-13	-17	-13	-17
Betalda förmåner	-48	-46	48	46	0	0
Totalt	-48	-46	35	28	-13	-17
Utgående balans 31.12	1 441	1 400	-1 438	-1 394	4	6

Tillgångar och skulder som redovisats i balansräkningen, milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Nettoskulder / -tillgångar (pensionsstiftelsen)	-46	-49
Nettoskulder / -tillgångar (pensionskassan)	33	39
Nettoskulder / -tillgångar (övriga pensionsplaner)	18	16
Nettoskulder / -tillgångar totalt	4	6

Klassificering av pensionskassans och pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2013, milj. e	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	82	1	51	134
Obligationslån	155	225	8	388
Fastigheter	-	-	140	140
Placeringsfonder	416	28	249	693
Strukturerade placeringar	-	-	11	11
Derivat	1	0	-	1
Övriga tillgångar	57	6	-	62
Totalt	710	260	460	1 430

Klassificering av pensionskassans och pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2012, milj. e	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
---	--------	--------	--------	--------

Aktier och andelar	62	1	61	124
Obligationslån	192	217	8	418
Fastigheter	-	-	107	107
Placeringsfonder	453	7	206	665
Strukturerade placeringar	-	1	22	23
Derivat	-	0	-	0
Övriga tillgångar	42	-	6	47
Totalt	748	226	410	1 384

Det verkliga värdet för poster som klassificerats till Nivå 1 bestäms på basis av noteringar från marknaden.

Med verkligt värde för poster som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för finansiella instruments delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem.

Poster som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet.

De väsentligaste tillgångsposternas andelar av totalt verkligt värde på tillgångar som omfattas av plan, %	31.12.2013	31.12.2012
Aktier och andelar	10	9
Finansbranschen	5	4
Skog	3	4
Fastighet	1	1
Övriga	1	1
Obligationslån	27	30
Statslån	6	10
Övriga	21	21
Fastigheter	10	8
Placeringsfonder	48	48
Aktiefonder	27	18
Räntefonder	11	21
Fastighetsfonder	6	5
Hedgefonder	5	5
Derivat	0	0
Fastighetsfonder	0	-
Valutaderivat	0	0
Övriga	0	-
Strukturerade placeringar	1	2
Övriga	4	3
Totalt	100,0	100,0

I tillgångarna för pensionsplaner ingår, milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Aktier i Pohjola Bank Abp	76	58
Värdepapper emitterade av företag som hör till OP-Pohjola-gruppen	15	25
Övriga fordringar på företag som hör till OP-Pohjola-gruppen	51	57
Fastigheter i OP-Pohjola-koncernens bruk	16	27
Totalt	158	167

Beloppet av premierna för förmånsbestämda pensionsplaner 2014 uppskattas till 16 milj. e.

Durationen för det förmånsbestämda pensionsåtagandet per 31.12.2013 var för pensionskassan 20,3 år och för pensionsstiftelsen 13,9 år.

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2013	Pensionskassan	Pensionsstiftelsen	Övriga
Diskonteringsränta, %	3,5	3,4	3,3
Presumtiv lönehöjning, %	3,0	3,0	3,0
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,1	2,0	2,0
Omsättning, %	3,0	0,5	0,0
Inflation, %	2,0	2,0	2,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män	19,0	19,0	19,0
Kvinnor	24,7	24,7	24,7
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män	20,6	20,6	20,6
Kvinnor	26,4	26,4	26,4

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2012	Pensionskassan	Pensionsstiftelsen	Övriga
Diskonteringsränta, %	3,5	3,4	3,5
Presumtiv lönehöjning, %	3,0	3,0	3,0
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,1	2,0	2,0
Omsättning, %	3,0	0,5	0,0
Inflation, %	2,0	2,0	2,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män	19,0	19,0	19,0
Kvinnor	24,7	24,7	24,7
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män	20,6	20,6	20,6
Kvinnor	26,4	26,4	26,4

Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2013	Pensionskassan		Pensionsstiftelsen	
	Milj.e	%	Milj. e	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-87	-8,8	-26	-6,2
Minskning med 0,5 procentenheter	80	8,1	25	5,8
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	96	9,7	25	6,0
Minskning med 0,5 procentenheter	-88	-8,8	-24	-5,7
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	31	3,1	11	2,6
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-30	-3,1	-11	-2,5

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 40. Skatteskulder

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Inkomstskatteskuld	24	64
Uppskjuten skatteskuld	783	926
Skatteskulder totalt	807	990

Den uppskjutna skatteskulden specificeras i not 31.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 41. Andelskapital

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Andelskapital	5	5
Tilläggsandelskapital	601	617
Andelskapital totalt	606	622
varav uppsagt andelskapital	66	78

Andelskapitalet och tilläggsandelskapitalet som i andelsbankernas nationella bokslut hör till eget kapital, och som andelsbankerna inte har en absolut rätt att vägra återbetala till medlemmarna, klassificeras som skuld i IFRS-bokslutet.

Andelskapitalet återbetalas till en medlem ett år efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken yrkan härom har framställts. Tilläggsandelskapitalet återbetalas två månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken yrkan härom har framställts.

Under 2006-2007 har de flesta andelsbankernas stadgar i fråga om andelskapitalet ändrats så att andelsbanken har rätt att vägra återbetala andelskapital till sina medlemmar.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 42. Efterställda skulder

Milj. e	Medel- ränta, %	31.12.2013	Medel- ränta, %	31.12.2012
Kapitallån	2,68	191	3,17	210
Övriga				
Eviga lån	-	-	0,00	0
Debenturer	5,38	668	5,22	904
Efterställda skulder totalt		860		1 114

Kapitallånens huvudsakliga lånevillkor är:

Kapitallån som jämföras med det primära kapitalet

1) Ett kapitallån på 10 miljarder japanska yen (euromotvärde 88 miljoner e)

Lånet är ett perpetuallån, dvs. lånet saknar förfallodag. Låneräntan är fast 4,23 % till 18.6.2034 och därefter rörlig 6 månaders Yen LIBOR + 1,58 %. (Step up). Räntan betalas årligen 18.6 och 18.12. Om ränta inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten. Lånet kan förfalla till betalning första gången år 2014. Lånet kan efter år 2014 återbetalas årligen på räntans förfallodagar 18.6 eller 18.12. Hela lånekapitalet skall återbetalas på en gång.

2) Ett kapitallån på 50 milj. e

Lånet är ett perpetuallån utan räntedifferentiering, men har ett räntetak på 8 procent. Lånet emitterades 31.3.2005 och låneräntan var 6,5 % det första året. Därefter är räntan CMS 10 år + 0,1 %. Räntan betalas årligen 11.4. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd första gången 11.4.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

3) Ett kapitallån på 60 milj. e

Räntan på perpetuallånet är rörlig 3 mån. euribor + 0,65 %. Räntan på lånet betalas kvartalsvis 28.2, 30.5, 30.8. och 30.11. Om ränta inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd första gången 30.11.2015 och därefter på räntans förfallodag. Efter 2015 är låneräntan rörlig 3 mån. euribor + 1,65 % (Step up). Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

4) Ett kapitallån på 40 milj. e

Ett perpetuallån med rörlig 3 mån. euribor + 1,25 %. Räntan på lånet betalas kvartalsvis 28.2, 30.5, 30.8 och 30.11. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd på förfallodagarna. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

5) Ett kapitallån på 50 miljoner euro

Ett kapitallån på 50 miljoner euro, som är ett evigt lån. Lånet emitterades 17.6.2008 och låneräntan är rörlig 3 mån. euribor + 3,05 %. Räntan betalas kvartalsvis 17.3, 17.6, 17.9 och 17.12. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd första gången 17.6.2013. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

6) Ett kapitallån från Pohjola Försäkring Ab

Pohjola Försäkring Ab:s kapitallån på 50 miljoner euro utan förfallodag. Lånet emitterades 17.6.2008 och låneräntan är 3 mån. euribor + 3,20 %. Räntan betalas kvartalsvis. Den ränta som inte kan betalas på räntebetalningsdagen och den ränta som Pohjola Försäkring Ab inte har kunnat betala på de tidigare räntebetalningsdagarna, utgör tillsammans "Obetalda räntor". På obetalda räntor räknas ränta i enlighet med den ränta som tillämpas på låneandelarna och den här tilläggsräntan som upplupit till respektive räntebetalningsdag läggs till de obetalda räntorna ifrågavarande räntebetalningsdag. Emittenten förbinder sig att inte betala ut dividend eller annan vinst eller förvärva egna aktier tills de obetalda räntorna har betalats i sin helhet. Lånet kan förfalla till betalning första gången 2013. Lånekapitalet kan återbetalas endast om de lagstadgade villkoren uppfylls. Lånet beaktas inte i kapitaltäckningsanalysen enligt kreditinstitutslagen. I försäkringsbolagets kapitaltäckningsanalys kan lånet utnyttjas till fullt belopp.

Av de här lånen är lånen 1 och 3 hybrider.

Lånens ränte- och valutakursrisk har säkrats med derivat. En värdeförändring på 13,2 miljoner euro har bokförts för säkringen i bokslutet (16,3).

Debenturer

Ett debenturlån på 100 miljoner CHF (motvärde i euro 81 miljoner) som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 14.7.2021. På lånet 1) betalas fast ränta 3,375 % p.a.

2) Ett debenturlån på 100 miljoner euro som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 14.9.2021. På lånet betalas fast ränta 5,25 % p.a.

Ett debenturlån på 500 miljoner euro som är ett 10-årigt bullellån, förfaller 22.8.2022. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära 3) kapital. På lånet betalas fast ränta 5,75 % p.a.

Lånen 1–3 har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

De i Finland emitterade debenturlånen med fast ränta uppgick under jämförelseåret till totalt 0,7 miljoner euro.

Pohjola Bank Abp har inga överträdelser av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Som prisdifferens för lånen har i bokslutet bokförts 0 miljoner euro (2).

Övriga kapitallån:

OP-Livförsäkrings Ab har 27.10.1999 emitterat ett kapitallån på 25 830 000 e, lånet har fast kupongränta 7,0 % i 70 års tid.

OP-Livförsäkrings Ab har 20.9.2001 emitterat ett kapitallån på 10 000 000 e, lånet har fast kupongränta 6,15 % i 10 års tid.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE SKULDER OCH EGET KAPITAL

Not 43. Eget kapital

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
OP-Pohjola-gruppens ägares andel		
Aktie- och andelskapital (inkl. aktieemissionen)	339	336
Fonder		
Bundna fonder		
Överkursfonden	498	478
Reservfonden	805	799
Fonden för verkligt värde		
Säkring av kassaflöde	27	48
Värdering till verkligt värde		
Skuldebrev	63	85
Aktier och andelar	235	207
Övriga bundna fonder	1	2
Fria fonder		
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	143	143
Övriga fria fonder	1 292	1 261
Akkumulerade vinstmedel		
Balanserad vinst (förlust)	3 605	3 282
Periodens vinst (förlust)	672	470
OP-Pohjola-gruppens ägares innehav	7 681	7 110
Innehav utan bestämmande inflytande	36	24
Eget kapital totalt	7 717	7 134

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 406 miljoner euro (449) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 81 miljoner euro (110). Vid slutet av rapportperioden ingick det i fonden för verkligt värde totalt 293 miljoner euro (260) i positiva värdeförändringar och totalt 20 miljoner euro (21) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument. Under 2013 har ur fonden för verkligt värde resultatförts nedskrivningar för totalt 21 milj. e (31). Av dem stod egetkapitalinstrument för en andel på 16 miljoner euro (28).

Aktiekapital och aktier

OP-Pohjola-gruppens aktiekapital består av placeringar i Pohjola Bank Abp:s A-aktier av aktieägare utanför gruppen. Aktieägare utanför gruppen kan endast inneha Pohjola Bank Abp:s aktier i serie A. Aktierna i serie A noteras på Helsingforsbörsen. Aktierna saknar nominellt värde och deras bokföringsmässiga motvärde är 1,34 euro (inexakt värde).

Förändringar i aktieinnehav hos aktieägare utanför gruppen

	Antalet aktier (1 000)
1.1.2012	149 861
Aktieaffärer med utomstående	-757
31.12.2012	149 104
Aktieaffärer med utomstående	-597
31.12.2013	148 507

Andelskapital

OP-Pohjola-gruppens andelskapital som räknas till eget kapital består av andelsbanksmedlemmarnas sådana insatser som banken har en ovillkorlig rätt att vägra lösa in.

Fonder**Överkursfonden**

Fonden har bildats enligt de föreskrifter som gällde före 1.9.2006. Poster som avsätts till fonden är det belopp som i samband med nyemission har betalats för aktier utöver det nominella beloppet, det belopp som har betalats för teckningsrätt som grundar sig på optionsrätt eller på konvertibla skuldebrev, realisationsvinsten för egna aktier, det belopp med vilket aktiekapitalet har nedsatts och vilket inte används för täckande av fastställd förlust eller avsätts till en fond som kan disponeras enligt bolagsstämmans beslut eller utbetalas till aktieägarna, ersättningar för aktier som inte blivit tecknade då bolaget bildats, ersättningar till bolaget för aktier som sålts på grund av att aktieägaren inte har anslutit dem till värdeandelssystemet samt betalningar som bolaget fått vid fondemission för aktier som det inte gjorts anspråk på.

Överkursfonden kan nedsättas i enlighet med föreskrifterna för minskning av aktiekapitalet och överkursfonden kan användas för att öka aktiekapitalet. Från och med 1.9.2006 har överkursfonden inte längre kunnat utökas.

Reservfonden

Reservfonden har bildats genom vinstmedel som avsatts till den under tidigare perioder och av en andel som överförts från andelsbankernas uppskrivningsfond och avsättningar för kreditförluster. Reservfonden kan användas för att täcka sådana förluster som det fria egna kapitalet inte räcker till för. Reservfonden kan också användas för att öka aktiekapitalet och den kan nedsättas liksom aktiekapitalet. I ett kreditinstitut i andelslagsform kan reservfonden användas endast för att täcka förluster. I aktiebolag har fonden inte längre från och med 1.9.2006 kunnat utökas.

Fonden för verkligt värde

I fonden finns förändringar i verkligt värde för finansiella tillgångar som kan säljas. De poster som bokförts i fonden realiserar i resultaträkningen då värdepapper som kan säljas överläts eller då en nedskrivning görs för värdepappret. I fonden har också bokförts det verifierade värdeförändringsnettot av räntederivat i säkringsredovisning av kassaflöde justerat med uppskjuten skatt. Värdeförändringarna resultatförs den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

Övriga bundna fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna, där också fondernas syften har fastställts.

Fonden för inbetalt fritt eget kapital

De tillgångar som samlats in genom Pohjola Bank Abp:s aktieemission 2009 bokfördes i fonden för inbetalt fritt eget kapital.

Övriga fria fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna eller ett beslut av bolagsstämman, fullmäktige eller andelsstämman.

Balanserad vinst

I den balanserade vinsten ingår också reserverna och avskrivningsdifferensen i koncernföretagens sårbokslut samt försäkringsbolagens utjämningsbelopp, vilka i IFRS-bokslutet har redovisats bland den balanserade vinsten efter avdrag av den uppskjutna skatten.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 44. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	212	96
Som kan säljas, av vilka		
värderade till verkligt värde	6 697	4 625
Som hålls till förfall	187	316
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker totalt	7 096	5 037

I OP-Pohjola-gruppen har endast Pohjola Bank Abp rätt till centralbanksfinansiering.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 45. Efterställda skuldebrev

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Noterade		
Övriga	5	3
Totalt	5	3
Övriga		
Övriga	9	1
Totalt	9	1
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen totalt	14	4
Investeringstillgångar		
Noterade		
Övriga	15	17
Totalt	15	17
Övriga		
Övriga	1	1
Totalt	1	1
Investeringstillgångar totalt	15	18

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 46. Ställda säkerheter

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
	Balans- värde	Balans- värde
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Inteckningar	1	1
Panter	12	14
Krediter (säkerhet för covered bonds)	7 542	8 173
Övriga	485	623
Övriga ställda säkerheter		
Panter*	5 705	4 618
Ställda säkerheter totalt	13 744	13 428
Övriga skulder med säkerhet	490	592
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	5 698	5 692
Skulder med säkerhet totalt	6 188	6 284

* varav 2 000 miljoner euro utgör säkerhet för den dagsinterna limiten, resten är pantsatt men inte bunden

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 47. Erhållna finansiella säkerheter

I OP-Pohjola-gruppen har Pohjola Bank Abp tagit emot sådana säkerheter som avses i lagen om finansiella säkerheter och som kan vidare säljas eller pantsättas.

Verkligt värde av erhållna säkerheter	31.12.2013	31.12.2012
Övriga	359	568
Totalt	359	568

Den kreditrisk som beror på derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA-avtalet. Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. De kontanta medel som står som säkerhet i enlighet med CSA-avtal uppgick vid bokslutstidpunkten till 359 milj. e (568 milj. e). Vid bokslutstidpunkten fanns inga värdepapper som erhållits som säkerhet.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 48. Klassificering i balansräkningen

Tillgångar, milj. e	Lån och fordringar	Investeringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen*	Finansiella tillgångar som kan säljas	Säkringsinstrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel och tillgodohavanden på centralbanker	2 172	-	-	-	-	2 172
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	848	-	-	-	-	848
Derivatinstrument	-	-	2 943	-	479	3 423
Fordringar på kunder	68 255	-	-	-	-	68 255
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse**	585	-	116	2 797	-	3 497
Tillgångar i livförsäkringsrörelse***	212	-	6 493	3 174	-	9 880
Skuldebrev	-	271	450	7 586	-	8 307
Aktier och andelar	-	-	87	305	-	392
Övriga	3 758	-	450	-	-	4 208
Totalt 31.12.2013	75 830	271	10 539	13 862	479	100 981

Tillgångar, milj. e	Lån och fordringar	Investeringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen*	Finansiella tillgångar som kan säljas	Säkringsinstrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel och tillgodohavanden på centralbanker	5 784	-	-	-	-	5 784
Fordringar på kreditinstitut och centralbanker	840	-	-	-	-	840
Derivatinstrument	-	-	3 733	-	703	4 436
Fordringar på kunder	65 161	-	-	-	-	65 161
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse**	558	-	132	2 802	-	3 492
Tillgångar i livförsäkringsrörelse***	305	-	5 746	3 122	-	9 173
Skuldebrev	-	401	266	5 446	-	6 113
Aktier och andelar	-	-	91	327	-	418
Övriga	3 929	-	423	-	-	4 352
Totalt 31.12.2012	76 577	401	10 392	11 696	703	99 769

Skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen****			Bokfört värde totalt
		Övriga skulder	Säkringsinstrument	
Skulder till kreditinstitut	-	1 032	-	1 032
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	4	-	-	4
Derivatinstrument	2 908	-	250	3 157
Skulder till kunder	-	50 175	-	50 175
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	0	2 746	-	2 746
Skulder för livförsäkringsrörelse	6 308	3 463	-	9 771
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-	21 428	-	21 428
Efterställda skulder	-	860	-	860
Övriga skulder	-	4 092	-	4 092
Totalt 31.12.2013	9 219	83 796	250	93 265

Skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen****			Bokfört värde totalt
		Övriga skulder	Säkringsinstrument	
Skulder till kreditinstitut	-	1 965	-	1 965
Finansiella skulder för handel (exkl. derivat)	3	-	-	3
Derivatinstrument	3 743	-	419	4 162
Skulder till kunder	-	49 650	-	49 650
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	3	2 596	-	2 598
Skulder för livförsäkringsrörelse	5 371	3 600	-	8 970
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-	19 270	-	19 270
Efterställda skulder	-	1 114	-	1 114
Övriga skulder	-	4 902	-	4 902
Totalt 31.12.2012	9 119	83 097	419	92 635

* Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen omfattar finansiella tillgångar för handel, finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället kategoriserats som poster värderade till verkligt värde via resultaträkningen, placeringar som utgör säkerhet för fondanknutna avtal och förvaltningsfastigheter

**Tillgångarna i skadeförsäkringsrörelsen har specificerats i not 23.

***Tillgångarna i livförsäkringsrörelsen har specificerats i not 24.

****Inkluderar balansvärdet på försäkringsskulden för fondanknutna avtal

Skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet.

Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av december ca 403 milj. e högre än det bokförda värdet.

Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är väsentligt lägre än det bokförda värdet, men i det nuvarande marknadsläget är det svårt att fastställa tillförlitliga verkliga värden.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Not 49. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde, milj. e	31.12.2013			Totalt
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	152	383	1	537
Skadeförsäkringsrörelsen	-	6	-	6
Livförsäkringsrörelsen*	6 061	239	16	6 316
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	10	3 201	212	3 423
Skadeförsäkringsrörelsen	4	0	-	4
Livförsäkringsrörelsen	1	70	-	71
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	6 098	1 752	41	7 891
Skadeförsäkringsrörelsen	1 648	917	232	2 797
Livförsäkringsrörelsen	1 800	947	427	3 174
Finansiella instrument totalt	15 774	7 516	928	24 218
Förvaltningsfastigheter				
Bankrörelsen	-	-	450	450
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	106	106
Livförsäkringsrörelsen	-	-	107	107
Förvaltningsfastigheter totalt	-	-	663	663
Totalt	15 774	7 516	1 591	24 881

* Inkluderar 6 300 milj. e i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 6 061 milj. e på nivå 1 och 239 milj. e på nivå 2.

31.12.2012				
Verkligt värde				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde, milj. e	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	125	209	23	358
Skadeförsäkringsrörelsen	-	13	6	19
Livförsäkringsrörelsen*	5 169	211	80	5 460
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	7	4 239	190	4 436
Skadeförsäkringsrörelsen	1	0	-	1
Livförsäkringsrörelsen	-	130	-	130
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Bankrörelsen	4 517	1 209	46	5 772
Skadeförsäkringsrörelsen	1 799	759	244	2 802
Livförsäkringsrörelsen	1 626	789	707	3 122
Finansiella instrument totalt	13 244	7 559	1 297	22 100
Förvaltningsfastigheter				
Bankrörelsen	-	-	423	423
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	112	112
Livförsäkringsrörelsen	-	-	156	156
Förvaltningsfastigheter totalt	-	-	691	691
Totalt	13 244	7 559	1 988	22 791

* Inkluderar 5 373 milj. e i verkligt värde för placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringsavtal, fördelat enligt 5 169 milj. e på nivå 1 och 204 milj. e på nivå 2.

31.12.2013				
Verkligt värde				
Finansiella skulder värderade till verkligt värde, milj. e	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	-	4	-	4
Livförsäkringsrörelsen*	6 060	239	-	6 299
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	35	2 992	131	3 157
Livförsäkringsrörelsen	-	9	-	9
Totalt	6 095	3 243	131	9 469

* Inkluderar 6 299 milj. e i verkligt värde för skulder för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal, fördelat enligt 6 060 milj. e på nivå 1 och 239 milj. e på nivå 2.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde, milj. e	31.12.2012			Totalt
	Verkligt värde			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Bankrörelsen	-	3	-	3
Skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-
Livförsäkringsrörelsen	5 167	204	-	5 371
Derivatinstrument				
Bankrörelsen	21	3 982	159	4 162
Skadeförsäkringsrörelsen	3	0	-	3
Livförsäkringsrörelsen	-	-	-	-
Totalt	5 190	4 190	159	9 539

* Inkluderar 5 371 milj. e i verkligt värde för skulder för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal, fördelat enligt 5 167 milj. e på nivå 1 och 204 milj. e på nivå 2.

Värdering till verkligt värde

Pohjola Banks Middle Office ansvarar för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata som används för värderingen till verkligt värde som en del av den dagliga värderingsprocessen. Riskhanteringsfunktionen övervakar värderingsprocessen och bedömer regelbundet hur lämpliga de antaganden som används och de resultat som modellerna ger är, inkl. värderingarna av verkligt värde på nivå 3. Dessutom utför Hantering av marknads- och försäkringsrisker en oberoende säkerställning av verkligt värde minst en gång per månad. Säkringen av värderingarna baserar sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Värderingen av räntederivat baserar sig på metoden med diskonterat kassaflöde, där derivatens inkommande kassaflöde projiceras med räntegrundsspecifika terminkurvor och kassaflödena diskonteras med valutaspecifika räntekurvor. För värderingen av ränteoptionskontrakt används bl.a. Black 76-optionsprissättningsmodellen som beaktar den implicita volatiliteten hos olika räntegrunder.

Vid värderingen av derivat utan säkerheter beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen. Kreditrisken justeras med en motpartsrisjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kreditrisjustering (s.k. Debt Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-värderingsjusteringarna beräknas per motpart på derivatpositionens nettomarknadsvärde.

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags noterade skuldinstrument, skuldinstrument från stater och finansiella institut med minst rating A och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågavarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har i Pohjola-koncernen klassificerats OTC-derivat, statens skuldförbindelser, företags och finansiella instituts skuldinstrument, köp- och återköpsavtal (repo) samt värdepapper som lånats ut eller lånats in.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. I ifrågavarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Överföringen mellan olika nivåer anses ha skett den dag då den transaktion som överföringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats.

Under 2013 har obligationslån överförs från nivå 1 till nivå 2 för ett belopp av 145 miljoner euro (121) till följd av att ratingen har ändrats.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar milj. e	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Tillgångar totalt
	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bankrörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	
Ingående balans 1.1.2013	23	87	46	951	190	-	1 297
Resultaträkningens nettointäkter	-15	1	-2	-22	22	-	-17
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	-	0	2	30	-	-	32
Förvärv	-	1	1	54	-	-	56
Försäljningar	-5	-50	-6	-290	-	-	-351
Amorteringar	-2	-22	0	0	-	-	-24
Överföringar från Nivå 3	-	-	-	-65	-	-	-65
Utgående balans 31.12.2013	1	16	41	658	212	-	928

Finansiella tillgångar milj. e	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Tillgångar totalt
	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bankrörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	
Ingående balans 1.1.2012	13	99	47	993	187	-	1 339
Resultaträkningens nettointäkter	11	3	0	-11	3	-	7
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	-	0	4	19	-	-	24
Förvärv	-	-	1	132	-	-	132
Försäljningar	0	-11	-6	-182	-	-	-199
Amorteringar	-1	-5	0	0	-	-	-6
Överföringar från Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-
Utgående balans 31.12.2012	24	87	46	951	190	-	1 298

Finansiella skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Skulder totalt
	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bankrörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	
	Ingående balans 1.1.2013	-	-	-	-	159	
Resultaträkningens nettointäkter	-	-	-	-	-28	-	-28
Utgående balans 31.12.2013	-	-	-	-	131	-	131

Finansiella skulder, milj. e	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar som kan säljas		Derivatinstrument		Skulder totalt
	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bankrörelsen	Försäkrings-rörelsen	Bank-rörelsen	Försäkrings-rörelsen	
	Ingående balans 1.1.2012	-	-	-	-	178	
Resultaträkningens nettointäkter	-	-	-	-	-19	-	-19
Utgående balans 31.12.2012	-	-	-	-	159	-	159

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2013

Milj. e	Ränte-netto eller Netto-intäkter från handel	Netto-intäkter från placerings-verksamhet	Netto-intäkter från skadeförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Förändring i fonden för verkligt värde	Netto-intäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
							Rapport över totalresultat/ förändring i fonden för verkligt värde
Realiserade nettointäkter	-15	2	-5	-17	-	-35	
Orealiserade nettointäkter	50	-4	-	-	32	78	
Nettointäkter totalt	35	-2	-5	-17	32	43	

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2012

Milj. e	Ränte-netto eller Netto-intäkter från handel	Netto-intäkter från placerings-verksamhet	Netto-intäkter från skadeförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Netto-intäkter från livförsäkringsrörelse	Förändring i fonden för verkligt värde	Netto-intäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
							Rapport över totalresultat/ förändring i fonden för verkligt värde
Realiserade nettointäkter	11	0	-4	-4	-	4	
Orealiserade nettointäkter	22	-	-	-	23	46	
Nettointäkter totalt	34	0	-4	-4	23	49	

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som Pohjola emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i klassificeringarna mellan nivåerna under 2013.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet

Instrumenttyp, milj.e	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen:					
Strukturerade placeringar	17		17	1,7	10 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat*	212	-131	81	9,1	11 %
Som kan säljas:					
Olikvida placeringar	168		168	25,2	15 %
Kapitalfonder**	319		319	31,9	10 %
Fastighetskapitalfonder***	213		213	42,6	20 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	663		663	132,6	20 %

* Följande stressscenarier: aktiernas volatilitet (30 %), aktiernas utdelning (30 %), kreditriskpremierna (30 %) och den sammanlagda värdeförändringen av betydande korrelationsändringar.

** Värdet på kapitalfonder beror främst på målgruppernas resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på kapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI), vilken har förändrats i snitt 10 %.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 50. Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Garantier	931	955
Garantiansvar	1 967	1 684
Panter	3	3
Kreditlöften	9 772	10 856
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	265	451
Övriga	490	479
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	13 428	14 430

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 51. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Försäkringsbolag som hör till OP-Pohjola-gruppen tecknar försäkringsavtal via pooler. Medlemmarna i poolerna är i första hand ansvariga för sin relativa andel. Andelarna grundar sig på avtal som fastställs årligen. I vissa pooler svarar medlemmarna i poolen i relation till sina andelar för förpliktelserna hos sådana poolmedlemmar som är betalningsoförmögna. Försäkringsbolagen bokför åtaganden och fordringar som följer av det solidariska ansvaret om realiseringen av det solidariska ansvaret är sannolikt.

Pohjola sålde sitt innehav i dotterbolaget Pohjola Capital Partners Ab till den operativa ledningen i december 2010. Utöver köpesumman har Pohjola rätt att i tilläggsköpesumma få totalt 0,7 miljoner euro, om storleken på det sålda bolaget eller en kapitalfond som bolagets direkta eller indirekta ägare senare grundar i kommanditbolagsform i samband med "fond-closingar" uppnår 75 miljoner euro på basis av erhållna investeringsförbindelser. Tilläggsköpesumman betalas till säljaren tidigast 31.3.2014 enligt villkoren för affären. En ytterligare förutsättning för betalningen av tilläggsköpesumman är att Pohjola antingen ensamt eller tillsammans med andra bolag i OP-Pohjola-gruppen (exkl. andelsbankerna) ger en investeringsförbindelse på sammanlagt minst 20 miljoner euro i den nya fonden på samma villkor som de övriga investerarna, förutsatt att fonden uppnår en minimistorlek på 50 miljoner euro.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 52. Operationella leasingavtal

OP-Pohjola-gruppen som leasetagare

Vissa företag i OP-Pohjola-gruppen har hyrt de utrymmen som de verkar i. Hyresavtalens längd varierar från ett år till tio år och normalt ingår möjligheten att förlänga avtalet efter den ursprungliga förfallodagen. OP-Pohjola-gruppens företag har hyrt ut en del av de utrymmen som de hyrt i andra hand. Dessutom har vissa företag leasat motorfordon och kontorsmaskiner. I övriga rörelsekostnader har som leasingkostnader bokförts 29 milj. e (27 milj. e).

Minimiavgifter som betalas på basis av icke uppsägningsbara leasingavtal

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Under ett år	14	13
Över ett år och under fem år	14	27
Över fem år	1	1
Totalt	30	41
Framtida minimiavgifter som är att vänta för icke uppsägningsbara leasingavtal i andra hand	5	8

OP-Pohjola-gruppen som leasegivare

OP-Pohjola-gruppens företag har hyrt ut en del av sina förvaltningsfastigheter och 2013 inbringade de 65 milj. e (65 milj. e) i hyresintäkter. Dessutom har koncernen leasat ut i huvudsak personbilar som inbringade 4 milj. e (8 milj. e) i leasingintäkter.

Minimiavgifter som erhålls på basis av icke uppsägningsbara operationella leasingavtal

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Under ett år	44	46
Över ett år och under fem år	97	95
Över fem år	85	68
Totalt	227	209

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARSFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 53. Derivatinstrument

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2013

Milj. e	Nominella värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde		Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	12 513	55 139	29 999	97 651	2 239	1 968	2 953
Clearas via central motpart	2 350	9 295	4 419	16 065	70	51	183
Ränteterminer	-	-	-	-	-	-	-
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	3 113	5 330	2 179	10 623	179	4	244
Utfärdade	2 270	5 109	2 634	10 014	0	136	5
Put och floor							
Köpta	2 806	5 958	1 202	9 966	201	0	263
Utfärdade	3 276	7 285	979	11 539	0	138	27
OTC räntederivat totalt	23 978	78 821	36 993	139 793	2 619	2 246	3 492
Räntefutures	4 109	6 624	-	10 733	8	3	-
Ränteoptioner							
Put							
Köpta	2 000	-	-	2 000	-	0	-
Utfärdade	4 000	-	-	4 000	1	-	-
Börsderivat totalt	10 109	6 624	-	16 733	9	3	-
Räntederivat totalt	34 087	85 445	36 993	156 526	2 628	2 249	3 492

Valutaderivat

Valutaterminer	13 553	338	84	13 976	132	143	290
Ränte- och valutaswappar	344	1 353	1 303	3 001	160	177	329
Valutaoptioner							
Call							
Köpta	178	11	-	189	3	-	5
Utfärdade	208	8	-	217	0	8	0
Put							
Köpta	167	8	-	175	1	-	3
Utfärdade	101	0	-	101	-	1	-
OTC valutaderivat totalt	14 552	1 719	1 387	17 659	296	328	628
Valutafutures	-	-	-	-	-	-	-
Valutaderivat totalt	14 552	1 719	1 387	17 659	296	328	628

Aktieindexoptioner

Call							
Köpta	194	582	-	776	77	-	135
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
Put							
Köpta	-	0	-	0	-	-	0
Utfärdade	-	-	-	-	-	-	-
OTC aktie- och indexderivat totalt	194	582	-	776	77	-	135
Aktiefutures	-	-	-	-	-	-	-
Börsderivat totalt	-	-	-	-	-	-	-
Aktie- och indexderivat totalt	194	582	-	776	77	-	135

Kreditderivat

Kreditswappar	4	99	15	118	13	0	13
Kreditderivat totalt	4	99	15	118	13	0	13

Övriga

Övriga terminer	3	0	-	4	1	0	1
Övriga swappar	204	499	166	869	55	30	141
Övriga optioner							
Call							
Köpta	18	11	-	29	0	-	3
Utfärdade	18	-	-	18	-	0	-
Put							
Köpta	9	-	-	9	0	-	1
Utfärdade	9	-	-	9	-	0	-
Övriga OTC derivat totalt	261	510	166	937	56	30	146
Övriga futures	105	118	6	229	8	34	-
Övriga derivat totalt	367	627	172	1 167	64	64	146
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	49 204	88 473	38 568	176 245	3 077	2 641	4 414

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2012

Milj. e	Nominella värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde		Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	9 939	47 776	29 189	86 904	3 364	2 840	4 040
Ränteterminer	260	-	-	260	0	0	0
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	4 381	5 883	1 761	12 024	373	7	427
Utfärdade	3 919	4 234	1 959	10 112	0	348	-
Put och floor							
Köpta	7 805	3 078	734	11 617	147	0	173
Utfärdade	8 405	3 335	682	12 421	-	69	-
OTC räntederivat totalt	34 709	64 305	34 325	133 339	3 885	3 263	4 640
Räntefuturer	2 694	2 958	142	5 793	1	5	-
Ränteoptioner							
Put							
Köpta	1 000	-	-	1 000	-	0	-
Utfärdade	1 000	-	-	1 000	0	-	-
Börsderivat totalt	4 694	2 958	142	7 793	1	6	-
Räntederivat totalt	39 403	67 263	34 467	141 133	3 886	3 269	4 640
Valutaderivat							
Valuteterminer	18 174	538	65	18 778	129	226	342
Ränte- och valutaswappar	0	1 400	298	1 698	77	89	169
Valutaoptioner							
Call							
Köpta	123	-	-	123	2	-	4
Utfärdade	142	-	-	142	-	2	-
Put							
Köpta	108	-	-	108	1	-	2
Utfärdade	100	-	-	100	-	1	-
OTC valutaderivat totalt	18 647	1 938	363	20 948	209	318	517
Valutafuturer	-	-	-	-	-	-	-
Valutaderivat totalt	18 647	1 938	363	20 948	209	318	517

Aktie- och indexderivat

Aktieindexoptioner

Call								
Köpta	261	819	6	1 085	50	-		132
Put								
Köpta	42	0	-	42	0	-		0
OTC aktie- och indexderivat totalt	303	819	6	1 127	50	-		132
Aktiefutures	0	-	-	0	-	0		-
Börsderivat totalt	0	-	-	0	-	0		-
Aktie- och indexderivat totalt	303	819	6	1 127	50	0		132

Kreditderivat

Kreditswappar	122	92	-	214	10	2		11
Kreditderivat totalt	122	92	-	214	10	2		11

Övriga

Övriga terminer	4	2	-	6	1	0		1
Övriga swappar	91	399	73	563	23	18		77
Övriga optioner								
Call								
Köpta	33	16	-	49	6	-		11
Utfärdade	23	5	-	28	-	0		-
Put								
Köpta	7	5	-	11	0	-		2
Utfärdade	7	5	-	11	-	0		-
Övriga OTC derivat totalt	165	430	73	669	30	19		90
Övriga futures	79	130	5	215	6	18		-
Övriga derivat totalt	244	561	78	883	36	37		90

Derivatinstrument som innehas för handel totalt

58 719	70 672	34 915	164 306	4 191	3 626	5 391
---------------	---------------	---------------	----------------	--------------	--------------	--------------

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2013

Milj. e	Nominella värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde		Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	4 197	11 448	5 084	20 728	348	244	467
Clearas via central motpart	40	1 139	601	1 779	5	17	20
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	-	11	10	21	-	0	0
Utfärdade	0	0	0	0	-	-	-
Put och floor							
Utfärdade	-	11	10	21	-	-	-
OTC räntederivat totalt	4 197	11 469	5 104	20 769	348	245	468
Räntederivat totalt	4 197	11 469	5 104	20 769	348	245	468
Valutaderivat							
Valutaterminer	-	-	-	-	-	-	-
Ränte- och valutaswappar	1 628	803	137	2 567	46	83	113
OTC valutaderivat totalt	1 628	803	137	2 567	46	83	113
Valutaderivat totalt	1 628	803	137	2 567	46	83	113
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	5 824	12 272	5 240	23 337	394	328	580

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2013

Milj. e	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden		Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Clearas via central motpart	0	200	0	200	0	1	1
OTC räntederivat totalt	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Räntederivat totalt	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	250	1 933	611	2 794	49	5	67
Säkringsinstrument totalt	6 074	14 205	5 851	26 131	443	332	647

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2012

Milj. e	Nominella värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde		Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	2 735	8 294	3 084	14 114	435	405	523
OTC ränteoptioner							
Call och cap							
Köpta	-	1	20	21	-	0	0
Utfärdade	0	0	0	0	-	-	-
Put och floor							
Utfärdade	-	1	20	21	-	-	-
OTC räntederivat totalt	2 735	8 295	3 124	14 155	435	406	523
Räntederivat totalt	2 735	8 295	3 124	14 155	435	406	523
Valutaderivat							
Valutaterminer	90	-	-	90	0	0	1
Ränte- och valutaswappar	1 122	808	153	2 083	85	22	148
OTC valutaderivat totalt	1 212	808	153	2 173	85	22	149
Valutaderivat totalt	1 212	808	153	2 173	85	22	149
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	3 947	9 103	3 277	16 328	520	428	672

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2012

Milj. e	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden		Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder	
Räntederivat							
Ränteswappar	210	1 480	224	1 914	35	40	46
OTC räntederivat totalt	210	1 480	224	1 914	35	40	46
Räntederivat totalt	210	1 480	224	1 914	35	40	46
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	210	1 480	224	1 914	35	40	46
Säkringsinstrument totalt	4 157	10 584	3 501	18 242	555	467	718

Derivat totalt 31.12.2013

Milj. e	Nominella värde/återstående löptid			Verkligt värde			Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder	
Räntederivat	38 534	98 847	42 708	180 089	3 025	2 498	4 026
Clearas via central motpart	2 390	10 634	5 020	18 044	76	69	204
Valutaderivat	16 180	2 522	1 524	20 226	342	411	741
Aktie- och indexbundna derivat	194	582	-	776	77	-	135
Kreditderivat	4	99	15	118	13	0	13
Övriga derivat	367	627	172	1 167	64	64	146
Derivat totalt	55 278	102 678	44 419	202 375	3 520	2 974	5 061

Derivat totalt 31.12.2012

Milj. e	Nominella värde/återstående löptid			Verkligt värde			Kreditmotvärde
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder	
Räntederivat	42 348	77 038	37 815	157 202	4 356	3 715	5 210
Valutaderivat	19 859	2 746	517	23 122	294	340	666
Aktie- och indexbundna derivat	303	819	6	1 127	50	0	132
Kreditderivat	122	92	-	214	10	2	11
Övriga derivat	244	561	78	883	36	37	90
Derivat totalt	62 876	81 256	38 416	182 548	4 746	4 093	6 109

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder.

Räntederivat i central motpartsclearing kvittas i balansräkningen. Effekterna av kvittningen redovisas i not 54. Övriga derivatinstrument redovisas i balansräkningen i brutto. I Pohjola-koncernens kapitaltäckningsanalys tillämpas också kvittning av derivat. Effekterna av kvittningen på motpartsrisken redovisas i not 98. Kvittningen skulle minska kreditmotvärdet på Pohjola Bank Abp:s derivat med 3 381 miljoner euro (4 359).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER ANGÅENDE ANSVARFÖRBINDELSER OCH DERIVAT

Not 54. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar och skulder som kvittats i balansräkningen eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

31.12.2013, milj. e	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		Netto
				Finansiella tillgångar***	Mottagna säkerheter	
Derivat i bankrörelsen	3 498	-71	3 423	-2 362	-359	702
Derivat i livförsäkringsrörelsen	71	-	71	-9	-	62
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	4	-	4	-	-	4
Derivat totalt	3 573	-71	3 498	-2 371	-359	768

Finansiella tillgångar och skulder som kvittats i balansräkningen eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

31.12.2013, milj. e	Finansiella skulder, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Netto som redovisas i balansräkningen**	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen		Netto
				Finansiella skulder***	Ställda säkerheter	
Derivat i bankrörelsen	3 221	-64	3 157	-2 362	-377	418
Derivat i livförsäkringsrörelsen	9	-	9	-9	-	-
Derivat i skadeförsäkringsrörelsen	-	-	-	-	-	-
Derivat totalt	3 230	-64	3 166	-2 371	-377	418

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt 8 miljoner euro.

**Verkligt värde utan upplupen ränta

*** OP-Pohjola-gruppen har som praxis att ingå allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

OP-Pohjola-gruppen har som en förberedelse för införandet av clearing via centrala motparter enligt EMIR-förordningen (Regulation (EU) No 648/2012) i februari 2013 för nya räntederivat övergått till att cleara standardiserade OTC-derivat via den finansiella motparten London Clearing House. Eftersom OP-Pohjola-gruppen inte har anslutit sig direkt som medlem av London Clearing House, har OP-Pohjola-gruppen ingått clearingavtal med några separat utvalda clearingförmedlare om att OTC-derivataffärer clearas via dem. Den centrala motparten ändras vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart. I den här handlingsmodellen kvittas derivatens dagliga betalningar. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). Till följd av att handlingsmodellen ändrats, kvittas de räntederivat som clearas via centrala motparter i balansräkningen. Den ändrade handlingsmodellen har inte ännu väsentligt påverkat OP-Pohjola-gruppens balansräkning.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan OP-Pohjola-gruppen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, Finansbranschens Centralförbunds eller OP-Pohjola-gruppens egna allmänna villkor för derivatkontrakt. På basis av de här villkoren kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredovisas i balansräkningen.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 55. Innehav i andra företag

Förändringar i dotter- och intresseföretag under räkenskapsperioden

OP-IT-Hankinta fusionerades med OP-Tjänster Ab. OP-Pohjola anl bildade det nya dotterbolaget Pivo Wallet Oy

Pohjola Bank Abp:s dotterbolag Pohjola Corporate Finance Ab fusionerades med moderbolaget. Efter en tilläggsinvestering i Access Capital Partners Group S.A. uppgår Pohjola Banks innehav i bolaget till 45 procent. Pohjola Kiinteistösihteeri Oy bildade det nya dotterbolaget Pohjola Asuntorahasto I GP Oy

Dotterföretag som har konsoliderats i bokslutet för sammanslutningen av andelsbanker (OP-Pohjola-gruppen) 2013

Företag	Hemort	Innehav, %	Andel av röstetalet, %
Andelsbankerna 183 st.*			
OP-Pohjola anl	Helsingfors	100,0	100,0
Aurum Placeringsförsäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Helsingfors OP Bank Abp	Helsingfors	100,0	100,0
Helsingin OP-Kiinteistökeskus Oy	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Bostadslånebanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Livförsäkrings Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Kotipankki Oyj	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Tjänster Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Processtjänster Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Fondbolaget Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Vallila Rahasto Ky	Helsingfors	83,9	83,9
OP-Vallila Rahasto VYM Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag	Helsingfors	100,0	100,0
Pivo Wallet Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Bank Abp	Helsingfors	53,3	74,7
Real Estate Fund Finland III Ky	Helsingfors	66,7	66,7
Real Estate Fund Finland III Ky (koncern)	Helsingfors	66,7	66,7

Dotterföretag som har konsoliderats i Pohjola-koncernens bokslut

A-Försäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Conventum Venture Finance Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Kaivokadun PL-hallinto Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Omasairaala Oy	Helsingfors	100,0	100,0
PAM USA Funds Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Asset management Execution Services Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Asuntorahasto I GP Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Finance Estonia AS	Estland	100,0	100,0
Pohjola Finance SIA	Lettland	100,0	100,0
Pohjola Kiinteistösijoitus Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Hälsa Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Kapitalförvaltning Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Real Estate Debt and Secondaries GP Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Real Estate Fund Finland Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Real Estate Fund Finland III GP Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Real Estate Fund of Funds Finland Oy	Helsingfors	100,0	100,0
Seesam Insurance AS	Estland	100,0	100,0
UAB Pohjola Finance	Litauen	100,0	100,0
Försäkringsaktiebolaget Europeiska	Helsingfors	100,0	100,0

Bankens namn	Omslutning 31.12.2012, milj. e	Kapital- täckning 31.12.2013, %	Verkställande direktör 31.12.2013
Akaan Seudun Op	129	39,5	Heikki Teräväinen
Alajärven Op	240	35,7	Jari Leivo
Alastaron Op	50	29,2	Sanna Metsänranta
Alavieskan Op	58	30,2	Antero Alahautala
Alavuden seudun Op	194	25,6	Jussi Ruuhela
Andelsbanken för Åland	299	16,2	Håkan Clemes
Andelsbanken Raseborg	365	17,0	Lars Björklöf
Artjärven Op	45	35,6	Reijo Hurskainen
Askolan Op	108	28,8	Tuulikki Kyyhkynen
Auran Op	83	31,4	Sauli Nuolemo
Enon Op	113	28,5	Raili Hyvönen
Etelä-Hämeen Op	1 164	24,8	Seppo Runsamo
Etelä-Karjalan Op	1 229	31,9	Jari Himanen
Etelä-Pohjanmaan Op	928	16,9	Olli Tarkkanen
Etelä-Päijänteen Op	155	21,5	Jari Laaksonen
Euran Op	169	34,6	Timo Viitanen
Haapamäen Seudun Op	55	30,0	Hannu Petjoi
Hailuodon Op	34	31,6	Eija Sipola
Halsuan Op	32	21,8	Heidi Pöyhönen
Hartolan Op	66	29,9	Kari Leskinen
Haukivuoren Op	59	29,4	Seppo Laurila
Heinäveden Op	78	41,0	Jukka Tuomisto
Himangan Op	70	18,3	Kalevi Humalajoki
Hirvensalmen Op	42	35,5	Kirsi Hännikäinen

Honkilahden Op	32	41,2	Jukka-Pekka Koivisto
Humppilan Op	60	31,5	Jari Salokangas
Ilomantsin Op	122	25,4	Raija Tahvanainen
Östnylands Andelsbank	347	14,4	Arto Nurmi-Aro
Janakkalan Op	327	42,3	Vesa Lehikoinen
Joensuun Seudun Op	626	19,7	Esko Mononen
Jokioisten Op	98	28,0	Vesa Rantanen
Juuan Op	123	28,2	Tuomo Mustonen
Jämsän seudun Op	240	42,9	Kyösti Myller
Kainuun Op	485	25,5	Seppo Rytivaara
Kalajoen Op	200	19,5	Leena Kälviä
Kalkkisten Op	19	30,2	Heikki Leppähaara
Kangasalan seudun Op	387	26,7	Jari Linjala
Kangasniemen Op	174	40,3	Leo Pakkanen
Kannuksen Op	89	21,9	Juha Lundström
Karjalan Op	29	27,4	Pentti Laaksonen
Karkun Op	23	32,6	Tiina Kankkio
Kaustisen Op	83	20,6	Asko Ahonen
Kemin Seudun Op	268	33,9	Pertti Stöckel
Kerimäen Op	67	38,0	Jarmo Kaivonurmi
Keski-Suomen Op	1 806	17,5	Keijo Manner
Keski-Uudenmaan Op	1 348	25,8	Juhani Rinta-Kartano
Kesälahden Op	77	34,8	Toni Ruokanen
Kihniön Op	34	31,8	Pirjo Haapa-aho Vehniä
Kiihtelysvaaran Op	93	23,4	Pasi Leppänen
Kiikoisten Op	30	35,4	Harri Vehkalahti
Kiteen Seudun Op	259	33,4	Ari Karhapää
Koillis-Savon Seudun Op	362	38,6	Seppo Pääkkö
Koitin-Pertunmaan Op	69	32,3	Jouko Iso-Kuortti
Karleby Andelsbank	698	15,9	Kimmo Peuranto
Korpilahden Op	83	34,4	Tuomas Kupsala
Korsnäs Andelsbank	124	31,1	Jan-Erik Westerdahl
Kronoby Andelsbank	122	34,7	Sten-Ole Nybäck
Kuhmoisten Op	50	23,5	Teemu Sarhema
Kuhmon Op	154	23,7	Hannu Kurkinen
Kuortaneen Op	65	27,2	Markku Jaatinen
Kurun Op	47	36,3	Marja-Leena Siuro
Kuusamon Op	178	31,7	Kari Kivelä
Kymenlaakson Op	1 410	23,2	Marjo Partio
Kärkölän Op	70	34,6	Arto Haavikko
Käylän Op	26	36,9	Katja Koskinen
Köyliön Op	63	26,0	Jari Valonen
Lapin Op	80	31,5	Juha Teerialho
Lehtimäen Op	51	17,0	Veli-Jussi Haapala
Lemin Op	75	21,9	Eero Innanen
Leppävirran Op	144	32,4	Jukka Kilpeläinen
Limingan Op	81	21,7	Petteri Juusola
Liperin Op	173	26,9	Jalo Lehtovaara

Loimaan Seudun Op	220	32,9	Juha Pullinen
Lokalahden Op	33	29,9	Ville Aarnio
Lounaismaan OP	1 296	23,0	Jukka Hulkkonen
Lounaisrannikon Op	457	28,1	Juha-Pekka Nieminen
Lounais-Suomen Op	268	34,5	Vesa Viitaniemi
Luhangan Op	46	37,0	Tuomas Puttonen
Luopioisten Op	34	35,8	Esa Jokinen
Luumäen Op	92	37,4	Mikko Antikainen
Västra Kymmene Andelsbank	255	20,4	Pertti Olander
Länsi-Suomen Op	2 151	26,9	Simo Kauppi
Västra Nylands Andelsbank	741	17,3	Jarmo Viitanen
Maaningan Op	86	38,1	Ari Väänänen
Marttilan Op	75	40,4	Matti Vahalahti
Mellilän Seudun Op	33	44,6	Aarre Anttila
Merimaskun Op	33	25,5	Marjo Linnakoski
Metsämaan Op	28	30,9	Jussi Nieminen
Miehikkälän Op	59	46,7	Kalevi Salonen
Mouhijärven Op	68	22,4	Rainer Sillanpää
Mynämäen Op	136	35,3	Kimmo Ranta
Myrskylän Op	21	23,5	Mikko Purmonen
Mäntsälän Op	174	30,1	Heikki Kananen
Mäntän Seudun Op	216	32,8	Janne Nuutinen
Nagu Andelsbank	43	24,2	Johan Broos
Nakkila-Luvian Op	180	36,8	Jussi Kuvaja
Niinijoen Op	35	43,9	Jouni Tammelin
Nivalan Op	180	15,2	Markku Niskala
Nousiaisten Op	181	29,9	Ville Aakula
Op Kantrisalo	89	30,2	Bo Hellen
Orimattilan Op	188	33,7	Jukka Sipilä
Oripään Op	58	20,1	Jouko Rekolainen
Oriveden seudun Op	169	31,0	Pertti Pyykkö
Oulaisten Op	186	35,2	Jari Anttila
Oulun Op	2 499	18,8	Timo Levo
Outokummun Op	109	32,7	Eero Eskelinen
Paattisten Op	82	33,7	Soile Noren
Paltamon Op	57	32,8	Jorma Niemi
Parikkalan Op	109	39,1	Tuomo Liukka
Pedersörejdens Andelsbank	401	20,7	Thomas Hulten
Perhon Op	71	23,9	Pekka Pajula
Peräseinäjoen Op	98	33,5	Juha Mäki
Pielaveden Op	92	25,2	Jouni Karhinen
Pielisen Op	442	27,8	Jaana Reimasto-Heiskanen
Pihtiputaan Op	64	34,7	Vesa Isosalo
Pohjois-Savon Op	1 634	19,6	Jaakko Ojanperä
Pohjolan Op	891	23,2	Markku Salomaa
Polvijärven Op	116	26,7	Ari Noponen
Porvoon Op	562	19,6	Mauri Molander
Posion Op	97	43,3	Vesa Jurmu
Pudasjärven Op	163	49,5	Teuvo Perätalo

Pukkilan Op	62	36,1	Ari Talkara
Pulkkilan Op	38	37,1	Eero Keskitalo
Punkalaitumen Op	83	35,8	Petri Antila
Puolangan Op	72	31,6	Jouni Ahokumpu
Purmo andelsbank	34	24,9	Stig-Göran Jansson
Pyhålaakson Op	186	28,5	Timo Suhonen
Päijät-Hämeen Op	1 158	13,8	Timo Laine
Pöytyän Op	83	25,7	Tuomo Jokinen
Raahen seudun Op	309	31,9	Ari Pohjola
Rantasalmen Op	133	36,0	Martti Pulkkinen
Rautalammin Op	66	29,9	Esko-Pekka Markkanen
Riistaveden Op	105	19,5	Pauli Kröger
Ruoveden Op	118	17,3	Leena Selkee
Ruukin Op	122	32,4	Kalle Arvio
Rymättylän Op	61	28,5	Antero Nikki
Rääkkylän Op	82	27,9	Olli Koivula
Sallan Op	67	33,4	Anne Harju
Satakunnan Op	434	41,6	Olli Näsi
Satapirkan Op	266	26,8	Ari Heinonen
Savitaipaleen Op	103	37,5	Leo-Petteri Nevalainen
Siikajoen Op	38	28,3	Raija Fingerroos
Siikalatvan Op	79	30,0	Ismo Välijärvi
Simpeleen Op	72	46,0	Asko Impola
Sonkajärven Op	91	34,2	Esko Nissinen
Sotkamon Op	117	35,1	Juhajouni Karttunen
Sulkavan Op	66	24,3	Kari Haverinen
Suomenselän Op	293	24,3	Kari Ahola
Suomussalmen Op	114	23,0	Timo Polo
Suonenjoen Op	118	25,5	Antti Hult
Suur-Savon Op	1 609	24,7	Kari Manninen
Symän Op	103	39,1	Sakari Kangas
Säkylän Op	71	29,0	Jari Katila
Taivalkosken Op	64	25,0	Riitta-Liisa Ahokumpu
Taivassalon Op	56	20,4	Sari Kaivola-Murto
Tampereen Seudun Op	2 816	14,6	Mikko Rosenlund
Tarvasjoen Op	47	29,2	Esa Hentula
Tervolan Op	67	34,7	Hannu Neuvonen
Tervon Op	53	29,5	Jani Kääriäinen
Toholammin Op	98	24,3	Juha Pajumaa
Tornion Op	250	18,1	Pentti Alaperä
Åbonejdens Andelsbank	2 452	19,4	Olli-Pekka Saario
Tuupovaaran Op	54	34,8	Simo Penttinen
Tyrnävän Op	69	24,1	Antto Joutsiniemi
Ullavan Op	38	21,1	Jarmo Hätälä
Urjalan Op	116	32,0	Sami Pietilä
Utajärven Op	186	26,1	Raimo Tuovinen
Vasa Andelsbank	764	19,7	Ulf Nylund
Valkeakosken Op	191	28,3	Juha Luomala
Vammalan Seudun Op	208	16,5	Jyrki Rantala

Vampulan Op	76	32,0	Kari Hänti
Vehmersalmen Op	62	37,0	Petri Tyllinen
Vesannon Op	59	28,5	Esa Keränen
Vetelin Op	29	25,4	Jarmo Lehojärvi
Vetelin Ylipään Op	29	22,4	Mikael Hanhilahti
Vihannin Op	107	29,8	Jari Kantomaa
Vimpelin Op	60	27,0	Kari Jukantupa
Virtain Op	153	29,8	Ari Kakkori
Ylitornion Op	109	24,2	Terttu Hagelin
Ylivieskan Op	222	15,2	Jarmo Somero
Yläneen Op	78	37,6	Heikki Eskola
Ypäjän Op	63	35,7	Kirsi-Marja Hiidensalo
Östra Korsholms Andelsbank	8	25,1	Jussi Lahti

Intresseföretag

Intresseföretag som har konsoliderats i bokslutet för sammanslutningen av andelsbanker (OP-Pohjola-gruppen) 2013

Namn	Hemort	Tillgångar	Skulder	Omsättning	Vinst/ Förlust	Innehav, %
Automatia Pankkiautomaatit Oy	Helsingfors	333	309	54	3	33,3
Finanssi-Kontio Oy	Helsingfors	10	9	6	0	59,4
PJP-Pankkijärjestelmäpalvelut Oy	Helsingfors	7	6	4	1	40,0
Access Capital Partners Group S.A.	Belgien	20	13	21	1	45,0
Autovahinkokeskus Oy	Esbo	9	1	9	0	27,8
Totalt		379	338	94	5	

Intresseföretagen är onoterade företag.

Intresseföretag som har konsoliderats i bokslutet för sammanslutningen av andelsbanker (OP-Pohjola-gruppen) 2012

Namn	Hemort	Tillgångar	Skulder	Omsättning	Vinst/ Förlust	Innehav, %
Automatia Pankkiautomaatit Oy	Helsingfors	373	349	56	5	33,3
Realinvest Oy	Helsingfors	10	1	0	0	25,3
Access Capital Partners Group S.A.	Belgien	27	17	24	5	40,0
Autovahinkokeskus Oy	Esbo	9	1	8	1	27,8
Totalt		419	368	88	11	

Intresseföretagen är onoterade företag.

Samägda företag

Samägda företag som har konsoliderats i bokslutet för sammanslutningen av andelsbanker (OP-Pohjola-gruppen) 2013

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
FD Finanssidata Oy	Helsingfors	Datordrifttjänster	36,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Hämeenkiivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Torikulma	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	41,7
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	22,4
Kiinteistö Oy Piispankalliontie 13–15	Esbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Quartetto Intermezzo	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Säästöraha	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tampereen Ratinankaari	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Asemanseutu	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	49,5
Kiinteistö Oy Uusi Paino	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
Opset Oy	Helsingfors	Annan postbefordran samt kurirverksamhet	24,0
Företag som innehas av Pohjola Försäkring Ab:			
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänförs till dem.

Samägda företag som har konsoliderats i bokslutet för sammanslutningen av andelsbanker (OP-Pohjola-gruppen) 2012

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
FD Finanssidata Oy	Helsingfors	Datordrifftjänster	36,0
Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	22,4
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Piispankalliontie 13–15	Esbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Torikulma	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	41,7
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Asemanseutu	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	49,5
Kiinteistö Oy Säästöraha	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Uusi Paino	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Quartetto Intermezzo	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
Kiinteistö Oy Tampereen Ratinankaari	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Företag som innehas av Pohjola Försäkring Ab:			
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänförs sig till dem.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 56. Närståendetransaktioner

OP-Pohjola-gruppens närstående:

OP-Pohjola-gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP-Pohjola-gruppens bokslut, intresseföretagen, ledningen och övriga närstående företag. Till OP-Pohjola-gruppens ledning räknas OP-Pohjola-gruppens chefsdirektör (ordförande för OP-Pohjola anl:s direktion), OP-Pohjola anl:s verkställande direktör, ledamöterna och suppleanterna i direktionen, ledamöterna och suppleanterna i förvaltningsrådet samt deras nära familjemedlemmar. Till ledningens närstående räknas också bolag, i vilka den som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesätiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Uppsägningstiden för OP-Pohjola-gruppens chefsdirektör, övriga direktionsledamöter och suppleanter samt för arbetsgivaren är högst 6 månader. Då anställningen upphör i falla som separat bestäms i direktörsavtal betalas till dem utöver lön för uppsägningstid en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader.

Närståendetransaktioner 2013

	Intresse- företag	Ledning	Övriga
Krediter	92	47	-
Övriga fordringar	0	10	2
Inlåning	2	97	57
Övriga skulder	-	-	-
Ränteintäkter	0	0	-
Räntekostnader	0	0	0
Premieintäkter	0	0	4
Utdelningar	-	-	-
Provisionsintäkter	0	0	0
Provisionskostnader	0	0	0
Åtaganden utanför balansräkningen			
Garantier	-	1	-
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden	-	6	-
Närståendeinnehav			
Antalet aktier	-	277 733	5 784 097
Antalet andelar	-	849	-

Närståendetransaktioner 2012

	Intresse- företag	Ledning	Övriga
Krediter	92	7	-
Övriga fordringar	0	-	0
Inlåning	9	5	61
Övriga skulder	-	-	-
Ränteintäkter	0	0	-
Räntekostnader	0	0	1
Premieintäkter	0	0	2
Utdelningar	-	-	-
Provisionsintäkter	0	0	0
Provisionskostnader	0	0	0
Åtaganden utanför balansräkningen			
Garantier	-	-	-
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden	-	5	-
Närståendeinnehav			
Antalet aktier	-	250 374	5 784 097
Antalet andelar	-	6 896	-

Direktionsledamöternas pensionsförbindelser

OP-Pohjola anl har en direktion som utgör dess styrelse. Till direktionen hör verkställande direktören som är direktionens ordförande och som benämns chefdirektör, chefdirektörens ställföreträdare samt minst två och högst fem övriga ledamöter och högst fyra suppleanter.

Chefdirektörens pensionsålder är 62 år. Pensionsåldern för de övriga direktionsledamöterna och suppleanterna är 63 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP-Pohjola-gruppens egna pensionssystem. OP-Pohjola-gruppens pensionssystem beskrivs närmare i not 39.

Tusen euro	Pensionskostnader enligt ArPL-plan*		IFRS-kostnad för frivillig tilläggspension	
	2013	2012	2013	2012
Chefdirektör Reijo Karhinen	121	120	94	74
Tony Vepsäläinen	154	165	120	113
Tom Dahlström	50	44	25	22
Carina Geber-Teir	60	53	27	23
Harri Luhtala	61	55	33	27
Erik Palmén	60	58	36	34
Teija Sarajärvi	51	7	28	-
Markku Koponen	30	26	37	34

* För ArPL:s förmånsbestämda del har använts IFRS-kostnaden och som avgiftsbestämda del utjämningsdelen för ifrågavarande person med avdrag av arbetstagarens premieandel.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 57. Rörliga ersättningar

Personalfonden

Till OP-Pohjola-gruppens personalfond hör cirka 94 procent av personalen.

Vinstpremieandelarna som betalas till OP-Personalfonden baserade sig 2013 på följande mål: OP-Pohjola-gruppens resultat före skatt 40 %, ökningen i marknadsandel för OP-Pohjola-gruppens företagskundrörelse i % och förändringen av antalet koncentreringskunder i OP-Pohjola-gruppen, bådas vikt 30 %. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2013 reserverats ca 4,6 % (2 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2013 bokfördes premier för totalt 27 miljoner euro (7).

Ledningens långsiktiga belöningsystem 2010 och tidigare

Ledningens tidigare långsiktiga belöningsystem omfattade personer som OP-Pohjola-gruppens arbetsgivare utsett. Beroende på verkställighetsgraden i de årligen ställda målen hade en person som hörde till systemet rätt till att på ett på förhand fastställt sätt få en belöning som räknades ut på basis av månadslönen. Belöningen betalas ut som en kombination av aktier i Pohjola Bank Abp och pengar två år efter det att intjäningsperioden löpt ut. Värdet av den belöning som betalas periodiseras över intjänings- och bindingsperioden som personalkostnader till och med 2013.

År 2013 bokfördes belöningar för ledningens tidigare system för 5 milj. e (4 milj. e).

Ersättningsprogram 2013

OP-Pohjola-gruppens ersättningssystem följer bestämmelserna för finansbranschen och baserar sig på OP-Pohjola-gruppens strategiska mål.

I OP-Pohjola-gruppens principer som gäller rörliga ersättningar beaktas gruppens riskposition och riskhanteringsmetoder. Intjäningsmätarnas mål har dimensionerats så att de inte uppmuntrar till för stor risktagning. De långsiktiga rörliga ersättningarna baserar sig på hur OP-Pohjola-gruppen når de strategiska målen på grupplanet medan de kortsiktiga rörliga ersättningarna baserar sig på hur ett bolag eller en affärsenhet som ingår gruppen når sina mål. Ersättningarnas högsta belopp är begränsade i alla system.

Det långsiktiga programmet

Ledningens långsiktiga aktiebonussystem omfattar cheferna vid OP-Pohjola anl:s koncern och medlemsbankerna samt de chefer och anställda i separat angivna nyckelpositioner som styrelsen för ifrågavarande bolag eller förvaltningsrådet för centralinstitutets förvaltningsråd utsett, sammanlagt 367 (372) personer.

Ersättningen har differentierats enligt uppgifterna. Om de uppställda målen nås till 100 procent har personer i ledande ställning och nyckelpersoner årligen rätt till en belöning som motsvarar en regelbunden 2–12 månaders förskottsinnehållspliktig lön.

Systemet består av successiva intjänandeperioder på tre år. Den första infaller 1.1.2012–31.12.2013. Ersättningen för intjänandeperioden 2012–2013 betalas ut efter uppskovstiden i tre lika stora poster före slutet av juni under åren 2015–2017.

I början av systemet har fastställts en målersättning, dvs. ersättningens maximibelopp som antal A-aktier i Pohjola Bank Abp. Målersättningen för intjänandeperioden 2012–2013 är 5,1 milj. aktier (5,1) som betalas dels i pengar (förskotts innehållningens andel) och dels i aktier.

OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd fattar beslut om intjäningsmätarna och målen för dem separat för varje intjänandeperiod. Målen för 2012–2013 baserar sig på följande kriterier:

- Ökningen i antalet koncentreringskunder
- Förändringen i företagskundrörelsens marknadsandel
- Avkastningen på ekonomiskt kapital

En förutsättning för att ersättning ska betalas ut är att OP-Pohjola-gruppens kapitalläckning enligt konglomeratlagen är 1,3 eller mer vid utbetalningstidpunkten. Dessutom förutsätts att personen har varit anställd av OP-Pohjola-gruppen fram till utbetalningstidpunkten.

Systemet behandlas i bokföringen i andra bolag i OP-Pohjola-gruppen än Pohjola Bank Abp:s koncern som ersättningar som reglerats med kontanter. Aktiernas andel behandlas i Pohjola Bank Abp:s koncern som aktierelaterade ersättningar. Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjänandeperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs antingen bland upplupna kostnader eller eget kapital. Andelen eget kapital baserar sig på aktiens verkliga värde på beviljningsdagen med beaktande av förväntade diskonterade utdelningar. Medelvärdet av det verkliga värde som fastställts på beviljningsdagen var 7,59 e. Av den andel som betalas i aktier har 31.12.2013 bokförts i eget kapital 1,2 miljoner euro (1,1). Skulden värderas till verkligt värde varje balansdag och den uppgick 31.12.2013 till 15 milj. euro (15).

OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd administrerar det långsiktiga systemet och övervakar hur det iakttas. Förvaltningsrådet kan på eget initiativ ändra villkoren för systemet och skjuta upp utbetalningen av ersättningen av särskilt vägande skäl.

De kortsiktiga ersättningssystemen

I det kortsiktiga programmet är intjänandeperioden ett kalenderår och ersättningen betalas i regel i pengar. Det kortsiktiga ersättningssystemen är bolagsspecifika och omfattar OP-Pohjola-gruppens hela personal.

Det kortsiktiga systemen behandlas i bokföringen i regel som ersättningar som reglerats med kontanter. Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjänandeperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader. Skulden värderas varje bokslutsdag till verkligt värde.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om betalningen av rörliga ersättningar finns i Finansministeriets förordning 1372/2010. Om en person på basis av sina arbetsuppgifter är klassificerad i en grupp, vars yrkesmässiga verksamhet kan förorsaka företaget en betydande risk ("person som kan påverka riskprofilen"), ska utbetalningen av den rörliga ersättningen i vissa fall skjutas upp under tre år.

Till de personer som kan påverka riskprofilen hör i OP-Pohjola-gruppen bl.a. verkställande direktörerna och andra personer som deltar i att leda verksamheten, övriga personer vilkas verksamhet har en väsentlig betydelse för företagets riskposition, den interna kontrollen samt övriga särskilt utsedda personer eller särskilda grupper.

På den persongrupp som kan påverka riskprofilen tillämpas uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar och utbetalning av ersättning så att hälften sker i pengar och hälften i aktier i Pohjola Bank Abp (eller relaterat till värdet av aktierna), om en persons rörliga ersättning under en intjänandeperiod på ett år överstiger den gräns på 50.000 euro som anges i Finansinspektionens ställningstagande eller den fasta bruttolönen för två månader, om beloppet är större än 50.000 euro. Ersättningarna till en person som kan påverka riskprofilen granskas i förhållande till uppskovsgränsen på 50.000 euro med beaktande av såväl långsiktiga som kortsiktiga ersättningar.

Om gränsen i euro för uppskjutande av ersättning överskrids, betalas en del av ersättningen genast och resten av betalningen skjuts upp. Vid en uppskjutning betalas den ersättning som skjuts upp under de tre följande åren. Vid en sådan uppskjutning betalas i det kortsiktiga programmet alltid hälften av ersättningen i pengar och hälften som aktier i Pohjola Bank Abp (eller i pengar till ett belopp som är bundet till kursen på aktierna i Pohjola Bank Abp).

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar*

milj. e	2013	2012
Personalfonden	27	7
Kortsiktiga program	31	30
Tidigare långsiktiga program		
program 2008–2010	5	4
Nya långsiktiga program		
programmet 2011-2013	8	10
Totalt	71	52

* utan sociala kostnader

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 58. Händelser efter balansdagen

Åtstramningen av kapitaltäckningsbestämmelserna för bankerna kommer de närmaste åren att avsevärt höja kapitalkraven. De allmänt högre kapitalkraven har redan tagit sig uttryck i en klar ökning av den genomsnittliga kapitaltäckningen hos bank- och finansgrupperna.

OP-Pohjola-gruppen har som mål att upprätthålla en stark kapitaltäckning som ger konkurrensfördel och stabilitet. På grund av åtstramningen av kraven på branschen uppfyllde den kapitaltäckning inom bankrörelsen på 15 procent som OP-Pohjola-gruppen tidigare fastställt inte längre de mål som gruppen ställt för sin kapitaltäckning. Sedan de detaljer i kapitaltäckningsbestämmelserna som är väsentliga för gruppen klarnat, beslutade förvaltningsrådet för OP-Pohjola-gruppens centralinstitut som gruppens högsta beslutande organ den 5 februari att höja kapitaltäckningsmålet för gruppens bankrörelse. Det nya kapitaltäckningsmålet (CET1) är 18 procent. Kapitaltäckningsmålet ska uppfyllas med kärnprimärkapitalet (CET1) senast före slutet av 2016. På grund av osäkerhet kring hur bestämmelserna kommer att utvecklas håller gruppen tills vidare sitt kapitaltäckningsmål enligt konglomeratlagen oförändrat.

Gruppens kapitaltäckning utgörs av en kombination av kapitaltäckningen hos de företag som hör till gruppen, särskilt Pohjola-koncernen och andelsbankerna. Därför innebär höjningen av målet för gruppen i praktiken att kapitaltäckningsmålet höjs också för de företag som hör till gruppen.

För att det nya kapitaltäckningsmålet ska uppnås och upprätthållas krävs i fortsättningen bättre lönsamhet än tidigare av OP-Pohjola-gruppen. Därför beslutade förvaltningsrådet för centralinstitutet att också höja gruppens lönsamhetsmål. Det nya målet är 20 procent avkastning på det ekonomiska kapitalet. Det tidigare målet var 18 procent. Det nya målet kräver att resultatet före skatt höjs till över en miljard euro redan under de närmaste åren.

OP-Pohjola-gruppens övriga strategiska mål ändrades inte.

OP-Pohjola-gruppens centralinstitut har 6.2.2014 beslutat lämna ett frivilligt offentligt uppköpserbjudande på alla aktier som Pohjola Bank Abp emitterat.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

ÖVRIGA NOTER

Not 59. Segmentrapportering

Rörelsesegment

OP-Pohjola-gruppens rörelsesegment är Bankrörelse, Skadeförsäkring och Kapitalförvaltning. Den rörelse som inte hör till segmenten presenteras i gruppen "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP-Pohjola-gruppens bokslut.

De företag som ingår i rörelsesegmentet bankrörelse är andelsbankerna, Helsingfors OP Bank Abp, OP-Kotipankki Oyj, OP-Bostadslånebanken Abp, OP-Fondbolaget Ab samt vissa mindre företag i sin helhet som stödjer bankrörelsen. Pohjola-koncernens rörelsegren bankrörelse och kapitalförvaltning ingår också i rörelsesegmentet bankrörelse. Verksamheten hos Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolag ingår också i rörelsesegmentet bankrörelse, eftersom merparten av bolagets affärsrörelse utgörs av de kreditförsäkringar som beviljats OP-Pohjola-gruppens detaljistbanker.

Räntenettet är den viktigaste intäktsposten i bankrörelsen. Intäkter genereras också som provisionsintäkter och från placeringsverksamheten. Kostnader uppkommer främst av personalkostnader och övriga administrationskostnader samt av kostnaderna för kontorsnätet och återföringar till ägarkunder. Det mest betydande riskslaget för affärsområdet är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

Kapitalförvaltningssegmentet bildas av OP-Livförsäkrings Ab, Aurum Placeringsförsäkring Ab, som bedriver gruppens liv- och pensionsförsäkringsrörelse, OP-Fondbolaget Ab som bedriver fondrörelse samt Pohjola-koncernens kapitalförvaltningssegment. De viktigaste intäktsposterna i kapitalförvaltningssegmentet är nettointäkterna från livförsäkringens ränte- och riskrörelse samt provisionsintäkterna i livförsäkrings-, kapitalförvaltnings- och fondrörelsen.

Det nya kapitalförvaltningssegmentets provisionsintäkter utgörs av provisioner från kapitalförvaltningen och fondrörelsen samt livförsäkringarna.

I rörelsesegmentet skadeförsäkring ingår affärsrörelsen vid OP-Pohjola-gruppens skadeförsäkringsbolag, dvs. Pohjola Försäkring Ab, Försäkringsaktiebolaget Europeiska, A-Försäkring Ab, Seesam-bolagen i Baltikum samt verksamheten hos de tjänsteföretag som stöder skadeförsäkringen.

Till rörelsesegmentet skadeförsäkrings produkter hör skadeförsäkringar som säljs till företags- och privatkunder. Affärsområdets nettointäkter består till största delen av försäkringspremier och intäkter från placeringsverksamheten. De mest betydande riskerna i skadeförsäkringsrörelsen är försäkringsrisken och placeringsriskerna.

Övrig rörelse består av funktioner som stödjer rörelsesegmenten, i synnerhet verksamheten i OP-Pohjola anl och OP-Tjänster Ab samt Pohjola-koncernens centralbankfunktioner och koncernadministration. Kostnaderna för tjänster som stödjer rörelsesegmenten allokeras till segmenten som tjänstedebiteringar. Allokeringen av annat eget kapital till rörelsesegmenten görs med hjälp av den interna bank som ingår i övrig rörelse, varvid den positiva resultateffekten av eget kapital som överskrider den målsatta nivån visas i den övriga rörelsens resultat.

Principer för upprättandet av segmentrapporteringen

Segmentrapporteringen följer principerna för upprättandet av OP-Pohjola-gruppens bokslut. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar". Rörelsesegmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet resultat före skatt.

Eget kapital har allokerats till detaljistbanksrörelsen för 9 % av de riskvägda förbindelserna enligt kreditinstitutslagen och till Pohjola-koncernens bankrörelse för 7 % av de riskvägda förbindelserna. Det oallokerade egna kapitalet hänför sig till området "Övrig rörelse" utanför rörelsesegmenten.

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 2013

Resultaträkning, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP-Pohjola- gruppen
Ränteintäkter	2 651	0	3	522	-664	2 512
Räntekostnader	1 737	24	0	512	-674	1 599
Räntenetto före nedskrivningar	915	-24	2	10	10	913
Nedskrivningar av fordringar	81	-	-	2	0	84
Räntenetto efter nedskrivningar	833	-24	2	8	10	830
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	529	-	-	-5	524
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	-	-	175	175
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	-	-	50	-	-50	-
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	600	17	-	11	-4	625
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	116	-	-116	-
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	131	-	-131	-
Provisionskostnader	-	-	-48	-	48	-
Nettointäkter från handel	115	0	0	-11	10	114
Nettointäkter från placeringsverksamhet	31	-	0	41	-6	66
Övriga rörelseintäkter	44	10	20	433	-412	95
Personalkostnader	444	107	24	178	0	753
Övriga administrationskostnader	322	124	43	209	-325	373
Övriga rörelsekostnader	253	136	92	85	-162	404
Återföringar till ägarkunder	193	-	-	-	0	193
Andel av intresseföretagens resultat	1	0	0	-2	0	0
Resultat före skatt	411	167	113	9	6	705
Inkomstskatt						32
Periodens vinst						673

Balansräkning 31.12.2013, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP-Pohjola- gruppen
Kontanta medel	193	0	-	1 979	-	2 172
Fordringar på kreditinstitut	4 693	4	28	9 451	-13 327	848
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	608	-	6 316	-41	-6 346	537
Derivatinstrument	3 444	-	99	272	-391	3 423
Fordringar på kunder	68 895	-	54	296	-990	68 255
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	3 750	-	-	-252	3 497
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	0	-	9 880	9 880
Investeringsstillgångar	3 351	16	3 522	8 448	-6 725	8 613
Investeringar i intresseföretag	8	2	27	1	1	40
Immateriella tillgångar	68	728	388	161	-5	1 338
Materiella tillgångar	549	51	9	165	-13	760
Övriga tillgångar	840	2	567	984	-846	1 548
Skattefordringar	32	3	10	17	10	72
Tillgångar totalt	82 681	4 555	11 019	21 733	-19 007	100 981

Balansräkning 31.12.2013, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP-Pohjola- gruppen
Skulder till kreditinstitut	9 702	-	-	4 487	-13 157	1 032
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	4
Derivatinstrument	3 005	-	12	471	-331	3 157
Skulder till kunder	47 536	-	-	3 351	-712	50 175
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	2 844	-	-	-98	2 746
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	9 688	-	82	9 771
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 773	-	-	16 700	-1 045	21 428
Avsättningar och övriga skulder	2 069	56	140	804	-389	2 680
Skatteskulder	381	100	62	281	-16	807
Andelskapital	797	-	-	1 443	-1 634	606
Efterställda skulder	198	50	91	934	-413	860
Skulder totalt	69 465	3 050	9 992	28 471	-17 713	93 265
Eget kapital						7 717

I Baltikum var nettointäkterna totalt 6 milj. e och nettotillgångarna 47 milj. e.

Rörelsesegmentens resultat- och balansräkning 2012

Resultaträkning, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP-Pohjola- gruppen
Ränteintäkter	3 324	0	3	859	-1 012	3 174
Räntekostnader	2 354	8	0	835	-1 026	2 171
Räntenetto före nedskrivningar	970	-8	3	24	14	1 002
Nedskrivningar av fordringar	96	-	-	3	0	99
Räntenetto efter nedskrivningar	874	-8	3	21	14	903
Nettointäkter från skadeförsäkringsrörelse	-	438	-	-	-5	433
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	-	-	-	-	108	108
Nettointäkter från livförsäkringens ränte- och riskrörelse	-	-	19	-	-19	-
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	543	24	-	16	1	584
Provisionsintäkter från fonder och kapitalförvaltning	-	-	114	-	-114	-
Provisionsintäkter från livförsäkring	-	-	98	-	-98	-
Provisionskostnader	-	-	-40	-	40	-
Nettointäkter från handel	84	0	0	1	-5	81
Nettointäkter från placeringsverksamhet	49	-	3	7	-7	52
Övriga rörelseintäkter	44	5	39	393	-372	109
Personalkostnader	446	135	32	151	0	764
Övriga administrationskostnader	320	104	30	193	-269	378
Övriga rörelsekostnader	214	127	74	107	-170	352
Återföringar till ägarkunder	192	-	-	-	0	192
Andel av intresseföretagens resultat	2	0	0	0	0	2
Resultat före skatt	424	92	101	-13	-18	586
Inkomstskatt						115
Periodens vinst						471

Balansräkning 31.12.2012, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP-Pohjola- gruppen
Kontanta medel	170	-	-	5 614	-	5 784
Fordringar på kreditinstitut	4 539	5	26	8 484	-12 214	840
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	504	-	5 460	-102	-5 505	358
Derivatinstrument	4 482	-	164	396	-606	4 436
Fordringar på kunder	65 719	-	153	286	-997	65 161
Tillgångar i skadeförsäkringsrörelse	-	3 627	-	-	-135	3 492
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-	-	0	-	9 173	9 173
Investeringsstillgångar	3 285	16	3 465	6 480	-6 651	6 596
Investeringar i intresseföretag	8	2	24	3	1	39
Immateriella tillgångar	57	747	399	122	-5	1 320
Materiella tillgångar	575	22	9	102	1	710
Övriga tillgångar	807	4	746	1 194	-1 007	1 745
Skattefordringar	34	11	23	35	12	115
Tillgångar totalt	80 183	4 434	10 471	22 614	-17 932	99 769

Balansräkning 31.12.2012, milj. e	Bank- rörelsen	Skade- försäkring	Kapital- förvaltning	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP-Pohjola- gruppen
Skulder till kreditinstitut	9 213	-	-	4 925	-12 172	1 965
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	3	-	-	-	-	3
Derivatinstrument	3 959	-	0	683	-479	4 162
Skulder till kunder	46 216	-	-	4 095	-661	49 650
Skulder för skadeförsäkringsrörelse	-	2 657	-	-	-58	2 598
Skulder för livförsäkringsrörelse	-	-	8 955	-	15	8 970
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 853	-	-	14 358	-941	19 270
Avsättningar och övriga skulder	2 354	63	218	930	-274	3 291
Skatteskulder	442	170	79	321	-22	990
Andelskapital	809	-	-	1 443	-1 630	622
Efterställda skulder	200	50	91	1 225	-452	1 114
Skulder totalt	69 048	2 939	9 343	27 979	-16 673	92 635
Eget kapital						7 134

I Baltikum var nettointäkterna totalt 6 milj. e och nettotillgångarna 47 milj. e.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

NOTER TILL RISKHANTERINGEN

Principerna för OP-Pohjola-gruppens riskhantering och kapitalutvärdering beskrivs i not 2.

För OP-Pohjola-gruppens riskposition redogörs i noterna 60–65, bankrörelsens riskposition inklusive information om kapitaltäckningen enligt Pelare III, i noterna 66–99, skadeförsäkringsrörelsens riskposition i noterna 100–111 och kapitalförvaltningens riskposition i noterna 112–120.

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 60. OP-Pohjola-gruppens risklimit

OP-Pohjola anl:s förvaltningsråd fastställer risklimit för OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning samt kredit-, likviditets-, marknads- och försäkringsrisker som begränsar OP-Pohjola-gruppens risktagning.

Mätare	Risklimit	31.12.2013	31.12.2012
Kapitaltäckning			
Kapitaltäckning, (konglomeratlagen)	1,30	1,90	1,90
Kapitalbas/ekonomiskt kapitalkrav	1,20	1,65	1,50
Kreditrisk			
Största enskilda exponering/kapitalbasen, %	10,0	5,8	6,9
Betydande exponeringar totalt / kapitalbas, %	75,0	5,8	12,0
Branschrisk/företagssektorns fordringar och förbindelser, %	16,0	11,1	10,4
Oreglerade fordringar / kredit- och garantistocken, %	1,20	0,42	0,46
Förväntad förlust / EAD, %	0,8	0,37	0,41
Likviditetsrisk			
Bankrörelsens strukturella finansieringsrisk, milj. e			
≤ 12 mån. nettofinansieringsposition	-3 000	-890	630
1–2 år nettofinansieringsposition	0	5 768	3 929
2–3 år nettofinansieringsposition	0	4 919	3 672
3–5 år nettofinansieringsposition	0	2 589	3 475
Kortfristig likviditetsrisk, dag	30	69	61
Marknadsrisk			
Finansieringsverksamhetens ränteintäktsrisk, milj. e	200	99	89
Tradingrörelsens VaR, 99 %, 1 d, milj. e	10	2,2	2,6
Försäkringsrörelsens marknadsrisk / kapitalbas, %	30	16,1	17,8
Försäkringsrisk			
Skadeförsäkringens försäkringsrisk / kapitalbas, %	8	5,0	5,1
Livförsäkringens försäkringsrisk / kapitalbas, %	8	5,4	5,9

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 61. OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning

I not 2, OP-Pohjola-gruppens principer för riskhantering och kapitalutvärdering, beskrivs målen, de centrala principerna och processerna i anslutning till kapitalhanteringen och riskhanteringen. OP-Pohjola-gruppen samt alla företag med bank- och placeringsrörelse uppfyller de kapitalkrav som ställts av myndigheterna.

Kapitalbas och kapitaltäckning i enlighet med lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
OP-Pohjola-gruppens egna kapital	7 717	7 134
Andelskapital, kapitallån, eviga lån och debenturlån	1 488	1 676
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-5	-1
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 308	-1 272
Utjämningsbelopp	-205	-212
Planerad utdelning	-99	-68
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen*	-127	-179
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-358	-498
Konglomeratets kapitalbas totalt	7 104	6 581
Kapitalkravet i kreditinstitutsverksamheten**	3 307	3 047
Kapitalkravet i försäkringsrörelsen***	437	421
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas	3 744	3 468
Konglomeratets kapitaltäckning	3 359	3 112
Konglomeratets kapitaltäckningsgrad (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen)	1,90	1,90

* Överskott i pensionsåtaganden, Förvaltningsfastigheternas värdeförändring, Värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

** Riskvägda poster x 8 %

*** Verksamhetskapitalets minimibelopp

Kapitaltäckning

Det finns två risklimitmätare för OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckning. Den första mätaren är kapitaltäckningen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Gruppens risklimit för den här kapitaltäckningen är 1,3. Minimikravet enligt lagen är 1. Vid slutet av året var förhållandet mellan kapitalbasen och minimibeloppet 1,90 (1,90). Vid slutet av året var gruppens kapitalbas 2 236 miljoner euro (2 072) större än gruppens interna riskgräns hade förutsatt och 3 359 miljoner euro (3 112) större än den lagstadgade gränsen.

Den andra risklimitmätaren för kapitaltäckningen är förhållandet mellan kapitalbasen och det ekonomiska kapitalkravet. Den här risklimiten är 1,2. Vid slutet av året var förhållandet mellan kapitalbasen och det ekonomiska kapitalkravet 1,65 (1,50). Den kapitalbasbuffert som översteg den gruppinterna risklimiten var 1 892 miljoner euro (1 271). Den starka kapitaltäckningen fungerar som en buffert mot oförutsedda förluster och skapar förutsättningar för tillväxt i affärsrörelsen.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 62. Kreditrisken i bankrörelsen

OP-Pohjola-gruppens branschrisiker och exponeringar mot kunder är diversifierade. Vid slutet av året uppgick den största exponeringen som utgörs av en enskild motpart till 5,8 procent av gruppens kapitalbas (6,9). Det sammanlagda beloppet av betydande exponeringar mot kunder utgjorde 5,8 procent (12,0) av gruppens kapitalbas. Vid beräkningen av betydande exponeringar mot kunder beaktas alla exponeringar, vilkas belopp är minst fem procent av gruppens kapitalbas. Risklimiten är 10 procent av kapitalbasen för den största exponeringen mot kunder och 75 procent för det sammanlagda beloppet av exponeringarna. I OP-Pohjola-gruppen räknas branschrisiken enligt interna näringsgrenar så att utöver fordringarna och förbindelserna i bankrörelsen också beaktas liv- och skadeförsäkringsrörelsens direkta placeringar. Vid slutet av året var den största branschrisiken 11,1 procent (10,4), och den bestod av bostadssammanslutningar. Risklimiten för branschrisiken är 16 procent av företagssektorns fordringar och förbindelser..

Vid slutet av året uppgick OP-Pohjola-gruppens oreglerade fordringar och nollräntefordringar till totalt 295 miljoner euro (311), vilket var 0,42 % (0,46) av kredit- och garantistocken. Risklimiten för det här nyckeltalet är 1,2 procent. Förhållandet mellan förväntade förluster och exponeringsbeloppet vid fallissemang (EAD) var 0,37 procent (0,41) medan risklimiten för nyckeltalet var 0,8 procent. De förväntade förlusterna är en uppskattning av de genomsnittliga årliga förluster som beror på kreditrisken som beräknats med OP-Pohjola-gruppens egna kreditriskmodeller. För krediter och övriga fordringar bokfördes 2013 nedskrivningar för ett nettovärde av 84 miljoner euro (99), vilket var 0,12 procent av kredit- och garantistocken (0,15).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 63. Likviditetsrisken

OP-Pohjola-gruppens risklimit för likviditetsrisken har fastställts för förhållandet mellan det nettokassaflöde enligt tidsklass som styr den strukturella finansieringsrisken och mätarna för den kortfristiga likviditetsrisken.

Den strukturella finansieringsriskens mätare utvisar hur stor del av nettokassaflödet i gruppens balansomslutning som högst får förfalla inom olika tidsklasser. Det nettokassaflöde som förfaller i gruppens balansräkning var vid slutet av året klart inom risklimiterna i begränsande tidsklasser.

Mätaren för den kortfristiga likviditetsrisken utvisar för hur lång tid likviditetsreserven räcker till för att täcka det kända och presumerade utgående nettokassaflöde som OP-Pohjola-gruppen dagligen ska betala samt en oväntad, måttlig minskning i inlåningsstocken. Vid slutet av året räckte likviditetsreserven till för att täcka en överlevnadsperiod som är klart längre än de 30 dagar som är uppställda som risklimit.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 64. Marknadsrisker

Limiten för ränterisken i finansieringsverksamheten har ställts upp för andelsbankernas totala ränteintäktsrisk som mäter inverkan av en ränteförändring på det räntenetto som ackumuleras under de följande 12 månaderna.

Marknadsrisken i tradingverksamheten begränsas i gruppens risklimitsystem med VaR-limiter (konfidensintervall 99 %, tidshorisont 1 dag). Vid slutet av året var tradingverksamhetens VaR cirka en femtedel av den risklimit på 10 miljoner euro som ställts upp för den.

Limiten för marknadsrisken i försäkringsrörelsen har fastställts för förhållandet mellan ifrågavarande risks ekonomiska kapitalkrav och gruppens kapitalbas. Vid slutet av året var förhållandet mellan marknadsrisken i försäkringsrörelsen och kapitalbasen cirka hälften av den risklimit på 30 % som ställts upp för den.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

OP-POHJOLA-GRUPPENS RISKPOSITION

Not 65. Försäkringsrisker

I risklimitsystemet begränsas försäkringsrisken genom att ställa det ekonomiska kapitalkravet i skadeförsäkringen och livförsäkringen i relation till kapitalbasen. Vid slutet av året var försäkringsriskerna inom de limiter som ställts upp.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 66. Finansiella tillgångar och nedskrivningar av sådana under räkenskapsperioden

Milj. e	31.12.2013		31.12.2012	
	Balans- värde	Nedskriv- ningar	Balans- värde	Nedskriv- ningar
Kontanta medel	2 172	-	5 784	-
Fordringar på kreditinstitut	848	-	840	-
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Skuldebrev	450	-	266	-
Aktier och andelar	87	-	91	-
Derivatinstrument				
Som innehas för handel	2 927	-	3 697	-
Säkringsinstrument	479	-	703	-
Övriga säkringsinstrument	17	-	36	-
Lån och andra fordringar				
Beviljade lån	67 104	440	64 108	406
Finansiella leasingfordringar	1 148	-	1 048	-
Bankgarantifordringar	4	9	6	7
Övriga fordringar	7 705	-	8 223	-
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Skuldebrev	7 586	-	5 446	-
Aktier och andelar	305	-	327	-
Placeringar som hålls till förfall				
Skuldebrev	271	-	401	-
Åtaganden utanför balansräkningen				
Bankgarantier	2 898	-	2 639	-
Finansiella tillgångar totalt	94 000	449	93 615	413

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 68. Åtaganden sektorvis

	Balansvärden		Utanför balansräkningen		Totalt
	Inhemska	Utländska	Inhemska	Utländska	
31.12.2013					
Företag	22 520	1 054	8 378	628	32 580
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	779	5 708	454	3 075	10 016
Hushåll	44 388	39	3 444	1	47 873
Icke-vinstsyftande samfund	688	482	88	0	1 257
Offentlig sektor	810	1 595	855	24	3 283
Totalt	69 184	8 878	13 219	3 729	95 009
31.12.2012					
Företag	20 924	988	9 337	417	31 666
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	636	5 490	580	4 192	10 898
Hushåll	42 685	34	3 574	2	46 295
Icke-vinstsyftande samfund	654	145	84	0	884
Offentlig sektor	826	559	840	12	2 237
Totalt	65 725	7 216	14 415	4 623	91 979

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 69. Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

31.12.2013	Fordringsstock		Totalt	Nedskrivningar	Balansvärde
	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)			
Fordringar					
Fordringar på kreditinstitut	848	-	848	-	848
Fordringar på kunder	67 018	538	67 556	449	67 107
varav bankgarantifordringar	4	9	13	9	4
Finansiell leasing	1 148	-	1 148	-	1 148
Övertrasseringar av konton och limiter	0	-	0	-	0
Totalt	69 014	538	69 552	449	69 103
Fordringar sektorvis					
Företag	22 342	453	22 795	375	22 420
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	985	-	985	-	985
Hushåll	44 382	79	44 462	72	44 389
Icke-vinstsyftande samfund	683	5	688	2	686
Offentlig sektor	622	-	622	-	622
Totalt	69 014	538	69 552	449	69 103

31.12.2012	Fordringsstock		Totalt	Nedskrivningar	Balansvärde
	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)			
Fordringar					
Fordringar på kreditinstitut	840	-	840	-	840
Fordringar på kunder	64 025	502	64 527	413	64 113
varav bankgarantifordringar	4	8	12	7	6
Finansiell leasing	1 048	-	1 048	-	1 048
Övertrasseringar av konton och limiter	0	-	0	-	0
Totalt	65 913	502	66 415	413	66 001
Hushåll	42 691	65	42 757	72	42 685
Icke-vinstsyftande samfund	650	5	654	2	653
Offentlig sektor	700	-	700	-	700
Totalt	65 913	502	66 415	413	66 001

31.12.2013	Nedskrivningar					
	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)	Totalt	Förfallna, obetalda	Individuella	Gruppvisa
Problemfordringar						
Fordringar på kunder	826	538	1 364	284	391	58
varav bankgarantifordringar	4	9	13	10	9	0
Finansiell leasing	0	-	0	0	-	-
Övertrasseringar av konton och limiter	0	-	0	0	-	-
Totalt	826	538	1 364	284	391	58
Problemfordringar sektorvis						
Företag	153	453	607	145	348	27
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0	-	0	0	-	-
Hushåll	669	79	748	137	41	31
Icke-vinstsyftande samfund	0	5	6	2	2	0
Offentlig sektor	4	-	4	0	-	-
Totalt	826	538	1 364	284	391	58

31.12.2012	Nedskrivningar					
	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)	Totalt	Förfallna, obetalda	Individuella	Gruppvisa
Problemfordringar						
Fordringar på kunder	615	502	1 117	265	355	59
varav bankgarantifordringar	4	8	12	10	7	0
Finansiell leasing	1	-	1	0	-	-
Övertrasseringar av konton och limiter	0	-	0	0	-	-
Totalt	616	502	1 118	266	355	59
Problemfordringar sektorvis						
Företag	139	422	561	135	309	24
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	0	10	10	0	7	-
Hushåll	471	65	536	129	37	35
Icke-vinstsyftande samfund	1	5	6	2	2	0
Offentlig sektor	4	-	4	0	-	-
Totalt	616	502	1 118	266	355	59

31.12.2013	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)			Individuella nedskrivningar		Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)	
Problemfordringar							
Oreglerade		456		164			292
Nollräntefordringar		10		7			3
Fordringar till underpris		175		1			174
Omförhandlade		405		-			405
Nedskrivna		318		220			99
Totalt		1 364		391			973

31.12.2012	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Problemfordringar			
Oreglerade	456	149	307
Nollräntefordringar	12	8	4
Fordringar till underpris	130	1	129
Omförhandlade	217	-	217
Nedskrivna	305	197	108
Totalt	1 120	355	765

Som problemfordringar betraktas oreglerade fordringar, nollräntefordringar, fordringar till underpris samt fordringar som omfattas av en individuell nedskrivning eller fordringar som omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Oreglerade fordringars ränta eller kapital har förfallit till betalning och varit obetald i tre månader. En nollräntefordran har för att trygga kundens betalningsförmåga avtalats att ha nollränta. En fordran till underpris har prissatts avvikande från marknadspriserna för att trygga kundens betalningsförmåga. Nedskrivna fordringar är fordringar som är föremål för nedskrivningar utan att klassificeras under någon av de grupper som nämns ovan. Dessutom rapporteras fordringar som inte klassificerats under någon av de grupper som nämns ovan, men vilkas lånevillkor omförhandlats för att trygga betalningsförmågan bland omförhandlade. Omförhandlade har lagts till i definitionen av problemfordringar 2013 för att noten ska omfatta också fordringar med justeringar i lånebetalningen. Jämförelseuppgifterna har korrigerats på motsvarande sätt.

Nyckeltal, %	2013	2012
Individuella nedskrivningar, % av problemfordringar	28,6 %	31,7 %

Löptidsfördelningen för förfallna finansiella tillgångar

31.12.2013	under 30 d.	30-90 d.	90-180 d.	över 180 d.	Totalt
Förfallna fordringar, inte nedskrivna	671	376	82	139	1 268

31.12.2012	under 30 d.	30-90 d.	90-180 d.	över 180 d.	Totalt
Förfallna fordringar, inte nedskrivna	880	400	7	1	1 288

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 70. Nedskrivningar av fordringar

Milj. e	31.12.2013	31.12.2012
Nedskrivningar av fordringar	171	175
Återföringar av nedskrivningar av fordringar	-72	-60
Betalningar av avskrivna fordringar	-15	-14
Nettoförändring i gruppvisa nedskrivningar	-1	-2
Totalt	84	99
Nedskrivningar av fordringar (netto), % av fordringarna	0,12	0,15

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 71. Personexponeringar per ratingklass

Ratingklass	Netto- exponeringar	%	Netto- exponeringar	%
A	25 305	52,9	23 238	50,2
B	11 340	23,7	10 952	23,7
C	5 371	11,2	5 591	12,1
D	4 029	8,4	4 439	9,6
E	1 176	2,5	1 414	3,1
F	651	1,4	661	1,4
Totalt	47 873	100,0	46 295	100,0

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 72. Företagsexponeringar branschvis

31.12.2013	Nettoexponeringar		Totalt	Fördelning i %
	Balans- räkningen	Utanför balans- räkningen		
Uthyrning och förvaltning av bostäder	5 529	781	6 310	19,4
Övrig förvaltning av fastigheter	3 025	449	3 474	10,7
Handel	2 568	720	3 287	10,1
Byggverksamhet	1 179	1 046	2 225	6,8
Tjänster	1 577	539	2 116	6,5
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	946	1 032	1 978	6,1
Energi	1 010	815	1 825	5,6
Transport och magasinering	1 370	333	1 704	5,2
Informations- och kommunikationsverksamhet	695	453	1 148	3,5
Skogsindustri	691	450	1 140	3,5
Handel med egna fastigheter	820	304	1 124	3,5
Finans- och försäkringsverksamhet	881	150	1 031	3,2
Metallindustri	575	438	1 012	3,1
Jordbruk, skogsbruk och fiske	862	106	969	3,0
Livsmedelsframställning	612	336	948	2,9
Kemisk industri	352	514	866	2,7
Annan tillverkning	389	238	626	1,9
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	263	110	373	1,1
Utvinning av mineral	146	103	250	0,8
Övriga branscher	84	90	174	0,5
Totalt	23 574	9 006	32 580	100

31.12.2012	Nettoexponeringar			
	Balans- räkningen	Utanför balans- räkningen	Totalt	Fördelning i %
Uthyrning och förvaltning av bostäder	4 824	1 179	6 004	19,0
Övrig förvaltning av fastigheter	2 883	346	3 229	10,2
Handel	2 489	675	3 164	10,0
Byggverksamhet	1 157	1 184	2 341	7,4
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	865	1 166	2 032	6,4
Tjänster	1 522	441	1 962	6,2
Transport och magasinering	1 399	382	1 781	5,6
Energi	654	888	1 542	4,9
Handel med egna fastigheter	951	317	1 268	4,0
Skogsindustri	632	559	1 190	3,8
Metallindustri	609	495	1 104	3,5
Informations- och kommunikationsverksamhet	562	469	1 030	3,3
Jordbruk, skogsbruk och fiske	870	143	1 013	3,2
Finans- och försäkringsverksamhet	750	251	1 000	3,2
Livsmedelsframställning	614	310	923	2,9
Kemisk industri	268	506	773	2,4
Annan tillverkning	419	233	652	2,1
Utvinning av mineral	184	104	287	0,9
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	203	87	290	0,9
Övriga branscher	59	18	77	0,2
Totalt	21 912	9 753	31 664	100

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 73. Företagsexponeringar per ratingklass

Klass	31.12.2013		31.12.2012	
	Netto- exponeringar	%	Netto- exponeringar	%
1,0–2,0	1 299	4,0	1 353	4,3
2,5–5,0	13 735	42,2	13 095	41,4
5,5–7,0	11 314	34,7	10 885	34,4
7,5–8,5	4 513	13,9	4 669	14,7
9,0–10,0	1 085	3,3	1 056	3,3
11,0–12,0	634	1,9	606	1,9
Totalt	32 580	100,0	31 664	100,0

För sannolikheten för fallissemang i anslutning till kreditklasserna redogörs i not 94.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 74. Företagsexponeringarnas fördelning enligt kundens åtaganden

31.12.2013

Nettoexponeringar, milj. e	Inhemska	Utländska	Totalt	%
0 - 1	6 697	213	6 911	21,2
1 - 10	7 744	565	8 309	25,5
10 - 50	5 295	794	6 089	18,7
50 - 100	4 464	109	4 573	14,0
100 -	6 698	-	6 698	20,6
Totalt	30 898	1 682	32 580	100,0

31.12.2012

Nettoexponeringar, milj. e	Inhemska	Utländska	Totalt	%
0 - 1	6 474	156	6 631	20,9
1 - 10	7 277	504	7 781	24,6
10 - 50	5 783	567	6 350	20,1
50 - 100	3 697	177	3 874	12,2
100 -	7 030	-	7 030	22,2
Totalt	30 261	1 405	31 666	100,0

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 75. Den sekundära länderrisken per länderriskgrupp exkl. Finland

Länderrisk- grupp	Moody's motsvarighet	31.12.2013		31.12.2012	
		Netto- åtagande	%	Netto- åtagande	%
Grupp 1	Aaa	6 587	52,7	9 417	79,8
Grupp 2	Aa1 - A3	4 334	34,7	869	7,4
Grupp 3	Baa1 - Baa3	1 475	11,8	1 259	10,7
Grupp 4	Ba1 - B3	77	0,6	237	2,0
Grupp 5	Caa1 - C	33	0,3	22	0,2
Totalt		12 506	100,0	11 804	100,0

I den sekundära länderrisken (exkl. Finland) beaktas att de faktiska riskerna i anslutning till avtal kan överföras till ett annat land genom avtal eller på annat sätt. En risk kan överföras genom avtal, dvs. vanligen på basis av en garanti, eller på annat sätt, t.ex. så att fordringarna på ett företags filial har överförts till det land där företags huvudkontor är beläget.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 76. Strukturen för kapitalanskaffningen i OP-Pohjola-gruppen

Milj. e	31.12.2013	Andel, %	31.12.2012	Andel, %
Skulder till kreditinstitut	1 032	1,2	1 965	2,4
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	0,0	3	0,0
Skulder till kunder				
Inlåning	47 350	56,0	45 011	54,2
Övriga	2 825	3,3	4 639	5,6
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	6 807	8,1	5 506	6,6
Obligationer	14 622	17,3	13 764	16,6
Övriga skulder	2 680	3,2	3 291	4,0
Efterställda skulder	860	1,0	1 114	1,3
Andelskapital	606	0,7	622	0,7
Eget kapital	7 717	9,1	7 134	8,6
Totalt	84 501	100,0	83 049	100,0

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 77. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

31.12.2013	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	2 172	-	-	-	-	2 172
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen						
Skuldebrev	38	36	288	80	8	450
Fordringar på kreditinstitut	384	186	262	14	2	848
Fordringar på kunder	4 010	6 599	26 028	15 630	15 987	68 255
Investeringsstillgångar						
Skuldebrev som kan säljas	117	414	3 844	3 185	26	7 586
Skuldebrev som hålls till förfall	67	25	175	4	0	271
Finansiella tillgångar totalt	6 788	7 261	30 597	18 913	16 023	79 582
Överföring av tillgångar för handel till kategorin under 3 mån.	-38	-36	-288	-80	-8	-450
	450	-	-	-	-	450
Finansiella tillgångar totalt i den interna rapporteringen	7 200	7 225	30 309	18 834	16 014	79 582
Finansiella skulder						
	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	985	32	15	0	-	1 032
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	4
Skulder till kunder	43 752	4 667	1 057	291	407	50 175
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 651	5 074	10 308	231	165	21 428
Efterställda skulder	40	119	90	611	0	860
Finansiella skulder totalt	50 432	9 892	11 471	1 133	572	73 499
Överföring av privatkunders på anfordran betalbara insättningar från kategorin 3 mån. till kategorin 3-12 mån.	-24 663	24 663	-	-	-	-
Finansiella skulder totalt i den interna rapporteringen	25 768	34 555	11 471	1 133	572	73 499
Garantier	80	76	486	38	251	931
Garantiansvar	315	496	603	55	498	1 967
Kreditlöften	9 772	-	-	-	-	9 772
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	85	86	77	15	3	265
Övriga	251	2	17	222	1	492
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	10 503	660	1 182	330	752	13 428

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 78. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning

31.12.2013	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	2 172	-	-	-	-	-	2 172
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen							
Skuldebrev	19	91	55	27	176	82	450
Fordringar på kreditinstitut	383	224	69	5	165	2	848
Fordringar på kunder	20 668	18 952	24 764	679	1 886	1 306	68 255
Finansiella tillgångar som kan säljas							
Skuldebrev	417	379	330	717	2 566	3 177	7 586
Finansiella tillgångar som hålls till förfall							
Skuldebrev	139	66	2	19	41	4	271
Finansiella tillgångar totalt	23 797	19 712	25 220	1 447	4 834	4 571	79 582
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	726	275	32	-	-	0	1 032
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	4	-	-	-	-	-	4
Skulder till kunder	42 093	2 418	4 652	742	88	182	50 175
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 574	5 917	4 430	1 957	7 155	395	21 428
Efterställda skulder	0	70	121	0	0	668	860
Finansiella skulder totalt	44 396	8 680	9 235	2 700	7 243	1 245	73 499

31.12.2012	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	5 784	-	-	-	-	-	5 784
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen							
Skuldebrev	6	33	11	30	129	57	266
Fordringar på kreditinstitut	85	280	327	1	148	0	840
Fordringar på kunder	22 519	17 502	21 755	587	1 748	1 049	65 161
Finansiella tillgångar som kan säljas							
Skuldebrev	176	469	168	566	2 239	1 827	5 446
Finansiella tillgångar som hålls till förfall							
Skuldebrev	241	89	2	5	54	10	401
Finansiella tillgångar totalt	28 812	18 372	22 263	1 189	4 318	2 943	77 899
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	1 145	634	181	0	5	-	1 965
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen							
Skulder till kunder	3	-	-	-	-	-	3
Skuldebrev emitterade till allmänheten	38 357	3 114	5 676	2 220	136	147	49 650
Efterställda skulder	1 640	4 935	1 823	2 355	7 112	1 404	19 270
Finansiella skulder totalt	41 145	8 900	7 824	4 647	7 253	2 234	72 002

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

BANKRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 79. Marknadsriskens känslighetsanalys

Milj. e	Riskparameter	Förändring	31.12.2013		31.12.2012	
			Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital	Inverkan på resultatet	Inverkan på eget kapital
Ränterisk	Ränta	1 %-enhet	89	39	94	40
Valutarisk	Marknadsvärde	10 %	5	-	4	-
Volatilitetsrisk						
Räntevolatilitet	Volatilitet	10 %-enheter	5	-	1	-
Valutavolatilitet	Volatilitet	10 %-enheter	1	-	0	-
Kreditriskpremie	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	1	31	1	20
Prisrisk						
Aktieportfölj	Marknadsvärde	10 %	-	11	-	10
Kapitalinvesteringsfonder	Marknadsvärde	10 %	-	6	-	7
Fastighetsrisk	Marknadsvärde	10 %	46	-	45	-

Ränterisken har räknats ut som känsligheten för förändringar i andelsbankernas räntenetto för 12 mån. och som summan av absolutvärdena för den valutavisa känsligheten för förändringar i nettovärdet på kassaflödet i gruppens övriga balansräkning.

Kreditriskpremien har räknats på basis av de skuldebrev som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och de skuldebrev som kan säljas, vilka ingår i likviditetsreserven.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

I noterna 80-99 redogörs för information om kapitaltäckningen i sammanslutningen av andelsbankers finansiella företagsgrupp i enlighet med Finansinspektionens standard 4.5 Skyldighet att offentliggöra information om kapitaltäckning (s.k. Pelare III-information). Informationen baserar sig på den konsoliderade kapitaltäckningen för kreditinstitut i sammanslutningen av andelsbanker, så informationen är inte direkt jämförbar med den övriga information om OP-Pohjola-gruppen som offentliggjorts.

Sammanslutningen av andelsbanker består av sammanslutningens centralinstitut (OP-Pohjola anl), centralinstitutets medlemskreditinstitut och de företag som hör till deras finansiella företagsgrupper. Trots att OP-Pohjola-gruppens försäkringsbolag inte hör till sammanslutningen av andelsbanker, påverkar investeringarna i dem väsentligt den kapitaltäckning som räknas ut enligt kapitaltäckningsreglerna för kreditinstitut.

På hushållsexponeringar, institutsexponeringar och företagsexponeringar samt på aktieexponeringar har tillämpats internmetoden (IRBA). Schablonmetoden (SA) tillämpas på övriga exponeringsklasser.

Not 80. Kapitalbas

Milj.e	31.12.2013	31.12.2012
Primärt kapital (Tier 1)		
OP-Pohjola-gruppens kapitalbas	7 717	7 134
Försäkringsbolagens inverkan på koncernens eget kapital avdras (inkl. AÖF:s utjämningsbelopp)	-205	-160
Fonden för verkligt värde, överföring till Tier 2	-81	-82
Tilläggsandelskapital som inte ingår i eget kapital	603	620
Obegränsat primärt kapital (Core Tier 1) före avdrag	8 035	7 513
Immateriella tillgångar	-424	-372
Överskott i pensionsåtaganden och förvaltningsfastigheternas värdeförändring samt uppskjutna skattefordringar på förlust	-96	-100
Styrelsens förslag till utdelning	-99	-68
Investeringar i försäkringsföretag och finansinstitut	-1 154	-1 210
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-179	-249
Underskott i övriga Tier1-tillgångar	-180	-163
Core Tier 1-kapitalbas	5 902	5 352
Kapitallån	202	201
Underskott i det supplementära kapitalet	-382	-364
Överföring till Core Tier 1-kapitalbasen	180	163
Totalt primärt kapital (Tier 1)	5 902	5 352
Supplementärt kapital (Tier 2)		
Fonden för verkligt värde (exkl. värdering av säkringen av kassaflöde)	54	34
Eviga lån	-	-
AÖF:s utjämningsbelopp	228	218
Debenturlån	670	842
Investeringar i försäkringsföretag och finansinstitut 50 %	-1 154	-1 210

Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-179	-249
Överföring till primärt kapital	382	364
Supplementärt kapital (Tier 2)	-	-
Kapitalbas totalt	5 902	5 352
Avdrag från primärt och supplementärt kapital		
Investeringar i försäkringsföretag och finansinstitut	2 309	2 419
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	358	498
Totalt	2 667	2 917

Från kapitalbasen har dragits av investeringar i OP-Pohjola-gruppens försäkringsföretag.

Av kapitallånen räknas till det egna kapitalet det belopp som värderats till valutakursen vid emissionstidpunkten. Kapitallånen är sådana hybridinstrument som omfattas av övergångsbestämmelser där det i det totala beloppet på 134 milj. euro ingår inlösen av incitament. Andelsbankernas Ömsesidiga Försäkringsbolags (AÖF) utjämningsbelopp, efter avdrag av skatteskulden, räknas till det övre supplementära kapitalet. Andelskapital som återbetalas till medlemmar under följande kvartal har inte räknats till kapitalbasen.

Core Tier 1-kapitalbas = Primärt kapital totalt exkl. Kapitallån och underskott i supplementärt kapital som täcks med kapitallån

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 81. Kapitalkravet

Basmetoden (FIRB) har tillämpats för att beräkna kapitalkravet för kreditrisken för företags- och institutsexponeringar. I FIRB-metoden tillämpas interna kreditklasser för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD) medan förlusten vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CF) är standardestimat som fastställs i myndighetsformler. För beräkningen av kapitalkravet för hushållsexponeringar har tillämpats internmetoden (IRBA) där interna kreditklasser används för att fastställa kunders sannolikhet för fallissemang (PD), förlustandelen vid fallissemang (LGD) och kreditmotvärdeskoefficienten (CF) är interna estimat. I december 2013 godkände Finansinspektionen ändringar i modellerna för OP-Pohjolas privatkunder i fråga om definitionen av fallissemang, fastställande av förlustandelen och kreditmotvärdeskoefficienten. Modelländringen ökade den genomsnittliga riskvikten för hushållsexponeringar. För hushållsexponeringarna 2012 har tillämpats den tidigare modellversionen och kreditmotvärdeskoefficienten 100 % i enlighet med Finansinspektionens dispens.

Vid beräkningen av kapitalkravet för aktieexponeringar kan man använda olika metoder. Med PD/LGD-metoden räknas placeringarnas riskvägda belopp genom att använda riskparametrar som beskriver sannolikheten för fallissemang (PD) och förlustandelen (LGD). För ifrågavarande riskparametrar har i kapitaltäckningsreglerna uppställts värden som de här parametrarna åtminstone måste ha. Med en förenklad metod kan placeringarnas riskvägda belopp räknas ut genom att multiplicera respektive placering med en riskvikt som bestäms på basis av placeringens typ.

Vid beräkningen av kapitalkravet för operativa risker har tillämpats schablonmetoden.

Milj. e	31.12.2013		31.12.2012	
	Kapital- krav	Riskvägda fordringar*	Kapital- krav	Riskvägda fordringar*
Kredit- och motpartsrisk	2 414	30 175	2 606	32 575
Internmetoden (IRBA)	2 263	28 290	2 472	30 902
Institutexponeringar	88	1 101	95	1 189
Företagsexponeringar	1 560	19 499	1 524	19 048
Hushållsexponeringar	368	4 598	601	7 516
Med säkerhet i fastighet	219	2 740	454	5 671
Övriga	149	1 857	148	1 845
Aktieexponeringar	121	1 511	120	1 499
PD/LGD-metoden	1	7	1	8
Förenklad metod	120	1 504	119	1 491
Kapitalplaceringar	15	192	20	255
Börsnoterade investeringar	19	243	31	384
Övriga	86	1 069	68	852
Positioner i värdepapperisering	51	636	51	640
Övriga	76	946	81	1 009
Schablonmetoden	151	1 885	134	1 673
Exponeringar mot stater och centralbanker	7	86	4	46
Institutexponeringar	1	17	2	19
Företagsexponeringar	76	951	66	822
Hushållsexponeringar	64	806	63	782
Övriga	64	806	63	782
Övriga	2	25	0	4
Marknadsrisker	73	909	58	723
Handelslagret	71	889	57	709
Positionsrisken	71	889	57	709
Hela verksamheten	2	20	1	15
Råvarurisken	2	20	1	15
Operativ risk	241	3 007	236	2 954
Kapitalkrav för övergångsperioden	580	7 247	147	1 841
Totalt	3 307	41 339	3 047	38 093
Totalt exkl. kapitalkravet för övergångsperioden	2 727	34 091	2 900	36 252

*Riskvägda fordringar = Kapitalkrav / 0,08

Kapitalkravet för motpartsrisken är 42 milj. e (43 milj. e).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 82. Nyckeltal för kapitaltäckningen

	31.12.2013		31.12.2012	
	Övergångs- bestämmelser	Exkl. Övergångs- bestämmelser	Övergångs- bestämmelser	Exkl. Övergångs- bestämmelser
Relationstal, %				
Kapitaltäckningsgrad	14,3	17,3	14,1	14,8
Tier 1-kapitaltäckning	14,3	17,3	14,1	14,8
Core Tier 1-kapitaltäckning	14,3	17,3	14,1	14,8
Kapitaltäckning*, milj. e				
Kapitaltäckning	2 595	3 174	2 305	2 452

*Kapitalbas som överstiger minimikapitalkravet

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 83. Exponeringarnas totala belopp enligt exponeringsklasser

31.12.2013, milj.e	Balans- poster	Poster utanför balans- räkningen	Derivat- instrument	Expo- nerings- belopp totalt	Exponeringar i snit under perioden	CF i snitt
Internmetoden (IRBA)	74 291	13 722	1 099	89 112	87 947	
Institutexponeringar	5 059	501	565	6 124	5 977	
Företagsexponeringar	22 972	11 158	533	34 664	34 317	
Hushållsexponeringar	44 635	2 035	1	46 671	45 911	100 %
Företagskunder	1 406	199	1	1 606	1 613	100 %
Privatkunder	43 228	1 836	-	45 065	44 298	100 %
Aktieexponeringar	448	28	-	476	488	
Positioner i värdepapperisering	231	-	-	231	276	
Övriga	946	-	-	946	978	
Schablonmetoden	7 487	2 450	471	10 408	11 259	
Exponeringar mot stater och centralbanker	5 351	512	468	6 332	7 300	
Institutexponeringar	79	29	1	110	140	
Företagsexponeringar	968	109	1	1 078	988	
Hushållsexponeringar	1 061	1 800	-	2 861	2 814	
Företagskunder	0	0	-	0	0	
Privatkunder	1 061	1 800	-	2 861	2 813	
Övriga	27	-	-	27	17	
Totalt	81 778	16 172	1 570	99 520	99 206	

31.12.2012, milj.e	Balans- poster	Poster utanför balans- räkningen	Derivat- instrument	Expo- nerings- belopp totalt	Exponeringar i snit under perioden	CF i snitt
Internmetoden (IRBA)	70 915	14 667	1 200	86 782	84 818	
Institutexponeringar	4 733	509	587	5 830	6 912	
Företagsexponeringar	21 444	11 913	613	33 970	32 156	
Hushållsexponeringar	42 942	2 208	0	45 151	43 767	100 %
Företagskunder	1 387	233	0	1 620	1 561	100 %
Privatkunder	41 555	1 975	0	43 530	42 206	100 %
Aktieexponeringar	464	36	-	500	432	
Positioner i värdepapperisering	321	-	-	321	518	
Övriga	1 011	-	-	1 011	1 034	
Schablonmetoden	9 340	2 396	374	12 110	11 269	
Exponeringar mot stater och centralbanker	7 396	501	372	8 269	7 474	
Institutexponeringar	71	99	1	170	217	
Företagsexponeringar	839	57	2	898	842	
Hushållsexponeringar	1 027	1 739	-	2 766	2 731	
Företagskunder	0	0	-	0	10	
Privatkunder	1 027	1 739	-	2 766	2 721	
Övriga	7	-	-	7	5	
Totalt	80 255	17 063	1 574	98 892	96 088	

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 84. Exponeringarnas geografiska fördelning enligt exponeringsklasser

31.12.2013, milj.e	Expo- neringar mot stater och central- banker	Instituts- expo- neringar	Företags- expo- neringar	Hushålls- expo- neringar	Aktie- expo- neringar	Positioner i värdepappe- risering	Övriga
Finland	3 943	566	34 141	49 293	449	9	973
Övriga nordiska länder	52	1 490	400	65	4	-	-
Baltikum	214	5	615	17	-	-	-
Övriga EU-länder	2 113	3 192	458	71	19	222	-
Övriga Europa	-	324	57	45	5	-	-
USA	-	98	8	20	-	-	-
Asien	-	259	46	14	0	-	-
Övriga länder	9	299	16	7	-	-	-
Totalt	6 332	6 234	35 742	49 532	476	231	973

31.12.2012, milj.e	Expo- neringar mot stater och central- banker	Instituts- expo- neringar	Företags- expo- neringar	Hushålls- expo- neringar	Aktie- expo- neringar	Positioner i värdepappe- risering	Övriga
Finland	7 515	502	33 543	47 704	471	-	1 018
Övriga nordiska länder	7	1 211	415	63	3	-	-
Baltikum	67	2	385	11	-	-	0
Övriga EU-länder	669	3 387	345	61	18	315	-
Övriga Europa	-	391	50	39	8	-	-
USA	-	167	43	17	-	-	-
Asien	-	263	55	14	-	-	-
Övriga länder	10	77	31	7	-	6	-
Totalt	8 269	6 000	34 868	47 917	500	321	1 018

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 85. Exponeringarnas återstående löptid enligt exponeringsklasser

31.12.2013, milj.e	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Internmetoden (IRBA)	9 321	4 566	21 792	14 663	38 293	89 112
Institutsexponeringar	858	544	3 082	1 543	98	6 124
Företagsexponeringar	6 877	3 223	13 092	4 605	6 867	34 664
Hushållsexponeringar	1 443	770	5 511	7 618	31 327	46 671
Företagskunder	260	73	831	303	138	1 606
Privatkunder	1 183	697	4 680	7 315	31 189	45 065
Aktieexponeringar	-	-	-	-	-	476
Positioner i värdepapperisering	33	27	104	66	1	231
Övriga	110	3	2	831	-	946
Schablonmetoden	5 868	329	1 704	2 082	425	10 408
Exponeringar mot stater och centralbanker	2 965	35	935	2 024	373	6 332
Institutsexponeringar	50	25	29	7	0	110
Företagsexponeringar	682	98	195	51	52	1 078
Hushållsexponeringar	2 153	170	537	0	-	2 861
Företagskunder	0	0	0	-	-	0
Privatkunder	2 153	170	537	0	-	2 861
Övriga	19	1	8	-	-	27
Totalt	15 190	4 895	23 495	16 745	38 718	99 520

31.12.2012, milj.e	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Internmetoden (IRBA)	9 489	4 647	20 778	13 809	37 559	86 782
Institutsexponeringar	675	678	3 106	1 280	90	5 830
Företagsexponeringar	7 198	3 134	12 075	4 419	7 145	33 970
Hushållsexponeringar	1 444	777	5 396	7 212	30 322	45 151
Företagskunder	295	75	818	294	138	1 620
Privatkunder	1 148	702	4 578	6 918	30 184	43 530
Aktieexponeringar	-	-	-	-	-	500
Positioner i värdepapperisering	-	54	196	69	1	321
Övriga	173	3	6	829	-	1 011
Schablonmetoden	9 238	360	1 252	1 019	240	12 110
Exponeringar mot stater och centralbanker	6 424	55	623	973	194	8 269
Institutsexponeringar	79	43	33	14	1	170
Företagsexponeringar	639	99	83	32	46	898
Hushållsexponeringar	2 096	163	507	0	-	2 766
Företagskunder	0	0	0	0	-	0
Privatkunder	2 096	163	507	0	-	2 766
Övriga	1	0	6	-	-	7
Totalt	18 727	5 007	22 030	14 828	37 799	98 892

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 86. Oreglerade och nedskrivna exponeringar enligt exponeringsklasser

31.12.2013, milj.e	Oreglerade	Nedskrivna	Totalt	Individuella nedskriv- ningar	Gruppvisa nedskriv- ningar	Totalt
Internmetoden (IRBA)	1 203	590	1 793	407	53	460
Institutexponeringar	0	-	0	-	-	-
Företagsexponeringar	897	449	1 346	343	53	396
Hushållsexponeringar	306	93	399	54	-	54
Företagskunder	72	12	84	10	-	10
Privatkunder	234	81	315	44	-	44
Aktieexponeringar	-	48	48	11	-	11
Positioner i värdepapperisering	-	-	-	-	-	-
Övriga	0	0	0	0	-	0
Schablonmetoden	13	0	13	1	5	6
Exponeringar mot stater och centralbanker	0	-	0	-	-	-
Företagsexponeringar	0	-	0	1	5	6
Hushållsexponeringar	13	-	13	-	-	-
Företagskunder	-	-	-	-	-	-
Privatkunder	13	-	13	-	-	-
Totalt	1 217	590	1 806	408	58	466

31.12.2012, milj.e	Oreglerade Nedskrivna		Totalt	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Totalt
Internmetoden (IRBA)	1 804	546	2 350	367	53	420
Institutexponeringar	2	2	3	1	-	1
Företagsexponeringar	875	411	1 287	301	47	348
Hushållsexponeringar	927	77	1 004	46	6	51
Företagskunder	71	11	82	9	-	9
Privatkunder	855	67	922	37	6	42
Aktieexponeringar	-	46	46	12	-	12
Positioner i värdepapperisering	-	10	10	7	-	7
Övriga	0	-	0	-	-	-
Schablonmetoden	16	-	16	1	6	7
Exponeringar mot stater och centralbanker	0	-	0	-	-	-
Företagsexponeringar	0	-	0	1	6	7
Hushållsexponeringar	16	-	16	-	-	-
Företagskunder	0	-	0	-	-	-
Privatkunder	16	-	16	-	-	-
Totalt	1 820	546	2 366	368	59	426

Oreglerade exponeringar är i schablonmetoden exponeringar, vars räntor eller kapital har varit obetalda över 90 dagar. I FIRB-metoden är oreglerade exponeringar betalningsoförmögna kunders exponeringar. Betalningsoförmögna kunder hör till ratingklasserna 11–12 eller F.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 87. Företagsexponeringar branschvis

Milj.e	31.12.2013		Kapital- krav
	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	
Uthyrning och förvaltning av bostäder	6 457	3 254	260
Handel	3 661	2 193	175
Övrig förvaltning av fastigheter	3 602	2 334	187
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	2 805	1 037	83
Tjänster	2 779	1 676	134
Byggverksamhet	2 472	1 592	127
Energi	2 150	567	45
Finans- och försäkringsverksamhet	1 880	812	65
Transport och magasinering	1 674	1 292	103
Skogsindustri	1 286	880	70
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 142	935	75
Handel med egna fastigheter	1 140	743	59
Metallindustri	1 131	895	72
Informations- och kommunikationsverksamhet	1 073	511	41
Livsmedelsframställning	994	615	49
Övriga branscher	834	656	53
Kemisk industri	814	269	21
Annan tillverkning	797	539	43
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	392	122	10
Utvinning av mineral	264	183	15
Totalt	37 348	21 103	1 688

Milj.e	31.12.2012		Kapital- krav
	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	
Uthyrning och förvaltning av bostäder	6 170	3 027	242
Handel	3 642	1 998	160
Övrig förvaltning av fastigheter	3 351	2 134	171
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	2 888	1 048	84
Byggverksamhet	2 503	1 573	126
Tjänster	2 489	1 647	132
Finans- och försäkringsverksamhet	1 944	806	64
Energi	1 886	520	42
Transport och magasinering	1 758	1 370	110
Skogsindustri	1 298	954	76
Handel med egna fastigheter	1 283	790	63
Metallindustri	1 225	888	71
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 218	920	74
Livsmedelsframställning	972	562	45
Informations- och kommunikationsverksamhet	969	399	32
Kemisk industri	808	259	21
Övriga branscher	737	632	51
Annan tillverkning	727	522	42
Utvinning av mineral	311	204	16
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	308	113	9
Totalt	36 489	20 365	1 629

I branschindelningen räknas till företagsexponeringarna också de företagskunder som ingår i hushållsexponeringarna. Branschindelningen motsvarar Statistikcentralens nyaste näringsgrensindelning (TOL 2008).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 88. Oreglerade och nedskrivna företagsexponeringar branschvis

31.12.2013, milj.e	Exponerings- belopp	Oreglerade	Nedskrivna	Individuella nedskriv- ningar	Gruppvisa nedskriv- ningar
Skogsindustri	205	204	123	109	-
Handel	137	136	75	50	-
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	98	98	60	55	-
Metallindustri	92	92	43	32	-
Annan tillverkning	87	87	22	12	-
Tjänster	72	68	37	25	-
Övrig förvaltning och arrendering av fastigheter	61	56	21	10	-
Byggande	56	56	13	10	-
Transport och magasinering	41	41	13	10	-
Utvinning av mineral	33	33	20	14	-
Jordbruk, skogsbruk och fiske	24	23	7	5	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	20	20	4	2	-
Livsmedelsframställning	16	16	12	9	-
Finans- och försäkringsverksamhet	14	14	7	6	-
Uthyrning och förvaltning av bostäder	6	6	2	1	-
Handel med egna fastigheter	6	6	0	0	-
Energi	6	6	0	0	-
Kemisk industri	4	4	0	0	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	3	3	1	1	-
Övriga branscher	2	2	0	1	58
Totalt	983	969	460	353	58

31.12.2012, milj.e	Exponerings- belopp	Oreglerade	Nedskrivna	Individuella nedskriv- ningar	Gruppvisa nedskriv- ningar
Skogsindustri	191	190	111	96	-
Tillverkning av maskiner och utrustning (inkl. service)	148	148	83	72	-
Handel	131	131	65	37	-
Annan tillverkning	80	80	20	9	-
Tjänster	71	71	30	21	-
Byggande	62	62	14	12	-
Övrig förvaltning och arrendering av fastigheter	58	57	21	10	-
Metallindustri	52	52	24	17	-
Transport och magasinering	35	34	4	4	-
Jordbruk, skogsbruk och fiske	29	28	7	5	-
Finans- och försäkringsverksamhet	22	22	10	7	-
Livsmedelsframställning	17	17	12	8	-
Kemisk industri	14	14	11	6	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	14	14	4	3	-
Handel med egna fastigheter	8	7	0	0	-
Uthyrning och förvaltning av bostäder	7	7	1	0	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	6	6	2	2	-
Utvinning av mineral	4	4	0	0	-
Övriga branscher	1	1	0	1	53
Energi	1	1	0	0	-
Totalt	950	947	422	311	53

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 89. Oreglerade och nedskrivna exponeringars geografiska fördelning

Milj.e	31.12.2013			31.12.2012				
	Oreg- lerade	Nedskrivna	Individuella nedskriv- ningar	Gruppvisa nedskriv- ningar	Oreg- lerade	Nedskrivna	Individuella nedskriv- ningar	Gruppvisa nedskriv- ningar
Finland	1 150	561	389	58	1 758	506	339	59
Övriga nordiska länder	24	11	5	-	23	10	6	-
Baltikum	3	3	0	-	1	0	0	-
Övriga EU-länder	37	14	14	-	35	23	18	-
Övriga Europa	2	1	1	-	2	1	1	-
USA	0	0	0	-	0	-	-	-
Asien	0	-	-	-	0	-	-	-
Övriga länder	0	-	-	-	0	6	4	-
Totalt	1 217	590	408	58	1 820	546	368	59

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 90. Exponeringar enligt riskvikt enligt schablonmetoden för kreditrisken före och efter kreditriskreducering

Riskvikt% milj. e	31.12.2013			31.12.2012		
	Exponerings- belopp före kreditrisk- reducering	Exponerings- belopp efter kreditrisk- reducering	Riskvägda poster	Exponerings- belopp före kreditrisk- reducering	Exponerings- belopp efter kreditrisk- reducering	Riskvägda poster
0	6 129	8 489	-	8 228	10 715	-
20	209	210	41	212	213	34
50	140	140	70	20	71	35
75	2 848	2 848	786	2 750	2 750	758
100	1 066	1 061	967	882	875	820
150	13	13	20	16	16	24
Övriga riskvikter	1	1	0	2	2	1
Totalt	10 408	12 763	1 885	12 110	14 643	1 673

I OP-Pohjola-gruppens kapitaltäckningsanalys tillämpas för att bestämma en exponerings riskvikt med schablonmetoden för kreditrisken ratingar på exponeringar mot stater och centralbanker samt företag från ratinginstituten Moody's Investors Service eller Fitch Ratings. Den externa ratingen bestämmer exponeringens kreditklass. Vid beräkningen av kapitalkravet för en exponering bestäms riskvikten enligt rating. Också för exponeringar mot stater har använts riskvikter enligt rating.

Riskvikten för internationella utvecklingsbanker kan också bestämmas på ett annat sätt än med extern rating. Om en extern rating inverkar på riskvikten, används vid kapitaltäckningsanalysen rating från de ratinginstitut som nämns ovan, också för att riskvikta internationella utvecklingsbankers exponeringar.

För exponeringar används vid kapitaltäckningsanalysen ratingen för det emissionsprogram eller emissionsarrangemang som ifrågavarande exponering hör till. Om ingen sådan rating finns att få, används emittentens generella rating, om en sådan finns.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 91. Hushållsexponeringar enligt ratingklass (AIRB)

Klassificering av privatkunders hushållsexponeringar 31.12.2013

Ratingklass	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. e	Kapitalkravet, milj. e
A	25 562	0,0	1,5	392	31
B	10 607	0,1	4,8	504	40
C	4 255	0,5	14,4	613	49
D	2 467	2,3	36,0	887	71
E	1 629	21,3	81,9	1 334	107
F	234	100,0	91,9	215	17
Totalt	44 754	1,0	8,8	3 945	316

Klassificering av privatkunders hushållsexponeringar 31.12.2012

Ratingklass	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. e	Kapitalkravet, milj. e
A	22 175	0,1	3,3	735	59
B	10 562	0,6	13,9	1 467	117
C	5 250	2,2	29,7	1 559	125
D	3 341	7,3	50,9	1 701	136
E	1 347	24,5	69,4	935	75
F	850	100,0	73,3	623	50
Totalt	43 525	1,8	16,1	7 021	562

* I PD-genomsnittet har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklass F.

Klassificering av företagskunders hushållsexponeringar 31.12.2013

Ratingklass	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. e	Kapitalkravet, milj. e
2,5–5,0	357	0,4	9,7	35	3
5,5–7,0	717	1,4	32,9	236	19
7,5–8,5	256	5,4	55,4	142	11
9,0–10,0	139	36,4	88,0	122	10
11,0–12,0	67	100,0	176,3	118	9
Totalt	1 536	5,2	42,5	653	52

Klassificering av företagskunders hushållsexponeringar 31.12.2012

Ratingklass	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt*, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Riskvägda poster, milj. e	Kapitalkravet, milj. e
2,5–5,0	211	0,4	10,2	22	2
5,5–7,0	836	1,3	21,6	180	14
7,5–8,5	348	5,3	44,9	156	13
9,0–10,0	154	35,5	71,2	110	9
11,0–12,0	66	100,0	40,9	27	2
Totalt	1 615	5,5	30,6	495	40

* I PD-genomsnittet har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

För att fastställa klassvisa poänggränser i de modeller som bedömer privatkunders betalningsförmåga och vidare i bedömningen av PD-tal har använts information om fallissemang för 2007–2012. För bedömningen av klassvisa poänggränser har också beaktats beloppet av den allmänna nivåjusteringen med stöd av tidsserier som beskriver arbetslöshetsgraden ända från 1989 samt de osäkerheter som ansluter sig till materialet med ett statistiskt försiktighetstillägg.

För att fastställa klassvisa poänggränser för klassificeringen av de små exponeringarna bland företagskundernas hushållsexponeringar har som material används information om fallissemang för 2007–2011. Poänggränserna för små exponeringar är uppställda så att klassernas PD-värden motsvarar rating R:s PD-värden. PD-värdena har korrigerats med ett försiktighetstillägg liksom PD-värdena för rating R. Statistiskt material för rating A för företagskunders hushållsexponeringar har beskrivits i not 92.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 92. Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

31.12.2013

Ratingklass	Exponerings- belopp (EAD), milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %	Riskvägda poster, milj. e	Kapitalkravet, milj. e
1,0 - 2,0	1 185	0,0	14,8	176	14
2,5 - 5,0	11 183	0,2	42,0	4 698	376
5,5 - 7,0	8 638	1,3	93,7	8 092	647
7,5 - 8,5	3 726	5,0	132,4	4 933	395
9,0 - 10,0	799	30,5	200,2	1 600	128
11,0 - 12,0	810	100,0	-	-	-
Totalt	26 341	2,2	74,0	19 499	1 560

31.12.2012

Ratingklass	Exponerings- belopp (EAD), milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %	Riskvägda poster, milj. e	Kapitalkravet, milj. e
1,0 - 2,0	1 134	0,0	14,9	169	13
2,5 - 5,0	10 821	0,2	42,2	4 569	366
5,5 - 7,0	8 285	1,4	92,9	7 698	616
7,5 - 8,5	3 769	5,0	133,3	5 023	402
9,0 - 10,0	789	32,1	201,4	1 590	127
11,0 - 12,0	799	100,0	-	-	-
Totalt	25 597	2,3	74,4	19 048	1 524

* I PD-genomsnittet har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

Bedömningen av de klassvisa PD-värdena i rating R, som används för klassificeringen av medelstora och stora företags exponeringar, baseras på en partiell rating R enligt nyckeltal och på information om fallissemang för 2003–2009. Eftersom information om fallissemang har funnits att tillgå endast för ett gott konjunkturläge, har den allmänna korrigering som behövdes uppskattats på basis av material om kreditförluster och konkurser ända sedan 1991 samt med utländska bankers insolvenstidsserier ända sedan 1990. PD-värdena har också korregerats med en försiktighetsmarginal. Marginalen är större desto färre företag som ingått i respektive klass.

År 2013 användes för fastställande av poänggränser för rating A som material Rating Alfa-poäng från Suomen Asiakastieto Oy:s ratingmodell och intern information om fallissemang 2006–2010. Poänggränserna för rating A är uppställda så att klassernas PD-värden motsvarar rating R:s PD-värden.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 93. Institutsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

12/31/2013

Ratingklass	Exponerings- belopp, milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %	Riskvägda poster	Kapital- kravet
1,0–2,0	2 037	0,0	5,4	111	9
2,5–5,0	3 598	0,1	23,2	833	67
5,5–7,0	150	1,4	66,0	99	8
7,5–8,5	101	4,5	50,5	51	4
9,0–10,0	2	27,8	263,4	6	1
11,0–12,0	0	100,0	-	-	-
Totalt	5 889	0,2	18,7	1 101	88

12/31/2012

Ratingklass	Exponerings- belopp, milj. e	PD, genom- snitt*, %	Riskvikt, genom- snitt, %	Riskvägda poster	Kapital- kravet
1,0–2,0	1 576	0,0	6,4	101	8
2,5–5,0	3 481	0,1	23,6	820	66
5,5–7,0	284	1,4	81,2	231	18
7,5–8,5	66	3,8	49,3	32	3
9,0–10,0	2	26,8	260,4	5	0
11,0–12,0	2	100,0	-	-	-
Totalt	5 410	0,2	22,0	1 189	95

* I PD-genomsnittet har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

För att fastställa de klassvisa poänggränserna och PD-värdena i klassificeringsmodellen för kreditinstitut har tillämpats poängsättningen för rating L för 2008-2010 samt externa ratingar och information om fallissemang 1983–2010 som motsvarar dem. PD-värdena har korrigerats med en försiktighetsmarginal för att beakta de osäkerhetsfaktorer som ansluter sig till materialet.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 94. Aktieexponeringar enligt ratingklasser (IRBA)

31.12.2013

Ratingklass	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Riskvägda poster	Kapitalkravet
5,5–7,0	3	1,3	248,2	7	1

Ratingklass	Exponeringsbelopp (EAD), milj. e	PD, genomsnitt, %	Riskvikt, genomsnitt, %	Riskvägda poster	Kapitalkravet
5,5–7,0	3	1,3	244,4	8	1

PD/LGD-metoden för aktieexponeringar tillämpas på OP-Pohjola-gruppens strategiska placeringar.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 95. Förväntade förluster och realiserade nedskrivningar

Förluster, milj.e	Instituts- expo- neringar	Hushållsexponeringar			Aktie- expo- neringar	Totalt
		Företags- expo- neringar	Med säkerhet i fastighet	Övriga		
31.12.2013						
Förväntade (EL)	3	303	51	87	8	453
Nedskrivningar	-	396	19	34	11	460
31.12.2012						
Förväntade (EL)	4	307	53	95	8	467
Nedskrivningar	1	348	16	35	12	412
31.12.2011						
Förväntade (EL)	17	293	58	102	6	476
Nedskrivningar	9	284	13	29	3	339
31.12.2010						
Förväntade (EL)	-	219	-	-	11	229
Nedskrivningar	-	182	-	-	2	184
31.12.2009						
Förväntade (EL)	-	162	-	-	10	171
Nedskrivningar	-	121	-	-	2	123

Den förväntade förlusten i tabellen baserar sig på parametrar från OP-Pohjola-gruppens interna kreditriskmodeller. Parametrarna innehåller en betydande mängd olika försiktighetsfaktorer som förhindrar undervärdering av olika risker, men som inte helt motsvarar de parametrar som används i kapitaltäckningsanalysen. För företags- och institutsexponeringars del används endast PD-parametrar i kapitaltäckningsanalysen.

I kapitaltäckningsanalysens parametrar ingår mera försiktighetsfaktorer än i de interna kreditriskmodellerna. På grund av de försiktighetsfaktorer som ansluter sig till parametrarna var den förväntade förlusten i kapitaltäckningsanalysen betydlig, 808 miljoner euro (898). Från kapitalbasen har dragits av underskottet av differensen mellan de nedskrivningar som hänför sig till IRBA-exponeringsklasserna och den förväntade förlusten i kapitaltäckningsanalysen. Nedskrivningar av aktieexponeringar beaktas inte då avdragsposten beräknas.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 96. Aktieexponeringar, förenklad metod

Milj. e	31.12.2013			31.12.2012		
	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	Kapitalkravet	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	Kapitalkravet
Private equity-investeringar, riskvikt 190 %	101	192	15	134	255	20
Börsnoterade investeringar, 290 %	84	243	19	133	384	31
Övriga, riskvikt 370 %	289	1 069	86	230	852	68
Totalt	474	1 504	120	497	1 491	119

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 97. Säkerheter som utnyttjats i kapitaltäckningsanalysen

31.12.2013, milj.e	Exponerings- belopp	Garantier	Finansiell säkerhet	Annan säkerhet	LGD i snitt, %
Internmetoden (IRB)	89 112	5 593	339	57 957	
Institutexponeringar	6 124	41	-	0	25,9
Företagsexponeringar	34 664	2 369	122	1 149	44,5
Hushållsexponeringar som egna LGD- och/eller CF-estimat tillämpas på	46 671	3 184	217	56 808	15,7
Med säkerhet i fastighet	40 850	1 380	100	55 949	11,6
Övriga	5 821	1 803	117	859	44,8
Aktieexponeringar	476	-	-	-	
Förenklad metod	474	-	-	-	
PD/LGD-metoden	3	-	-	-	
Positioner i värdepapperisering	231	-	-	-	
Övriga	946	-	-	-	
Schablonmetoden	10 408	18	-	-	
Exponeringar mot stater och centralbanker	6 332	17	-	-	
Institutexponeringar	110	1	-	-	
Företagsexponeringar	1 078	-	-	-	
Hushållsexponeringar	2 861	-	-	-	
Övriga	2 861	-	-	-	
Övriga	27	-	-	-	
Totalt	99 520	5 611	339	57 957	

31.12.2012, milj.e	Exponerings- belopp	Garantier	Finansiell säkerhet	Annan säkerhet	LGD i snitt, %
Internmetoden (IRB)	86 782	3 512	390	54 597	
Institutsexponeringar	5 830	199	-	0	28,9
Företagsexponeringar	33 970	2 360	170	1 159	44,5
Hushållsexponeringar som egna LGD- och/eller CF- estimat tillämpas på	45 151	953	220	53 438	14,3
Med säkerhet i fastighet	39 859	280	98	52 638	11,4
Övriga	5 291	673	122	800	36,3
Aktieexponeringar	500	-	-	-	
Förenklad metod	497	-	-	-	
PD/LGD-metoden	3	-	-	-	
Positioner i värdepapperisering	321	-	-	-	
Övriga	1 011	-	-	-	
Schablonmetoden	12 110	16	-	-	
Exponeringar mot stater och centralbanker	8 269	15	-	-	
Institutsexponeringar	170	1	-	-	
Företagsexponeringar	898	-	-	-	
Hushållsexponeringar	2 766	-	-	-	
Övriga	2 766	-	-	-	
Övriga	7	-	-	-	
Totalt	98 892	3 528	390	54 597	

Genomsnittliga LGD har beräknats som ett medelvärde som viktats med exponeringsbeloppet (EAD).

Hushållsexponeringarnas garantier och säkerheter behandlas som en del av LGD.

I schablonmetoden och internmetoden har för instituts- och företagsexponeringar utnyttjats följande realsäkerheter som bestäms av kapitaltäckningsreglerna: bostadsfastigheter och aktier som berättigar till bostadsfastigheter, insättningar och värdepapper (aktier). Insättningar och värdepapper är sådana finansiella säkerheter som avses i reglerna och det finns alternativa metoder för behandlingen av dem i analysen. I OP-Pohjola-gruppen har de finansiella säkerheterna i ovan nämnda metoder behandlats med en s.k. fullständig metod genom att använda de volatilitetskorrigeringar som tillsynsmyndigheten fastställt.

I schablonmetoden och internmetoden kan för instituts- och företagsexponeringar endast anlitas sådana godtagbara garantigivare som anges i kapitaltäckningsreglerna, såsom garantier från finska staten och andra stater samt garantier från kommuner och banker. Borgensförbindelser från företag och kreditderivat har inte använts i analysen. I kapitaltäckningsanalysen har inte tillämpats kvittning av balansposter eller poster utanför balansräkningen.

Med internmetoden kan säkerheter utnyttjas i större utsträckning för hushållsexponeringar än för exponeringar med schablonmetoden samt för instituts- och företagsexponeringar. Vid fastställandet av LGD-estimat för hushållsexponeringar har tillämpats avtals-, kund-, fallissemangs-, säkerhets- och indrivningsinformation för 2003–2011. Definitionen på fallissemang är densamma som i PD-modellerna.

Bostadsfastigheter och aktier som ger rätt att besitta bostadslägenheter och som utgör säkerhet bildar det största säkerhetsslaget som utnyttjats i kapitaltäckningen. Andra realsäkerheters inverkan på kapitalkravet för kreditrisker har varit klart mindre. Utnyttjade säkerheter har getts av flera olika garantigivare. Den mest betydande enskilda garantigivaren är finska staten. Dessutom utnyttjas i modellen produktvisa uppgifter om kassaflöden för återbetalningar utan säkerhet och sannolikheter för återhämtning.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 98. Derivatinstrument och motpartsrisken

Kreditrisk till följd av derivatinstrument fastställs som ett kreditmotvärde, som baserar sig på derivatinstrumentens dagliga marknadsvärdering.

Storleken på kundlimiterna fastställs enligt derivatinstrumentens kapital och uppskattade giltighetstider.

Den kreditrisk som beror på bankmotpartens derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA Credit Support Annex-avtalet (CSA). Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. Avstämningar mellan motparterna görs dagligen.

Den motpartsrisk som beror på derivatinstrument består av fordringar som Pohjola Bank Abp kan ha på sina handelsmotparter vid tidpunkten för motparternas fallissemang. Motpartsrisken mäts i Pohjola-koncernen med en metod för verkligt värde där exponeringsbeloppet består av instrumentets marknadsvärde och den uppskattade potentiella framtida kreditrisken.

Pohjola Bank Abp hanterar den motpartsrisk som beror på derivatinstrument med derivatramavtal, säkerheter samt optionella förfallovillkor som möjliggör nettning vid konkurs. För derivatramavtal finns skriftliga utlåtanden från externa juridiska experter om hur nettningen binder motparterna enligt lagstiftningen i respektive derivatmotparts hemstat. Pohjola-koncernen nettar motpartsrisken i derivatinstrument i såväl kapitaltäckningsanalysen som i uppföljningen av kreditrisklimit. För kreditinstitutsmotpartern tillämpas likaså alltid en säkerhetsbilaga till derivatramavtalet där de säkerheter som ställts minskar motpartsrisken.

Företagsmotparters riskgränser fastställs en gång om året och då granskas också säkerhetssituationen för derivatlimiter.

Om OP-Pohjola-gruppens S&P-rating 31.12.2013 hade sänkts från AA- till A hade det inte föranlett ett extra säkerhetskrav. Under jämförelseråret hade en sänkning i ratingen föranlett ett extra säkerhetskrav på fem miljoner euro.

Ett kapitalkrav kan uppkomma på grund av motpartsrisken i poster i såväl finansieringsrörelsen som handelslagret. Det kapitalkrav som beror på motpartsrisken räknas bland annat för OTC-derivat och återköps- och försäljningsavtal.

Motpartsriskens avtalstyper, 31.12.2013, milj.e	Exponerings- belopp, brutto	Fördelar från nettning	Exponerings- belopp efter nettning	Mottagna säkerheter	Exponerings- belopp
Derivatinstrument	4 821	2 844	1 977	408	1 570
Räntederivat	3 784	2 408	1 376	314	1 062
Valutaderivat	742	363	379		343
Aktie- och indexderivat	194	72	122		64
Övriga	101	-	101		101
Totalt	4 821	2 844	1 977	408	1 570

Motpartsriskens avtalstyper, 31.12.2012, milj.e	Exponerings- belopp, brutto	Fördelar från nettning	Exponerings- belopp efter nettning	Mottagna säkerheter	Exponerings- belopp
Derivatinstrument	5 946	3 765	2 180	606	1 574
Räntederivat	5 061	3 295	1 767	488	1 278
Valutaderivat	661	401	260	79	181
Aktie- och indexderivat	160	70	90	39	51
Övriga	63	-	63	-	63
Totalt	5 946	3 765	2 180	606	1 574

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

INFORMATION OM KAPITALTÄCKNING ENLIGT PELARE III

Not 99. Positioner i värdepapperisering

Positioner i värdepapperisering enligt ratingklass, i relation till Moody's rating, milj. e	2013		2012	
	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster	Exponeringsbelopp	Riskvägda poster
Utanför handelslagret				
Positioner i värdepapperisering	231	636	311	603
Aaa	48	4	99	7
Aa1–Aa3	25	2	30	3
A1–A3	19	4	52	10
Baa1–Baa3	64	54	67	50
Ba1–Ba3	44	176	31	113
B1 eller lägre	30	397	32	421
Positioner i återvärdepapperisering	-	-	10	38
B1 eller lägre	-	-	10	38
Totalt	231	636	321	640

Förfallna och nedskrivna positioner i värdepapperisering enligt exponeringstyp, 31.12.2013, milj. e	Exponeringsbelopp	Nedskrivningar	
		Oreglerade	Nedskrivningar
Utanför handelslagret			
Positioner i värdepapperisering	231	-	-
CDO	2	-	-
ABS	0	-	-
RMBS	228	-	-
Totalt	231	-	-

Förfallna och nedskrivna positioner i värdepapperisering enligt exponeringstyp, 31.12.2012, milj. e	Exponeringsbelopp	Nedskrivningar	
		Oreglerade	Nedskrivningar
Utanför handelslagret			
Positioner i värdepapperisering	311	-	-
CDO	5	-	-
ABS	2	-	-
RMBS	303	-	-
Positioner i återvärdepapperisering	10	-	10
CDO	10	-	10
Totalt	321	-	10

Positionerna i värdepapperisering har behandlats med internmetoden (IRBA). Vid placeringar i positioner i värdepapperisering fås särskild uppmärksamhet vid särdrag som är strukturella eller som anknyter till säkerheter.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Skadeförsäkringsrörelsens riskposition

Not 100. Skadeförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet

Vid slutet av 2013 uppgick skadeförsäkringens solvenskapital till 913 miljoner euro (914). Solvenskapitalet i relation till premieintäkterna var 73 % (81). Standard & Poor's har gett Pohjola Försäkring rating AA-. Bolagets styrelse har fastställt som mål en A-rating.

Skadeförsäkringen ska uppfylla de solvenskrav som ställts av myndigheterna. Myndigheterna fastställer vanligtvis sina solvenskrav på företagsplanet. Alla skadeförsäkringsbolag har som minimikrav samma verksamhetskapitalkrav som härleds från EU-direktiv. Dessutom har de finländska försäkringsbolagen ett solvenskrav som fastställts i finsk lag.

Risktäckningskapaciteten beskriver hur mycket solvenskapital bolaget har i relation till olika poster i resultat- och balansräkningen. Solvenskapitalet i relation till försäkringsersättningarna och premieintäkterna beskriver bolagets förmåga att klara av försäkringsrisken. Solvenskapitalet i relation till försäkringsskulden beskriver bolagets förmåga att klara av värderingsrisken i samband med försäkringsskulden, och solvenskapitalet i relation till placeringsbeståndet beskriver på motsvarande sätt bolagets förmåga att klara av den risk som placeringsverksamheten medför.

	31.12.2013		31.12.2012	
	Milj. e	Risktäckningskapacitet, %	Milj. e	Risktäckningskapacitet, %
Solvenskapital	913		914	
Försäkringsersättningar*	882	104	830	110
Premieintäkter*	1 249	73**	1 126	81**
Försäkringsskuld*	2 517	36	2 372	39
Placeringsbestånd	3 219	28	3 149	29

* Med avdrag för återförsäkrares andel (nettorörelse)

** Solvensprocent

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 101. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

I tabellen nedan beskrivs olika riskvariablers inverkan på resultatet och solvenskapitalet:

Riskvariabel	Totalbelopp 2012, milj. e	Förändring i risk- variabel	Inverkan på resultatet/ det egna kapitalet, milj. e	Inverkan på totalkostnads- procenten
Premieintäkter	1 249	ökar 1 %	12	
Försäkringsersättningar	882	ökar 1 %	-9	försvagas 0,7 %-enheter
Storskada över 5 milj. e	-	1 stycke	-5	försvagas 0,4 %-enheter
Personalkostnader	107	ökar 8 %	-9	försvagas 0,9 %-enheter
Funktionsvisa kostnader*	311	ökar 4 %	-12	försvagas 1,0 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar för oreglerade skador	597	ökar 0,25 %-enheter	-4	försvagas 0,3 %-enheter
Livslängd i diskonterad försäkringsskuld	1 564	ökar 1 år	-38	försvagas 3,0 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonterad försäkringsskuld	1 564	minskar 0,1 %-enheter	-20	försvagas 1,6 %-enheter

* Funktionsvisa kostnader för skadeförsäkringen exkl. skötselkostnader för placeringar och kostnader i anslutning till produktion av övriga tjänster.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 102. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning

Fördelning av premieinkomsten enligt EML-klass* inom egendomsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med egendomsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras EML-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Milj. e	5-20	20-50	50-100	100-300
2013	13	14	14	9
2012	14	15	14	6

* EML = Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan för varje objekt

Fördelning av premieinkomsten enligt TSI-klass* inom ansvarsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med ansvarsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras TSI-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Milj. e	2-4	4-10	10-30	30-90
2013	3	6	8	3
2012	4	6	7	2

* TSI = Total Sum Insured, totalt försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen vid byggförsäkring

Försäkringsbeloppen i försäkringsavtalen beskriver byggförsäkringens volym. I tabellen nedan har försäkringsbeloppens brutto- och netttotal specificerats. I byggförsäkringen är försäkringsperioden 10 år.

Milj. e	Brutto		Netto*	
	2013	2012	2013	2012
Byggförsäkring	2 287	2 110	2 282	2 105

* Netto för egen räkning efter återförsäkrares andel och före motsäkerheter

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 103. Storskadeutvecklingen

Antalet konstaterade storskador per år 2009–2013

Inom skadeförsäkringen följs den skadekostnad som förorsakas av storskador noggrant. Den här skadekostnaden förklarar en väsentlig del av de årliga variationerna i försäkringsrörelsens resultat. Genom uppföljningen av skadekostnaden för storskador kan dessutom förändringar i risker eller riskurvalet upptäckas. I den här granskningen har sådana skador klassificerats som storskador vars brutto- eller nettobelopp är över 2 milj. e. Flest storskador inträffar inom egendoms- och avbrottsförsäkringen. Inom de lagstadgade försäkringarna är risken för storskador liten i förhållande till försäkringsgrenens stora volym.

Bruttobelopp

Antalet skador på över 2 milj. e	Lagstadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Långvariga
2009	3	-	-	5	2	-
2010	1	-	-	12	-	-
2011	-	-	-	5	-	1
2012	3	-	-	7	1	-
2013	4	-	-	6	1	-
Ersättningar totalt					216 milj. e	

Ersättningar, brutto, totalt milj. e

2009-2013	26		164	20	7
-----------	----	--	-----	----	---

Nettobelopp

Antal skador på över 2 milj. e	Lagstadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Långvariga
2009	3	-	-	4	1	-
2010		-	-	10		-
2011		-	-	4		1
2012	3	-	-	6	1	-
2013	4	-	-	6	1	-
Ersättningar totalt					144 milj. e	

Ersättningar, netto, totalt milj. e

2009-2013	24		106	10	4
-----------	----	--	-----	----	---

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 104. Försäkringsrörelsens lönsamhet

Premieintäkternas (brutto och netto) och totalkostnadsprocentens (netto) utveckling

Med premieintäkterna beskrivs försäkringsklassens volym. Med hjälp av den kan försäkringsklassens betydelse för helheten uppskattas. Med hjälp av totalkostnadsprocenten (CR) kan på motsvarande sätt variationerna i försäkringsklassens resultat och försäkringsklassens lönsamhet uppskattas. Totalkostnadsprocenten har presenterats separat korrigerad med poster av engångsnatur som hänför sig till tidigare försäkringsperioder.

	Brutto	Netto	Netto	Netto**
2013 milj. e	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	459	458	93 %	85 %
Övriga olycksfall och sjukdom	158	158	88 %	88 %
Kasko och transport	264	261	90 %	90 %
Egendom och avbrott	343	296	89 %	88 %
Ansvar och rättsskydd	80	73	82 %	82 %
Långvariga	5	4	15 %	15 %
Totalt	1 309	1 249	90 %	87 %
	Brutto	Netto	Netto	Netto**
2012 milj. e	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	422	420	95 %	83 %
Övriga olycksfall och sjukdom	134	134	97 %	97 %
Kasko och transport	240	237	96 %	96 %
Egendom och avbrott	309	265	95 %	94 %
Ansvar och rättsskydd	73	67	99 %	99 %
Långvariga	5	4	0 %	0 %
Totalt	1 183	1 126	95 %	91 %

* Totalkostnadsprocenten (Combined ratio) räknas ut genom att dividera summan av försäkringsersättningarna (netto) och försäkringsrörelsens driftkostnader med premieintäkterna (netto). Avskrivningar av immateriella rättigheter har inte beaktats.

** Förändringar av engångsnatur som inverkar på den försäkringstekniska kalkylen har eliminerats.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 105. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär

Uppgifter som beskriver försäkringsskuldens karaktär	2013	2012
Skulder som härrör från försäkringsavtal (netto, milj. e)		
Latenta yrkessjukdomar	26	29
Övrigt	2 491	2 343
Totalt (före överföringar)	2 517	2 372
Försäkringsskuldens duration (i år)		
Diskonterad försäkringsskuld	12,6	12,4
Odiskonterad försäkringsskuld	2,1	2,1
Totalt	8,7	8,6
Diskonterad avsättning (netto, milj. e)		
Avsättning för kända oreglerade ersättningar i form av pension	1 252	1 206
Kollektiv ersättning för oreglerade skador	275	240
Avsättning för ej intjänade premier	37	36
Totalt	1 564	1 483

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 106. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden

31.12.2013, milj. e	0 - 1 år	1 - 5 år	5 - 10 år	10 - 15 år	Över 15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	349	100	18	5	9	481
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	264	183	49	9	4	508
Diskonterad	93	418	311	232	474	1 527
Försäkringsskuld totalt	707	701	377	246	486	2 517

* Innehåller diskonterade avsättningar för 37 milj. e.

31.12.2012, milj. e	0 - 1 år	1 - 5 år	5 - 10 år	10 - 15 år	Över 15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	320	92	16	5	8	440
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	253	174	46	9	3	485
Diskonterad	90	403	297	219	437	1 446
Försäkringsskuld totalt	663	669	359	233	448	2 372

* Innehåller diskonterade avsättningar för 36 milj. e.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 107. Placeringsverksamhetens riskposition

	31.12.2013		31.12.2012	
	Verkligt värde* milj. e	%	Verkligt värde* milj. e	%
Allokering av placeringsbestånd				
Penningmarknaden totalt	113	4	42	1
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	113	3	44	1
Derivatinstrument***	1	0	-2	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 309	72	2 369	75
Stater	471	15	469	15
Inflationslänkade obligationslån	90	3	71	2
Investment Grade	1 485	46	1 460	46
Utvecklingsmarknader och High Yield	236	7	352	11
Strukturerade placeringar	27	1	16	1
Aktier totalt	426	13	367	12
Finland	88	3	83	3
Utvecklade marknader	191	6	126	4
Utvecklingsmarknader	47	1	53	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	4	0	6	0
Kapitalplaceringar	95	3	99	3
Alternativa placeringar totalt	41	1	82	3
Hedge fund-fonder	23	1	38	1
Råvaror	5	0	6	0
Obligationslån	13	0	38	1
Fastighetsinvesteringar totalt	329	10	290	9
Direkta fastigheter	219	7	186	6
Indirekta fastighetsinvesteringar	110	3	103	3
Totalt	3 219	100	3 149	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde)

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 108. Känslighetsanalys av placeringsriskerna

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet enligt placeringsklass. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 101. som behandlar försäkringsskulden. Förändringarna i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

Skadeförsäkring	Bestånd enligt verkligt värde, milj. e 31.12.2013	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, milj. e	
				31.12.2013	31.12.2012
Obligationslån och räntefonder *	2 322	Ränta	1 %-enhet	72	72
Aktier **	349	Marknadsvärde	10 %	35	30
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	100	Marknadsvärde	10 %	10	10
Råvaror	5	Marknadsvärde	10 %	1	1
Fastigheter	329	Marknadsvärde	10 %	33	29
Valuta	136	Värdet på valutan	10 %	14	25
Kreditriskpremie***	2 422	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	8	9
Derivatinstrument****	-	Volatilitet	10 %-enheter	2	0

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrev och räntederivat

** Inkluderar hedge fund-fonder och aktiederivat

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 109. Ränterisk

Marknadsrisken på grund av ränteförändringar följs genom att placeringarna klassificeras instrumentvis enligt duration. Försäkringsskuldens utjämnande inverkan på ränterisken har inte presenterats i tabellen, eftersom bara en del av försäkringsskuden har diskonterats med den administrativa räntan. (not 34).

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering*, milj. e	31.12.2013	31.12.2012
0–1 år	331	135
>1–3 år	568	545
>3–5 år	761	909
>5–7 år	358	392
>7–10 år	225	236
>10 år	141	139
Totalt	2 384	2 356
Modifierad duration	3,7	4,2
Effektiv ränta, %	2,0	1,8

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrev och räntefonder

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2012, milj. e

År	0–1	1–3	3–5	5–7	7–10	10–	Totalt	Andel, %
Aaa	27	204	310	93	150	87	872	36,6 %
Aa1–Aa3	112	67	72	15	10	32	308	12,9 %
A1–A3	76	167	203	115	24	0	585	24,6 %
Baa1–Baa3	38	61	123	129	33	19	402	16,9 %
Ba1 eller lägre	51	69	53	6	9	3	189	7,9 %
Intern rating	27	0	0	0	-	-	27	1,2 %
Totalt	331	568	761	358	225	141	2 384	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för skadeförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A1.

Den genomsnittliga återstående löptiden för skadeförsäkringens ränteportfölj är 4,4 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 110. Valutarisk

Valutaposition, milj. e	31.12.2013	31.12.2012
USD	54	98
SEK	-3	-4
JPY	2	11
GBP	14	8
LVL, LTL**	0	0
Övriga	62	132
Totalt *	136	254

* Valutapositionen var 4,2 % (8,1 %) av placeringsbeståndet. Valutapositionen räknas ut som summan av enskilda valutors absolutvärden.

** Hör till ERM2-valutorna

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS RISKPOSITION

Not 111. Motpartsrisk

Ratingfördelning, Moody's-motsvarighet, milj.e	31.12.2013		31.12.2012	
	Placering*	Försäkring**	Placering*	Försäkring**
Aaa	872	-	853	0
Aa1-Aa3	308	8	278	20
A1-A3	585	23	578	26
Baa1-Baa3	402	0	448	0
Ba1 eller lägre	189	-	198	-
Intern rating	27	49	1	35
Totalt*	2 384	80	2 356	82

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder

** Inkluderar återförsäkrarens andel av försäkringsskulden och fordringar på återförsäkrare.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Kapitalförvaltningens riskposition

Not 112. Kapitalförvaltning

I OP-Pohjola-gruppen utövar Pohjola Kapitalförvaltning Ab kapitalförvaltningsrörelse och erbjuder institutionella kunder och förmögna privatkunder diskretionär kapitalförvaltning och konsultativ kapitalförvaltning. Pohjola Kapitalförvaltning Ab är portföljförvaltare för merparten av OP-Fondbolagets placeringsfonder.

De av Pohjola Kapitalförvaltning Ab på basis av diskretionär kapitalförvaltning förvaltade kundmedlen uppgick 31.12.2013 till 26,1 mrd. e (20,8) och de på basis av konsultativ kapitalförvaltning förvaltade kundmedlen till 9,5 mrd. e (9,9).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 113. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden

Livförsäkringsrörelsens risktäckningskapacitet med lagstadgade mätare

Livförsäkringsbolag ska uppfylla de solvenskrav som lagstiftningen ställer. De viktigaste krav som ska följas upp hänför sig till att verksamhetskapitalet ska vara större än minimikravet samt till kraven på proaktiv tillsyn. Huvudprinciperna för proaktiv tillsyn följer principerna för Solvens II som är under beredning i EU och dess syfte är att förbereda livförsäkringsbolagen för framtida lagstiftning som ersätter bl.a. kravet på verksamhetskapital.

Livförsäkringsbolagens verksamhetskapital vid slutet av 2013 var 664 milj. e. Året innan uppgick det till 780 miljoner e. Minimibeloppet av verksamhetskapitalet är 215 milj. e (218 milj. e).

Livförsäkringens risktäckningskapacitet mäts med solvensnivån, dvs. summan av verksamhetskapitalet och utjämningsbeloppet i förhållande till summan av posterna med försäkringstekniska avsättningar i det nationella bokslutet. I gruppens strategi har för mätarna uppställts som mål för livförsäkringen en solvens på 14 procent. Dessutom följs upp förhållandet mellan det solvenskapital som överstiger verksamhetskapitalet och risken i placeringsverksamheten.

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 31.12.2013

	Ansvar 31.12.2013, milj. e	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal*
Fondanknutna avtal	6 265	365 572	9,4
Fondanknutna försäkringsavtal	5 018	293 292	9,2
Livförsäkring/Sparande	3 977	158 729	8,8
Individuell pensionsförsäkring	984	129 019	10,5
Gruppensionsförsäkring	57	5 544	14,4
Fondanknutna placeringsavtal	1 246	72 280	10,2
Pensionsavtal	1 138	71 663	10,6
Kapitaliseringsavtal	108	617	6,4
Icke-fondanknutna avtal	3 419	468 783	9,3
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	3 269	468 755	9,4
Livförsäkring/Sparande	967	39 809	7,7
Garanterad räntesats 4,5 %	64	1 894	7,1
Garanterad räntesats 3,5 %	567	17 747	10,2
Garanterad räntesats 2,5 %	331	19 847	4,0
Garanterad räntesats 1,5 %	4	321	5,6
Individuell pensionsförsäkring	928	59 854	8,9
Garanterad räntesats 4,5 %	283	9 978	6,5
Garanterad räntesats 3,5 %	432	24 259	8,6
Garanterad räntesats 2,5 %	212	25 509	12,9
Garanterad räntesats 1,5 %	1	108	8,3
Gruppensionsförsäkring	1 193	35 468	11,7
Förmånsbestämd 3,5 %	1 115	30 847	11,6
Förmånsbestämd 2,5 %	35	1 005	10,0
Förmånsbestämd 1,5 %	5	148	10,0
Avgiftsbestämd 3,5 %	5	68	14,4
Avgiftsbestämd 2,5 %	29	3 110	14,8
Avgiftsbestämd 1,5 %	4	290	13,7
Individuella försäkringar	167	326 444	4,0
Grupplivförsäkringar	14	7 180	0,9
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränta	11	28	2,7
Kapitaliseringsavtal	11	28	2,7
Garanterad räntesats 2,5 %	11	26	2,7
Garanterad räntesats 1,5 %	0	2	4,4
Effekt av diskontering med marknadsränta	84	-	-
Övriga poster i försäkringsskulden	55	-	0,5
Totalt	9 684	834 355	9,4

I de övriga posterna för försäkringsskulden ingår utöver övriga poster i not 37 den avkastning som resultatförts för sålda räntederivat som säkrat försäkringsskulden med reservering för räntekomplettering för derivats återstående löptid.

Livförsäkringsskuldernas känslighet för förändringar i beräkningsantagandena

Eftersom många försäkringar av spar- och placeringstyp har sålts som mycket långvariga avtal, avslutar försäkringstagarna sina avtal på basis av behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. Därför är antalet återköp stort. Bolaget beaktar bortfallet av framtida över- eller underskott på grund av detta vid beräkningen av de krav som den proaktiva tillsynen över livförsäkringsbolag ställer.

Risken för återköp av individuella pensionsförsäkringar är däremot mycket liten, eftersom lagstiftningen begränsar möjligheterna till återköp enbart till de situationer som nämns i lagen, såsom skilsmässa och långvarig arbetslöshet. Vid återköp utbetalas den försäkringsbesparing som samlats.

Pensionens början senareläggs i individuella pensioner. Då försäkringen har tecknats har försäkringstagaren ofta inte haft någon realistisk uppfattning om den faktiska tidpunkten för sin pensionering. Å andra sidan har den skattemässiga behandlingen av individuella pensionsförsäkringar under de gångna decennierna i flera omgångar ändrats så att möjligheten att gå i pension med hjälp av en försäkring har skjutits upp till högre ålder.

Lakttagelserna gällande dödlighetsintensiteten utvisar att de förväntade livslängder som beräkningsgrunderna baserar sig på är för korta. I de individuella pensionsförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra i så hög grad att inget behov av en dödlighetskomplettering föreligger trots ökningen i den förväntade livslängden. I gruppensionsförsäkringarna är däremot risken i livsfallsdelen större än i dödsfallsdelen, varför det fanns skäl att komplettera försäkringsskulden. Om dödlighetsantagandet ändras så att de försäkrades förväntade livslängd ökar med i snitt 1 år, ökar försäkringsskulden 24 miljoner euro (22).

I spar- och fondförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra så gott som helt, varför inget skäl att göra en dödlighetskomplettering har förelagat.

Då avsättningarna för försäkringsavtal bildats har bolaget iakttagit de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av två principer. Utjämningsbeloppet ingår inte i försäkringsskulden. Dessutom har diskonteringsräntan ändrats så att den närmar sig de rådande räntorna. På bolagets risk finns besparingar i försäkringsavtal där den garanterade räntesatsen är 1,5 %–4,5 %. För avtal med en garanterad räntesats på 4,5 % har försäkringsskulden kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden i det nationella bokslutet är beräkningsräntan 3,5 %. Dessutom har diskonteringsräntan i det nationella bokslutet 30.6.2013 för avtal med en garanterad räntesats på 3,5 % eller mer kompletterats till 2,5 % till 30.6.2014 samt med beloppet av avkastningen på stängda derivat som skyddar försäkringsskulden. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan är skyddade med räntederivat. Eftersom förmånen från räntederivat används för de förmåner som garanterats i försäkrings- och kapitaliseringsavtal, läggs avsättningarna för dem till värdet av det nationella bokslutet enligt värdet av derivaten 163 miljoner euro (62).

Skulden för fondanknutna försäkringsavtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Det finns två typer av placeringsavtal: OP-Livförsäkrings placeringsavtal är kapitaliseringsavtal och Aurum Placeringsförsäkrings placeringsavtal är pensionsavtal. En del kapitaliseringsavtal har rätt till en av prövning beroende tilläggförmån och de har i enlighet med försäkringsavtalsstandarderna värderats på samma sätt som försäkringsavtal. En del placeringsavtal har inte den här rätten och de har därför värderats och klassificerats till verkligt värde via resultaträkningen i enlighet med standarden IAS 39. Alla pensionsavtal som beviljats av Aurum Placeringsförsäkring värderas enligt standarden IAS 39.

I det nationella bokslutet ökar en minskning av diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter försäkringsskulden med 26 miljoner euro (28).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 114. Förväntade löptider för försäkrings- och placeringsavtal

31.12.2013, milj. e	Duration						2038-
	2014-2015	2016-2017	2018-2022	2023-2027	2028-2032	2033-2037	
Fondanknutna avtal	-899	-842	-1 546	-1 194	-872	-581	-831
Försäkringsavtal	-775	-709	-1 199	-875	-599	-423	-713
Livförsäkring/Sparande	-710	-619	-970	-671	-455	-323	-590
Individuell pensionsförsäkring	-61	-85	-212	-192	-133	-92	-95
Gruppensionsförsäkring	-4	-5	-17	-13	-11	-7	-28
Placeringsavtal	-123	-133	-347	-319	-273	-158	-119
Pensionsavtal	-103	-119	-310	-309	-253	-158	-119
Kapitaliseringsavtal	-20	-14	-37	-11	-21	0	0
Icke-fondanknutna avtal	-694	-569	-1 174	-782	-529	-365	-687
Försäkringsavtal	-677	-554	-1 159	-776	-526	-364	-687
Livförsäkring/Sparande	-348	-205	-335	-204	-134	-86	-176
Garanterad räntesats 4,5 %	-12	-18	-26	-12	-11	-3	-4
Garanterad räntesats 3,5 %	-109	-96	-220	-143	-103	-75	-162
Garanterad räntesats 2,5 %	-226	-90	-87	-47	-20	-9	-10
Garanterad räntesats 1,5 %	-2	-1	-2	-1	0	0	0
Individuell pensionsförsäkring	-114	-175	-425	-240	-137	-85	-132
Garanterad räntesats 4,5 %	-41	-74	-147	-69	-29	-9	-1
Garanterad räntesats 3,5 %	-53	-77	-205	-123	-69	-46	-37
Garanterad räntesats 2,5 %	-19	-24	-73	-48	-39	-29	-94
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Gruppensionsförsäkring	-165	-152	-370	-322	-251	-193	-378
Förmånsbestämd 3,5 %	-154	-143	-348	-302	-235	-180	-347
Förmånsbestämd 2,5 %	-7	-6	-9	-6	-5	-4	-10
Förmånsbestämd 1,5 %	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1
Avgiftsbestämd 3,5 %	0	-1	-2	-1	-1	-1	-4
Avgiftsbestämd 2,5 %	-2	-2	-8	-11	-10	-7	-14
Avgiftsbestämd 1,5 %	0	0	-1	-1	-1	-1	-2
Individuella risklivförsäkringar	-38	-21	-28	-10	-3	-1	0
Grupplivförsäkringar	-12	-1	0	0	0	0	0

Placeringsavtal	-4	-8	-2	0	0	0	0
Kapitaliseringsavtal	-4	-8	-2	0	0	0	0
Garanterad räntesats 3,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 2,5 %	-4	-8	-2	0	0	0	0
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Ansvar för framtida tilläggsförmåner	0	0	0	0	0	0	0
Räntekomplettering	-13	-6	-13	-6	-3	-1	0
Övriga poster i försäkringsskulden	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	-1 593	-1 410	-2 720	-1 976	-1 401	-947	-1 518

31.12.2012, milj. e	Duration						
	2013-2014	2015-2016	2017-2021	2022-2026	2027-2031	2032-2036	2037-
Fondanknutna avtal	-705	-824	-1 449	-1 114	-860	-588	-1 070
Försäkringsavtal	-636	-737	-1 200	-777	-577	-435	-942
Livförsäkring/Sparande	-569	-620	-970	-590	-426	-317	-761
Individuell pensionsförsäkring	-65	-113	-220	-177	-142	-110	-155
Gruppensionsförsäkring	-3	-3	-10	-10	-10	-9	-26
Placeringsavtal	-70	-87	-249	-337	-283	-153	-127
Pensionsavtal	-41	-74	-231	-337	-283	-153	-127
Kapitaliseringsavtal	-28	-14	-19	-1	0	0	0
Icke-fondanknutna avtal	-742	-627	-1 244	-843	-653	-497	-1 110
Försäkringsavtal	-732	-614	-1 230	-839	-652	-496	-1 110
Livförsäkring/Sparande	-421	-181	-331	-184	-121	-82	-173
Garanterad räntesats 4,5 %	-14	-18	-23	-13	-10	-6	-5
Garanterad räntesats 3,5 %	-163	-89	-216	-135	-96	-71	-160
Garanterad räntesats 2,5 %	-244	-74	-90	-35	-14	-5	-8
Garanterad räntesats 1,5 %	-1	-1	-1	-1	-1	0	0
Individuell pensionsförsäkring	-153	-297	-570	-348	-262	-187	-363
Garanterad räntesats 4,5 %	-55	-101	-178	-64	-19	-3	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-72	-125	-231	-152	-103	-54	-43
Garanterad räntesats 2,5 %	-26	-70	-161	-132	-140	-130	-320
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Gruppensionsförsäkring	-117	-115	-304	-299	-266	-227	-573
Förmånsbestämd 3,5 %	-112	-109	-289	-285	-252	-214	-538
Förmånsbestämd 2,5 %	-2	-3	-7	-5	-3	-3	-10
Förmånsbestämd 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Avgiftsbestämd 3,5 %	0	-1	-2	-1	-1	-1	-3
Avgiftsbestämd 2,5 %	-2	-2	-6	-9	-9	-9	-20
Avgiftsbestämd 1,5 %	0	-1	-1	0	-1	-1	-3
Individuella risklivförsäkringar	-30	-19	-24	-8	-2	0	0
Grupplivförsäkringar	-11	-1	0	0	0	0	0

Placeringsavtal	-7	-7	-1	0	0	0	0
Kapitaliseringsavtal	-7	-7	-1	0	0	0	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-1	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 2,5 %	-6	-7	-1	0	0	0	0
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Ansvar för framtida tilläggsförmåner	-1	0	0	0	0	0	0
Räntekomplettering	-2	-6	-13	-4	-2	-1	0
Övriga poster i försäkringsskulden	-32	0	0	0	0	0	0
Totalt	-1 479	-1 451	-2 693	-1 957	-1 513	-1 085	-2 180

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 115. Livförsäkringsrörelsens lönsamhet

Milj. e	31.12.2013			31.12.2012		
	Riskintäkt	Skadekostnader	Skadekvot	Riskintäkt	Skadekostnader	Skadekvot
Livförsäkring	307	291	95 %	300	284	95 %
Riskförsäkring	31	15	50 %	30	15	51 %
Försäringssparande	276	275	100 %	271	269	99 %
Pensionsförsäkring	32	33	102 %	30	28	94 %
Förmånsbestämd	22	22	102 %	21	19	91 %
Avgiftsbestämd	11	11	103 %	9	9	102 %
OP-Livförsäkring	339	324	95 %	330	312	95 %

Den förmånsbestämda gruppensionen omfattar dödlighetskompletteringen från 2012 på 1,8 milj. e och från 2013 på 4,3 milj. e.

I siffrorna för jämförelseåret 2012 har korrigerats riskförsäkringens återförsäkrares andel av förändringen i avsättningen för oreglerade skador.

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 116. Placeringsverksamhetens riskposition

Fördelning av placeringstillgångar	31.12.2013		31.12.2012	
	Verkligt värde	Andel (%)	Verkligt värde	Andel (%)
Ränteplaceringar*)				
Obligationslån	1 811	48	1 609	40
Övriga penningmarknadsinstrument****	329	9	332	8
Placeringsfonder	644	17	828	21
Aktier och andelar				
Aktier och placeringsfonder****	313	8	230	6
Alternativa placeringar **	307	8	567	14
Fastigheter***	345	9	448	11
Totalt	3 749	100	4 014	100

* inkl. upplupna räntor samt skuldebrev som omklassificerats i finansiella tillgångar till klassen lån och fordringar. Inkl. inte räntederivat som används för skyddet av ränterisken i försäkringsskulden.

** inkl. placeringar i hedgefonder och kapitalplaceringar

*** endast direkta placeringar i fastigheter

**** inkl. inverkan av aktiefutur

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 117. Känslighetsanalys av placeringsriskerna

31.12.2013	Bestånd enl. verkligt värde, milj. e	Risk- parameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, milj. e	
				31.12.2013	31.12.2012
Obligationslån och räntefonder	2 455	Ränta	1 %-enhet	70	90
Aktier och alternativa placeringar	619	Marknadsvärde	10 procent	62	80
Fastigheter	345	Marknadsvärde	10 procent	34	45

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 118. Ränterisk

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering, milj. e	31.12.2013	31.12.2012
0-1 år	584	644
>1-5 år	1 314	1 268
>5-10 år	836	716
>10-20 år	39	133
>20 år	9	6
Totalt	2 783	2 767
Modifierad duration	3,2	3,2
Medelränta, %	1,7	2,6

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2012, milj. e

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	3	91	199	276	18	9	595	21,4 %
Aa1-Aa3	276	25	77	20	13	19	430	15,4 %
A1-A3	78	150	218	221	64	8	739	26,6 %
Baa1-Baa3	114	242	197	165	32	9	760	27,3 %
Ba1 eller lägre	50	59	55	16	6	1	188	6,7 %
Intern rating	64	3	0	3	0	2	72	2,6 %
Totalt	584	569	745	702	134	48	2 783	100,0 %

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för livförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för livförsäkringens ränteportfölj är 3,6 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 119. Valutarisk

Valutaposition, milj. e	31.12.2013	31.12.2012
USD	84	153
SEK	2	2
JPY	1	0
GBP	13	17
Övriga	70	190
Totalt*	170	361

*Total nettovalutaposition

Valutapositionen var 4,5 % av placeringsbeståndet (9,0 %).

Noter till OP-Pohjola-gruppens bokslut

KAPITALFÖRVALTNINGENS RISKPOSITION

Not 120. Motpartsrisk

Ratingfördelning, milj. e

Moody's motsvarighet	31.12.2013	31.12.2012
AAA	595	530
AA	430	511
A	739	509
BBB	760	934
BB+ eller lägre	188	249
Not Rated	72	33
Totalt *	2 783	2 767

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Bokslutsutlåtande

Vi har godkänt verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet för den i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt den i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker avsedda sammanslutningen av andelsbanker (OP-Pohjola-gruppen) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2013. Verksamhetsberättelsen och bokslutet föreläggs och delges OP-Pohjola anl:s ordinarie andelsstämma.

Helsingfors den 10 februari 2014

OP-Pohjola anl:s direktion

Reijo Karhinen

Tony Vepsäläinen

Tom Dahlström

Carina Geber-Teir

Harri Luhtala

Erik Palmén

Teija Sarajärvi

Revisionsberättelse

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungliga finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

Till OP-Pohjola anl:s medlemmar

Vi har reviderat det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen för den i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker samt i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform avsedda sammanslutningen av andelsbanker (OP-Pohjola-gruppen) för räkenskapsperioden 1.1. – 31.12.2013. Bokslutet omfattar OP-Pohjola-gruppens konsoliderade balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultat, kalkyl över förändringar i eget kapital, kassaflödesanalys och noter till bokslutet.

OP-Pohjola anl:s direktionens och verkställande direktörs ansvar

Direktionen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att det konsoliderade bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) sådana de antagits av EU på det sätt som närmare beskrivs i noterna till bokslutet och för att verksamhetsberättelsen ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av verksamhetsberättelse.

Revisorns skyldigheter

Vår skyldighet är att uttala oss om det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen på grundval av vår revision. Revisionslagen förutsätter att vi iakttar yrkesetiska principer. Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisions sed i Finland. God revisions sed förutsätter att vi planerar och genomför revisionen för att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet eller verksamhetsberättelsen innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen. Valet av granskningsåtgärder baserar sig på revisorns omdöme och innefattar en bedömning av risken för en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn den interna kontrollen som har en betydande inverkan för upprättandet av ett bokslut och verksamhetsberättelse som ger riktiga och tillräckliga uppgifter. Revisorn bedömer den interna kontrollen för att kunna planera relevanta granskningsåtgärder, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i samfundets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i företagsledningens bokföringsmässiga uppskattningar, liksom en bedömning av den övergripande presentationen av det konsoliderade bokslutet och verksamhetsberättelsen. Vid granskningen har vi gjort oss förtroga med de bokslutsprinciper som OP-Pohjola-gruppens medlemsföretag har tillämpat samt med de revisionsberättelser och övriga rapporter som deras revisorer har avgett.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt uttalande.

Uttalande om det konsoliderade bokslutet

Enligt vår mening ger det konsoliderade bokslutet riktiga och tillräckliga uppgifter om OP-Pohjola-gruppens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet och kassaflöden i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) sådana de antagits av EU.

Uttalande om verksamhetsberättelsen

Enligt vår mening ger verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av OP-Pohjola-gruppens verksamhet samt om dess ekonomiska ställning i enlighet med i Finland gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet är konfliktfria.

Helsingfors den 18 februari 2014

KPMG OY AB

Sixten Nyman
CGR

op-pohjola-annualreport.fi/OP-Pohjola2013/sv